बेहदको परम ज्ञान
१० दिने कोर्स

सम्पूर्ण पाठ्यक्रम

दिन १ देखि दिन १० सम्म

बापूजी दशरथभाई पटेल

बेहदको परम ज्ञान

१० दिने दिव्य ज्ञान कोर्स

आफ्नो स्वरूप, ब्रह्माण्ड र त्यसभन्दा परका सबैभन्दा गहिरा सत्यहरू खोल्ने एक–एक पाइलाको यात्रा।

सम्पूर्ण पाठ्यक्रम

दिन १ देखि दिन १० सम्म — एउटै पुस्तकमा

बापूजी दशरथभाई पटेलको दिव्य ज्ञानमा आधारित

विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

(Behad Ka Param Gyan — Complete 10-Day Course — नेपाली संस्करण)

"खुद को जानो... सब कुछ अंदर ही recorded है।" — बापूजी दशरथभाई पटेल

प्रकाशक

विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

अहमदाबाद आश्रमको ठेगाना

Vishwa Parivartak Ishwariya Vidhyalay c/o Paramshanti Bhawan Chenpur, Near Chenpur Bus Stand New Ranip Road Ahmedabad, Gujarat – 382470

सर्वाधिकार © २०२६ विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय सर्वाधिकार सुरक्षित। अनुमतिबिना यसको कुनै पनि भाग छाप्न वा नक्कल गर्न पाइने छैन।

"ज्ञान दान महा दान"

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो)

सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।

— बापूजी दशरथभाई पटेल

अस्वीकरण / सामग्रीको स्रोत

यो पुस्तक बापूजी दशरथभाई पटेलका आध्यात्मिक प्रवचनहरूबाट प्रेरित भएर विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालयको परमशान्ति टोलीले आफैं जम्मा गरेको, सम्पादन गरेको र प्रकाशन गरेको हो। कुन कुरा राख्ने, कसरी बुझाउने, कुन शब्द छान्ने र कसरी प्रस्तुत गर्ने — यी सबै कुरा पूरै परमशान्ति टोलीको काम र जिम्मेवारी हो। बापूजीले यो पुस्तक आफैं लेख्नुभएको, जाँच्नुभएको वा स्वीकृत गर्नुभएको छैन, र यसभित्रका कुराहरूको सम्पादकीय, कानुनी वा प्रकाशकीय जिम्मेवारी उहाँको छैन।

AI को प्रयोग: यस पुस्तकको आध्यात्मिक सार AI ले बनाएको होइन। AI उपकरणहरू केवल व्याकरण मिलाउन, कुरा स्पष्ट पार्न र ढाँचा मिलाउन मात्र प्रयोग गरिएका हुन्। सम्पादनको पूरा जिम्मेवारी परमशान्ति टोलीको हो।

कानुनी अस्वीकरण: यी कुराहरू केवल आध्यात्मिक र जानकारीका लागि, असल नियतले बाँडिएका हुन्। यी चिकित्सकीय, कानुनी, आर्थिक वा मनोवैज्ञानिक सल्लाह होइनन्। यसलाई कसरी बुझ्ने र यसअनुसार के गर्ने भन्ने कुराको पूरा जिम्मेवारी पाठक आफैंको हुनेछ। यस पुस्तकको प्रयोगबाट हुने कुनै पनि परिणामका लागि बापूजी, परमशान्ति टोली वा विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय कोही पनि जिम्मेवार हुने छैनन्।

सबै आस्थाप्रति सम्मान: यो पुस्तक केवल आध्यात्मिक उन्नतिका लागि हो। यो कुनै पनि धर्म, आस्था, जात, समुदाय, देश, सरकार, लिङ्ग, वंश, परम्परा, संस्था वा व्यक्ति — जीवित वा बितिसकेका — का विरुद्ध लेखिएको होइन, न त तिनको आलोचना गर्ने वा तिनलाई चोट पुऱ्याउने उद्देश्य नै राख्छ। सबै मार्ग र सबै आस्थाहरूको गहिरो सम्मान गरिन्छ।

कुनै सम्बन्ध छैन: यो पुस्तक विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय (परमशान्ति) ले आफैं प्रकाशित गरेको हो। यो अरू कुनै पनि संस्था वा निकायसँग जोडिएको छैन, तिनको समर्थन पाएको छैन, न त तिनको प्रतिनिधित्व नै गर्छ।

बापूजीको परिचय

बापूजी (पूरा नाम: बापूजी दशरथभाई पटेल, जसलाई युवा पुस्ताले मायाले "दादाजी" पनि भन्छन्) को जन्म सन् १९५६ मा गुजरातको मेहसाणा जिल्लाको अखज नामक सानो गाउँमा भएको थियो। तर उहाँको बाल्यकाल मेहसाणा जिल्लाकै अम्बासन नामक अर्को गाउँमा बित्यो।

जीवनको सुरुको कालमा उहाँ धेरै सफल वकिल हुनुहुन्थ्यो। पछि उहाँले आफ्नो जीवन परम आध्यात्मिक सत्यलाई आफैं अनुभव गर्न र मानिसहरूको भलाइका लागि यो दिव्य ज्ञान अगाडि ल्याउनमा लगाउनुभयो। आज यो परम ज्ञान सच्चा साधकहरूका लागि आफ्नो अन्तिम गन्तव्यसम्म पुग्ने बाटो देखाउने बत्ती बनेको छ। पृथ्वीका आत्माहरूलाई आफ्नो मूल घर फर्कने बाटो देखाउने यो परम आध्यात्मिक ज्ञान अहिलेको समयमा आउनु नै सबैभन्दा ठूलो दिव्य शक्तिको आशीर्वाद हो।

धेरै गरिब परिवारमा हुर्केर र कठिन परिस्थितिहरू झेल्दाझेल्दै पनि बापूजीमा यो दुःख र पीडाले भरिएको संसारलाई अझ राम्रो ठाउँ बनाउने गहिरो चाहना थियो। छ वर्षको सानै उमेरमा उहाँले बारम्बार ईश्वरलाई सोध्नुभयो — मानिसहरूको दुःख देखेर पनि ईश्वर किन चुप बस्नुहुन्छ? मानव दुःखको अन्त्य गर्ने यही बलियो चाहनाले नै उहाँलाई जीवनको पछिल्लो चरणमा आध्यात्मिकताको सबैभन्दा माथिल्लो स्तरमा पुऱ्यायो।

बाल्यकालमै बापूजी आफ्नो सुख–सुविधाको वास्ता नगरी घण्टौंसम्म खेतमा एक्लै बस्नुहुन्थ्यो। गरिबीका कारण उहाँ जुत्ता–चप्पलबिना खाली खुट्टा हिँड्नुहुन्थ्यो र प्रायः काँडाले घोचिनुहुन्थ्यो। धेरैपटक उहाँ खेतमा अबेरसम्म बस्नुहुन्थ्यो र घर फर्कने बाटोमा सूक्ष्म जगतका (आँखाले नदेखिने संसारका) जीवहरूसँग भेट हुन्थ्यो। यी अनुभवहरूले सूक्ष्म जगतका आत्माहरूसँग कुरा गर्ने उहाँको रुचि जगाए।

बापूजी सानै उमेरदेखि साहसी हुनुहुन्थ्यो, र यही साहसले उहाँलाई धेरै अप्ठ्याराहरू पार गर्न मद्दत गऱ्यो। चार्टर्ड एकाउन्टेन्सी (CA) को पढाइसँगसँगै उहाँले आफ्नो खर्च चलाउन

ट्युसन कक्षाहरू पढाउनुभयो। पछि उहाँले कानुनमा स्नातक (LLB) पूरा गर्नुभयो र अहमदाबादका एक प्रसिद्ध वकिल बन्नुभयो।

सन् १९९७ मा उहाँले दुःख र अव्यवस्थाले भरिएको यस मृत्युलोकलाई अमरत्वको शाश्वत दिव्य संसारमा बदल्ने मिसनका साथ अहमदाबादको चेनपुरमा विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय नामक आध्यात्मिक संस्था खोल्नुभयो। "माँ" भनेर प्रेमले चिनिने श्रीमती सुषमा टण्डनले यस महान् दिव्य मिसनमा बापूजीसँगै काम गर्नुभयो।

यस मिसनलाई पूरा गर्न बापूजीले आफ्नो सबै साधन र सम्पत्ति यही दिव्य उद्देश्यमा लगाएर नथाकी मेहनत गर्नुभयो। त्यस बेला उहाँ आराम नगरी लगातार १८ घण्टासम्म आध्यात्मिक प्रवचन दिनुहुन्थ्यो। यी प्रवचनहरूमा उहाँले दिव्य ज्ञानका सबैभन्दा माथिल्ला तहहरू बुझाउनुभयो — जुन उहाँले अतिचेतन अवस्थामा (साधारण चेतनाभन्दा माथिको अवस्थामा) गहिरो ध्यान र दिव्य दृष्टिबाट आफैं देख्नुभएको र अनुभव गर्नुभएको थियो। यो ज्ञान साधारण मानव मनको कल्पनाभन्दा धेरै पर छ।

बापूजीका शिक्षाहरूमा धेरै विषय समेटिएका छन् — विभिन्न तहका दिव्य सिर्जनहारहरूका प्रकारहरू; हाम्रो सौरमण्डल, आकाशगंगा र ब्रह्माण्ड कसरी बने; र सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण — मल्टिभर्स र त्यसभन्दा परका सत्यहरूको अलौकिक ज्ञान। उहाँको ज्ञान धेरै गहिरो छ र यो "बेहदका आत्माहरू" भनिने उच्च स्तरका साधकहरूका लागि हो। बापूजीका अनुसार यी बेहदका आत्माहरूले नै यस मृत्युलोकलाई शाश्वत दिव्य लोकमा बदल्ने मुख्य भूमिका खेल्नेछन्।

हाल बापूजी लामो समयसम्म गहिरो ध्यान र समाधिमा लीन रहनुहुन्छ। उहाँ अतिचेतन अवस्थामा आफ्नो अलौकिक मिसनमा लगातार लीन रहनुभएकाले कसैसँग भेट्नुहुन्न।

यस शृंखलाबारे

यो पुस्तक मानव चेतनालाई सीमाभन्दा पर फैलाउन बनाइएको १० दिने आध्यात्मिक यात्राको पूरै पाठ्यक्रम हो — दिन १ देखि दिन १० सम्म, एउटै पुस्तकमा। हरेक दिनले सत्यका अझ गहिरा तहहरू खोल्छ र पाठकलाई आत्म-बोधबाट ब्रह्माण्डीय बुझाइसम्म पुऱ्याउँछ।

बापूजी दशरथभाई पटेलको

दिव्य ज्ञानमा आधारित

यो पुस्तक प्रवचनहरूमार्फत बाँडिएको आध्यात्मिक ज्ञानको क्रमबद्ध प्रस्तुति हो।

यो पुस्तक कसरी पढ्ने

यो केवल पढ्ने पुस्तक होइन। यो अनुभव गर्ने ज्ञान हो। बिस्तारै पढ्नुहोस्। गहिरो गरी सोच्नुहोस्। हरेक विचारले तपाईंको भित्री अवस्था बदल्न दिनुहोस्।

यो पुस्तक १० दिने कोर्सका दसै दिन एकै ठाउँमा राखेको छ। हरेक दिन एउटा भाग हो — भाग एकदेखि भाग दससम्म। हरेक भाग उही क्रममा चल्छ: दिनको परिचय, त्यस दिनका अध्यायहरू, निर्देशित ध्यान, "त्यस दिन हामीले के बुझ्यौं", भिडियो सन्दर्भ र बापूजीका अनमोल वचनहरू। एउटा दिन एकै बसाइमा पढ्नुहोस्, अनि भोलिपल्ट अर्को दिन सुरु गर्नुहोस्।

दिनहरू क्रमै मिलेका छन् — आत्माबाट सुरु भएर ब्रह्माण्ड, युनिभर्स, मल्टिभर्स हुँदै सर्वशक्तिमान र अन्तिम ध्यानसम्म। कुनै शब्द अप्ठ्यारो लागे पुस्तकको अन्त्यमा रहेको शब्दावली हेर्नुहोस्।

अध्यायका नम्बर कसरी पढ्ने हरेक अध्यायको नम्बरमा दुइटा अंक हुन्छन् — पहिलो अंक दिन, दोस्रो अंक त्यस दिनको अध्याय। जस्तै **अध्याय ७.५** भनेको दिन ७ को पाँचौं अध्याय हो। यसले गर्दा तपाईं जहाँ खोले पनि आफू कुन दिनमा हुनुहुन्छ भन्ने तुरुन्तै थाहा पाउनुहुन्छ।

विषयसूची

प्रकाशक **3**
अस्वीकरण / सामग्रीको स्रोत **4**
बापूजीको परिचय **5**
यस शृंखलाबारे **7**
यो पुस्तक कसरी पढ्ने **8**
भाग एक — दिन १ — म को हुँ? **15**
दिन १ को प्रस्तावना 16
अध्याय १.१ — हामीले आफूलाई किन खोज्नुपर्छ? 18
अध्याय १.२ — चार महावाक्य 20
अध्याय १.३ — आत्मा र जीव 22
अध्याय १.४ — आत्मा कहाँ बस्छ? 24
अध्याय १.५ — आत्माका तीन अवस्था 25
अध्याय १.६ — पाँच शरीर 27
अध्याय १.७ — पाँच कोश 29
अध्याय १.८ — एउटा क्रान्तिकारी सत्य: आत्माको शक्ति घट्छ 31
अध्याय १.९ — आत्माका प्रकार: हद र बेहद 33
अध्याय १.१० — आत्मामाथिका आवरण 35
अध्याय १.११ — मृत्युपछि आत्माको यात्रा 37
अध्याय १.१२ — मानव जीवनको साँचो उद्देश्य 39
अध्याय १.१३ — भित्री चिन्तन 41
दिन १ मा हामीले के बुझ्यौं 42
दिन १ का भिडियो सन्दर्भ 43
बापूजीका अनमोल वचनहरू — आत्मा र आत्म साक्षात्कार 44
भाग दुई — दिन २ — कर्म र पुनर्जन्म **46**
दिन २ को प्रस्तावना 47
अध्याय २.१ — कर्मको नियम बुझौं 49
अध्याय २.२ — कर्मका प्रकार 50
अध्याय २.३ — कर्मका तीन तह 51
अध्याय २.४ — कर्म र भाग्य 52
अध्याय २.५ — कर्म र स्पन्दन ऊर्जा 53
अध्याय २.६ — विचारको शक्ति 54
अध्याय २.७ — कर्मका सम्बन्ध 55
अध्याय २.८ — मृत्युपछिको जीवन 56
अध्याय २.९ — पुनर्जन्मको चक्र 57
अध्याय २.१० — कर्मको चक्र तोड्ने 58
अध्याय २.११ — कर्म कि भाग्य? 59
अध्याय २.१२ — जीवन दोहोरिन्छ भन्ने भ्रम 60
अध्याय २.१३ — कर्मको उत्पत्ति 61

अध्याय २.१४ — आत्माका विकासक्रम 62
अध्याय २.१५ — कर्मको अभिलेख 63
अध्याय २.१६ — कर्मबाट मुक्ति 64
अध्याय २.१७ — साँचो परिवर्तन 65
अध्याय २.१८ — दिन २ को निर्देशित ध्यान 66
अध्याय २.१९ — दिन २ मा हामीले के बुझ्यौं 67
अध्याय २.२० — दिन २ का भिडियो सन्दर्भ 68
भाग तीन — दिन ३ — ब्रह्माण्डीय काल चक्र र अस्तित्वका आयामहरू 70
दिन ३ को प्रस्तावना 72
अध्याय ३.१ — गतिको अर्थ — चाल र गतिशीलता 73
अध्याय ३.२ — कालको बुझाइ — समय, वेग र शक्ति 74
अध्याय ३.३ — चार युग — चतुर्युग 76
अध्याय ३.४ — नित्य प्रलय — दिनहुँ हुने प्रलय 78
अध्याय ३.५ — अर्ध प्रलय — आधा प्रलय 79
अध्याय ३.६ — मन्वन्तर प्रलय — एक सभ्यताको अन्त्य 80
अध्याय ३.७ — कल्प प्रलय — ब्रह्माको एक दिन सकिन्छ 81
अध्याय ३.८ — महाकल्प प्रलय — ब्रह्माण्डको अन्त्य 82
अध्याय ३.९ — महाकाल प्रलय — सृष्टिको महाप्रलय 83
अध्याय ३.१० — आत्यन्तिक प्रलय — अन्तिम मुक्ति 85
अध्याय ३.११ — चौध लोक — एक झलक 87
अध्याय ३.१२ — भूलोक, भुवर्लोक र स्वर्गलोक 88
अध्याय ३.१३ — महर्लोक, जनलोक र तपलोक 90
अध्याय ३.१४ — सत्यलोक, ब्रह्मापुरी र त्योभन्दा पर 91
दिन ३ को निर्देशित ध्यान 93
दिन ३ मा हामीले के बुझ्यौं 94
दिन ३ का भिडियो सन्दर्भ 95
बापूजीका अनमोल वचनहरू — ब्रह्माण्डीय काल चक्र र अस्तित्वका आयामहरू 97
भाग चार — दिन ४ — पृथ्वीको सृष्टि र सनातन धर्म ज्ञान 100
दिन ४ को प्रस्तावना 101
दिन ४ को परिचय 102
अध्याय ४.१ — पुनरावलोकन: काल चक्र र १४ लोक 103
अध्याय ४.२ — सत्यलोक र ब्रह्मापुरी 105
अध्याय ४.३ — विष्णुपुरी — कारण जगत् (कारण संसार) 107
अध्याय ४.४ — परम तत्त्व — सबैभन्दा माथिल्लो तत्त्व 109
अध्याय ४.५ — शिवपुरी — सदाशिवको धाम 111
अध्याय ४.६ — परमधाम — परम बासस्थान 113
अध्याय ४.७ — शिव र शंकरबीचको फरक 115
अध्याय ४.८ — यस ब्रह्माण्डका सृष्टिकर्ता 117
अध्याय ४.९ — सृष्टिको क्रम 119
अध्याय ४.१० — प्रजापिता ब्रह्मा र सप्तऋषि 121
अध्याय ४.११ — परम पुरुष र परम प्रकृति 122
अध्याय ४.१२ — पृथ्वी कहिले र किन बनाइयो 124
अध्याय ४.१३ — स्वयं-प्रकाशित प्राणी — सूर्यभन्दा पहिले 126
अध्याय ४.१४ — संकल्प शक्ति — अठोटको शक्ति 128
अध्याय ४.१५ — देवी–देवताको पतन 130

अध्याय ४.१६ — सूर्यका सृष्टे 132
अध्याय ४.१७ — नरक लोक — तल्ला लोकहरू 134
अध्याय ४.१८ — के हाम्रो जस्तै अरू पृथ्वी पनि छन्? 136
अध्याय ४.१९ — महाकल्प प्रलय — महान् प्रलय 137
अध्याय ४.२० — आत्म ज्ञान — आत्म जागृति र आत्म साक्षात्कार 139
दिन ४ को निर्देशित ध्यान 141
दिन ४ मा हामीले के बुझ्यौं 142
दिन ४ का भिडियो सन्दर्भ 143
बापूजीका अनमोल वचनहरू — पृथ्वीको सृष्टि र ब्रह्माण्डीय क्रम 145
भाग पाँच — दिन ५ — अनन्त सृष्टि 153
दिन ५ को प्रस्तावना 154
अध्याय ५.१ — के हामी एक्लै छौं? 155
अध्याय ५.२ — ब्रह्माण्ड — सबैभन्दा सानो एकाइ 157
अध्याय ५.३ — कला के हो? — प्रकाशको गुण 158
अध्याय ५.४ — आकाशगंगा — महाब्रह्माण्ड 160
अध्याय ५.५ — आकाशगंगाको बनावट 161
अध्याय ५.६ — एन्ड्रोमेडा आकाशगंगा — हाम्रो ब्रह्माण्डीय छिमेकी 163
अध्याय ५.७ — आकाशगंगा सिर्जनाका चार प्रकार 165
अध्याय ५.८ — युनिभर्स — परम महाब्रह्माण्ड 167
अध्याय ५.९ — शक्तिको ह्रास — सोह्रबाट शून्यसम्म 169
अध्याय ५.१० — प्रलय र नवीकरण — ब्रह्माण्डीय चक्र 171
अध्याय ५.११ — अरू संसारका आत्माहरू 173
अध्याय ५.१२ — यो ज्ञान किन महत्त्वपूर्ण छ 175
अध्याय ५.१३ — ब्रह्माण्डीय नियम — उही नियम, फरक स्तर 177
अध्याय ५.१४ — घर फर्कने भर्‍याङ 179
दिन ५ को निर्देशित ध्यान 181
दिन ५ मा हामीले के बुझ्यौं 182
दिन ५ का भिडियो सन्दर्भ 184
बापूजीका अनमोल वचनहरू — अनन्त सृष्टि 186
भाग छ — दिन ६ — युनिभर्स र मल्टिभर्स 189
दिन ६ को प्रस्तावना 190
दिन ६ को परिचय 192
अध्याय ६.१ — देख्न सकिने युनिभर्स र यसको लुकेको सत्य 194
अध्याय ६.२ — युनिभर्सको साँचो उमेर 196
अध्याय ६.३ — परम महाशिव — युनिभर्सका सृष्टिकर्ता 198
अध्याय ६.४ — साँचो आकर्षणको नियम 200
अध्याय ६.५ — डार्विनको सिद्धान्त — खसेको देवता, माथि उठेको बाँदर होइन 202
अध्याय ६.६ — बेहदको ज्ञानको प्रकाशमा बिग ब्याङ सिद्धान्त 204
अध्याय ६.७ — युनिभर्सको सिर्जना — १६ कला शक्तिको जन्म 206
अध्याय ६.८ — मूल वतन — मूल घर 208
अध्याय ६.९ — पहिलो संकल्प — निराकारबाट आकारमा 210
अध्याय ६.१० — १४ बाट ९ कलासम्म — देवी–देवताको दिव्य संसार 212
अध्याय ६.११ — पुरुष र प्रकृतिको छुट्टिनु — ९ देखि ८ कला 214
अध्याय ६.१२ — आजको युनिभर्स — शून्य कलाको अवस्था 216
अध्याय ६.१३ — युनिभर्सका सुरक्षा तहहरू 218

अध्याय ६.१४ — युनभसभन्दा पर — G1 दाखे G17 महा युनभस 220
अध्याय ६.१५ — फर्कने चढाइ — तत्त्वबाट परम प्रकाशसम्म 222
दिन ६ को निर्देशित ध्यान 224
दिन ६ मा हामीले के बुझ्यौं 225
दिन ६ का भिडियो सन्दर्भ 227
बापूजीका अनमोल वचनहरू — युनिभर्स र मल्टिभर्स 229
भाग सात — दिन ७ — मल्टिभर्स 234
दिन ७ को प्रस्तावना 236
अध्याय ७.१ — मल्टिभर्स के हो? 237
अध्याय ७.२ — अनन्त सृष्टिको शास्त्रीय प्रमाण 239
अध्याय ७.३ — कला बुझौं — दिव्य शक्तिको नाप 241
अध्याय ७.४ — १०० कलाको ब्रह्माण्ड 243
अध्याय ७.५ — सृष्टिको सुरुवात — प्रकाशको स्रोतबाट 245
अध्याय ७.६ — पवित्र अंकहरू — १०८ र नवरत्न 247
अध्याय ७.७ — परमधाम — १०० देखि ९० कलासम्म 249
अध्याय ७.८ — मूल वतन — ९० देखि ८० कलासम्म 251
अध्याय ७.९ — सूक्ष्म वतन — ८० देखि ६० कलासम्म 253
अध्याय ७.१० — पुरुष र प्रकृतिको विभाजन 255
अध्याय ७.११ — शून्य कलासम्मको पतन 257
अध्याय ७.१२ — आजको मल्टिभर्स — शून्यदेखि माइनस १०० सम्म 259
अध्याय ७.१३ — आत्मामाथिका आवरण 261
अध्याय ७.१४ — लक्ष्य — पूरै मल्टिभर्सको परिवर्तन 263
दिन ७ को निर्देशित ध्यान 265
दिन ७ मा हामीले के बुझ्यौं 266
दिन ७ का भिडियो सन्दर्भ 267
बापूजीका अनमोल वचनहरू — मल्टिभर्स 269
भाग आठ — दिन ८ — पीढी ज्ञान र अनन्त ब्रह्माण्डहरू 272
दिन ८ को प्रस्तावना 273
दिन ८ को परिचय 275
अध्याय ८.१ — पीढीको अवधारणा — दिव्य शक्तिको नयाँ नाप 277
अध्याय ८.२ — पहिलो पीढी — १०१ कलाको ब्रह्माण्ड 279
अध्याय ८.३ — हाम्रो मल्टिभर्स — तत्त्व भएको एक मात्र 281
अध्याय ८.४ — पीढीहरू चढ्दै — पहिलोदेखि बीसौंसम्म 283
अध्याय ८.५ — एक्काइसौं पीढी — पहिलो ठूलो कोसेढुंगा 285
अध्याय ८.६ — १०१ पीढी — बेहद का ब्रह्माण्ड 287
अध्याय ८.७ — १००१ पीढी — बेहद का महाब्रह्माण्ड 289
अध्याय ८.८ — ११०१ पीढी — बेहद के बेहद का महाब्रह्माण्ड 291
अध्याय ८.९ — ११०१ पीढीभन्दा माथि — साँच्चिकै अनन्त लोकहरू 293
अध्याय ८.१० — हरेक पीढी ब्रह्माण्डको बनावट 295
अध्याय ८.११ — बेहदका लोकहरूमा समय — हरेक गणनाभन्दा पर 298
अध्याय ८.१२ — ब्ल्याक डट — अवलोकनको सुरुवात 300
अध्याय ८.१३ — बेहद के बाप र १०८ बीज आत्मा 302
अध्याय ८.१४ — अवतारहरू — राम, कृष्ण र ९ लाख आत्मा 304
अध्याय ८.१५ — आफ्नो उद्गम पत्ता लगाउनु — पीढी आत्माको भित्री यात्रा 306
दिन ८ को निर्देशित ध्यान 309

दिन ८ मा हामीले के बुझ्यौं 310
दिन ८ का भिडियो सन्दर्भ 312
बापूजीका अनमोल वचनहरू — पीढी ज्ञान र अनन्त ब्रह्माण्डहरू 314
भाग नौ — दिन ९ — सर्वशक्तिमान को हुनुहुन्छ? **320**
दिन ९ को प्रस्तावना 322
अध्याय ९.१ — सबै कुरा बदल्ने प्रश्न 323
अध्याय ९.२ — सृष्टिकर्ताहरूको क्रम 324
अध्याय ९.३ — सर्वशक्तिमान को हुनुहुन्छ? 326
अध्याय ९.४ — बेहद के बाप — बेहदका पिता 328
अध्याय ९.५ — दुई मूल आत्मा 329
अध्याय ९.६ — १०८, १६,००० र ९ लाख आत्मा 330
अध्याय ९.७ — जब सर्वशक्तिमान पृथ्वीमा आउनुभयो 332
अध्याय ९.८ — अवतार र देहधारी रूप — कसले पठाउनुभयो? 333
अध्याय ९.९ — पृथ्वीमा यति धेरै धर्म किन? 334
अध्याय ९.१० — ब्रह्म, पर ब्रह्म र परमेश्वर 336
अध्याय ९.११ — मुक्ति र जीवन मुक्ति 338
अध्याय ९.१२ — अभियान — विश्व परिवर्तन 340
अध्याय ९.१३ — संकल्पको शक्ति — तपाईंको भूमिका 341
अध्याय ९.१४ — परिवर्तन सुरु भइसकेको छ 343
दिन ९ को निर्देशित ध्यान 345
दिन ९ मा हामीले के बुझ्यौं 346
दिन ९ का भिडियो सन्दर्भ 348
बापूजीका अनमोल वचनहरू — सर्वशक्तिमान को हुनुहुन्छ? 351
भाग दस — दिन १० — अन्तिम ध्यान अनुभव **354**
दिन १० को प्रस्तावना 355
दिन १० को परिचय 357
अध्याय १०.१ — अन्तिम दिन — ज्ञानबाट अनुभूतिसम्म 359
अध्याय १०.२ — मन नियन्त्रण गर्न सकिँदैन — त्यसलाई एकाग्र पार्नुपर्छ 361
अध्याय १०.३ — बुद्धि योग — सर्वश्रेष्ठ अभ्यास 363
अध्याय १०.४ — मनलाई तयार पार्नु — कर्मको भारी उतार्नु 365
अध्याय १०.५ — परम शान्ति मन्त्र — परमधामबाट आएको शब्द 367
अध्याय १०.६ — साँचो योगका तीन आधार 370
अध्याय १०.७ — आत्म-स्वरूप — आत्मा बन्नु 372
अध्याय १०.८ — आत्म-स्वरूप प्राप्त भएका संकेत 374
अध्याय १०.९ — माथिको यात्रा — पृथ्वीदेखि परमधामसम्म 377
अध्याय १०.१० — परम प्रकाशलाई मल्टिभर्समा ओराल्नु 379
अध्याय १०.११ — स्व-परिवर्तन — पहिलो महा संकल्प 381
अध्याय १०.१२ — विश्व-परिवर्तन — दोस्रो महा संकल्प 383
अध्याय १०.१३ — स्वर्गदूत-स्वरूप र भित्री आयामहरूको यात्रा 385
अध्याय १०.१४ — जीवन मुक्ति — यही जीवनमा मुक्ति 387
अध्याय १०.१५ — विदाइ — प्रकाश अघि बढाउँदै 390
दिन १० को निर्देशित ध्यान 393
दिन १० मा हामीले के बुझ्यौं 394
दिन १० का भिडियो सन्दर्भ 396
बापूजीका अनमोल वचनहरू — अन्तिम ध्यान अनुभव 398

शब्दावली 405
आगामी चलचित्र 443
हामीसँग जोडिनुहोस् 444
परमशान्ति पुस्तक पुस्तकालय 446
परमशान्ति पुस्तक शृंखला 450

भाग

एक

दिन १ — म को हुँ?

परिचय

तपाईँले सोध्न सक्ने सबै प्रश्नहरूमध्ये योभन्दा शक्तिशाली प्रश्न अरू कुनै छैन: म को हुँ?

तपाईँको नाम होइन। तपाईँको काम होइन। तपाईँको धर्म होइन। तर यी सबैभन्दा भित्र जो छ — हरेक विचार र हरेक सासको पछाडि रहेको त्यो कहिल्यै नबदलिने उपस्थिति।

यो प्रश्न उपनिषद्, वेद, गीता र हरेक महान् परम्परामा गुन्जिन्छ। तर पनि दैनिक हतारमा हामी यसको उत्तर दिन बिरलै रोकिन्छौं।

बापूजी सिकाउनुहुन्छ — यो खोज केवल दर्शन होइन। यो मानिसले गर्न सक्ने सबैभन्दा शक्तिशाली काम हो। जब तपाईँले आफू के हुँ भनेर साँच्चै जान्नुहुन्छ, अरू हरेक सत्य आफैं खुल्न थाल्छ।

> **"खुद को जानोगे, तभी खुदा को जान पाओगे।"**
>
> *"आफूलाई चिन्नुहोस्, तब मात्र तपाईँले ईश्वरलाई चिन्न सक्नुहुनेछ।"*

दिन १ ब्रह्माण्डबाट होइन, ईश्वरबाट होइन — तपाईँबाट सुरु हुन्छ। आत्माबाट। त्यो प्रकाशबाट, जुन तपाईँ पहिल्यै हुनुहुन्छ, तर बानी र बिर्साइका तहहरूमुनि गाडिएको छ।

दिन १ को प्रस्तावना

ज्ञान दान महा दान

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो — सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।) — बापूजी दशरथभाई पटेल

यो पुस्तक परमशान्ति मेडिटेसन (Paramshanti Meditation) च्यानलमा बापूजी दशरथभाई पटेलले बिहान लाइभ दिनुभएको प्रवचनबाट सुरु भयो। यो बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan) — असीमको परम ज्ञान — नामक १० दिने कोर्सको एक भाग हो।

तपाईंको हातमा भएको यो पुस्तक त्यही जीवन्त ज्ञानको लिखित रूप हो — स्पष्ट होस् भनेर मिलाएर राखिएको, बारम्बार पढ्न र दोहोऱ्याउन तयार।

यो साधारण आध्यात्मिक ज्ञान होइन। जहाँ सबै आध्यात्मिक शिक्षाहरू टुंगिन्छन् — युनिभर्सको अवधारणाभन्दा पर — त्यहाँबाट यो सुरु हुन्छ। यसले आत्माको उत्पत्ति र सूक्ष्म रचनाका विभिन्न आयामहरूबारे बताउँछ, जसबारे विज्ञानले अहिलेसम्म सोचेकै छैन। यो यति विशाल अन्तिम परम सत्य हो, जसका अगाडि "अनन्त" शब्द पनि सानो पर्छ।

बापूजीका शिक्षाहरू किताब वा परम्पराबाट आएका होइनन्। तिनको जरा गहिरो समाधि र अतिचेतन ध्यानबाट पाइएको प्रत्यक्ष आध्यात्मिक अनुभवमा छ। त्यसैले यो ज्ञान फरक लाग्छ।

> **"खुद को जानो... सब कुछ अंदर ही recorded है।"**
>
> *"आफूलाई चिन्नुहोस्... सबै कुरा पहिल्यै भित्रै रेकर्ड भएको छ।"*

यो पहिलो पुस्तक — दिन १: म को हुँ? — सुरुको बिन्दु हो। ब्रह्माण्ड बुझ्नुअघि हामीले त्यसबारे सोध्ने व्यक्तिलाई बुझ्नुपर्छ। ईश्वर र सृष्टिको कुरा गर्नुअघि हामीले सोध्नुपर्छ: म के

हुँ?

बिस्तारै पढ्नुहोस्। हरेक विचारलाई मनमा बस्न दिनुहोस्। हरेक अध्याय अघिल्लो अध्यायमाथि बनेको छ। पूरा तस्बिर अन्त्यमा देखिन्छ — तर हरेक टुक्रा महत्त्वपूर्ण छ।

यो ज्ञानले त्यो कुरा जगाओस् जुन सधैं थियो तर बिर्सिएको थियो। यसले तपाईंलाई परमशान्ति — सबैभन्दा ठूलो शान्ति — तपाईंको आत्माको सबैभन्दा साँचो घरको नजिक पुऱ्याओस्।

परमशान्ति च्यानल टोली

विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालयका तर्फबाट

अहमदाबाद, २०२६

अध्याय

१.१

हामीले आफूलाई किन खोज्नुपर्छ?

निरन्तर बदलिरहने ब्रह्माण्डमा आत्मा नै एकमात्र नबदलिने कुरा हो।

आत्म-खोज किन आवश्यक छ? जीवन त चलिरहेकै छ भने, हामी को हौं भनेर सोध्न किन रोकिने?

किनकि यस संसारमा सबै कुरा बदलिन्छ। मानिस, सम्बन्ध, धन, स्वास्थ्य — केही पनि टिक्दैन। भौतिक अस्तित्वको बनावट नै निरन्तर परिवर्तनमाथि उभिएको छ।

मानिससँग मात्र एउटा दुर्लभ उपहार छ: "दिव्य बुद्धि" (विवेक) — सोच्ने, मनन गर्ने र सोध्ने शक्ति: म यहाँ किन छु? यस शरीरभन्दा पर के छ?

बापूजी सिकाउनुहुन्छ: यो जीवन आफूलाई चिन्नमा प्रयोग गर्नुभएन भने यो अनमोल अवसर गुम्छ। आत्म ज्ञानबिना तपाईं जीवात्मा चेतनामै रहनुहुन्छ — जन्म, मृत्यु, सुख र दुःखको अनन्त चक्रमा फसेर।

मनले बाहिर सुख खोज्छ, तर क्षणभरको सन्तुष्टि मात्र पाउँछ। केही पनि टिक्दैन। यो कुनै कमी होइन — यो यस संसारको बनावट नै हो। यो स्थायी सुख दिनका लागि बनेकै थिएन।

यो त तपाईँलाई साँचोतर्फ धकेल्नका लागि बनेको थियो।

> **"ज्ञान सागर में डूब जाओ।"**
>
> *"ज्ञानको सागरमा गहिरो डुब्नुहोस्।"*

हरेक महान् ग्रन्थले — उपनिषद्, वेद, भगवद्गीता — आत्म ज्ञानलाई मानव जीवनको उद्देश्यको केन्द्रमा राख्छ। निरन्तर बदलिरहने ब्रह्माण्डमा आत्मा नै एकमात्र नबदलिने कुरा हो। यसलाई चिन्नु भनेको बलियो जमिन भेट्टाउनु हो।

परम ज्ञान — सबैभन्दा माथिल्लो ज्ञान — त्यो हो जुन नाम, रूप र देखिने सबै कुराभन्दा पर जान्छ।

अध्याय

१.२

चार महावाक्य

व्यक्ति र परमबीचको भिन्नता तत्त्वको होइन, चेतनाको हो।

प्राचीन वैदिक परम्पराले हामीलाई चार परम वाक्य — महावाक्य — दिएको छ, जसले सोझै आत्माको स्वरूपतर्फ सङ्केत गर्छन्। यी नारा होइनन्। यी भित्री अनुभूतिका सबैभन्दा गहिरा अवस्थाहरूबाट जन्मेका हुन्।

१. *प्रज्ञानं ब्रह्म — चेतना नै ब्रह्म हो*

ऋग्वेदबाट। शुद्ध चेतना — हरेक अनुभवको पछाडि रहेको बोधको उपस्थिति — आफैं नै परम सत्य (Absolute) हो। यो मस्तिष्कले बनाएको होइन। यो त अस्तित्वकै जग हो।

२. *तत् त्वम् असि — त्यो तिमी हौ*

छान्दोग्य उपनिषद्बाट। अन्तिम सत्य — परम सत्य — त्यही हो जो तपाईं हुनुहुन्छ। व्यक्ति र परमबीचको भिन्नता तत्त्वको होइन, चेतनाको हो। भ्रम (माया) का आवरण हटाउनुहोस्, अनि आत्माले बुझ्छ: यो कहिल्यै छुट्टै थिएन। ब्रह्म अविभाज्य छ।

३. अयम् आत्मा ब्रह्म — यो आत्मा ब्रह्म हो

तपाईँभित्रको आत्मा कुनै ठूलो कुराको टुक्रा होइन। यो व्यक्ति रूपमा रहेको ब्रह्मको पूरा अभिव्यक्ति हो। यसले द्वैत देखिने भ्रमलाई सुल्झाउँछ।

४. अहं ब्रह्मास्मि — म ब्रह्म हुँ

सबैभन्दा सोझो वाक्य। जब आत्म-खोजले आफ्नो काम गर्छ, अनुभव यस्तो बन्छ: म ब्रह्म हुँ। अवधारणाका रूपमा होइन — सोझो, जीवन्त अनुभूतिका रूपमा। यही अद्वैत हो — दुई नहुनु।

> **"जब पर्दा हटा, तब पता चला — जीव और ब्रह्म में कोई फर्क नहीं।"**
>
> *"जब पर्दा हट्यो, तब सत्य स्पष्ट भयो — आत्मा र ब्रह्म एक हुन्।"*

यी चार महावाक्य पहिचानबाट घोषणा, घोषणाबाट एकात्मता, र एकात्मताबाट प्रत्यक्ष अनुभूतितर्फ बढ्छन्। हरेक पाइलाले तपाईँलाई त्यो सत्यको नजिक पुऱ्याउँछ, जुन आत्मा पहिल्यै हो।

अध्याय

१.३

आत्मा र जीव

जीव त्यो आत्मा हो जसले आफ्नो साँचो स्वरूप बिर्सेको छ।

धेरै परम्पराहरूले आत्मा र जीव (जीवित प्राणी) बीचको भिन्नता धमिलो पारिदिन्छन्। बापूजी यसलाई एकदम स्पष्ट पार्नुहुन्छ।

जीव को हो?

जीव त्यो आत्मा हो जसले आफ्नो साँचो स्वरूप बिर्सेको छ। यसले आफूलाई शरीर, इच्छा र भौतिक संसारसँग मात्र जोडेर हेर्छ। सबै प्राणीहरूमध्ये मानिससँग मात्र यो सोध्ने बुद्धि छ: के म साँच्चै यो शरीर मात्र हुँ?

जब मानिस केवल देह-चेतनामा बाँच्छ — सुख पछ्याउँदै, दुःखबाट भाग्दै — त्यो मानिस जीव नै रहन्छ। जीव आत्माबाट छुट्टै होइन। यो बिर्साइको अवस्थामा रहेको आत्मा हो।

जीवबाट आत्मासम्म

जब जीवले शरीरसँगको आफ्नो पहिचान छोड्न थाल्छ र शुद्ध चेतनाका रूपमा आफ्नो साँचो स्वरूप चिन्न थाल्छ — त्यो जाग्छ। यही आत्म बोध हो: आत्मा आफ्नो साँचो पहिचानमा ब्युँझनु।

यस यात्राका लागि संसार छोड्नु पर्दैन। यसका लागि चेतनाको गुण बदल्नुपर्छ — शरीर-केन्द्रितबाट आत्मा-केन्द्रिततर्फ।

> "जीवत्व से Brahm-consciousness में बदलो — यही आत्म बोध है।"
>
> *"जीव-चेतनाबाट ब्रह्म-चेतनामा बदलिनुहोस् — त्यही आत्म बोध हो।"*

अध्याय

१.४

आत्मा कहाँ बस्छ?

यो चेतनाको एउटा चम्किलो बिन्दु हो, जसले मस्तिष्क र मनलाई साधनका रूपमा प्रयोग गर्छ ।

धेरै परम्पराहरूले फरक–फरक उत्तर दिएका छन्। बापूजी एउटा स्पष्ट उत्तर दिनुहुन्छ।

आत्मा निधारको बीचमा बस्छ — आज्ञा चक्रमा, जसलाई तेस्रो नेत्र पनि भनिन्छ। यो दिव्य चेतनाको आसन हो। निधारमा टीका लगाउने प्राचीन चलनले यही ठाउँतर्फ सङ्केत गर्छ।

यहाँ आत्मा प्रकाशको एउटा बिन्दुका रूपमा रहन्छ। यो मस्तिष्क होइन। यो मन होइन। यो चेतनाको एउटा चम्किलो बिन्दु हो, जसले मस्तिष्क र मनलाई साधनका रूपमा प्रयोग गर्छ।

आत्मा कस्तो देखिन्छ?

यसलाई भौतिक आँखाले देख्न सकिँदैन। कुनै पनि प्रविधिले यसलाई पत्ता लगाउन सक्दैन। यो शुद्ध, सेतो ज्योतिको एउटा बिन्दु हो — रातको आकाशमा चम्किरहेको ताराजस्तो। देख्दा सानो, तर स्वभावले अनन्त।

यस प्रकाश बिन्दुको वरिपरि एउटा सूक्ष्म ऊर्जा-क्षेत्र छ। परम ज्ञानमा भित्री प्रकाशलाई "लाइट" (Light) र वरिपरिको ऊर्जालाई "माइट" (Might) वा प्रकृति भनिन्छ। आत्मालाई आत्म साक्षात्कारबाट मात्र अनुभव गर्न सकिन्छ — स्थिर ध्यानबाट हुने प्रत्यक्ष अनुभूति।

> "आत्मा एक ज्योति बिंदु है — छोटी सी दिखे, पर असीम है ।"
>
> *"आत्मा प्रकाशको एउटा बिन्दु हो — देख्दा सानो, तर असीम ।"*

अध्याय

१.५

आत्माका तीन अवस्था

आत्माले आफू दिव्य प्रकाश हुँ भन्ने बिर्सन्छ र आफूलाई शरीर ठान्न थाल्छ।

आत्मा अस्तित्वका तीन मूल अवस्थाहरू भएर जान्छ।

१. *निराकारी — रूपरहित अवस्था*

यो आत्माको मूल स्वभाव हो। रूपभन्दा पर, गुणभन्दा पर। शुद्ध अस्तित्व — कुनै कुराले नछोएको र असीम। केवल परम प्रकाश — सबैभन्दा माथिल्लो प्रकाश। यहाँ आत्मा साँच्चै अमर, शाश्वत र अविनाशी छ। न मन, न बुद्धि, केवल दिव्य चमक (परम प्रकाश)।

२. *आकारी — सूक्ष्म रूप*

जब आत्मा आफ्नो मूल रूपरहित अवस्थाबाट टाढा जान्छ, त्यो सूक्ष्म रूप भएको अवस्थामा प्रवेश गर्छ — स्थूल शरीर छैन, तर हाम्रा भौतिक इन्द्रियभन्दा परको एउटा परिष्कृत, सूक्ष्म, शुद्ध ऊर्जा रूप।

३. *साकारी — स्थूल रूप*

अहिले हामी सबै यहीँ छौं। आत्मा स्थूल शरीरमा बस्छ। देह-चेतना हाबी हुन्छ। आत्माले आफू दिव्य प्रकाश हुँ भन्ने बिर्सन्छ र आफूलाई शरीर ठान्न थाल्छ।

परम ज्ञानको बाटोले साकारीबाट — आकारी हुँदै फर्केर — निराकारीको सम्झनासम्म पुऱ्याउँछ: रूपरहित, कालातीत, मूल आफू।

> "तुम साकारी में हो — पर तुम्हारा असल घर निराकारी है।"
>
> *"तपाईं स्थूल रूपमा हुनुहुन्छ — तर तपाईंको साँचो घर रूपरहित अवस्था हो।"*

अध्याय

१.६

पाँच शरीर

बापूजी पाँच शरीर प्रकट गर्नुहुन्छ — ती वाहन, जसबाट आत्माले विभिन्न आयामहरू अनुभव गर्छ।

धेरैजसो परम्पराहरूले तीन शरीरको कुरा गर्छन्। बापूजी पाँच शरीर प्रकट गर्नुहुन्छ — ती वाहन, जसबाट आत्माले विभिन्न आयामहरू अनुभव गर्छ।

१. स्थूल शरीर (Sthool Sharira) — भौतिक शरीर

पाँच तत्त्वले बनेको: पृथ्वी, जल, अग्नि, वायु र आकाश। यो मर्दा प्रकृतिमै फर्कन्छ। पूरै भौतिक। पूरै अस्थायी।

२. सूक्ष्म शरीर (Sukshma Sharira)

स्थूल शरीर मर्दा आत्मा यही सूक्ष्म शरीरमा रहिरहन्छ। यसले भित्री चेतनामा सबै कुरा बोकेर लैजान्छ: सबै कर्म, ज्ञान, सम्झना र पूरा नभएका इच्छाहरू — आकाश, वायु र अग्नि यी तीन तत्त्वमा। जन्म र मृत्युको चक्रको क्रममा कर्मको खाताको कुनै पनि डेटा हराउँदैन।

३. कारण शरीर (Karan Sharira)

आकाश तत्त्वले बनेको। यसले एउटा अचम्मको भण्डार राख्छ — हरेक जन्मको हरेक अनुभव, हरेक कर्म। यसैलाई विज्ञानले आकाशिक रेकर्ड (Akashic Record) भन्छ। यसले आत्माको अर्को जन्म निर्धारण गर्छ।

४. महाकारण शरीर (Mahakaran Sharira) — महान् कारण शरीर

परम तत्त्व (Supreme Elements) ले बनेको। धेरै बढी सूक्ष्म आयाममा रहन्छ। यस शृंखलाका पछिल्ला दिनहरूमा यसबारे थप बताइनेछ।

५. परम महाकारण शरीर (Param Mahakaran Sharira) — परम प्रकाशको शरीर

सबैभन्दा माथिल्लो शरीर — परम प्रकाशको शरीर। यो आत्माको सबैभन्दा मूल, असीम अभिव्यक्ति हो।

> "शरीर पाँच हैं — लेकिन तुम इन सब से परे हो।"
>
> *"शरीर पाँच छन् — तर तपाईं ती सबैभन्दा पर हुनुहुन्छ।"*

अध्याय

१.७

पाँच कोश

आत्मा टाढा भएकाले लुकेको होइन। ढाकिएकाले लुकेको हो।

प्याजका तहजस्तै पाँच कोशले आत्मालाई ढाकेर त्यसको साँचो चमक लुकाउँछन्। आध्यात्मिक यात्रा भनेको यी हरेक तहलाई चिरेर पार देख्नु हो।

१. *अन्नमय कोश — अन्नको शरीर*

सबैभन्दा बाहिरी तह। तपाईंले जे खानुहुन्छ, त्यही यो शरीर बन्छ। "जस्तो अन्न, उस्तै मन।"

२. *प्राणमय कोश — प्राणशक्तिको शरीर*

तपाईंलाई जीवित राख्ने ऊर्जाको शरीर। प्राण निस्केपछि शरीर मर्छ।

३. *मनोमय कोश — मनको शरीर*

विचार, भावना, इच्छा र डरको क्षेत्र। धेरैजसो मानिस मुख्य रूपमा यही तहमा बाँच्छन्।

४. विज्ञानमय कोश — विवेकको शरीर

उच्च ज्ञान र विवेकको तह — दिव्य बुद्धि (विवेक)। यसले दिव्य बुद्धिबाट साँचो र झूटोलाई छुट्याउँछ।

५. आनन्दमय कोश — आनन्दको शरीर

सबैभन्दा भित्री कोश। गहिरो ध्यान र शुद्ध प्रेममा तपाईंले यो तह छुनुहुन्छ। यो साँचो स्वरूपको सँघार हो।

आत्मा टाढा भएकाले लुकेको होइन। ढाकिएकाले लुकेको हो। आवरण हटाउनुहोस् — अनि तपाईंले पाउनुहुनेछ, तपाईं सधैं त्यहीं हुनुहुन्थ्यो।

अध्याय

१.८

एउटा क्रान्तिकारी सत्य: आत्माको शक्ति घट्छ

जसरी ब्याटरी पावरको स्रोतबाट रिचार्ज हुन्छ, त्यसरी नै आत्माले परम दिव्यसँगको निरन्तर, सचेत सम्बन्धबाट आफ्नो शक्ति फिर्ता पाउँछ।

यहाँ बापूजीका सबैभन्दा क्रान्तिकारी शिक्षामध्ये एउटा आउँछ।

हामीलाई भनिन्छ — आत्मा अमर र अविनाशी छ। यो सत्य हो — तर कुन अवस्थामा? निराकारी अवस्थामा आत्मा साँच्चै सर्वशक्तिशाली हुन्छ। तर जब त्यो जन्म–मृत्युको चक्रमा पस्छ, त्यसको शक्ति घट्छ।

आत्माको शक्ति घट्नु

आत्माको यात्रामा त्यसको शक्ति घट्छ। त्यो झन् घना आयामहरूमा यात्रा गर्दै जान्छ, आत्माको यात्राका क्रममा धेरै शरीर धारण गर्छ, र असीमित कर्म जम्मा गर्छ। यसले आत्माको शक्ति घटाउँछ। हावामा मधुरो हुँदै जाने बत्तीजस्तै, भौतिक संसारको हलचलमा आत्माको प्रकाश कमजोर हुँदै जान्छ।

यसलाई फेरि कसरी प्राप्त गर्ने

आत्माले जड भौतिक वस्तुबाट आफ्नो शक्ति रिचार्ज गर्न सक्दैन। त्यसले आफ्नो स्रोतसँग फेरि जोडिनुपर्छ: परम पिता परमात्मा — सबैभन्दा ठूलो पावर हाउस। जसरी ब्याटरी पावरको स्रोतबाट रिचार्ज हुन्छ, त्यसरी नै आत्माले परम दिव्यसँगको निरन्तर, सचेत सम्बन्धबाट आफ्नो शक्ति फिर्ता पाउँछ।

ध्यानको सबैभन्दा गहिरो उद्देश्य यही हो, केवल आराम वा तनाव हटाउनका लागि मात्र होइन। यो आत्माको मूल शक्ति फिर्ता ल्याउने प्रक्रिया हो। साँचो ध्यानको परिणाम पूरा आराम र तनावबाट मुक्ति हो।

> "आत्मा की शक्ति कम हो गई है — उसे वापस पाने का रास्ता है योग।"
>
> *"आत्माको शक्ति घटेको छ — त्यसलाई फिर्ता पाउने बाटो योग हो।"*

अध्याय

१.६

आत्माका प्रकार: हद र बेहद

यो ज्ञानले तपाईंलाई बोलाउँछ, किनकि यो तपाईंकै स्मृति ब्युँझिँदै छ।

बापूजी सायद सबैभन्दा धेरै स्वीकारिएको आध्यात्मिक विश्वासलाई चुनौती दिनुहुन्छ: सबै आत्मा एउटै हुन् भन्ने विश्वासलाई।

उहाँ यो रहस्य खोल्नुहुन्छ: आत्मा फरक–फरक प्रकारका हुन्छन्। तिनीहरू फरक–फरक स्रोतबाट आउँछन्। तिनीहरूमा फरक–फरक स्तरको शक्ति हुन्छ।

हद र बेहद

हद भनेको सीमित। बेहद भनेको असीम। आत्मा दुई प्रकारका हुन्छन्:

हदका आत्मा — जुन आत्माको उत्पत्ति हामीलाई थाहा भएको सृष्टिको सीमाभित्र हुन्छ। तिनको क्षमता बाँधिएको, अर्थात् सीमित हुन्छ।

बेहदका आत्मा — सृष्टिभन्दा नै परबाट, बेहद परमधामबाट आएका आत्मा — सबै युनिभर्सभन्दा परको परम बासस्थान। परम प्रकाशले बनेका। तिनको क्षमता असीम हुन्छ।

यदि तपाईं यो ज्ञानतर्फ तानिनुहुन्छ भने — यदि यो भित्र गहिरोसँग गुञ्जिन्छ भने — बापूजी भन्नुहुन्छ, तपाईं बेहदका आत्मा हुनुहुन्छ। यो ज्ञानले तपाईंलाई बोलाउँछ, किनकि यो तपाईंकै स्मृति ब्युँझिँदै छ।

यति धेरै धर्म किन?

यदि सबै आत्माको स्रोत एउटै भए, सारा मानवजाति स्वाभाविक रूपमा ईश्वरबारे एउटै बुझाइमा पुग्थ्यो। ईश्वर एक हुनुपर्ने हो, तर अहिले पृथ्वीमा धेरै ईश्वर, धेरै धर्म चलेका छन्। आध्यात्मिक परम्पराहरूको विविधताले आत्माहरूको उत्पत्तिको विविधता देखाउँछ। हरेक परम्परामा आंशिक सत्य छ। परम ज्ञानले यी सबैलाई समेट्न सक्ने पर्याप्त ठूलो ढाँचा दिन्छ।

> **"तुम्हारी आत्मा बेहद से आई है — तुम्हारा घर इन सब से परे है।"**
>
> *"तपाईंको आत्मा बेहदबाट आएको हो — तपाईंको घर यी सबैभन्दा पर छ।"*

अध्याय

१.१०

आत्मामाथिका आवरण

आध्यात्मिक यात्राको काम यी आवरणहरू गलाउनु हो — व्यक्तिलाई नष्ट गर्न होइन, तर सधैं त्यहीं रहेको असीम आत्मालाई प्रकट गर्न।

यदि आत्मा प्रकाश र शक्ति हो भने — किन त्यस्तो महसुस हुँदैन? किन धेरैजसो मानिस डराएका, सीमित र चिन्तित महसुस गर्छन्?

किनकि आत्मा चेतनाका धेरै तहले ढाकिएको छ, र यात्राको क्रममा आत्माले आफ्नो मूल दिव्यताको सबै स्मृति गुमायो।

आवरण कसरी जम्मा हुन्छन्

आत्मा माथिल्ला आयामहरूबाट भौतिक संसारमा ओर्लँदा त्यो धेरै स्तर हुँदै आउँछ। हरेक स्तरको ऊर्जा आत्मामा टाँसिन्छ — यात्रीमाथि लाग्ने धूलोजस्तै। पृथ्वीमा पुग्दासम्म त्यसले चेतनाका धेरै आयामका रूपमा, आत्मामाथि अहंकारका रूपमा, तहमाथि तह आवरण बोकेको हुन्छ।

यी भित्री आवरण यस रूपमा हुन्छन्: अविद्या (अज्ञान), माया (भ्रम), अहंकार (म–भाव), काम (इच्छा), क्रोध (रिस), लोभ (लालसा), मोह (आसक्ति) र मद (घमण्ड)। अज्ञान (अविद्या) नै रिस, लोभ, इच्छा आदि अरू सबै विकारको मुख्य कारण हो।

आध्यात्मिक यात्राको काम यी आवरणहरू गलाउनु हो — व्यक्तिलाई नष्ट गर्न होइन, तर सधैं त्यहीं रहेको असीम आत्मालाई प्रकट गर्न।

> **"पर्दे हटाओ — जो तुम्हारा असली रूप है, वह अपने आप चमकने लगेगा।"**
>
> *"पर्दा हटाउनुहोस् — तपाईंको साँचो रूप आफैं चम्कन थाल्नेछ।"*

अध्याय

१.११

मृत्युपछि आत्माको यात्रा

मृत्युपछि स्थूल शरीरबाहेक केही पनि हराउँदैन।

हामी मर्दा के हुन्छ? बापूजी यसको उत्तर असाधारण स्पष्टतासाथ दिनुहुन्छ।

आत्माले के लिएर जान्छ

आत्माले स्थूल शरीर छोडेर जान्छ। तर सूक्ष्म शरीरमा त्यसले चेतनामा जम्मा भएको सबै कुरा लिएर जान्छ: सबै कर्मको हिसाब, सबै संस्कार (छाप र बानी), सबै ज्ञान, सबै पूरा नभएका इच्छा। मृत्युको क्षणमा चेतना कस्तो छ, त्यसले आत्मा कुन दिशातिर जान्छ भन्ने निर्णय गर्छ। अर्थात् आत्माको बुद्धिमा भएको चित्रले मृत्युपछि आत्माको भावी बाटो निर्धारण गर्छ।

मृत्युपछि स्थूल शरीरबाहेक केही पनि हराउँदैन। सबै कुरा चेतनामा जारी रहन्छ।

आत्माले के लिएर जाँदैन

धन, पद, सम्पत्ति, सम्बन्ध — सबै यहीं छुट्छन्। सबै भौतिक गुण स्थूल शरीरसँगै छुट्छन्। केवल भित्री चेतना मात्र अगाडि जान्छ। त्यसैले बापूजी भन्नुहुन्छ: यस जीवनको सबैभन्दा

महत्त्वपूर्ण लगानी तपाईँको भित्री जीवनको गुणस्तरमा हो, अर्थात् तपाईँभित्र बन्ने विचार र संकल्पको गुणस्तरमा।

अर्को जीवन

अर्को जन्मका अवस्थाहरू जन्म–मृत्युका धेरै चक्रमा तपाईँले जम्मा गरेका कर्मले निर्धारण गर्छन्। तर ८४ लाख जन्मको चक्र सधैंको सजाय होइन। यसबाट निस्कने बाटो छ — आत्म ज्ञान र दिव्य सम्बन्धबाट।

जुन इच्छा लिएर तपाईँ यो संसार छोड्नुहुन्छ, त्यही लिएर फर्कनुहुन्छ। के बोक्ने भन्ने छनोट यहीं, अहिले, यस जीवनको हरेक क्षणमा हुन्छ।

अध्याय

१.१२

मानव जीवनको साँचो उद्देश्य

सम्भावनाको यो झ्याल सधैं खुला रहनेछैन।

यो सबै ज्ञान एउटै बिन्दुमा पुग्छ: यस जीवनको उद्देश्य के हो?

बापूजीको सोझो र स्पष्ट सन्देश — मानव जीवनको उद्देश्य हो:

आफूलाई चिन्नु। आत्म ज्ञानबाट परम पितालाई चिन्नु। र त्यो चिनाइबाट जन्म–मृत्युको चक्रबाट मुक्त हुनु — र आफ्नो मूल, असीम अवस्थामा फर्कनु।

यसका लागि परिवार वा पेसा छोड्नु पर्दैन। यो चेतनाको परिवर्तन हो — शरीरका रूपमा अचेत भएर बाँच्नुबाट, शरीरमा बस्ने आत्माका रूपमा सचेत भएर बाँच्नुतर्फ।

धेरैजसो मानिस टिक्न नसक्ने कुराको पछि लागेर जीवन बिताउँछन्। ती कुरा खराब भएकाले होइन — तर अनित्य संसारमा स्थायी सुख खोज्नु नै सबैभन्दा ठूलो भ्रम भएकाले।

तपाईंको आत्माको मूल स्वभाव सत्–चित्–आनन्द हो: अस्तित्व, चेतना, आनन्द। यो हासिल गर्ने कुरा होइन। हरेक क्षण सम्झने र अनुभूति गर्ने कुरा हो।

यो झ्याल सधैं खुला रहनेछैन

मानव जन्म दुर्लभ छ। केवल मानिसले मात्र सोध्न सक्छ: म को हुँ? सम्भावनाको यो झ्याल सधैं खुला रहनेछैन। यो शरीर बूढो हुनेछ। यो मन सुस्त हुनेछ। अन्ततः एउटा समय आउनेछ, जब हामी सबैले यो नश्वर शरीर छोड्नुपर्नेछ।

बापूजी आग्रह गर्नुहुन्छ: यो जीवन खेर नफाल्नुहोस्। अहिले नै सुरु गर्नुहोस्। यो बाटोका लागि मठ चाहिँदैन। केवल निष्ठा चाहिन्छ — तपाईं साँच्चै के हुनुहुन्छ भनी जान्ने साँचो चाहना।

> "ये मौका फिर नहीं मिलेगा — अब जागो।"
>
> *"यो मौका फेरि आउनेछैन — अहिले नै जाग्नुहोस्।"*

अध्याय

१.१३

भित्री चिन्तन

यो प्रश्नलाई आफूभित्र बस्न दिनुहोस्: म को हुँ?

पढिसकेपछि केही क्षण चुपचाप बस्नुहोस्। अर्को पृष्ठमा जान हतार नगर्नुहोस्। यो प्रश्नलाई आफूभित्र बस्न दिनुहोस्: म को हुँ?

यो केवल बुद्धिका लागि मात्र प्रश्न होइन। यो भित्र फर्कने निम्तो हो — हरेक विचार र हरेक भूमिकामुनि, सधैं हेरिरहेको त्यो मौन उपस्थितिलाई महसुस गर्ने निम्तो।

निर्देशित ध्यान

यस दिनको गहिरो भित्री अनुभव र पूरा निर्देशित ध्यानका लागि कृपया YouTube मा पूरा सत्र हेर्नुहोस्।

खोज्नुहोस्:
Behad Ka Param Gyan — 10 Days Course — Day 1

यहाँ हेर्नुहोस्:
https://www.youtube.com/live/WxnUNo1RKyM?si=lzQJy7QWdGh5Bq4s

दिन १ मा हामीले के बुझ्यौं

- आत्मा वास्तविक छ। यो तपाईँको निधारको बीचमा रहेको प्रकाशको बिन्दु हो।
- आफ्नो मूल निराकारी अवस्थामा आत्मा शुद्ध, शक्तिशाली र असीम छ — तर पदार्थमा गरेको यात्राबाट यसले शक्ति गुमाएको छ।
- आत्मा तीन अवस्थामा रहन्छ: निराकारी, आकारी र साकारी। हामीमध्ये धेरैजसो साकारी अवस्थामा छौं — शरीरलाई नै आफू ठान्ने र चेतनाका धेरै तहले ढाकिएका।
- आत्मा पाँच शरीरबाट प्रकट हुन्छ र पाँच कोशले ढाकिएको छ।
- सबै आत्मा एउटै होइनन्। कोही कम शक्तिका आत्मा हुन्, जसलाई हद (सीमित) भनिन्छ। अरू शक्तिशाली आत्मा हुन् — बेहद (असीम)।
- मृत्युमा आत्माले आफ्ना कर्म, ज्ञान र संस्कार सूक्ष्म रूपमा आफूसँगै लिएर जान्छ। भित्री चेतनामा भएको केही पनि हराउँदैन।
- यस मानव जीवनको उद्देश्य आत्मालाई चिन्नु, परमसँग जोडिनु, कर्मका आवरण गलाउनु र मुक्तिमा फर्कनु हो।

यी विचार मात्र होइनन्। यी सत्य हुन्। आत्म–खोज, ध्यान र दिव्य सम्बन्धबाट यिनलाई अनुभव गर्नुहोस्।

यात्रा सुरु भइसक्यो।

दिन १ का भिडियो सन्दर्भ

यस पुस्तकमा प्रस्तुत अवधारणाहरूको बुझाइ गहिरो बनाउन तपाईं बापूजी दशरथभाई पटेलका मूल प्रवचनहरू हेर्न सक्नुहुन्छ।

यी छानिएका सत्रहरूले दिन १ मा बताइएका आत्मा, आत्म–साक्षात्कार र आध्यात्मिक प्रक्रियाहरूबारे अझ गहिरो बुझाइ दिन्छन्।

म को हुँ? — आत्मालाई बुझ्दै

https://youtu.be/e7HWcs-JE0k?si=dmirByxi9tl96guT
https://youtu.be/L8547RSdyCQ?si=PUtAcurBVhxhMuwZ

आत्मा, स्व र भित्री जागरण

https://www.youtube.com/watch?v=lxyo4VaTTvU
https://www.youtube.com/watch?v=SrO1mBc_u1I

गहिरो आध्यात्मिक ज्ञान र आत्माको यात्रा

https://www.youtube.com/watch?v=DAQweT2Gl8s
थप खोजका लागि बापूजी दशरथभाई पटेलको आधिकारिक YouTube च्यानलमा अरू धेरै प्रवचन उपलब्ध छन्, जसका दर्शक विश्वभर छन्।

दिन १ को भिडियोको विवरण (description) बक्स पनि हेर्न अनुरोध गरिन्छ, जहाँ गहिरो अध्ययनका लागि थप सम्बन्धित लिंक र सामग्री दिइएका छन्।

शृंखला जारी

यो १० दिने शृंखलाको दिन १ हो

दिन २सँग आफ्नो यात्रा जारी राख्नुहोस्

र बेहद ज्ञानमा अझ गहिरो जानुहोस्।

मृत्युपछिको जीवन र कर्मको नियम

बापूजीका अनमोल वचनहरू — आत्मा र आत्म साक्षात्कार

"खुद को जानो... सब कुछ अंदर ही recorded है।"

"अर्थ: आफूलाई चिन्नुहोस्... सबै कुरा भित्रै रेकर्ड भइसकेको छ।"

"खुद को जानोगे, तभी खुदा को जान पाओगे।"

"अर्थ: आफूलाई चिन्नुहोस्, तब मात्र तपाईंले ईश्वरलाई चिन्न सक्नुहुन्छ।"

"ज्ञान सागर में डूब जाओ।"

"अर्थ: ज्ञानको सागरमा गहिरो गरी डुब्नुहोस्।"

"जब पर्दा हटा, तब पता चला — जीव और ब्रह्म में कोई फर्क नहीं।"

"अर्थ: जब पर्दा हट्यो, तब सत्य स्पष्ट भयो — आत्मा र ब्रह्म एउटै हुन्।"

"जीवत्व से Brahm-consciousness में बदलो — यही आत्म बोध है।"

"अर्थ: जीव–चेतनाबाट ब्रह्म–चेतनामा सर्नुहोस् — त्यही आत्म बोध हो।"

"आत्मा एक ज्योति बिंदु है — छोटी सी दिखे, पर असीम है।"

"अर्थ: आत्मा प्रकाशको एउटा बिन्दु हो — सानो देखिन्छ, तर असीम छ।"

❝

"तुम साकारी में हो — पर तुम्हारा असल घर निराकारी है।"

"अर्थ: तपाईं साकार रूपमा हुनुहुन्छ — तर तपाईंको साँचो घर निराकार हो।"

❝

"शरीर पाँच हैं — लेकिन तुम इन सब से परे हो।"

"अर्थ: शरीर पाँचवटा छन् — तर तपाईं ती सबैभन्दा पर हुनुहुन्छ।"

❝

"आत्मा की शक्ति कम हो गई है — उसे वापस पाने का रास्ता है योग।"

"अर्थ: आत्माको शक्ति घटेको छ — त्यो फिर्ता पाउने बाटो योग हो।"

❝

"तुम्हारी आत्मा बेहद से आई है — तुम्हारा घर इन सब से परे है।"

"अर्थ: तपाईंको आत्मा बेहदबाट आएको हो — तपाईंको घर यी सबैभन्दा पर छ।"

❝

"पर्दे हटाओ — जो तुम्हारा असली रूप है, वह अपने आप चमकने लगेगा।"

"अर्थ: पर्दाहरू हटाउनुहोस् — तपाईंको साँचो रूप आफैं चम्कन थाल्छ।"

❝

"ये मौका फिर नहीं मिलेगा — अब जागो।"

"अर्थ: यो मौका फेरि आउँदैन — अहिले नै जाग्नुहोस्।"

भाग

दुई

दिन २ — कर्म र पुनर्जन्म

क्वान्टम इन्ट्याङ्गलमेन्ट (Quantum Entanglement)

परिचय

दिन २ ले यात्रालाई अझ गहिरो बनाउँछ — आफूलाई बुझ्नबाट अस्तित्वलाई चलाउने नियमहरू बुझ्नसम्म।

यसले जीवनको हरेक अनुभव कसरी कर्मसँग जोडिएको छ, भाग्य कसरी बन्छ, र जन्म र पुनर्जन्मको चक्र कसरी चल्छ भनेर प्रकट गर्छ।

यो ज्ञान दर्शन मात्र होइन — यो जीवनकै जग हो।

दिन २ को प्रस्तावना

ज्ञान दान महा दान

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो — सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।) — बापूजी दशरथभाई पटेल

जीवन बुझ्ने यात्रा बाहिरी संसारबाट सुरु हुँदैन — यो अस्तित्वलाई नै चलाउने नियमहरू बुझ्नबाट सुरु हुन्छ।

दिन १ मा आत्मा र शरीरबीचको भिन्नता बुझेर जग बसालियो। त्यो बोधसँगै स्वाभाविक रूपमा एउटा अझ गहिरो प्रश्न उठ्छ: आत्माका अनुभवहरूलाई केले चलाउँछ? जीवन जसरी अघि बढ्छ, त्यसरी नै किन बढ्छ?

दिन २ ले अस्तित्वका सबैभन्दा आधारभूत सत्यहरूमध्ये एक — कर्मको नियम — प्रकट गरेर यी प्रश्नहरूको उत्तर दिन्छ।

दिन २ को प्रस्तावना (क्रमशः)

कर्म केवल दर्शनको अवधारणा होइन; यो जीवनको हरेक क्षणलाई आकार दिने अदृश्य बनावट हो। हरेक विचार, हरेक काम र हरेक अठोटले एउटा ठूलो चक्रमा योगदान गर्छ, जसले वर्तमानका अनुभव मात्र होइन, भविष्यका वास्तविकताहरू पनि निर्धारण गर्छ।

यो पुस्तकले कर्मको गहिरो प्रक्रियालाई खोतल्छ — यो कसरी बन्छ, कसरी जम्मा हुन्छ, कसरी भाग्यका रूपमा प्रकट हुन्छ, र कसरी जन्म र पुनर्जन्मको निरन्तर चक्रतर्फ लैजान्छ। यसले विचार, स्पन्दन र ब्रह्माण्डबीचको गहिरो सम्बन्ध पनि खोल्छ, र जिम्मेवारी र चेतनाबारे नयाँ दृष्टिकोण दिन्छ।

अझ महत्त्वपूर्ण कुरा, यो ज्ञान केवल जानकारी दिनका लागि होइन — यो परिवर्तन गर्नका लागि हो। कर्मलाई जरैदेखि बुझेपछि मानिसले दोहोरिइरहने ढाँचाहरू तोड्ने र साँचो स्वतन्त्रतातर्फ बढ्ने शक्ति पाउँछ।

यो केवल पढ्ने ज्ञान होइन।

यो अनुभूति गर्ने ज्ञान हो।

अध्याय

२.१

कर्मको नियम बुझौं

सृष्टिको चक्रमा प्रवेश गर्ने हरेक आत्मा कर्मले बाँधिन्छ ।

आत्मा र शरीरबीचको भिन्नता बुझिसकेपछि, अर्को आवश्यक कदम आत्माको यात्रालाई चलाउने नियमहरू बुझ्नु हो।

आत्माको अस्तित्व संयोगले होइन। यो सार्वभौमिक नियमहरूअनुसार चल्छ — र तीमध्ये सबैभन्दा आधारभूत नियम कर्मको नियम हो। आत्मा र शरीर फरक हुन् भनी बुझेपछि, अर्को महत्त्वपूर्ण कदम आत्माको यात्रा, कर्मको नियम, र कर्मले भविष्यका जन्महरू कसरी निर्धारण गर्छ भनेर बुझ्नु हो।

सृष्टिको चक्रमा प्रवेश गर्ने हरेक आत्मा कर्मले बाँधिन्छ। यी कर्महरूले उसका अनुभव, उसका परिस्थिति, र उसका भविष्यका जन्महरूसम्म निर्धारण गर्छन्। कर्म बुझ्दा हामी किन सुख वा दुःख भोग्छौं, र सचेत कर्मले हामी आफ्नो भाग्य कसरी बदल्न सक्छौं भनेर बुझ्न मद्दत मिल्छ।

अध्याय

२.२

कर्मका प्रकार

हरेक प्रकारको कर्मले आफ्नै फल दिन्छ।

कर्मलाई तीन मुख्य रूपमा बुझ्न सकिन्छ:

- सकारात्मक कर्म (सत्कर्म) — मेलमिलाप, भलाइ र उत्थान ल्याउने कर्महरू। उदाहरण: असल काम, दान, अरूलाई सहयोग, करुणा र सत्य
- नकारात्मक कर्म (विकर्म) — दुःख, असन्तुलन वा हानि ल्याउने कर्महरू। उदाहरण: सबै पापकर्म, हानिकारक काम
- आसक्तिरहित कर्म (निष्काम कर्म) — सबैभन्दा उच्च अवस्था, जहाँ सबै काम व्यक्तिगत फल, इच्छा वा अहंकारबिना गरिन्छ। भगवद्गीतामा श्री कृष्णले यसमा जोड दिनुभएको छ

हरेक प्रकारको कर्मले आफ्नै फल दिन्छ।

अध्याय

२.३

कर्मका तीन तह

प्रारब्ध र क्रियमाण कर्मबीच स्वतन्त्र इच्छाले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्छ ।

आत्माको यात्रालाई तीन तहले चलाउँछन्:

- १. सञ्चित कर्म (Sanchit Karma) — विगतका असंख्य जन्महरूमा गरिएका सबै कर्म जम्मा भएर बस्छन्।
- २. भाग्य — प्रारब्ध कर्म (Prarabdha Karma) — सञ्चित कर्मको एउटा अंश वर्तमान जीवनका परिस्थितिका रूपमा प्रकट हुन्छ।
- ३. वर्तमान कर्म — क्रियमाण कर्म (Kriyamana Karma) — यस क्षणमा गरिने कर्महरू, जसले भविष्यको भाग्य बनाउँछन्।

प्रारब्ध र क्रियमाण कर्मबीच स्वतन्त्र इच्छाले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्छ।

- तपाईंको वर्तमान जीवन संयोग होइन
- यो विगतका सञ्चित कर्मको फल हो

अध्याय

२.४

कर्म र भाग्य

वर्तमान क्षणमा स्वतन्त्र इच्छा छ।

एउटा महत्त्वपूर्ण प्रश्न उठ्छ: भाग्य तय भइसकेको छ भने, के त्यसलाई बदल्न सकिन्छ?

उत्तर हो:

- केही कुरा भोग्नै पर्छ
- तर ठूलो अंश वर्तमान कर्मले बदल्न सकिन्छ

वर्तमान क्षणमा स्वतन्त्र इच्छा छ। सचेत कर्म, चेतना र ज्ञानबाट मानिसले भविष्य बनाउन सक्छ।

अध्याय

२.५

कर्म र स्पन्दन ऊर्जा

सोच्नु पनि कर्मकै एक रूप हो।

हरेक विचार, वचन र कर्मले ऊर्जाको स्पन्दन (Vibration) उत्पन्न गर्छ।

शारीरिक कर्म मात्र होइन — यी पनि:

- विचार / अठोट (मन)
- बोली (वचन)
- भावना

यी हरेकले स्पन्दन उत्पन्न गर्छन्। यी स्पन्दन व्यक्तिमा मात्र सीमित रहँदैनन्। तिनले सम्पूर्ण ब्रह्माण्डसँग अन्तरक्रिया गर्छन्।

- युनिभर्समा सबै कुरा एकअर्कासँग जोडिएका छन्
- हरेक विचारले सूक्ष्म प्रभाव पार्छ, कर्मको बन्धन बनाउँछ र भविष्यका परिस्थितिमा असर गर्छ

यसको अर्थ:

सोच्नु पनि कर्मकै एक रूप हो।

अध्याय

२.६

विचारको शक्ति

कर्मको सबैभन्दा शक्तिशाली रूप विचार हो।

कर्मको सबैभन्दा शक्तिशाली रूप विचार हो।

मानिसले आफूलाई शारीरिक रूपमा एक्लै राखे पनि उसको मनले कर्म बनाइरहन्छ। कसैले कुनै व्यक्तिबारे लगातार सोचिरह्यो भने — चाहे आसक्तिले होस् वा घृणाले — कर्मको सम्बन्ध बन्छ।

त्यसैले:

- स्वतन्त्रताका लागि विचारमाथि नियन्त्रण चाहिन्छ

अध्याय

२.७

कर्मका सम्बन्ध

मृत्युको क्षणमा मनको जुन अवस्था हुन्छ, त्यसले आत्माको अर्को यात्रा वा पुनर्जन्म निर्धारण गर्छ।

सम्बन्धहरू संयोगले बन्दैनन्। तिनीहरू विगतका कर्मको सम्बन्धका आधारमा बन्छन्।

आत्माहरू आफ्ना सञ्चित प्रवृत्तिसँग मिल्ने वातावरण र परिवारतिर तानिन्छन्।

कहिलेकाहीँ बाँकी रहेका कर्म-बन्धनका कारण आत्माहरू फेरि जन्म लिन उपयुक्त परिस्थिति पर्खँदै सूक्ष्म अवस्थामा रहन्छन्।

त्यसैले बापूजी आफ्नो ज्ञानमा बताउनुहुन्छ — आत्माहरूले "अन्त मति सो गति"को अवधारणा जान्नु अत्यन्त आवश्यक छ। यसको अर्थ हो — मृत्युको क्षणमा मनको जुन अवस्था हुन्छ, त्यसले आत्माको अर्को यात्रा वा पुनर्जन्म निर्धारण गर्छ।

दुःख धेरैजसो कर्मको नियम नजान्नाले आउँछ।

जब मानिसले कर्म बुझ्छ: स्वीकार बढ्छ, भावनात्मक परिपक्वता आउँछ, प्रतिक्रियाहरू सन्तुलित हुन्छन् र आध्यात्मिक विकास सुरु हुन्छ।

कर्म बुझ्दा मानिसलाई भावनामा बगेर होइन, सचेत भएर प्रतिक्रिया दिन मद्दत मिल्छ।

अध्याय

२.८

मृत्युपछिको जीवन

शरीर छोडेपछि आत्मा हराउँदैन।

शरीर छोडेपछि आत्मा हराउँदैन।

त्यसले आफूसँगै लिएर जान्छ:

- संस्कार (छाप र बानी)
- सम्झनाहरू
- कर्मको अभिलेख

आफ्नो अवस्थाअनुसार त्यो:

- माथिल्ला आयामहरूमा जान सक्छ
- सूक्ष्म लोकहरूमा रहन सक्छ
- सांसारिक वातावरणसँगै जोडिएर रहन सक्छ

अर्को जन्म यी कुराले निर्धारण गर्छन्:

- कर्म
- मृत्युको बेलाको मानसिक अवस्था
- भित्री प्रवृत्ति

अध्याय

२.६

पुनर्जन्मको चक्र

पुनर्जन्म संयोगले हुँदैन।

पुनर्जन्म संयोगले हुँदैन। यो एउटा निश्चित नियमअनुसार चल्छ:

- आत्मा आफ्नो भित्री अवस्थासँग मिल्ने परिस्थितितिर तानिन्छ

जसरी प्रकृतिका तत्त्वहरू आफूलाई पूरा गर्न एक–अर्कासँग मिल्छन्, त्यसरी नै आत्मा आफ्नो कर्मको हिसाब पूरा गर्ने वातावरणतिर बढ्छ।

अध्याय

२.१०

कर्मको चक्र तोड्ने

ज्ञानविना आत्मा दोहोरिने ढाँचाहरूमै फसिरहन्छ।

कर्मको चक्र तोडिएन भने अनन्तसम्म चलिरहन्छ।

यसलाई तोड्ने एउटै बाटो हो:

- साँचो परम दिव्य ज्ञानबाट

ज्ञानविना आत्मा दोहोरिने ढाँचाहरूमै फसिरहन्छ।

अध्याय

२.११

कर्म कि भाग्य?

स्वतन्त्र इच्छा छ भन्ने कुराले नै परिवर्तन साँचो हो भनेर प्रमाणित गर्छ।

एउटा सामान्य अन्योल:

कर्म बलियो कि भाग्य?

उत्तर:

- कर्मले भाग्य बनाउँछ

सबै कुरा पहिल्यै तय भएको भए कुनै परिवर्तन सम्भव हुने थिएन। स्वतन्त्र इच्छा छ भन्ने कुराले नै परिवर्तन साँचो हो भनेर प्रमाणित गर्छ।

अध्याय

२.१२

जीवन दोहोरिन्छ भन्ने भ्रम

कर्मको नियम परिवर्तन सम्भव बनाउनकै लागि छ।

कोही जीवनलाई पहिल्यै लेखिएको, फेरि–फेरि दोहोरिने कथा ठान्छन्।

तर त्यो साँचो भए:

- कुनै प्रयासको अर्थ रहने थिएन
- कुनै परिवर्तन सम्भव हुने थिएन

कर्मको नियम परिवर्तन सम्भव बनाउनकै लागि छ।

अध्याय

२.१३

कर्मको उत्पत्ति

आत्मा शुद्ध, निराकार अवस्थाबाट प्रकट अस्तित्वमा आउँदा कर्म सुरु भयो।

आत्मा शुद्ध, निराकार अवस्थाबाट प्रकट अस्तित्वमा आउँदा कर्म सुरु भयो। त्यहींबाट एक–अर्कासँगको सम्पर्क सुरु हुन्छ र कर्मका संस्कार बन्छन्।

आफ्नो मूल अवस्थामा:

- आत्मा शुद्ध छ
- सबै संस्कारबाट मुक्त छ

तर सृष्टिमा प्रवेश गर्नेबित्तिकै:

- क्रिया (action) सुरु हुन्छ
- कर्म सुरु हुन्छ

अध्याय

२.१४

आत्माको विकासक्रम

अन्त्यमा आत्मा मानव जीवनमा आउँछ — जहाँ चेतना र बन्धन दुवै सबैभन्दा माथिल्लो तहमा पुग्छन्।

सृष्टि अगाडि बढ्दै जाँदा:

- आत्माले बिस्तारै आफ्नो मूल शक्ति गुमाउँदै जान्छ
- त्यसका कर्म झन् जटिल बन्दै जान्छन्
- त्यसको कर्मको बोझ बढ्दै जान्छ

अन्त्यमा आत्मा मानव जीवनमा आउँछ — जहाँ चेतना र बन्धन दुवै सबैभन्दा माथिल्लो तहमा पुग्छन्।

अध्याय

२.१५

कर्मको अभिलेख

केही पनि हराउँदैन।

हरेक कर्म चेतनाका सूक्ष्म तहहरूमा लेखिन्छ।

केही पनि हराउँदैन।

आत्माले आफ्नो यात्राको पूरा अभिलेख आफूसँगै बोकेको हुन्छ — सचेत रूपमा नसम्झिए पनि।

अध्याय

२.१६

कर्मबाट मुक्ति

साधारण प्रयासले पुग्दैन।

कर्मबाट मुक्त हुन:

- शक्तिको सबैभन्दा उच्च स्रोतसँग जोडिनुपर्छ

साधारण प्रयासले पुग्दैन।

आत्माले यी गर्नुपर्छ:

- आसक्तिभन्दा माथि उठ्ने
- आत्माको ज्ञान
- आफ्नो आत्म चेतना (soul consciousness) मा स्थिर हुने
- परम सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) सँग जोडिने
- ध्यान र आध्यात्मिक अभ्यास

त्यसपछि मात्र कर्मका संस्कार गल्न सक्छन्।

अध्याय

२.१७

साँचो परिवर्तन

कुनै पनि बाहिरी विधिले मात्र आत्मालाई मुक्त गर्न सक्दैन।

कुनै पनि बाहिरी विधिले मात्र आत्मालाई मुक्त गर्न सक्दैन।

केवल:

- ज्ञान
- चेतना
- परम स्रोतसँगको सम्बन्ध

यिनले मात्र साँचो परिवर्तन ल्याउन सक्छन्।

अध्याय

२.१८

दिन २ को निर्देशित ध्यान

यस दिनको गहिरो भित्री अनुभव र पूरा निर्देशित ध्यानका लागि कृपया YouTube मा पूरा सत्र हेर्नुहोस्।

खोज्नुहोस्:

Behad Ka Param Gyan — 10 Days Course — Day 2

यहाँ हेर्नुहोस्:

https://www.youtube.com/live/wjw6zz2MDm8?si=Kzr5NzW7DjLyiG91

अध्याय

२.१६

दिन २ मा हामीले के बुझ्यौं

- कर्म त्यो ब्रह्माण्डीय नियम हो जसले हरेक काम, विचार र भावना लेखिराख्छ — यो न सजाय हो न पुरस्कार, बरु ब्रह्माण्डको ठ्याक्कै मिल्दो प्रतिक्रिया हो।
- आत्माले कर्मका छाप जन्म–जन्मसम्म बोकेर हिँड्छ; यसैले एक जन्मलाई अर्को जन्मसँग जोड्छ।
- कर्मका तीन तह छन्: सञ्चित (जम्मा भएको), प्रारब्ध (यस जीवनमा सक्रिय) र क्रियमाण (अहिले बनिरहेको)।
- कर्म र भाग्य एउटै होइनन् — भाग्य विगतका कर्म खुल्दै जानु हो, तर आत्मासँग हरेक क्षण नयाँ कर्म बनाउने स्वतन्त्रता रहन्छ।
- स्पन्दनको महत्त्व छ: हरेक विचारले कर्मको ऊर्जा निकाल्छ। नबोलिएका विचारले पनि आत्मामा छाप छोड्छन्।
- कोही आत्मा पहिलो भेटमै चिनेजस्ता किन लाग्छन् भन्ने कुरा कर्मका सम्बन्धले नै बताउँछन् — पुराना हिसाब धेरै जन्मसम्म चलिरहन्छन्।
- मृत्युपछिको जीवन सूक्ष्म लोकहरू हुँदै गरिने यात्रा हो; आत्माको स्पन्दनले नै त्यो कहाँ जान्छ र अर्को कुन रूप लिन्छ भन्ने निर्धारण गर्छ।
- पुनर्जन्म संयोगले हुँदैन — आत्मा आफ्नो कर्मको अभिलेखसँग मिल्ने शरीर, परिवार र परिस्थितितिर तानिन्छ।
- कर्मको चक्र ज्ञान, योग (परमसँगको मिलन) र निस्वार्थ कर्मबाट तोड्न सकिन्छ — यही मुक्तिको ढोका हो।
- कर्मबाट मुक्ति नै आत्माको साँचो लक्ष्य हो — जीवनबाट भाग्नु होइन, बरु त्यसलाई फेरि–फेरि जन्म र मृत्युमा तान्ने बन्धनबाट छुट्नु हो।

अध्याय

२.२०

दिन २ का भिडियो सन्दर्भ

यस पुस्तकमा प्रस्तुत अवधारणाहरूको बुझाइ गहिरो बनाउन तपाईँ बापूजी दशरथभाई पटेलका मूल प्रवचनहरू हेर्न सक्नुहुन्छ।

यी छानिएका सत्रहरूले दिन २ मा बताइएका कर्म, पुनर्जन्म र आध्यात्मिक प्रक्रियाहरूबारे अझ गहिरो बुझाइ दिन्छन्।

कर्मको सिद्धान्त (Karma Theory)

https://youtu.be/EKv6AL-b-XU?si=KTjSxNTXACHrq59r
https://youtu.be/X8Bh5fDf-Kg?si=rFr1yGUtKXQFV9Z0
https://youtu.be/kFUghs5oIbY?si=wg8zTm3J49G2HdJP
https://youtu.be/xLhKnioYr3k?si=LrUg_5MIdSsZZCD_

पुनर्जन्मको प्रक्रिया

https://youtu.be/iUKWpe8lOlE?si=5gVog4lrEwoA2CKS
https://youtu.be/33NGOCy76Ow?si=0pkP_qSAkqVyH7OK
https://youtu.be/b69K4RXnKNM?si=AkNekqdGfIdCbCNw

मृत्युपछिको जीवन

Part 1 https://youtu.be/hXIQSYJz0uI?si=OxRkf0wZzpYlHEZY
Part 2 https://youtu.be/PN8KqrnVPj4?si=TxSibDluGsiwlI50

आकाश तत्त्व

https://youtu.be/RHLpki8TmNI?si=_U3MDcoy9hZnezHz

कारण शरीर

https://youtu.be/q2gIzQhvVFA?si=yeDuLlYxRHYdPYRZ
https://youtu.be/2uFDEYwVVhg?si=bEefU59HdDC3A73h
https://youtu.be/diguBbi8S28?si=CBBOklpJHUQQQjUy
https://youtu.be/JtNy_5ktN_c?si=y2Wof-FoX01rbMeT
थप खोजका लागि बापूजी दशरथभाई पटेलको आधिकारिक YouTube च्यानलमा अरू धेरै प्रवचन उपलब्ध छन्, जसका दर्शक विश्वभर छन्।

दिन २ को भिडियोको विवरण (description) बक्स पनि हेर्न अनुरोध गरिन्छ, जहाँ गहिरो अध्ययनका लागि थप सम्बन्धित लिंक र सामग्री दिइएका छन्।

शृंखला जारी

यो १० दिने शृंखलाको दिन २ हो

दिन ३सँग आफ्नो यात्रा जारी राख्नुहोस्

र बेहद ज्ञानमा अझ गहिरो जानुहोस्।

भाग

तीन

दिन ३ — ब्रह्माण्डीय काल चक्र र अस्तित्वका आयामहरू

परिचय

तपाईंको आत्माका लागि काल चक्र किन महत्त्वपूर्ण छ

दिन १ मा हामीले आत्मा — शरीर र मनभन्दा परको शाश्वत प्रकाश बिन्दु — चिन्यौं। दिन २ मा हामीले कर्मको नियम र मृत्युपछि के हुन्छ भन्ने कुरा खोज्यौं। अब दिन ३ मा हामी त्यो विशाल रंगमञ्च हेर्छौं, जसमाथि सारा सृष्टि प्रकट हुन्छ।

आज हामी दुई विषय खोज्छौं। पहिलो: काल चक्र (समयको चक्र) र प्रलय भनिने ब्रह्माण्डीय अन्त्यका प्रकारहरू। यिनले कल्पना गर्नै नसकिने लामो समयभरि चल्ने सृष्टि र विनाशको लय देखाउँछन्। दोस्रो: पृथ्वीदेखि सृष्टिकर्ताको धामसम्म फैलिएका चौध लोक (अस्तित्वका क्षेत्रहरू)।

दिन ३ — ब्रह्माण्डीय काल चक्र र अस्तित्वका आयामहरू (क्रमशः)

यो किन महत्त्वपूर्ण छ? किनकि तपाईंको आत्मा चुपचाप हेरेर बस्ने दर्शक होइन। यो यी आयामहरू र यस काल चक्रबाट भएर यात्रा गरिरहेको छ। तपाईं कहाँ उभिनुभएको छ भन्ने बुझ्नु नै माथिल्लो बाटो रोज्ने पहिलो पाइला हो।

त्यो बाटो केवल स्वर्गसम्म होइन, स्वर्गभन्दा पर पुग्याउँछ। सिर्जना गरिएका सबै लोकभन्दा पर। अन्तिम मुक्तिसम्म: मोक्ष।

सुरु गरौं।

दिन ३ को प्रस्तावना

ज्ञान दान महा दान

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो — सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।) — बापूजी दशरथभाई पटेल

यो पुस्तकले एकदम विशेष किसिमको ज्ञान बोकेको छ। यो पाठ्यपुस्तकबाट आएको होइन। यो समाधि (ध्यानको सबैभन्दा गहिरो अवस्था) को गहिराइबाट र परम स्रोतसँगको प्रत्यक्ष सम्बन्धबाट आएको हो।

यो एउटा पवित्र यात्राको निरन्तरता हो। दिन १ मा हामीले "म को हुँ?" भन्ने प्रश्न खोज्यौं। दिन २ मा हामीले कर्म (काम र त्यसको फलको नियम) र मृत्युपछि आत्मालाई के हुन्छ भन्ने कुरा पढ्यौं। अब दिन ३ मा हामी एउटा ठूलो पाइला अगाडि चाल्छौं।

आज हामी ब्रह्माण्डीय कालको विशाल बनावट हेर्छौं। काल चक्र — समयको चक्र — के हो? एउटा युग सकिँदा के हुन्छ? र यस पृथ्वीमाथि — हाम्रा शास्त्रहरूले बताएका माथिल्ला आयामहरूमा — के छ?

ब्रह्माण्डीय काल नबुझी हामीले आध्यात्मिक जागरणको हतार महसुस गर्न सक्दैनौं। माथिल्ला लोकहरू नचिनी, माथि उठ्ने बाटो रोज्ने आत्मालाई के कुराले पर्खिरहेको छ भन्ने हामी देख्न सक्दैनौं।

यो ज्ञान बापूजीले वर्षौंको दिव्य ध्यानबाट प्रकट गर्नुभएको हो। यो एउटा सरल प्रार्थनासहित अर्पण गरिएको छ: यसले तपाईंभित्र केही गहिरो र साँचो कुरा जगाओस्।

अध्याय

३.१

गतिको अर्थ — चाल र गतिशीलता

गतिबिना न जीवन छ, न सृष्टि।

समय बुझ्नुअघि हामीले गति — चाल, हलचल, वेग — बुझ्नुपर्छ। ब्रह्माण्डमा गतिबिना कुनै कुरा छैन। परमाणुभन्दा साना कणदेखि आकाशगंगासम्म, सबै कुरा चल्छ। गतिबिना न जीवन छ, न सृष्टि।

गति भौतिक संसारमा मात्र सीमित छैन। हृदय गति (मुटुको धड्कन), रक्त गति (रगतको बहाव), मन गति (मनको वेग), बुद्धि गति (बुद्धिको चाल) र परम गति — आत्माको आफ्नै परम यात्रा-पथ — छन्।

सबै कुरा बदलिन्छ। सबै कुरा रूपान्तरण हुन्छ। बाल्यकालले युवावस्थालाई ठाउँ दिन्छ। युवावस्थाले प्रौढतालाई। प्रौढताले बुढ्यौलीलाई। त्यसपछि मृत्यु आउँछ। हरेक चरणको आफ्नै लय छ।

असल काम (शुभ कर्म)ले आत्मालाई माथि, स्वर्गतिर लैजान्छ। हानिकारक काम (पाप कर्म)ले तल, नरकतिर तान्छ। सबै कुरा आफ्नै कर्मको बलले चल्छ।

परमाणुदेखि सबैभन्दा माथिल्लो स्वर्गसम्म, ब्रह्माण्ड गतिले जीवित छ। समय र स्थानमा हुने आत्माको आफ्नै गति — अब हामीले त्यही खोज्नुपर्छ।

> **"गति ही जीवन का आधार है। जहाँ गति है, वहाँ सृष्टि है।"**
>
> *"गति नै जीवनको आधार हो। जहाँ गति छ, त्यहाँ सृष्टि छ।"*

अध्याय

३.२

कालको बुझाइ — समय, वेग र शक्ति

काल चक्र त्यो ठूलो पाङ्ग्रा हो, जसमा सारा सृष्टि घुम्छ।

काल शब्दका तीन अर्थ छन्: समय, वेग (गति) र शक्ति। काल चक्र (समयको चक्र) बुझ्नु भनेको यी तीनैलाई सँगै बुझ्नु हो।

यहाँ हामी समयमा ध्यान दिन्छौं — त्यो विशाल अवधि, जसबाट यो ब्रह्माण्ड भएर जान्छ। तर याद राख्नुहोस्: समय गतिबाट छुट्टै छैन, र गति शक्तिबाट छुट्टै छैन। युगहरू अगाडि बढ्दै जाँदा यी सबै सँगै बदलिन्छन्।

हामीले ब्रह्माण्डीय काल किन बुझ्नुपर्छ? किनकि काल चक्रको पूरा नाप थाहा नपाएसम्म हामी अहिले कहाँ उभिएका छौं भन्ने जान्न सक्दैनौं। र कहाँ उभिएका छौं भन्ने थाहा नपाएसम्म हामी आफ्नो आत्माको यात्राको दिशाबारे बुद्धिमानी निर्णय गर्न सक्दैनौं।

काल चक्र त्यो ठूलो पाङ्ग्रा हो, जसमा सारा सृष्टि घुम्छ। हरेक आत्मा यसभित्र बाँधिएको छ। जन्म र मृत्यु। सृष्टि र विनाश। उत्थान र पतन। सबै विशाल लयबद्ध चक्रमा दोहोरिन्छन्।

यो पाङ्ग्रा बुझ्ने आत्माले वर्तमान क्षणभन्दा पर देख्न सक्छ र समयको चक्रको यस जालोबाट मुक्त हुनका लागि काम गर्न सक्छ।

हरेक आत्मा काल चक्रभित्र बाँधिएको छ। जन्म र मृत्यु, सृष्टि र विनाश — सबै विशाल चक्रमा दोहोरिन्छन्। यो पाङ्ग्रालाई पूरै पार गर्ने आत्माले मोक्ष (मुक्ति) पाउँछ। त्यतिबेलासम्म त्यो समयको लयमा बाँधिएकै रहन्छ।

> **"काल चक्र से परे जाना ही मुक्ति है। जब तक आत्मा इस चक्र में बंधी है, तब तक मुक्ति नहीं।"**
>
> *"काल चक्रभन्दा पर जानु नै मुक्ति हो। जबसम्म आत्मा यस पाङ्गामा बाँधिएको छ, तबसम्म मुक्ति छैन।"*

अध्याय

३.३

चार युग — चतुर्युग

आत्माको यात्रा असाध्यै विशाल छ।

ब्रह्माण्डीय कालको आधारभूत एकाइ चतुर्युग हो — चार युगको चक्र:

- सत्युग (सत्यको युग) — १७,२८,००० वर्ष।
- त्रेता युग (चाँदीको युग) — १२,९६,००० वर्ष।
- द्वापर युग (तामाको युग) — ८,६४,००० वर्ष।
- कलियुग (अन्धकारको युग) — ४,३२,००० वर्ष।

एउटा पूरा चतुर्युग जम्मा ४३,२०,००० मानव वर्षको हुन्छ। हामी अहिले कलियुगमा बाँचिरहेका छौं। यस कलियुगका ४,३२,००० वर्षमध्ये करिब ५,००० वर्ष मात्र बितेका छन्। यस कलियुगमा अझै लगभग ४,२७,००० वर्ष बाँकी छन्।

आजको संसार हेर्नुहोस् — दुःख, विभाजन, समुदायबीचको घृणा र खस्किँदो नैतिकता। केवल ५,००० वर्षपछि नै यो अवस्था छ भने, आउने लाखौं वर्षले के ल्याउला, कल्पना गर्नुहोस्।

कसैले सारा संसारको चक्र ५,००० वर्षको मात्र हो भन्छन्। यो शास्त्र र भौतिक प्रमाण दुवैसँग बाझिन्छ। कार्बन डेटिङ, डाइनोसरका जीवाश्म र प्राचीन स्मारकहरू — सबैले त्योभन्दा धेरै पुरानो इतिहासतर्फ सङ्केत गर्छन्। त्रेता युगमा भगवान् रामको शासन नै हजारौं वर्ष चलेको बताइएको छ।

उद्देश्य यी अंक कण्ठ गर्नु होइन। समयबारे हाम्रो सोचलाई साँघुरो बनाउने मानसिक पिँजडा तोड्नु हो। एउटा चतुर्युग चालीस लाख वर्षभन्दा लामो हुन्छ। आत्माको यात्रा असाध्यै विशाल छ।

> **"समय को सीमित मत समझिए। यह विशाल है, अकल्पनीय है।"**
>
> *"समयलाई सीमित नठान्नुहोस्। यो विशाल छ। यो कल्पनाभन्दा बाहिर छ।"*

अध्याय

३.४

नित्य प्रलय — दिनहुँ हुने प्रलय

जन्म लिने हरेक प्राणीको एक दिन अन्त्य हुन्छ।

प्रलय शब्दको अर्थ बिलाउनु वा अन्त्य हुनु हो। यसले सृष्टिको हरेक तहमा समय-समयमा हुने अन्त्यलाई जनाउँछ।

पहिलो प्रकार नित्य प्रलय हो — दिनहुँ हुने प्रलय। यो निरन्तर भइरहन्छ। जब एउटा शरीर जन्मन्छ र पछि मर्छ, त्यो नित्य प्रलय हो। जन्म लिने हरेक प्राणीको एक दिन अन्त्य हुन्छ। शरीर बन्छ, आफ्नो तोकिएको समय बाँच्छ, अनि फेरि आफ्ना तत्त्वहरूमा मिसिन्छ।

यो नित्य हो — आफैं भइरहने, निरन्तर र कहिल्यै नरोकिने घटना। यो सृष्टिको सुरुदेखि नै भइरहेको छ। यो सृष्टिको अन्तिम अन्त्यसम्म चलिरहनेछ।

जीवात्मा (व्यक्तिगत आत्मा) का लागि यो जन्म र मृत्युको पाङ्ग्रा हो — जन्म-मरण चक्र। आत्माले आफ्ना संस्कार (अघिल्ला जन्मका गहिरा छाप) बोकेर आफ्नो कर्मअनुसार नयाँ रूपमा प्रवेश गर्छ। यो व्यक्तिगत प्रलय त धेरै ठूलो ढाँचाको सुरु मात्र हो।

> **"जन्म और मृत्यु का चक्र नित्य है। यह रुकता नहीं।"**
>
> *"जन्म र मृत्युको चक्र नित्य छ। यो कहिल्यै रोकिँदैन।"*

अध्याय

३.५

अर्ध प्रलय — आधा प्रलय

ब्रह्माण्डले समय-समयमा आफूलाई सफा गर्छ र नयाँ सुरुका लागि बाटो खोल्छ।

एउटा पूरा चतुर्युग (४३,२०,००० वर्ष) बितेपछि अर्ध प्रलय (आधा प्रलय) हुन्छ। पृथ्वी पानीले डुब्छ। अन्धकार हाबी भएका (तमोप्रधान) सबै आत्माहरू बगाइन्छन्। चार युगको नयाँ चक्र सुरु हुन्छ।

ठूला बाढीको सम्झना लगभग हरेक प्राचीन सभ्यतामा सुरक्षित छ। यो केवल कथा होइन। मनु (मानव जातिका पहिलो पुर्खा) एउटा ठूलो बाढीबाट बाँचेको वृत्तान्त भारतीय शास्त्रमा छ। यस्तै बाढीका कथाहरू अब्राहमी परम्पराहरू (नोआ), प्राचीन सुमेर र संसारभरका आदिवासी समुदायहरूमा पनि छन्। यी सबै घटनाले बारम्बार दोहोरिने एउटा ब्रह्माण्डीय घटनातर्फ सङ्केत गर्छन्।

अर्ध प्रलय छानेर हुन्छ। यसले सृष्टिका सबैभन्दा अँध्यारा भागहरू हटाउँछ। बढी प्रकाश भएका आत्माहरू जोगाइन्छन् वा माथि उठाइन्छन्। यही ब्रह्माण्डीय शुद्धीकरणको नियम हो — ब्रह्माण्डले समय-समयमा आफूलाई सफा गर्छ र नयाँ सुरुका लागि बाटो खोल्छ।

> **"जब एक चतुर्युग बीतता है, तब अर्ध प्रलय होता है। तमोप्रधान दुनिया समाप्त हो जाती है।"**
>
> *"जब एउटा चतुर्युग बित्छ, तब अर्ध प्रलय हुन्छ। अन्धकार हाबी भएको संसारको अन्त्य हुन्छ।"*

अध्याय

३.६

मन्वन्तर प्रलय — एक सभ्यताको अन्त्य

सिर्जना गरिएको ब्रह्माण्डभित्र केही पनि स्थायी छैन।

७१ चतुर्युग बितेपछि अझ ठूलो प्रलय हुन्छ: मन्वन्तर प्रलय। यो बुझ्न हामीले मनुलाई चिन्नुपर्छ। शास्त्रअनुसार ब्रह्मा (सृष्टिकर्ता) ले सबैभन्दा पहिले मनु र शतरूपालाई मानव जातिका माता–पिताका रूपमा सिर्जना गर्नुभयो। एक मनुले शासन गर्ने समय — ७१ चतुर्युग — एक मन्वन्तर हो।

एक मन्वन्तर सकिँदा सबै मानिस नष्ट हुन्छन्। मार्कण्डेय पुराणले भन्छ — हरेक मनु फेरिँदा इन्द्र (स्वर्गका राजा), ऋषि (ज्ञानी सन्त) र देवता पनि फेरिन्छन्। सिर्जना गरिएको ब्रह्माण्डभित्र केही पनि स्थायी छैन।

यसको अर्थ के हो, सोच्नुहोस्। हामीले पूजा गर्ने देवता, हामीले श्रद्धा गर्ने ऋषि, हाम्रो संसारको हेरचाह गर्ने स्वर्गका प्राणी — यी सबैको समय सीमित छ। उनीहरू पनि कालको लयमा बाँधिएका छन्।

> **"मनु के साथ सब बदलते हैं — इन्द्र, ऋषि, देवता, पितृगण। सबका समय पूरा होता है।"**
>
> *"हरेक मनुसँगै सबै फेरिन्छन् — इन्द्र, ऋषि, देवता, पितृ। सबैको समय सकिन्छ।"*

अध्याय

३.७

कल्प प्रलय — ब्रह्माको एक दिन सकिन्छ

स्वर्ग अन्तिम गन्तव्य होइन।

१,००० चतुर्युग बित्दा — १४ मनु आएर गइसकेपछि — ब्रह्माको एक दिन पूरा हुन्छ, अनि कल्प प्रलय हुन्छ।

यसको विशालता सोच्नुहोस्। ब्रह्माको एक दिन १,००० चतुर्युग बराबर हुन्छ। त्यही एक दिनभित्र १४ मनु उदाउँछन् र अस्ताउँछन्। हरेक मनुले ७१ चतुर्युग शासन गर्नुहुन्छ। सिंगै सभ्यताहरू जन्मन्छन्, फस्टाउँछन् र नष्ट हुन्छन् — सबै सृष्टिकर्ताको एकै दिनभित्र।

कल्प प्रलयका बेला विष्णु (पालनकर्ता) ले १२ सूर्यको ताप उत्पन्न गर्नुहुन्छ। शिव (परिवर्तनकर्ता) ले रुद्रको रूप लिएर आगो बर्साउनुहुन्छ। तल्ला तीन लोक — भूलोक (पृथ्वी), भुवर्लोक (सूक्ष्म लोक) र स्वर्गलोक (स्वर्ग) — खरानी हुन्छन्।

स्वर्गमा बस्ने देवता पनि नष्ट हुन्छन्। उनीहरूको आयु ब्रह्माको एक दिन बराबर हुन्छ। स्वर्ग आफैं अस्थायी छ। स्वर्ग अन्तिम गन्तव्य होइन। त्योभन्दा माथि, अझ टिकाउ लोकहरू छन्।

> **"स्वर्ग लोक भी शाश्वत नहीं है। इससे ऊपर उठिए।"**
>
> *"स्वर्ग पनि शाश्वत छैन। त्योभन्दा माथि उठ्नुहोस्।"*

अध्याय

३.८

महाकल्प प्रलय — ब्रह्माण्डको अन्त्य

हरेक सौरमण्डल एउटा ब्रह्माण्ड हो, जसको आफ्नै ब्रह्मा र १४ लोक हुन्छन्।

ब्रह्माको आयु १०० दिव्य वर्षको हुन्छ, जुन परार्ध (ब्रह्माका ५० दिव्य वर्ष) भनिने दुई आधा भागमा बाँडिएको छ। ब्रह्माको एक वर्ष पृथ्वीका लगभग ३.११ ट्रिलियन मानव वर्ष बराबर हुन्छ। पहिलो परार्ध बितिसक्यो। हामी दोस्रो परार्धमा छौं — त्यसको पहिलो दिन, सातौं मन्वन्तर, अठ्ठाइसौं युगान्तर (अर्थात् एक चतुर्युगको समाप्ति) मा।

ब्रह्माको समयको एक सेकेन्ड लगभग १,००,००० (एक लाख) मानव वर्ष बराबर हुन्छ। दोस्रो परार्धमा मात्रै लगभग १.९८ अर्ब मानव वर्ष बितिसकेका छन्।

ब्रह्माका पूरा १०० वर्ष सकिँदा महाकल्प प्रलय हुन्छ। यो तीन लोकको विनाश मात्र होइन। यो सबै १४ लोकको अन्त्य हो — पूरै ब्रह्माण्डभित्रका हरेक आयाम, हरेक संसारको अन्त्य।

शिवले काल अग्नि (समयको आगो) उत्पन्न गर्नुहुन्छ र पूरै ब्रह्माण्डलाई फेरि आफूभित्र समेट्नुहुन्छ। हरेक लोक, हरेक प्राणी, सृष्टिको हरेक कण गलेर बिलाउँछ। ब्रह्माण्डको अस्तित्व नै रहँदैन।

महत्त्वपूर्ण: बेहदको ज्ञान (असीमको ज्ञान) मा ब्रह्माण्ड भनेको एउटा सौरमण्डल हो — देख्न सकिने पूरै युनिभर्स होइन। हरेक सौरमण्डल एउटा ब्रह्माण्ड हो, जसको आफ्नै ब्रह्मा र १४ लोक हुन्छन्। एउटै आकाशगंगा (Galaxy) भित्र यस्ता असंख्य ब्रह्माण्ड हुन्छन्।

> **"महाशिव का एक पल — ब्रह्मा के सौ वर्ष। यही समय का अंतर है।"**
>
> *"महाशिवको एक पल ब्रह्माका १०० वर्ष बराबर हुन्छ। समयको फरक यही हो।"*

अध्याय

३.६

महाकाल प्रलय — सृष्टिको महाप्रलय

भौतिक सृष्टिमा अझै आसक्त आत्मा प्रलयका यी छालहरूमा बगिरहन्छ ।

एउटा ब्रह्माण्डभन्दा पर महाकाल प्रलय छ — जसले असंख्य ब्रह्माण्डलाई एकैचोटि नष्ट गर्छ। महाशिव (पूरै आकाशगंगा चलाउने शिवको विराट रूप) ले प्रलयको आगो उत्पन्न गर्नुहुन्छ। परम महाशिवको एक पल (क्षण) मा शिवका १०० वर्ष पूरा हुन्छन्। आकाशगंगाभित्रका सबै सौरमण्डल समेटिन्छन्।

प्रलयको पूरा क्रम:

- नित्य प्रलय — दैनिक प्रलय। एक–एक प्राणीको जन्म र मृत्यु।
- अर्ध प्रलय — हरेक चतुर्युगको अन्त्य। सबैभन्दा अँध्यारा आत्मा बगाइन्छन्।
- मन्वन्तर प्रलय — ७१ चतुर्युगपछि। एक मनुको सभ्यताको अन्त्य।
- कल्प प्रलय — ब्रह्माको दिनको अन्त्य। तल्ला तीन लोक नष्ट।
- महाकल्प प्रलय — ब्रह्माका १०० वर्षको अन्त्य। सबै १४ लोक नष्ट।
- महाकाल प्रलय — आकाशगंगाभित्रका सबै ब्रह्माण्ड नष्ट।

भौतिक सृष्टिमा अझै आसक्त आत्मा प्रलयका यी छालहरूमा बगिरहन्छ। जन्मपछि जन्म। ब्रह्माण्डपछि ब्रह्माण्ड। सृष्टिको पूरै बनावटको भ्रमभन्दा माथि उठेको आत्माले मात्र — जसले सबैभन्दा माथिल्लो सिर्जित लोक पनि पार गरिसकेको छ — स्थायी शान्ति पाउन सक्छ।

> "अनंतानंत ब्रह्मांड बनते हैं, बिगड़ते हैं। यही महाकाल प्रलय का सत्य है।"
>
> *"अनन्त ब्रह्माण्ड बन्छन् र नष्ट हुन्छन्। महाकाल प्रलयको सत्य यही हो।"*

अध्याय

३.१०

आत्यन्तिक प्रलय — अन्तिम मुक्ति

यो हरेक आत्माका लागि उपलब्ध छ — यहीं, अहिले नै, यही मानव जन्ममा।

एक प्रकारको प्रलय अरूभन्दा फरक छ। यो सृष्टिको स्तरमा हुने प्रलय होइन — यो नितान्त व्यक्तिगत हो। यो हो आत्यन्तिक प्रलय, जसलाई मोक्ष (मुक्ति) पनि भनिन्छ।

जब आत्माले साँचो ज्ञान पाउँछ — जब त्यसले आत्मालाई चिन्छ र त्यसैमार्फत परमात्मा (परम आत्मा) लाई चिन्छ — तब त्यसले आफ्ना आवरणहरू हटाउन थाल्छ।

पहिले पाँच तत्त्वको शरीर (पञ्च तत्त्व — पृथ्वी, जल, अग्नि, वायु, आकाश) गल्छ। आत्माले तीन तत्त्वको सूक्ष्म शरीर धारण गर्छ। त्यसपछि अझ गहिरो अनुभूतिबाट त्यो कारण शरीर (केवल आकाश तत्त्वको शरीर) मा प्रवेश गर्छ। त्यहाँबाट त्यो महाकारण शरीर (परम तत्त्व, सबैभन्दा माथिल्लो तत्त्वको शरीर) मा जान्छ। यो परम प्रकाशको शरीर हो।

यस अवस्थामा आत्माले कैवल्य (पूरै शुद्धता र स्वतन्त्रता) प्राप्त गर्छ र परमधाम (परम बासस्थान) मा पुग्छ।

आत्मा फेरि परमात्मामा विलय हुन्छ। यही साँचो मोक्ष हो। केवल स्वर्ग होइन। केवल अझ राम्रो पुनर्जन्म होइन। बरु स्रोतमा फर्कनु। यही मानव जीवनको सबैभन्दा ठूलो लक्ष्य हो।

यो हरेक आत्माका लागि उपलब्ध छ — यहीं, अहिले नै, यही मानव जन्ममा। किनकि मानव जीवनमा मात्र, यही कर्म भूमि (कर्म गर्ने भूमि) मा मात्र, आत्मासँग यो परम ज्ञान खोज्ने र पाउने शक्ति हुन्छ।

> "मोक्ष मतलब अपने सृष्टिकर्ता में समा जाना। यही आत्यंतिक प्रलय है।"
>
> *"मोक्षको अर्थ आफ्नो सृष्टिकर्तामा फेरि विलय हुनु हो। यही आत्यन्तिक प्रलय हो।"*

अध्याय

३.११

चौध लोक — एक झलक

माथि जाँदै जाँदा तत्त्वहरू हलुका हुँदै जान्छन्, समय लामो हुँदै जान्छ र आत्माको शक्ति बढ्दै जान्छ।

शास्त्रहरूले चौध लोक (अस्तित्वका आयाम) बताउँछन् — पृथ्वीसहित पृथ्वीमाथिका सात लोक र पृथ्वीमुनिका सात लोक। यी सबै मिलेर एउटा ब्रह्माण्ड बन्छ। माथि जाँदै जाँदा तत्त्वहरू हलुका हुँदै जान्छन्, समय लामो हुँदै जान्छ र आत्माको शक्ति बढ्दै जान्छ। माथिल्लो लोकको एक दिन पृथ्वीका हजारौं वर्ष बराबर हुन सक्छ।

यी तहहरू पुराण र उपनिषद्मा वर्णन गरिएका छन् र समाधिमा बापूजीले गर्नुभएको अनुभवसँग मिल्छन्। हाम्रो भौतिक संसारमा पनि हामी यही नियम देख्छौं: हवाईजहाजमा केही किलोमिटर मात्र माथि उड्दा वातावरण पूरै फेरिन्छ। अब कल्पना गर्नुहोस् — शरीरले होइन, स्थूल आयामबाट सूक्ष्म आयामतिर माथि उठ्दा कस्तो होला।

> **"जैसे-जैसे ऊपर जाओगे, तत्व हल्के होते जाएंगे। शक्ति बढ़ती जाएगी।"**
>
> *"जति माथि जानुहुन्छ, तत्त्वहरू त्यति हलुका हुँदै जान्छन्। शक्ति बढ्दै जान्छ।"*

अध्याय

३.१२

भूलोक, भुवर्लोक र स्वर्गलोक

स्वर्गका राजा नै यस्तो डरमा बाँच्छन् भने स्वर्गले कस्तो स्वतन्त्रता दिन सक्छ?

भूलोक पृथ्वी हो — पाँच तत्त्व (पञ्च तत्त्व) को भौतिक तह। यो घना र गह्रौं छ र माया (भ्रम) ले पूरै ढाकिएको छ। यो कर्म भूमि पनि हो — एउटै मात्र लोक, जहाँ आत्माले कर्म गर्न र आफ्नो भाग्य बनाउन सक्छ।

पृथ्वीमाथि भुवर्लोक छ — पृथ्वी र सूर्यबीचको सूक्ष्म लोक, जसलाई पितृ लोक (पितृहरूको लोक) पनि भनिन्छ। पुरानो समयमा श्राद्ध (पितृ कर्म) मा चढाइएका भोग यहाँ बस्ने आत्माहरूका लागि पठाइन्थे।

भुवर्लोकमा पस्दा हामी स्थूल संसारबाट सूक्ष्म संसारमा पुग्छौं। यहाँका आत्माहरूको शरीर तीन तत्त्वको हुन्छ। धेरैजना अझै पनि इच्छा (वासना) ले बाँधिएका हुन्छन्। पृथ्वीमा जस्तै विभिन्न धर्म र संस्था बनाएर उनीहरू समुदाय र समूहमा बस्छन्।

त्यसमाथि स्वर्गलोक (स्वर्ग) छ। यो भोग योनि हो — भोगको लोक, आध्यात्मिक उन्नतिको होइन। स्वर्गमा बस्ने देवताहरू आफ्ना पुराना असल कर्मको फल भोगेर समय बिताउँछन्। उनीहरू नयाँ कर्म गर्न सक्दैनन्। आध्यात्मिक रूपमा अगाडि बढ्न सक्दैनन्। जम्मा गरेको पुण्य सकिएपछि उनीहरू फेरि पृथ्वीमा पठाइन्छन्।

इन्द्र (स्वर्गका राजा) पनि आफ्नो सिंहासन गुम्ने डरमा सधैं बाँच्छन्। उनी अहंकार र असुरक्षाले भरिएका छन्। पृथ्वीका ऋषिहरूको ध्यान भंग गर्न उनी अरूलाई पठाउँथे — ती ऋषिहरूले उनको सिंहासन चाहेकाले होइन, आफ्नै कमजोरीले उनलाई डर लाग्ने भएकाले। स्वर्गका राजा नै यस्तो डरमा बाँच्छन् भने स्वर्गले कस्तो स्वतन्त्रता दिन सक्छ?

स्वर्गमा पनि सूक्ष्म माया छ — आसक्ति, ईर्ष्या, इच्छा र घमण्ड त्यहाँ पनि छन्, केवल अलि सूक्ष्म रूपमा। स्वर्गको एक दिन पृथ्वीको एक वर्ष बराबर हुन्छ (देव वर्ष)। यो पृथ्वीभन्दा उच्च फ्रिक्वेन्सी (frequency) मा चल्छ। तर यो पनि सबैभन्दा माथिल्लो लोक होइन।

> "स्वर्ग भोग योनि है। वहाँ कर्म नहीं होता। इससे ऊपर उठिए।"
>
> *"स्वर्ग भोगको लोक हो। त्यहाँ कर्म गर्न सकिँदैन। यसभन्दा माथि उठ्नुहोस्।"*

अध्याय

३.१३

महर्लोक, जनलोक र तपलोक

माथि जाँदै जाँदा समय लामो हुन्छ, तत्त्व हलुका हुन्छन्, माया कमजोर हुन्छ र शक्ति बढ्छ — नियम यही हो।

महर्लोक (एक करोड योजन फैलिएको) स्वर्गमाथि छ। यहाँका आत्माहरू सुख भोग्ने मात्र होइनन्। उनीहरू ज्ञान र विवेकका आत्मा हुन्। स्वर्गको सूक्ष्म मायालाई जितेकाहरू मात्र यस लोकमा पुग्न सक्छन्। यहाँ सम्बन्ध मित्रतामा आधारित हुन्छ, इच्छामा होइन। पुरुष र प्रकृति साथीका रूपमा सँगै रहन्छन्। यहाँ सत्व गुण — शुद्धता र मेलमिलाप — प्रधान हुन्छ।

जनलोक (ध्रुवलोक पनि भनिन्छ — दुई करोड योजन) महान् सन्त र गुरुहरूको लोक हो। यहाँको एक दिन पृथ्वीका १०० वर्ष बराबर हुन्छ। यहाँको वातावरण अत्यन्त शुद्ध छ। व्यक्तिगत अहंकारको भाव धेरै घटेको हुन्छ। यी आत्माहरू निरन्तर आध्यात्मिक चेतनामा बाँच्छन्।

तपलोक (चार करोड योजन) तप (आध्यात्मिक तपस्या) को लोक हो। यहाँ सबैभन्दा महान् ऋषि र मुनिहरू बस्नुहुन्छ। यहाँका बासिन्दा विदेही हुनुहुन्छ — शरीर नै म हुँ भन्ने भावबाट मुक्त। उहाँहरू केवल आत्मा मात्र देख्नुहुन्छ। यहाँको एक दिन पृथ्वीका १०,००० वर्ष बराबर हुन्छ। वायु तत्त्व घटेको हुन्छ; आकाश तत्त्व बढेको हुन्छ।

माथि जाँदै जाँदा समय लामो हुन्छ, तत्त्व हलुका हुन्छन्, माया कमजोर हुन्छ र शक्ति बढ्छ — नियम यही हो। तर ब्रह्मापुरीसम्म माया रहिरहन्छ। साँचो स्वतन्त्रता त्योभन्दा पर छ।

> "तपलोक में देह नहीं, केवल आत्मा। वहाँ दृष्टि आत्मा को देखती है।"
>
> *"तपलोकमा शरीर छैन, केवल आत्मा छ। त्यहाँको दृष्टिले आत्मालाई मात्र देख्छ।"*

अध्याय

३.१४

सत्यलोक, ब्रह्मापुरी र त्योभन्दा पर

कुनै बेला उच्च लोकहरूमा दिव्य प्रकाशले चम्कने ती आत्मा हामी नै हौं।

सबैभन्दा माथि सत्यलोक छ, जुन ब्रह्माको धाम ब्रह्मापुरीसँग जोडिएको छ। यहींबाट ब्रह्माले संकल्प (दिव्य इच्छा) ले सप्तऋषि (सात ऋषि) रच्नुभयो, र उहाँहरूले परम पुरुषहरू (परम सत्ताहरू) रच्नुभयो। उहाँहरूबाट नै सारा सृष्टि बन्यो।

यी परम पुरुषहरूको शरीर सुरुमा परम तत्त्वको थियो। युग बित्दै जाँदा उनीहरू घना रूपहरूमा ओर्लिए — पहिले देवता बने, अनि मायाका कारण र शक्ति घट्दै जाँदा आजका मानव आत्मा बने।

बापूजीको मुख्य ज्ञान यही हो: आज पूजिने ३३ करोड देवता हामीभन्दा भिन्न, टाढा आकाशमा बस्ने कुनै सत्ता होइनन्। ती हामीभित्रै छन्। कुनै बेला उच्च लोकहरूमा दिव्य प्रकाशले चम्कने ती आत्मा हामी नै हौं। काल चक्र र असंख्य जन्महरूबाट हामी आफ्नो मूल अवस्थाबाट खस्यौं। पूज्य नै पुजारी बने। अहिले जाग्ने समय हो।

ब्रह्मापुरीमाथि विष्णुपुरी छ (जसलाई वैकुण्ठ लोक — पालनकर्ता विष्णुको धाम — पनि भनिन्छ)। यो कारण जगत् हो, जहाँ बनावटको पचास प्रतिशत परम तत्त्व र पचास प्रतिशत तीन सूक्ष्म तत्त्व हुन्छ।

विष्णुपुरीमाथि शिवपुरी छ, जहाँ शिव निराकारी र साकारी दुवै रूपमा, सदाशिव र आदि शक्ति (मूल स्त्री शक्ति) सँगै बस्नुहुन्छ। शिवपुरीभन्दा पनि पर परमधाम छ — सबैभन्दा माथिल्लो धाम, मुक्त आत्माको अन्तिम गन्तव्य।

भूलोकदेखि ब्रह्मापुरीसम्म कुनै न कुनै रूपमा माया छ — भूलोकबाट ब्रह्मापुरीतिर जाँदा मायाको स्थूलता बिस्तारै घट्दै जान्छ। ब्रह्मापुरीमा पनि माया अत्यन्त सूक्ष्म रूपमा रहिरहन्छ। आत्मा सबै रचिएका लोकहरू पार गरेर परमधाममा पुगेपछि मात्र सबै किसिमको भ्रम (माया) बाट साँच्चै मुक्त हुन्छ।

बापूजीले भन्नुभएको जागरण ठीक यही हो: तपाईं को हुनुहुन्थ्यो, सम्झनु। कहाँबाट खस्नुभयो, देख्नु। र फर्कने यात्रा सुरु गर्नु — चेतनाका लोकहरू हुँदै माथि उठ्दै, तत्त्वका आवरणका तहहरू फुकाल्दै, परमको असीम प्रकाशमा फेरि विलीन हुनु।

> "आप ही पूज्य थे। आप ही पुजारी बन चुके हैं। अब जागिए।"
>
> *"तपाईं नै कुनै बेला पूज्य हुनुहुन्थ्यो। तपाईं नै पुजारी बन्नुभएको छ। अब जाग्नुहोस्।"*

दिन ३ को निर्देशित ध्यान

यस दिनको गहिरो भित्री अनुभव र पूरा निर्देशित ध्यानका लागि कृपया YouTube मा पूरा सत्र हेर्नुहोस्।

खोज्नुहोस्:
Behad Ka Param Gyan — 10 Days Course — Day 3

यहाँ हेर्नुहोस्:
https://www.youtube.com/@bapujidashrathbhaipatel

दिन ३ मा हामीले के बुझ्यौं

- गति (चाल) सबै जीवनको आधार हो। आत्माको बाटो उसका कर्मले बन्छ।
- कालका तीन पक्ष छन्: समय, गति र शक्ति। काल चक्र ब्रह्माण्डीय समयको चक्र हो।
- एक चतुर्युग ४३,२०,००० वर्षको हुन्छ। हामी कलियुगमा छौं — ५,००० वर्ष मात्र बितेका छन्।
- प्रलयका छ तह: नित्य, अर्ध, मन्वन्तर, कल्प, महाकल्प, महाकाल।
- आत्यन्तिक प्रलय व्यक्तिगत मुक्ति हो — मोक्ष — परममा विलीन हुनु।
- चौध लोक माथि उठ्दै जाने आयाम हुन् — पृथ्वीदेखि ब्रह्मापुरी र त्योभन्दा परसम्म।
- स्वर्ग अस्थायी हो। यो अन्तिम गन्तव्य होइन।
- माथिल्ला लोकहरू (महर्लोक, जनलोक, तपलोक) मा शुद्धता र शक्ति बढ्दै जान्छ।
- हामीले पुज्ने देवता हामीभित्रै छन्। युगहरू बित्दै जाँदा हामी खस्यौं। अहिले जाग्ने समय हो।
- साँचो मुक्ति परमधाममा छ — परमात्माको सबैभन्दा माथिल्लो धाम।

दिन ३ का भिडियो सन्दर्भ

यस पुस्तकमा प्रस्तुत अवधारणाहरूको बुझाइ गहिरो बनाउन तपाईं बापूजी दशरथभाई पटेलका मूल प्रवचनहरू हेर्न सक्नुहुन्छ।

यी छानिएका सत्रहरूले दिन ३ मा बताइएका ब्रह्माण्डीय काल चक्र, प्रलय र चौध लोकबारे अझ गहिरो बुझाइ दिन्छन्।

काल चक्र र ब्रह्माण्डीय समय चक्र

https://youtu.be/k3PpsivhfeA?si=MyjxgJANHEDsUc23
https://youtu.be/y939WlBmYrA?si=-PPquiWVuFkr1SqH
https://youtu.be/BJ1ZDAdXBoE?si=rYBt2-JsCNm_1QIF

प्रलय — ब्रह्माण्डीय प्रलयहरू

https://youtu.be/gy2Dywuk9YI?si=Yl7Z7Iyofe8OT0TZ
https://youtu.be/NHth2iLd_ZI?si=MbvJzsMJLnB-cZz6
https://youtu.be/tNRvzF0gn74?si=URfonC77YJeZj-2Q

चौध लोक र उच्च आयामहरू

https://youtu.be/NqqRpbgLfkQ?si=NSlEoq-LNr509P-J
https://youtu.be/icbBzfNmi9E?si=cTCd7-WZKbNr9ewX
https://youtu.be/ltM7pIqtLKk?si=gfoSvvivZyQJ-MLB

थप खोजका लागि बापूजी दशरथभाई पटेलको आधिकारिक YouTube च्यानलमा अरू धेरै प्रवचन उपलब्ध छन्, जसका दर्शक विश्वभर छन्।

दिन ३ को भिडियोको विवरण (description) बक्स पनि हेर्न अनुरोध गरिन्छ, जहाँ गहिरो अध्ययनका लागि थप सम्बन्धित लिंक र सामग्री दिइएका छन्।

शृंखला जारी

यो १० दिने शृंखलाको दिन ३ हो

"बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan)"

१० दिने दिव्य ज्ञान पाठ्यक्रम

दिन ४ मा हामी ब्रह्मापुरी, विष्णुपुरी र शिवपुरीलाई विस्तारमा हेर्नेछौं — र परमधाम अनि हाम्रो युनिभर्सभन्दा परका आयामहरूलाई पनि।

आफ्नो यात्रा जारी राख्नुहोस्

दिन ४: उच्च लोकहरू र परमधाम

बापूजीका अनमोल वचनहरू — ब्रह्माण्डीय काल चक्र र अस्तित्वका आयामहरू

"गति ही जीवन का आधार है। जहाँ गति है, वहाँ सृष्टि है।"

"अर्थ: गति नै जीवनको आधार हो। जहाँ गति छ, त्यहाँ सृष्टि छ।"

"काल चक्र से परे जाना ही मुक्ति है। जब तक आत्मा इस चक्र में बंधी है, तब तक मुक्ति नहीं।"

"अर्थ: काल चक्रभन्दा पर जानु नै मुक्ति हो। जबसम्म आत्मा यस पाङ्गामा बाँधिएको छ, तबसम्म मुक्ति छैन।"

"समय को सीमित मत समझिए। यह विशाल है, अकल्पनीय है।"

"अर्थ: समयलाई सीमित नठान्नुहोस्। यो विशाल छ। यो कल्पनाभन्दा बाहिर छ।"

"जन्म और मृत्यु का चक्र नित्य है। यह रुकता नहीं।"

"अर्थ: जन्म र मृत्युको चक्र नित्य छ। यो कहिल्यै रोकिँदैन।"

"जब एक चतुर्युग बीतता है, तब अर्ध प्रलय होता है। तमोप्रधान दुनिया समाप्त हो जाती है।"

"अर्थ: जब एउटा चतुर्युग बित्छ, तब अर्ध प्रलय हुन्छ। अन्धकार हाबी भएको संसारको अन्त्य हुन्छ।"

"मनु के साथ सब बदलते हैं — इन्द्र, ऋषि, देवता, पितृगण। सबका समय पूरा होता है।"

"अर्थ: हरेक मनुसँगै सबै फेरिन्छन् — इन्द्र, ऋषि, देवता, पितृ। सबैको समय सकिन्छ।"

"स्वर्ग लोक भी शाश्वत नहीं है। इससे ऊपर उठिए।"

"अर्थ: स्वर्ग पनि शाश्वत छैन। त्योभन्दा माथि उठ्नुहोस्।"

"महाशिव का एक पल — ब्रह्मा के सौ वर्ष। यही समय का अंतर है।"

"अर्थ: महाशिवको एक पल ब्रह्माका १०० वर्ष बराबर हुन्छ। समयको फरक यही हो।"

"अनंतानंत ब्रह्मांड बनते हैं, बिगड़ते हैं। यही महाकाल प्रलय का सत्य है।"

"अर्थ: अनन्त ब्रह्माण्ड बन्छन् र नष्ट हुन्छन्। महाकाल प्रलयको सत्य यही हो।"

"मोक्ष मतलब अपने सृष्टिकर्ता में समा जाना। यही आत्यंतिक प्रलय है।"

"अर्थ: मोक्षको अर्थ आफ्नो सृष्टिकर्तामा फेरि विलय हुनु हो। यही आत्यन्तिक प्रलय हो।"

❝

"जैसे-जैसे ऊपर जाओगे, तत्व हल्के होते जाएंगे। शक्ति बढ़ती जाएगी।"

"अर्थ: जति माथि जानुहुन्छ, तत्त्वहरू त्यति हलुका हुँदै जान्छन्। शक्ति बढ्दै जान्छ।"

❝

"स्वर्ग भोग योनि है। वहाँ कर्म नहीं होता। इससे ऊपर उठिए।"

"अर्थ: स्वर्ग भोगको लोक हो। त्यहाँ कर्म गर्न सकिँदैन। यसभन्दा माथि उठ्नुहोस्।"

❝

"तपलोक में देह नहीं, केवल आत्मा। वहाँ दृष्टि आत्मा को देखती है।"

"अर्थ: तपलोकमा शरीर छैन, केवल आत्मा छ। त्यहाँको दृष्टिले आत्मालाई मात्र देख्छ।"

❝

"आप ही पूज्य थे। आप ही पुजारी बन चुके हैं। अब जागिए।"

"अर्थ: तपाईं नै कुनै बेला पूज्य हुनुहुन्थ्यो। तपाईं नै पुजारी बन्नुभएको छ। अब जाग्नुहोस्।"

भाग

चार

दिन ४ — पृथ्वीको सृष्टि र सनातन धर्म ज्ञान

अस्तित्वको ब्रह्माण्डीय खाका

दिन ४ ले यात्रालाई ब्रह्माण्डको बनावट बुझ्नबाट यो सबै कसरी र किन बन्यो भन्ने बुझाइसम्म लैजान्छ।

यसले सृष्टिको क्रम, पृथ्वीको जन्म र सारा अस्तित्वलाई धानिरहेका ब्रह्माण्डीय शक्तिहरू प्रकट गर्छ।

यो ज्ञान दार्शनिक कुरा होइन — यो सबै यथार्थको जग हो।

दिन ४ को प्रस्तावना

ज्ञान दान महा दान

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो — सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।) — बापूजी दशरथभाई पटेल

बेहद ज्ञानको यात्रा साधारण पढाइको बाटोमा हिँड्दैन। यो खुल्दै जाने यात्रा हो — हरेक दिनले मायाको अर्को तह हटाउँछ, हरेक नयाँ कुरा अघिल्लोमाथि थपिँदै जान्छ। दिन ३ सम्ममा हामीले १४ लोकको बनावट, काल चक्र र यस पृथ्वीमाथि र मुनि रहेका आयामहरूको विशाल क्रम खोज्यौं। हामीले देख्न थाल्यौं कि यो सारा सृष्टि संयोगले भएको अस्तव्यस्त घटना होइन, शक्ति, समय र चेतनाको मिहिन ढंगले बनाइएको एउटा प्रणाली हो।

दिन ४ ले हामीलाई अझ गहिराइमा लैजान्छ। यो "के छ?" भन्ने प्रश्नबाट आधारभूत प्रश्नतिर बढ्छ — "यो सबै कसरी अस्तित्वमा आयो?"

आज हामी यस पृथ्वीको सृष्टि, यस ब्रह्माण्डको निर्माण र अस्तित्वलाई जन्म दिने ब्रह्माण्डीय क्रम खोज्छौं। निराकार शिवदेखि आकारी सदाशिव र सदा शक्तिसम्म, विष्णुदेखि प्रजापिता ब्रह्मा र सप्तऋषिसम्म — सृष्टिको पूरा शृंखला हाम्रा अगाडि खुल्छ।

खोजी गर्ने मनले स्वाभाविक रूपमा बोक्ने गहिरा प्रश्नहरू पनि हामी यहाँ उठाउँछौं: पृथ्वी किन चाहियो? यो कहिले बन्यो? सूर्य किन बनाइयो? शिव र शंकरमा के फरक छ? र सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण — यस ब्रह्माण्डको साँचो सृष्टिकर्ता को हो?

यो पौराणिक कथा होइन। यो दर्शनशास्त्र होइन। यो बापूजी दशरथभाई पटेलको दिव्य दृष्टिबाट अनुभूत भएको, ब्रह्माण्डीय खाकाको यथार्थ, प्रकट गरिएको ज्ञान हो।

यो केवल पढ्ने ज्ञान होइन।

यो अनुभूति गर्ने ज्ञान हो।

दिन ४ को परिचय

दिन १ मा हामीले थाहा पायौं कि हामी आत्मा हौं — शाश्वत, चेतन, प्रकाशमय र यस शरीर वा यस जीवनभन्दा धेरै पुरानो। दिन २ मा हामीले सिक्यौं कि कर्म त्यो ब्रह्माण्डीय नियम हो, जसले हरेक विचार, वचन र कामलाई लेखेर राख्छ र आत्मालाई जन्म र मृत्युको एकपछि अर्को चक्रबाट भएर तान्छ। दिन ३ मा हामीले अस्तित्वको बनावटको नक्सा बनायौं — चौध लोक, काल चक्र र ब्रह्माण्डीय समयको त्यो लामो धार, जसभित्र यी सबै प्रकट हुन्छन्।

आज, दिन ४ मा, हामी त्यसपछि स्वाभाविक रूपमा आउने प्रश्न सोध्छौं: यो सबै कसरी बन्यो? यो पृथ्वी कहाँबाट आयो? यो ब्रह्माण्ड कसले बनायो, र कुन दिव्य प्रक्रियाबाट? यसको उत्तरले हामीलाई अस्तित्वको जरासम्मै पुऱ्याउँछ — सनातन धर्मका कालातीत सत्यहरूसम्म, सृष्टिको शाश्वत खाकासम्म।

हामी सृष्टिको तल झर्दै आउने शृंखला पछ्याउनेछौं — निराकार शिवदेखि सदाशिव र सदा शक्तिका पहिला आकारी रूपसम्म, विष्णुदेखि प्रजापिता ब्रह्मासम्म, सप्तऋषिदेखि सात लोकसम्म, र अन्त्यमा यस पृथ्वीको उदयसम्म — जुन तल झर्दै गरेका देवी–देवताहरूलाई आफ्नो यात्रा जारी राख्न कर्म भूमि चाहिएपछि मात्र बन्यो। ब्रह्मापुरी, विष्णुपुरी, शिवपुरी र परमधाम किन एउटै लोक होइनन्, र सुरुमा यो सारा सृष्टि परम तत्त्वबाट मात्र कसरी बनेको थियो — स्थूल तत्त्व त धेरै पछि आयो — यो पनि हामी देख्नेछौं।

घर फर्कने बाटो खोज्न चाहने हरेक आत्माले सम्झनैपर्ने ब्रह्माण्डीय खाका यही हो।

सुरु गरौं।

अध्याय

४.१

पुनरावलोकन: काल चक्र र १४ लोक

बेहद ज्ञानमा समय केवल नाप होइन; यो आफैं शक्ति हो।

यस पृथ्वीको सृष्टि र ब्रह्माण्डीय क्रममा पस्नुअघि दिन ३ मा बसालिएको जग सम्झनु आवश्यक छ। हामीले काल चक्र — समयको ठूलो पाङ्ग्रा — खोज्यौं र बुझ्यौं कि सारा ब्रह्माण्ड सत्युग, त्रेता युग, द्वापर युग र कलियुगका तोकिएका समय चक्रभित्र चल्छ। बेहद ज्ञानमा समय केवल नाप होइन; यो आफैं शक्ति हो। समय बदलिँदा सृष्टिको शक्ति, तत्त्वहरूको गुण र त्यसभित्रका आत्माहरूको चेतना पनि बदलिन्छ। त्यसैले पृथ्वीमा कुन समय चक्र अर्थात् कुन युग चलिरहेको छ, त्यसैअनुसार हरेक युगमा आत्माको शक्ति र चेतना फरक-फरक तहमा हुन्छ।

हामीले १४ लोकको यात्रा पनि गर्‍यौं — पृथ्वीमाथिका सात लोक र मुनिका सात लोक। हरेक लोक अस्तित्वको एउटा छुट्टै आयाम हो, जसका आफ्नै तत्त्वको गुण, आफ्नै शक्ति र आफ्नै बासिन्दा छन्।

हामीले बुझ्यौं कि यस ब्रह्माण्डको उमेर ब्रह्माका वर्षमा नापिन्छ — ठ्याक्कै भन्दा, ब्रह्माका १०० वर्ष नै हाम्रो ब्रह्माण्डको पूरा आयु हो। ब्रह्माको समयको एक सेकेन्ड पृथ्वीका लगभग एक लाख (१,००,०००) मानव वर्ष बराबर हुन्छ। यस ब्रह्माण्डको पूरा आयु लगभग ३११ ट्रिलियन र ४० करोड वर्षसम्म फैलिन्छ। अहिले ब्रह्माको दोस्रो परार्ध चलिरहेको छ (अर्थात् ब्रह्माका १०० वर्षको दोस्रो आधा) — अहिले दोस्रो परार्धको पहिलो दिन चलिरहेको छ,

त्यसमा पनि सातौं मन्वन्तर र २८औं युगान्तर। दोस्रो परार्धका लगभग १९८ करोड वर्ष पृथ्वीमा बितिसकेका छन्।

पृथ्वीको समय चक्रको यो बुझाइसँगै, अब हामी सबैभन्दा गहिरो प्रश्न खोज्न तयार छौं: यो सारा सृष्टि कसरी अस्तित्वमा आयो?

> "बिना कालचक्र को समझे, ब्रह्मांड की रचना को समझना असंभव है।"
>
> *"समयको चक्र (काल चक्र) नबुझी ब्रह्माण्डको रचना बुझ्न असम्भव छ।"*

> "समय सिर्फ घड़ी की सुई नहीं है — समय शक्ति है, समय परिवर्तनशील है।"
>
> *"समय केवल घडीको सुई चल्नु होइन — समय शक्ति हो, आत्माको शक्तिले समय बदलिन्छ।"*

अध्याय

४.२

सत्यलोक र ब्रह्मापुरी

आत्मा ब्रह्मापुरीभन्दा माथि विष्णुपुरीमा चढेपछि मात्र माया पूरै हट्छ ।

साधकहरूमा प्रायः उठ्ने एउटा प्रश्न हो — सत्यलोक र ब्रह्मापुरी एउटै हुन् कि होइनन्? उत्तर हो — होइनन्। सत्यलोक र ब्रह्मापुरी छुट्टाछुट्टै लोक हुन्, यद्यपि दुवै यस ब्रह्माण्डका माथिल्ला लोकहरूमा छन्।

सत्यलोक पृथ्वीमाथिका सात लोकमध्ये सातौं र सबैभन्दा माथिल्लो लोक हो। यसलाई सप्तऋषिहरूले बनाउनुभएको हो, र यसको सीमाले सत्य र पवित्रताको एउटा गोलो क्षेत्र बनाउँछ। यो त्यो लोक हो, जहाँ तीन तत्त्व (आकाश, वायु, अग्नि) अझै छन्, तर तिनको सबैभन्दा शुद्ध र सूक्ष्म रूपमा। यो सत्यको संसार हो, तर यो अझै प्रकृतिका तीन गुण अर्थात् मायाकै क्षेत्रभित्र छ।

ब्रह्मापुरी सत्यलोकभन्दा माथि छ। सत्यलोकमा तीन तत्त्वको अत्यन्त शुद्ध रूप हुन्छ भने ब्रह्मापुरीबाट परम तत्त्वको क्षेत्रमा प्रवेश सुरु हुन्छ। तर ब्रह्मापुरीभित्र पनि माया (भ्रम) को अंश रहन्छ। बापूजीले बताउनुभएअनुसार, यस तहमा पनि मायाको सूक्ष्म, लगभग थाहै नहुने उपस्थिति हुन्छ। आत्मा ब्रह्मापुरीभन्दा माथि विष्णुपुरीमा चढेपछि मात्र माया पूरै हट्छ।

यो भेद साधकका लागि धेरै महत्त्वपूर्ण छ। साधारण सृष्टिका सबैभन्दा माथिल्ला तहहरूमा पनि भ्रमको अंश बाँकी रहन्छ भन्ने बुझेपछि यात्रा सत्यलोकमा किन सकिँदैन भन्ने खुल्छ।

आत्माले तत्त्वको बोझको हरेक तह त्याग्दै, शुद्ध परम तत्त्वका लोकहरूमा नपुगेसम्म माथि चढिरहनुपर्छ।

> "सत्य लोक और ब्रह्मा पुरी एक नहीं है — ब्रह्मा पुरी, सत्य लोक के ऊपर की layer है।"
>
> *"सत्यलोक र ब्रह्मापुरी एउटै होइनन् — ब्रह्मापुरी सत्यलोकभन्दा माथिको तह हो।"*

> "ब्रह्मा पुरी में भी हल्का सा माया का अंश होता है — पूरी तरह माया सिर्फ विष्णु पुरी में लुप्त होती है।"
>
> *"ब्रह्मापुरीमा पनि मायाको हल्का अंश हुन्छ — माया विष्णुपुरीमा मात्र पूरै नष्ट हुन्छ।"*

अध्याय

४.३

विष्णुपुरी — कारण जगत् (कारण संसार)

तीन साधारण तत्त्व बिलाउन थाल्छन्, र संसार परम तत्त्व अर्थात् सबैभन्दा माथिल्लो तत्त्वले चलाउने संसारमा बदलिन्छ।

ब्रह्मापुरीभन्दा माथि विष्णुपुरी छ, जसलाई वैकुण्ठ धाम र गोकुल धाम पनि भनिन्छ। यही लोकलाई कारण जगत् — कारण संसार — भनिएको हो। यहाँ अस्तित्वको स्वभावमा आधारभूत परिवर्तन आउँछ। तीन साधारण तत्त्व बिलाउन थाल्छन्, र संसार परम तत्त्व अर्थात् सबैभन्दा माथिल्लो तत्त्वले चलाउने संसारमा बदलिन्छ। परम तत्त्वहरू साधारण तीन तत्त्व (वायु, अग्नि, आकाश) भन्दा धेरै शक्तिशाली तत्त्व हुन्, र परम तत्त्वहरू (परम वायु, परम अग्नि, परम आकाश) भित्र आत्माहरूका संकल्प साकार पार्ने अत्यन्त उच्च तहको सिर्जनात्मक शक्ति हुन्छ।

विष्णुपुरी लगभग पचास प्रतिशत परम तत्त्व र पचास प्रतिशत शुद्ध पारिएका साधारण तीन तत्त्वले बनेको छ। यो असाधारण सुन्दरता र सूक्ष्मताको लोक हो, भौतिक कल्पनाले सोच्न सक्ने जुनसुकै कुराभन्दा धेरै पर। विष्णु, कृष्ण र नारायणका भक्तहरू — जसको जीवनभरको भक्ति यी दिव्य रूपहरूतिर लागेको हुन्छ — स्थूल शरीर छाडेपछि यहीँ आफ्नो गन्तव्य पाउँछन्। यो "अन्त मति सो गति" को सिद्धान्तअनुसार हुन्छ — मृत्युका बेला जस्तो अन्तिम विचार हुन्छ, मृत्युपछि आत्माको अर्को अवस्था पनि त्यस्तै हुन्छ।

बापूजीले बताउनुभएको छ कि विष्णुपुरीभित्र वर्णन गर्ने नसकिने वैभवका क्षेत्रहरू छन्। गोकुल धाम र दिव्य रासलीलाका प्राचीन प्रसंगहरू केवल बितेका समयका प्रतीकात्मक कथा होइनन्। यी आज पनि सूक्ष्म आयामहरूमा रहिरहेका जीवित यथार्थ हुन्।

वास्तविक जीवनका अनुभवहरूले यी सत्यहरू पुष्टि गर्छन्। स्थूल शरीर छाडेपछि आफ्ना परिवारका सदस्यको सपनामा देखा परेर आफू विष्णुपुरी पुगेको बताउने भक्त आत्माहरूका घटनाहरू छन्। यस्तै एउटा घटना विष्णुको गहिरो भक्त एक युवकको हो, जो करिब २५–३० वर्षको उमेरमा बिते। बितेपछि उनी आफ्ना बुबाको सपनामा देखा परे र शोक नगर्न भने — आफू विष्णुपुरी पुगेको र त्यहाँको संसार वर्णनभन्दा पर सुन्दर रहेको बताए।

यी अनुभवहरूले एउटै सत्यतिर सङ्केत गर्छन्: सूक्ष्म संसार वास्तविक छ, त्यहाँ बासिन्दा छन् र त्यसको आफ्नै बनावट छ। सूक्ष्म लोकहरूको जनसंख्या पृथ्वीको जनसंख्याभन्दा अनन्त गुणा बढी छ।

> **"विष्णु पुरी को कारण जगत कहा गया है — यहाँ से माया लुप्त हो जाती है।"**
>
> *"विष्णुपुरीलाई कारण संसार भनिएको छ — यहाँ मायाको अस्तित्व रहँदैन।"*

> **"जो आत्मा विष्णु को, कृष्ण को याद करती है, उसकी गति विष्णु पुरी में होती है।"**
>
> *"जुन आत्माले विष्णु र कृष्णलाई सम्झन्छ, त्यसको गन्तव्य विष्णुपुरी हुन्छ।"*

अध्याय

४.४

परम तत्त्व — सबैभन्दा माथिल्लो तत्त्व

आध्यात्मिक यात्राको साँचो अर्थ यही हो: आत्माको शुद्ध, प्रकाशमय सार मात्र बाँकी नरहेसम्म तत्त्वहरूको बोझ क्रमशः त्याग्दै जानु।

परम तत्त्वको अवधारणा बेहद ज्ञानका सबैभन्दा गहिरा खुलासाहरूमध्ये एक हो। भक्ति प्रार्थनाहरूमा हामी प्रायः यो पुकार सुन्छौं: "हे प्रभु, तुम मुझे परम तत्त्व में ले जाओ" — हे प्रभु, मलाई परम तत्त्वमा लैजानुहोस्। तर यसको साँचो अर्थ के हो?

"परम" शब्दको अर्थ हो सबैभन्दा माथिल्लो — अर्थात् जुन जन्म, मृत्यु, समय, उमेर र सबै भौतिक अस्तित्वभन्दा पर छ। यो सबै तत्त्वहरूको शुद्ध पारिएको, निर्मल सार हो। कुनै पनि वस्तुलाई त्यसको सबैभन्दा शुद्ध अवस्थासम्म खार्दा त्यसको मूल सार प्रकट हुन्छ। त्यसै गरी, हाम्रा शरीर र वरिपरिको सृष्टि बनाउने तत्त्वहरूलाई तिनका स्थूल, सूक्ष्म र कारण अवस्थाभन्दा पर शुद्ध पार्दा जे बाँकी रहन्छ, त्यही परम तत्त्व हो।

तल्ला आयामहरूमा आत्माको शरीर पाँच तत्त्व (पञ्च महाभूत) ले बनेको हुन्छ: आकाश, वायु, अग्नि, जल र पृथ्वी। आत्मा माथिल्ला आयामहरूमा चढ्दै जाँदा, फरक-फरक आयामका सूक्ष्म संसारको नियमअनुसार भारी तत्त्वहरू क्रमशः घट्दै जान्छन्। सत्यलोक पुग्दासम्म तीन सूक्ष्म तत्त्व मात्र बाँकी रहन्छन्। ब्रह्मापुरीभन्दा माथि यी पनि परम तत्त्वमा बदलिन थाल्छन्।

- विष्णुपुरीमा — शरीर पचास प्रतिशत परम तत्त्वको हुन्छ
- शिवपुरीमा — शरीर सय प्रतिशत परम तत्त्वको हुन्छ
- परमधाममा — तत्त्वको बनावट नै पूरै बिलाउँछ

आध्यात्मिक यात्राको साँचो अर्थ यही हो: आत्माको शुद्ध, प्रकाशमय सार मात्र बाँकी नरहेसम्म तत्त्वहरूको बोझ क्रमशः त्याग्दै जानु।

> "परम तत्त्व मतलब — जो समय, जन्म, मृत्यु, और सब तत्त्वों से परे है।"
>
> *"परम तत्त्व भनेको — जुन समय, जन्म, मृत्यु र सबै तत्त्वभन्दा पर छ।"*

> "जैसे जैसे ऊपर जाओगे, तुम्हारा शरीर हल्का होता जाएगा — परम तत्त्व का होता जाएगा।"
>
> *"जति माथि चढ्नुहुन्छ, तपाईंको शरीर त्यति हलुका हुँदै जान्छ — यो परम तत्त्वमा बदलिँदै जान्छ।"*

अध्याय

४.५

शिवपुरी — सदाशिवको धाम

यो सय प्रतिशत परम तत्त्वको लोक हो — पूरै परम तत्त्वहरूले बनेको संसार।

विष्णुपुरीभन्दा माथि शिवपुरी छ, जसलाई शिवलोक पनि भनिन्छ। यो सय प्रतिशत परम तत्त्वको लोक हो — पूरै परम तत्त्वहरूले बनेको संसार। यहाँ साधारण तीन तत्त्व पूरै बिलाइसकेका छन्, र दिव्य शक्तिको सबैभन्दा शुद्ध रूप मात्र बाँकी छ।

शिवपुरी सदाशिव र सदा शक्तिको धाम हो, जसलाई हामी आदि शिव र आदि शक्ति पनि भन्छौं। उहाँहरू हाम्रो ब्रह्माण्डमा निराकार शिव (निराकार परम चेतना) बाट प्रकट हुनुभएका पहिला दिव्य सत्ता हुनुहुन्छ। उहाँहरू निराकार दिव्यताका आकारी (सबैभन्दा सूक्ष्म) रूप हुनुहुन्छ।

शिवपुरीको संसार त्यस्तो लोक हो, जहाँ सीमाहरू भौतिक पर्खाल वा बनावटले होइन, शक्तिका क्षेत्रहरूले बनेका हुन्छन्। यहाँका प्राणीहरूका बासस्थान पृथ्वीको अर्थमा घर होइनन्, शक्तिका घेरा हुन् — स्पन्दन र प्रकाशका गोला। हरेक प्राणीको आफ्नै शक्तिको गोलो क्षेत्र छ, आफ्नै ब्रह्माण्डीय स्थान छ, जुन पदार्थले होइन, त्यसको चेतनाको शक्तिले तोकिएको हुन्छ।

शिवपुरी त्यो लोक पनि हो, जहाँबाट यस ब्रह्माण्डको सृष्टिको निर्देशन भयो। यहींबाट ब्रह्माण्डीय खाका तलतिर खुल्दै गयो, र अन्ततः सृष्टिका विभिन्न लोक/आयामहरू, तत्त्वहरू, सूर्य र स्वयं पृथ्वीको निर्माण भयो।

> **"शिव पुरी में १००% परम तत्त्व की दुनिया होती है — यहाँ कोई स्थूल तत्त्व नहीं होता।"**
>
> *"शिवपुरी सय प्रतिशत परम तत्त्वको संसार हो — यहाँ कुनै स्थूल तत्त्व हुँदैन।"*

> **"सदा शिव और सदा शक्ति — ये निराकार शिव के पहले आकारी रूप हैं।"**
>
> *"सदाशिव र सदा शक्ति — उहाँहरू निराकार शिवका पहिला, सबैभन्दा सूक्ष्म रूप हुनुहुन्छ।"*

अध्याय

४.६

परमधाम — परम बासस्थान

पूरै आध्यात्मिक यात्रा, वास्तवमा, परमधाममा फर्कने यात्रा हो।

यस ब्रह्माण्डको सबैभन्दा माथिल्लो शिखरमा सृष्टिकर्ताको परम बासस्थान छ, जसलाई परमधाम — परम बासस्थान — भनिन्छ। यो सबैभन्दा माथिल्लो आयाम हो। भगवद्गीतामा परमात्माले "सबै सम्बन्ध मलाई सुम्पिदेऊ, मलाई मात्र सम्झ, म तिम्रा सबै कर्मको बोझ नाश गरेर तिमीलाई परमधाम लैजान्छु" भन्नुहुँदा यही लोकको कुरा गर्नुभएको हो।

परमधाम निराकार शिवको लोक हो — रूप नभएको, गुण नभएको, परम चेतनाको लोक। यहाँ न आकार छ, न गुण, न कर्मको बन्धन, न मायाको कुनै अंश। यहाँ बस्ने आत्माहरू निराकारी (रूप नभएका), निर्विकारी (विकार नभएका) र निर्गुणी (सबै गुणभन्दा पर) हुन्छन्। उनीहरू शुद्ध, स्वयं-प्रकाशित चेतनाको अवस्थामा रहन्छन्।

हरेक आत्मा, जानेर होस् वा नजानी, यही लोकमा फर्कन आतुर हुन्छ। यो आत्माको मूल घर हो। पूरै आध्यात्मिक यात्रा, वास्तवमा, परमधाममा फर्कने यात्रा हो।

यो परमधाम यही एउटा ब्रह्माण्डको परमधाम हो भन्ने कुरा बुझ्नु आवश्यक छ। यस ब्रह्माण्डभन्दा पर अनन्त अरू ब्रह्माण्ड छन्, र हरेकको आफ्नै परमधाम छ। सृष्टिको यो अझ फराकिलो चित्र यस पाठ्यक्रमका आउने दिनहरूमा खुलाइनेछ।

"परमधाम इस ब्रह्मांड का सबसे ऊँचा धाम है — यहाँ सिर्फ निराकार आत्माएँ होती हैं।"

"परमधाम यस ब्रह्माण्डको सबैभन्दा माथिल्लो आयाम हो — यहाँ निराकार आत्माहरू मात्र बस्छन्।"

"गीता में भगवान ने कहा — देह और देह के संबंध भूलके, मुझे याद कर, मैं तुझे परमधाम ले जाऊँगा।"

"गीतामा भगवानले भन्नुभयो — शरीर र शरीरका सबै सम्बन्ध बिर्सेर मलाई सम्झ, म तिमीलाई परमधाम लैजान्छु।"

अध्याय

४.७

शिव र शंकरबीचको फरक

शंकर भने पृथ्वीमा आउनुभएको अवतार हुनुहुन्छ — निराकार शिवको अवतार।

बेहद ज्ञानले दिएका सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण स्पष्टीकरणमध्ये एक हो — शिव र शंकरबीचको फरक। चलनचल्तीको भक्तिमा यी दुई नाम एउटै अर्थमा चलाइन्छन्। तर यो आध्यात्मिक ज्ञानका सबैभन्दा ठूला भ्रममध्ये एक हो।

शिव भन्नाले निराकार (रूप नभएको) परम चेतना — परब्रह्म परमेश्वर — बुझिन्छ। शिव निर्गुण, निराकार, निरञ्जन, निर्विकारी र त्रिगुणातीत हुनुहुन्छ। शिव यस ब्रह्माण्डको सबैभन्दा माथिल्लो धाम परमधाममा बस्नुहुन्छ।

शंकर भने पृथ्वीमा आउनुभएको अवतार हुनुहुन्छ — निराकार शिवको अवतार। शंकर फरक–फरक समयमा विभिन्न अवतारका रूपमा प्रकट हुनुभएको छ। उहाँ आफ्नो दिव्य परिवार — पार्वती, गणेश र कार्तिकेय — सँग कैलाशमा बस्नुहुन्छ। बापूजीले बताउनुभएअनुसार आज पनि शंकर कैलाश मानसरोवरमा आफ्नो सूक्ष्म रूपमा हुनुहुन्छ, र मानसरोवरको तीर्थयात्रामा धेरै भक्त आत्माहरूले उहाँको दिव्य उपस्थिति अनुभव गर्छन्।

- शिव स्रोत हुनुहुन्छ — निराकार, सबै गुणभन्दा पर
- शंकर पृथ्वीमा प्रकट भएको शिवको रूप, अवतार हुनुहुन्छ

"अयोनिज" (माता–पिता नभएको) शब्द शंकरमा लागू हुन्छ — सांसारिक अर्थमा उहाँका माता–पिता छैनन्, किनकि उहाँ सोझै आकारी शिवबाट प्रकट हुनुभयो। तर निराकार परब्रह्म शिवका पनि सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ, जुन कुरा यस पाठ्यक्रमका आउने भागहरूमा खुलाइनेछ। साँचो अर्थमा "स्वयम्भू" अर्थात् आफैं प्रकट भएको भन्ने कुरा सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) मा मात्र लागू हुन्छ; अरू सबै सृष्टिमा कुनै न कुनै समयमा सिर्जना गरिएका हुन्।

बापूजीले यो पनि स्पष्ट पार्नुभएको छ: केही अवतार आकारी शिव (सदाशिव) का हुन् भने केही अवतार खास गरी शंकरका हुन्। समय बित्दै जाँदा शास्त्रहरूमा यो भेद मिसिन पुग्यो, र त्यसैले आध्यात्मिक बुझाइमा व्यापक भ्रम फैलियो।

> **"शिव निराकार है, शंकर साकारी अवतार है — दोनों एक नहीं हैं।"**
>
> *"शिव निराकार हुनुहुन्छ, शंकर साकार अवतार हुनुहुन्छ — दुवै एउटै होइनन्।"*

> **"भक्ति मार्ग में शिव और शंकर को एक कर दिया गया — यह सबसे बड़ी confusion है।"**
>
> *"भक्ति मार्गमा शिव र शंकरलाई एउटै बनाइयो — यही सबैभन्दा ठूलो भ्रम हो।"*

अध्याय

४.८

यस ब्रह्माण्डका सृष्टिकर्ता

तर शिवले सृष्टि सोझै बनाउनुहुन्न ।

यो ब्रह्माण्ड कसले बनायो? बेहद ज्ञानले खुलाएको उत्तर स्पष्ट पनि छ र तह–तहको पनि छ।

निराकार शिव — निराकार परब्रह्म परमेश्वर — यस ब्रह्माण्डका परम स्वामी हुनुहुन्छ। तर शिवले सृष्टि सोझै बनाउनुहुन्न। भौतिक संसारको सिर्जना दिव्य क्रमको एउटा निश्चित शृंखलाबाट हुन्छ।

यो प्रक्रिया निराकार शिवभित्र संकल्प (इच्छा) उठ्दा सुरु हुन्छ — "एकबाट अनेक" हुने संकल्प। यही संकल्पबाट शिवले आफैंभित्रबाट आकारी शिव प्रकट गर्नुभयो, जसलाई सदाशिव भनिन्छ। सदाशिवपछि स्त्री दिव्य शक्ति सदा शक्तिका रूपमा प्रकट हुनुभयो।

त्यसपछि सदाशिव र सदा शक्तिले मिलेर विष्णुलाई प्रकट गर्नुभयो। यहाँ विष्णु भनेको लक्ष्मी र नारायणको संयुक्त रूप हो। विष्णुको नाभिबाट ब्रह्मा प्रकट हुनुभयो — प्रजापिता ब्रह्मा, यस सृष्टि अर्थात् विभिन्न लोक/आयामका प्रत्यक्ष सृष्टिकर्ता।

- निराकार शिव → सदाशिव + सदा शक्ति → विष्णु (लक्ष्मी–नारायण) → प्रजापिता ब्रह्मा

प्रजापिता ब्रह्माले नै सप्तऋषि र सात लोक/आयाम सोझै सिर्जना गर्नुभयो। उहाँ प्रजापति हुनुहुन्छ — यस ब्रह्माण्डभित्रका सबै जीवका पुर्खा। बापूजीले धेरै वर्षदेखि अनेक प्रवचनमा सिकाउँदै आउनुभएको कुरासँग यो मेल खान्छ।

"निराकार शिव ने सीधा सृष्टि नहीं बनाई — सृष्टि का creator प्रजापिता ब्रह्मा है।"

"निराकार शिवले सृष्टि सोझै बनाउनुभएन — सृष्टिका सृष्टिकर्ता प्रजापिता ब्रह्मा हुनुहुन्छ।"

"सदाशिव और सदा शक्ति ने मिलकर विष्णु को प्रकट किया, और विष्णु की नाभि से ब्रह्मा आए।"

"सदाशिव र सदा शक्तिले मिलेर विष्णुलाई प्रकट गर्नुभयो, र विष्णुको नाभिबाट ब्रह्मा प्रकट हुनुभयो।"

अध्याय

४.६

सृष्टिको क्रम

सृष्टिको यो पूरै शृंखला परम तत्त्वको लोकमा भयो।

यस ब्रह्माण्डको सिर्जना एक्लो, छुट्टै घटना होइन; यो सबैभन्दा सूक्ष्मबाट सबैभन्दा स्थूलसम्म खुल्दै जाने शृंखला हो।

सबैभन्दा माथि निराकार शिव हुनुहुन्छ। निराकार शिवबाट पहिलो संकल्पले आकारी शिव प्रकट गऱ्यो। आकारी शिवबाट आकारी शक्ति प्रकट हुनुभयो। दुवैले मिलेर विष्णुलाई प्रकट गर्नुभयो, र विष्णुको नाभिबाट ब्रह्मा प्रकट हुनुभयो।

त्यसपछि ब्रह्माले सात प्रकाशमान रूप सिर्जना गर्नुभयो, जसलाई सप्त परम पुरुष भनिन्छ — शक्तिमा उहाँ आफैं जस्तै सात परम प्राणी। यिनैलाई सप्तऋषि पनि भनिन्छ। उहाँहरू हरेकले परम प्रकृति सिर्जना गर्नुभयो — सप्त परम प्रकृति, सात परम स्त्री शक्ति। परम पुरुष र परम प्रकृतिले मिलेर सृष्टिको जग बनाउनुभयो, जहाँबाट अरू सबै सृष्टि तल ओर्लियो।

यिनै दिव्य प्राणीहरूले पृथ्वीमाथिका सात लोक/आयाम सिर्जना गर्नुभयो, ब्रह्माण्डका आयामहरूको बनावट खडा गर्नुभयो, र आत्माहरू झन्–झन् स्थूल रूपमा जन्मँदै जाने प्रक्रिया सुरु गर्नुभयो। आज पृथ्वीमा भएको हरेक प्राणी यही मूल दिव्य वंशको सन्तान हो।

सृष्टिको यो पूरै शृंखला परम तत्त्वको लोकमा भयो। भौतिक तत्त्व, पृथ्वी र सूर्यको आवश्यकता पछि मात्र पऱ्यो — जब सृष्टि क्रमशः तल्ला, गह्रौं आयामहरूमा ओर्लँदै गयो।

> "पहले सिर्फ परम तत्व की दुनिया थी — स्थूल दुनिया की ज़रूरत बाद में पड़ी।"
>
> *"पहिले परम तत्त्वको संसार मात्र थियो — स्थूल संसारको आवश्यकता पछि पऱ्यो।"*

> "ब्रह्मा ने अपने समान ही सप्त परम पुरुष बनाए — और उन्होंने सप्त परम प्रकृति बनाई।"
>
> *"ब्रह्माले आफू जस्तै सात परम पुरुष बनाउनुभयो — र उहाँहरूले सात परम प्रकृति बनाउनुभयो।"*

अध्याय

४.१०

प्रजापिता ब्रह्मा र सप्तऋषि

यी परम प्राणीहरूको एउटै विचार पूरै संसार बनाउन पर्याप्त थियो।

सृष्टिको क्रममा प्रजापिता ब्रह्माको स्थान विशेष छ। उहाँ नै सृष्टिका वास्तविक, प्रत्यक्ष सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ। उहाँको पहिलो सिर्जना थियो — आफ्नै सार र शक्तिका सात प्राणी प्रकट गर्नु — सप्त परम पुरुष, जसलाई सप्तऋषि पनि भनिन्छ।

त्यसपछि यी सप्त परम पुरुष हरेकले आ–आफ्नो परम प्रकृति प्रकट गर्नुभयो। यी सात जोडी मिलेर पृथ्वीमाथिका सात लोकका निर्माता बन्नुभयो। उहाँहरूले आयामहरूको बनावट बनाउनुभयो, ऊर्जाका सीमाहरू तोक्नुभयो, र हरेक लोक चलाउने नियम बनाउनुभयो।

यो पूरै काम संकल्प, अर्थात् दिव्य इच्छाको शक्तिबाट मात्र भयो। न शारीरिक परिश्रम थियो, न भौतिक औजार। यी परम प्राणीहरूको एउटै विचार पूरै संसार बनाउन पर्याप्त थियो।

> "प्रजापिता ब्रह्मा ने संकल्पना से ही सृष्टि की रचना करी — संकल्प ही उनका tool था।"
>
> *"प्रजापिता ब्रह्माले संकल्पबाट मात्रै पूरै सृष्टिको रचना गर्नुभयो — संकल्प नै उहाँको औजार थियो।"*

> "सप्तऋषि ने सात लोकों की रचना करी — ये ब्रह्मा पुरी के नीचे के सात लोक हैं।"
>
> *"सप्तऋषिले सात लोकको रचना गर्नुभयो — यी ब्रह्मापुरीमुनिका सात लोक हुन्।"*

अध्याय

४.११

परम पुरुष र परम प्रकृति

परम पुरुष र परम प्रकृतिबीचको सम्बन्ध नै त्यो जग हो, जसमाथि पूरै सृष्टि अडिएको छ।

परम पुरुष र परम प्रकृतिबीचको सम्बन्ध नै त्यो जग हो, जसमाथि पूरै सृष्टि अडिएको छ। परम पुरुषले परम पुरुष–पक्ष जनाउँछ — चेतना, संकल्प र इच्छाशक्ति। परम प्रकृतिले परम स्त्री–पक्ष जनाउँछ — शक्ति, प्रकट हुने क्षमता र सिर्जना गर्ने बल।

सबैभन्दा माथिल्ला लोकहरूमा यी दुई शक्ति पूरा मेलमिलापमा थिए र आफ्नो चेतनाको संयुक्त शक्तिबाट सिर्जना गर्थे। उनीहरूको सिर्जना पूरै परम तत्त्वले बनेको थियो।

सृष्टि तल झर्दै जाँदा तीन गुण — सत्व, रज र तम — देखा पर्न थाले। सत्युगमा सत्व हाबी थियो र संसार शुद्ध थियो। त्रेता, द्वापर र कलियुग हुँदै रज र तम क्रमशः बढ्दै गए, र सृष्टि झन् गह्रौं, झन् अँध्यारो र झन् द्वन्द्वले भरिएको हुँदै गयो।

यो परिवर्तन सिर्जना प्रक्रियाकै स्वाभाविक परिणाम हो — सृष्टि आफ्नो स्रोतबाट जति टाढा जान्छ, त्यति नै गह्रौं हुँदै जान्छ।

"परम पुरुष और परम प्रकृति — ये दोनों मिलकर ही सृष्टि की नींव हैं।"

"परम पुरुष र परम प्रकृति मिलेर नै सृष्टिको जग हुन्।"

"जैसे जैसे creation नीचे आई, परम तत्त्व से तीन गुणों की दुनिया में बदल गई।"

"सृष्टि तल झर्दै जाँदा त्यो परम तत्त्वबाट तीन गुणको संसारमा बदलियो।"

अध्याय

४.१२

पृथ्वी कहिले र किन बनाइयो

पृथ्वी आवश्यकता परेर बनाइयो।

यो बेहद ज्ञानका सबैभन्दा आँखा खोलिदिने खुलासामध्ये एक हो: पृथ्वी सधैंदेखि थिएन। ब्रह्माण्डीय समयको एक लामो कालसम्म न पृथ्वी थियो, न सूर्य, न चन्द्रमा, न त हामीले जानेजस्तो कुनै भौतिक सृष्टि नै थियो।

पृथ्वी आवश्यकता परेर बनाइयो। परम पुरुष र परम प्रकृतिले संकल्पबाट सिर्जनाको काम जारी राख्दा हरेक सिर्जनामा उनीहरूले आफ्नो शक्ति लगाउँदै गए। यसले गर्दा समयसँगै उनीहरूकै शक्ति घट्दै गयो। उनीहरूले बनाएका प्राणीहरूले पनि अगाडि सिर्जना गरे, र हरेक अर्को पुस्ता अलिकति कम शक्तिशाली हुँदै गयो।

यो क्रमिक पतन तबसम्म चलिरह्यो, जबसम्म ती प्राणीहरू — जो मूलमा देवी–देवता थिए — परम तत्त्वको लोकमा आफूलाई टिकाउन नसक्ने भए। उनीहरूको शरीर गह्रौं भयो, चेतना धमिलो भयो, तत्त्वहरू बाक्लो भए। उनीहरू शक्तिको हिसाबले "खस्न" थाले।

- तल झर्दै गरेका यी प्राणीहरू ओर्लने ठाउँका रूपमा पृथ्वी चाहियो

विज्ञानको दृष्टिले पृथ्वी लगभग ४.५४ अर्ब वर्ष पुरानो छ र युनिभर्स लगभग १३.४ अर्ब वर्ष पुरानो छ। ब्रह्माको समयमा भन्ने हो भने, पहिलो परार्धमा ब्रह्माका पहिला १० वर्ष बितेपछि पृथ्वी बनाइयो। ती १० वर्षभन्दा अगाडि, लगभग ३०० ट्रिलियन वर्षसम्म, पृथ्वी थिएन।

पृथ्वी पहिलोपल्ट बन्दा त्यो आज हामीले देख्नेजस्तो गह्रौं ग्रह थिएन। त्यसको बनावट हलुका र सात्विक थियो — पानी, माटो र हावा सबै सूक्ष्म र शुद्ध थिए। युगहरू बित्दै जाँदा, तम बढ्दै जाँदा, पृथ्वी क्रमशः गह्रौं हुँदै गयो।

> **"धरती पहले से नहीं थी — जब देवी देवता गिरने लगे, तब धरती बनाई गई।"**
>
> *"पृथ्वी सुरुदेखि थिएन — जब देवी–देवता खस्न थाले, तब पृथ्वी बनाइयो।"*

> **"लगभग ३१० खरब साल तक कोई धरती नहीं थी — परम तत्त्व की ही दुनिया थी।"**
>
> *"लगभग ३१० ट्रिलियन वर्षसम्म कुनै पृथ्वी थिएन — केवल परम तत्त्वको संसार थियो।"*

> **"जब धरती बनी, तब भी वो सत्त्व प्रधान थी — आज जैसी जड़ नहीं थी।"**
>
> *"पृथ्वी पहिलोपल्ट बन्दा त्यो सत्वप्रधान थियो — आजजस्तो गह्रौं थिएन।"*

अध्याय

४.१३

स्वयं-प्रकाशित प्राणी — सूर्यभन्दा पहिले

आत्मा आफ्नो मूल अवस्थामा परम प्रकाश, अर्थात् सबैभन्दा ठूलो प्रकाश हो।

सूर्य बन्नुभन्दा पहिले सृष्टिका प्राणीहरू स्वयं-प्रकाशित थिए। उनीहरूलाई बाहिरी प्रकाशको स्रोत चाहिँदैनथ्यो, किनकि उनीहरूको आफ्नै आत्मिक शक्ति यति विशाल थियो कि उनीहरू भित्रैबाट प्रकाश छर्थे।

आत्मा आफ्नो मूल अवस्थामा परम प्रकाश, अर्थात् सबैभन्दा ठूलो प्रकाश हो। सबैभन्दा माथिल्ला आयामहरूमा यो भित्री प्रकाश यति शक्तिशाली थियो कि हरेक प्राणीको वरिपरिको पूरै ठाउँ त्यसैले उज्यालो पार्थ्यो। परम तत्त्वको लोकमा अँध्यारो भन्ने कुरा नै थिएन।

"तुम स्वयं प्रकाशित हो" — तिमी स्वयं-प्रकाशित छौ — भन्ने आध्यात्मिक शिक्षाको साँचो अर्थ यही हो। यो कुनै उपमा होइन। यो आत्माको मूल अवस्थाको वर्णन हो।

बाहिरी प्रकाशको आवश्यकता तब मात्र पऱ्यो, जब प्राणीहरूले आफ्नो भित्री शक्ति गुमाउन थाले। आकाशीय पिण्डहरू — तारा, ग्रह, सूर्य — सबै सृष्टिका बासिन्दाहरूको भित्री प्रकाश मधुरो हुँदै जाँदा बनाइए।

- अँध्यारो भनेको केवल भौतिक प्रकाशको अभाव होइन — यो आत्म शक्तिको अभाव हो आध्यात्मिक यात्रा भनेको वास्तवमा त्यही मूल स्वयं-प्रकाश फिर्ता ल्याउने यात्रा हो।

> "पहले आत्माएँ स्वयं प्रकाशित थीं — सूर्य की ज़रूरत ही नहीं थी।"
>
> *"पहिले आत्माहरू स्वयं-प्रकाशित थिए — सूर्यको आवश्यकता नै थिएन।"*

> "जब अंदर का प्रकाश कम हुआ, तब बाहर के प्रकाश की ज़रूरत पड़ी।"
>
> *"जब भित्रको प्रकाश घट्यो, तब बाहिरको प्रकाशको आवश्यकता पऱ्यो।"*

अध्याय

४.१४

संकल्प शक्ति — अठोटको शक्ति

सबैभन्दा माथिल्ला लोकहरूमा एउटै विचार पूरै संसार बनाउन पर्याप्त थियो।

ब्रह्माण्डीय सृष्टिको पूरै प्रक्रिया संकल्प शक्ति — अठोटको शक्ति — बाट भयो। सबैभन्दा माथिल्ला लोकहरूमा एउटै विचार पूरै संसार बनाउन पर्याप्त थियो।

यो बुझ्न, आज हामीले चलाउने हरेक प्रविधिलाई हेर्नुहोस् — हरेक मोबाइल फोन, हरेक हवाईजहाज, हरेक कम्प्युटर — सुरुमा कसैको मनमा एउटा विचारका रूपमा जन्मेको थियो। ब्रह्माण्डको स्तरमा पनि त्यही नियम चल्छ, फरक यति हो कि माथिल्ला आयामहरूमा संकल्प गर्नु र त्यो प्रकट हुनुबीचको दूरी लगभग शून्य थियो।

बापूजीले यसलाई सुन्दर तरिकाले बुझाउनुभएको छ: पाँच सय वर्षअघि त्यस समयका मानिसलाई कसैले मोबाइल फोन देखाएको भए उनीहरूले त्यसलाई चमत्कार ठान्थे। तर आज पाँच वर्षको बच्चाले पनि त्यो चलाउन जान्दछ। संकल्पको शक्ति सधैं सृष्टिको चालक शक्ति रहिआएको छ — फेरिने कुरा त माध्यम मात्र हो।

रामायणमा वर्णन गरिएको प्राचीन समयमा रावणको विमान संकल्पको शक्ति र सूक्ष्म ऊर्जाबाट चल्थ्यो। यो कल्पना थिएन; यो माथिल्लो आयामको प्रविधि थियो, जुन इन्धन बाल्ने इन्जिनबाट होइन, संकल्पबाट चल्थ्यो।

> "संकल्पना से ही सृष्टि बनी — एक संकल्प से पूरी दुनिया बनती थी।"
>
> *"सृष्टि संकल्पबाट मात्रै बन्यो — एउटै संकल्पबाट पूरै संसार बन्थ्यो।"*

> "आज जो technology है, वो भी संकल्प का ही दान है — पहले संकल्प सीधा सृष्टि बनाता था।"
>
> *"आजको प्रविधि पनि संकल्पकै उपहार हो — पहिले संकल्पले सोझै सृष्टि बनाउँथ्यो।"*

अध्याय

४.१५

देवी–देवताको पतन

हामी दिव्यतासम्म पुग्न संघर्ष गरिरहेका तुच्छ प्राणी होइनौं।

देवी–देवता — परम पुरुष र परम प्रकृतिको मूल दिव्य सिर्जना — सधैंका लागि आफ्नो उच्च अवस्थामा रहेनन्। सिर्जनाको क्रम अगाडि बढ्दै जाँदा उनीहरूको शक्ति बाहिरतिर खर्च हुँदै गयो, र उनीहरूको भित्री शक्ति बिस्तारै घट्दै गयो।

बापूजी भन्नुहुन्छ — यो पतन देवी–देवताहरूलाई पूरै थाहा भएर भएको थिएन। उनीहरू सिर्जनाको आनन्दमा, हरेक नयाँ अनुभवको नौलोपनमा यति डुबेका थिए कि आफ्नै शक्ति घटिरहेको उनीहरूले चालै पाएनन्। यो नयाँ खेलौना पाएर पुरानो बिर्सने बच्चाजस्तै थियो — नयाँको रमाइलोले मूल कुराको नोक्सान छोपिदियो।

तल झर्दै जाँदा उनीहरूको शरीर शुद्ध प्रकाशबाट तीन तत्त्व, त्यसपछि चार, र अन्त्यमा पाँच तत्त्वको भयो — आज हामी बस्ने गह्रौं भौतिक शरीर।

- जसले आफू तल झरिरहेको थाहा पाए, उनीहरू रोकिए र माथिल्ला लोकहरूमै रहे
- जसले थाहा पाएनन्, उनीहरू पृथ्वीसम्मै खसे — वा अझ तल

पृथ्वीमाथिका सूक्ष्म आयामहरूको जनसंख्या पृथ्वीको जनसंख्याभन्दा अनन्त गुणा बढी छ। यसको कारण के हो भने अधिकांश आत्माहरू भौतिक तहमा पुग्नुअघि नै विभिन्न तहमा रोकिए।

यो बुझाइले मानिस हुनुको अर्थ नै बदलिदिन्छ। हामी दिव्यतासम्म पुग्न संघर्ष गरिरहेका तुच्छ प्राणी होइनौं। हामी मूलमा दिव्य प्राणी हौं, जो तल झरेका छौं, र आध्यात्मिक ज्ञानको उद्देश्य त्यही पतनलाई उल्टाउनु हो।

> "देवी-देवता गिरते गए, उन्हें पता भी नहीं चला कि उनकी power down हो रही है।"
>
> *"देवी–देवता खस्दै गए, आफ्नो शक्ति घटिरहेको उनीहरूले थाहै पाएनन्।"*

> "जिसको एहसास हो गया वो ऊपर के लोकों में रुक गई — जो नहीं हुआ वो धरती तक आ गई।"
>
> *"जसले थाहा पाए, उनीहरू माथिल्ला लोकहरूमा रोकिए — जसले पाएनन्, उनीहरू पृथ्वीसम्म झरे।"*

> "धरती पर की population से अनंत गुना ज़्यादा population सूक्ष्म जगत में है।"
>
> *"सूक्ष्म जगतको जनसंख्या पृथ्वीको जनसंख्याभन्दा अनन्त गुणा बढी छ।"*

अध्याय

४.१६

सूर्यको सृष्टि

सूर्यको प्रकाश ब्रह्मापुरीसम्म मात्र पुग्छ — त्योभन्दा माथिका लोकहरू स्वयं-प्रकाशित छन्।

सृष्टिको सुरुमा सूर्य थिएन। बाहिरी प्रकाशको आवश्यकता टार्ने नसकिने भएपछि मात्र सूर्य बनाइयो। देवी–देवता ओर्लँदै जाँदा र उनीहरूको भित्री प्रकाश मधुरो हुँदै जाँदा तल्ला लोकहरूलाई अन्धकारले ढाक्न थाल्यो।

सुरुमा सूर्यको प्रकाश पृथ्वीका लागि मात्र चाहिएको थियो। माथिल्ला लोकहरूलाई यसको आवश्यकता थिएन, किनकि त्यहाँका बासिन्दाहरूमा अझै भित्री प्रकाश बाँकी थियो। सूर्यको प्रकाश ब्रह्मापुरीसम्म मात्र पुग्छ — त्योभन्दा माथिका लोकहरू स्वयं-प्रकाशित छन्।

सुरुमा सूर्य पृथ्वीको वरिपरि घुम्थ्यो, किनकि यसको उद्देश्य नै पृथ्वीलाई प्रकाश दिनु थियो। समय बित्दै जाँदा र सृष्टि घना हुँदै जाँदा सौरमण्डल आज हामीले देख्ने बनावटमा बदलियो।

सूर्य बल्दै गरेको ग्यासको डल्लो मात्र होइन — यो एउटा ब्रह्माण्डीय व्यवस्था हो, जुन सृष्टिभित्रका आत्माहरूको शक्ति घट्दै गएपछि त्यसको जवाफमा बनाइएको हो।

❝

"सूर्य पहले से नहीं था — जब अंधेरा बढ़ने लगा, तब सूर्य बनाया गया।"

"सूर्य सुरुदेखि थिएन — जब अन्धकार बढ्न थाल्यो, तब सूर्य बनाइयो।"

❝

"सूर्य का प्रकाश सिर्फ ब्रह्मा पुरी तक जाता है — उससे ऊपर की दुनिया स्वयं प्रकाशित है।"

"सूर्यको प्रकाश ब्रह्मापुरीसम्म मात्र पुग्छ — ब्रह्मापुरीभन्दा माथिका संसारहरू स्वयं-प्रकाशित छन्।"

अध्याय

४.१७

नरक लोक — तल्ला लोकहरू

ज्ञान र आध्यात्मिक उत्थानबाट हरेक आत्माले आफ्नो ओर्लाइलाई उल्टाउन सक्छ ।

जसरी पृथ्वीमाथि सात लोक छन्, त्यसरी नै पृथ्वीमुनि पनि सात लोक छन्: अतल, वितल, सुतल, तलातल, रसातल, महातल र पाताल लोक। जुन ओर्लाइले देवी–देवतालाई पृथ्वीसम्म ल्यायो, त्यही ओर्लाइको परिणामस्वरूप यी तल्ला लोकहरू बने।

जो प्राणी खस्दै गए — जसको शक्ति अझै घट्यो, जसको चेतना तमले ढाकियो — तिनीहरू पृथ्वीभन्दा पनि तल ओर्लिए। कुनै बेला तेजस्वी देवी–देवता रहेका तिनै दिव्य प्राणी बिस्तारै ओर्लँदै गएर राक्षस, दानव र तल्ला लोकका प्राणी बने।

उनीहरूका शक्तिहरू बन्द भए। उनीहरूको चेतना पूरै ढाकियो। उनीहरू अस्तित्वको सबैभन्दा तल्लो स्तरमा पुगे।

बापूजीले बताउनुभएअनुसार मंगल र बृहस्पतिको बीचमा घुमिरहेका क्षुद्रग्रह (asteroids) र आकाशीय टुक्राहरू पनि यही प्रक्रियासँग जोडिएका छन्। शास्त्रहरूमा

बताइएका ५५ करोड (५५० मिलियन) नरकका प्राणी यी तल्ला आयामहरूमा बस्ने वास्तविक प्राणी हुन्।

- कुनै पनि आत्मा जन्मैदेखि खराब हुँदैन — तल्ला लोकका हरेक प्राणी कुनै बेला दिव्य प्राणी थिए

ज्ञान र आध्यात्मिक उत्थानबाट हरेक आत्माले आफ्नो ओर्लाइलाई उल्टाउन सक्छ।

> **"जो देवी-देवता थे, वही गिर कर राक्षस बने, वही पशु समान बन गए।"**
>
> *"जो देवी–देवता थिए, तिनै खसेर राक्षस बने, तिनै पशुजस्ता प्राणी बने।"*

> **"कोई भी आत्मा जन्म से बुरी नहीं होती — ये सब गिरने का परिणाम है।"**
>
> *"कुनै पनि आत्मा जन्मैदेखि खराब हुँदैन — यो सबै खस्नुको परिणाम हो।"*

अध्याय

४.१८

के हाम्रो जस्तै अरू पृथ्वी पनि छन्?

बापूजीले सिकाउनुभएको छ कि यस सृष्टिमा अनन्त ब्रह्माण्ड छन्।

यो प्रश्न स्वाभाविक रूपमा उठ्छ: के पृथ्वीजस्ता अरू ग्रह पनि छन्? उत्तर स्पष्ट छ — छन्।

बापूजीले सिकाउनुभएको छ कि यस सृष्टिमा अनन्त ब्रह्माण्ड छन्। हरेकको आफ्नै बनावट, लोकहरूको आफ्नै क्रम, आफ्नै ब्रह्मा, विष्णु र शंकर, र आफ्नै पृथ्वीजस्ता ग्रह छन्। तत्त्वहरूको मिश्रण अलिकति फरक हुन सक्छ, तर मूल बनावट सबै ब्रह्माण्डमा एउटै रहन्छ।

हाम्रो पृथ्वीको सबैभन्दा नजिक रहेको पृथ्वीजस्तो ग्रह, र समानान्तर युनिभर्स र आकाशगंगाहरूको फराकिलो विषय दिन ५ मा विस्तारमा हेरिनेछ। अहिलेलाई हाम्रो पृथ्वी यस्ता अनन्त सृष्टिमध्ये एक हो भन्ने बुझ्नु पर्याप्त छ।

> "हमारी जैसी धरती और भी अनंत ब्रह्मांडों में हैं — हम अकेले नहीं हैं।"
>
> *"हाम्रो जस्ता पृथ्वी अरू अनन्त ब्रह्माण्डहरूमा पनि छन् — हामी एक्लै छैनौं।"*

> "हर ब्रह्मांड का अपना ब्रह्मा, विष्णु, शंकर है — थोड़ा तत्व का फर्क होता है।"
>
> *"हरेक ब्रह्माण्डको आफ्नै ब्रह्मा, विष्णु र शंकर छन् — तत्त्वमा अलिकति फरक हुन्छ।"*

अध्याय

४.१६

महाकल्प प्रलय — महान् प्रलय

हरेक क्षण अनन्त ब्रह्माण्ड बनिरहेका छन् र नष्ट भइरहेका छन्।

हरेक ब्रह्माण्डको आयु निश्चित छ — ब्रह्माका १०० वर्ष। यो अवधि पूरा भएपछि ब्रह्माण्डमा महाकल्प प्रलय — महान् प्रलय — हुन्छ।

ब्रह्मा, विष्णु र शंकरले सृष्टिलाई थाम्न नसक्ने भएपछि यो प्रक्रिया सुरु हुन्छ। तम यति बढेको हुन्छ कि यी परम सत्ताहरूले पनि सन्तुलन फर्काउन सक्नुहुन्न। यस बेला आदि शक्तिले शिवलाई काम गर्न निर्देशन दिनुहुन्छ।

निराकार शिव सूर्यमा प्रवेश गर्नुहुन्छ र काल अग्नि — ब्रह्माण्डीय समयको आगो — उत्पन्न गर्नुहुन्छ। यो काल अग्निले सारा ब्रह्माण्डलाई घेरेर सबै कुरा भस्म गर्छ। सारा सृष्टि फेरि शिवभित्र खिचिन्छ।

यहाँ एउटा गहिरो रहस्य छ: शिवले सारा ब्रह्माण्डलाई, त्यसको सबै नकारात्मकतासहित, आफूभित्र समेट्नुहुँदा त्यो समेटिएको नकारात्मकताले शिवलाई समेत जीव (बन्धनमा परेको सत्ता) बनाइदिन्छ। त्यसपछि प्रश्न उठ्छ: नयाँ ब्रह्माण्ड रच्ने शक्ति कहाँबाट आउँछ?

◆ यसको उत्तर यस ब्रह्माण्डभन्दा परको ज्ञानसँग जोडिएको छ — जुन दिन ५ मा खुलाइनेछ

शास्त्रहरू भन्छन्: "प्रतिपल अनंत ब्रह्मांड बनते हैं और बिगड़ते हैं।" हरेक क्षण अनन्त ब्रह्माण्ड बनिरहेका छन् र नष्ट भइरहेका छन्। एकैसाथ चलिरहेका यी अनन्त ब्रह्माण्डीय

चक्रहरूमध्ये यो ब्रह्माण्ड एक हो।

> "जब ब्रह्मा के १०० वर्ष पूरे हो जाते हैं, तब महा कल्प प्रलय होता है।"
>
> *"जब ब्रह्माका १०० वर्ष पूरा हुन्छन्, तब महाकल्प प्रलय हुन्छ।"*

> "शिव सूर्य में प्रवेश करके काल अग्नि पैदा करता है — पूरा ब्रह्मांड जल जाता है।"
>
> *"शिव सूर्यमा प्रवेश गरेर काल अग्नि उत्पन्न गर्नुहुन्छ — सारा ब्रह्माण्ड जलेर भस्म हुन्छ।"*

> "प्रतिपल अनंत ब्रह्मांड बनते और बिगड़ते हैं — ये एक अनंत प्रक्रिया है।"
>
> *"हरेक क्षण अनन्त ब्रह्माण्ड बन्छन् र नष्ट हुन्छन् — यो एउटा अनन्त प्रक्रिया हो।"*

अध्याय

४.२०

आत्म ज्ञान — आत्म जागृति र आत्म साक्षात्कार

दिव्यतामा फर्कने बाटो असम्भव सपना होइन — यो हाम्रो जन्मसिद्ध अधिकार हो।

सृष्टिको सारा यात्रा — परमधामदेखि पृथ्वीसम्म — अन्ततः आत्माकै यात्रा हो। र बेहद ज्ञानको उद्देश्य आत्मालाई उसको मूल सत्यप्रति जगाउनु हो।

हामी भौतिक प्राणी मात्र होइनौं। हामी परम पुरुष र परम प्रकृतिका सन्तान हौं। हाम्रो सृष्टि बेहदका सबैभन्दा माथिल्ला लोकहरूमा भएको थियो। हामी हरेकभित्रको आत्माले त्यो मूल दिव्य अवस्थाको सम्झना, शक्ति र सम्भावना बोकेको छ।

फरक-फरक आत्मा फरक-फरक समयमा पृथ्वीमा आए — कोही १५ लाख (१.५ मिलियन) वर्षअघि, कोही ५,००० वर्षअघि। हरेक आत्माको यात्रा आ-आफ्नै छ, तर गन्तव्य एउटै छ: आत्म जागृति — आत्माको जागरण।

- आत्म ज्ञान (आत्माको ज्ञान) → आत्म बोध (आत्माको अनुभूति) → आत्म जागृति (आत्माको जागरण) → आत्म साक्षात्कार (आत्माको प्रत्यक्ष अनुभूति)

बेहद ज्ञानमा सिकाइएको योगको अभ्यास भनेको मनका विचारहरूलाई ब्रह्म चिन्तनतिर (परमको चिन्तनतिर) लगाउनु हो। सबै विचार रोक्नु लगभग असम्भव भएकाले विधि यही

हो — तिनलाई सबैभन्दा उच्च सत्यतिर मोड्नु।

हामी कहाँबाट आयौं भनेर बुझेपछि हामी कहाँ फर्कनुपर्छ भन्ने बुझ्छौं। सृष्टिको विशालता देखेपछि हामी आफ्नै सम्भावनाको विशालता देख्छौं। दिव्यतामा फर्कने बाटो असम्भव सपना होइन — यो हाम्रो जन्मसिद्ध अधिकार हो।

> **"तुम्हारी creation बेहद के बेहद की दुनिया में हुई है — तुम वही दिव्य आत्मा हो।"**
>
> *"तपाईंको सृष्टि बेहदको पनि बेहदको संसारमा भएको हो — तपाईं त्यही दिव्य आत्मा हुनुहुन्छ।"*

> **"आत्म ज्ञान से आत्म बोध, आत्म बोध से आत्म जागृति, आत्म जागृति से आत्म साक्षात्कार।"**
>
> *"आत्म ज्ञानबाट आत्म बोध आउँछ, आत्म बोधबाट आत्म जागृति, आत्म जागृतिबाट आत्म साक्षात्कार।"*

> **"संकल्प रोकना संभव नहीं — संकल्प को दिशा दो, ब्रह्म चिंतन में लगाओ।"**
>
> *"विचार रोक्न सम्भव छैन — तिनलाई दिशा दिनुहोस्, ब्रह्म चिन्तनमा लगाउनुहोस्।"*

दिन ४ को निर्देशित ध्यान

यस दिनको गहिरो भित्री अनुभव र पूरा निर्देशित ध्यानका लागि कृपया YouTube मा पूरा सत्र हेर्नुहोस्।

खोज्नुहोस्:
Behad Ka Param Gyan — 10 Days Course — Day 4

यहाँ हेर्नुहोस्:
https://www.youtube.com/live/noZuFv8Om_Y?si=cC0p6vXkhVRqMh-O

दिन ४ मा हामीले के बुझ्यौं

दिन ४ ले यस ब्रह्माण्डभित्रको ब्रह्माण्डीय सृष्टिको पूरा खाका खोल्छ। हामीले सिक्यौं कि सृष्टि भौतिक संसारबाट सुरु भएको होइन, निराकार शिवबाट सुरु भएको हो, जसको एउटै संकल्पले परम तत्त्वदेखि आज हामी बस्ने घना भौतिक संसारसम्मको क्रमिक प्रक्रिया चलायो।

हामीले शिव र शंकरबीचको महत्त्वपूर्ण भिन्नता बुझ्यौं — शिव निराकार परम चेतना हुनुहुन्छ, शंकर साकार अवतार हुनुहुन्छ। हामीले निराकार शिवदेखि आकारी शिव र आकारी शक्ति, विष्णु, प्रजापिता ब्रह्मा हुँदै सात लोक बनाउने सप्तऋषिसम्मको क्रम पछ्यायौं।

हामीले थाहा पायौं कि पृथ्वी सधैं थिएन। लगभग १० ट्रिलियन वर्षसम्म सृष्टि पूरै परम तत्त्वको लोकमा थियो, र ओर्लँदै गरेका देवी–देवतालाई भौतिक आधार चाहिएपछि मात्र पृथ्वी बन्यो। सूर्य पनि मधुरो हुँदै गएको भित्री प्रकाशको जवाफमा बनाइएको हो।

हामीले नरक लोकबारे जान्यौं र बुझ्यौं कि त्यहाँका प्राणी धेरै तल ओर्लिएका तिनै दिव्य प्राणी हुन्। हामीले सिक्यौं कि अरू अनन्त ब्रह्माण्डहरूमा अरू पृथ्वी पनि छन्।

अन्त्यमा, हामीले महाकल्प प्रलय र ब्रह्माण्डको सृष्टि र विनाशको चक्र कसरी अनन्तसम्म चलिरहन्छ भन्ने बुझ्यौं। यो सबै ज्ञानको उद्देश्य आत्मालाई उसको मूल दिव्य पहिचानप्रति जगाउनु र उसलाई साँचो घर फर्काउनु हो।

दिन ४ का भिडियो सन्दर्भ

यस पुस्तकमा प्रस्तुत अवधारणाहरूको बुझाइ गहिरो बनाउन तपाईँ बापूजी दशरथभाई पटेलका मूल प्रवचनहरू हेर्न सक्नुहुन्छ।

यी छानिएका सत्रहरूले दिन ४ मा बताइएका पृथ्वीको सृष्टि, ब्रह्माण्डीय क्रम र आध्यात्मिक प्रक्रियाहरूबारे अझ गहिरो बुझाइ दिन्छन्।

दिन ४ — पूरा सत्र:

https://www.youtube.com/live/noZuFv8Om_Y?si=cC0p6vXkhVRqMh-O

पृथ्वीको सृष्टि (बापूजी):

बापूजी दशरथभाई पटेलको YouTube च्यानलमा जानुहोस् र यस ब्रह्माण्ड र पृथ्वीको सृष्टिबारे आधारभूत भिडियोहरूका लागि "For Beginners" नामको प्लेलिस्ट हेर्नुहोस्।

थप खोजका लागि बापूजी दशरथभाई पटेलको आधिकारिक YouTube च्यानलमा अरू धेरै प्रवचन उपलब्ध छन्, जसका दर्शक विश्वभर छन्।

दिन ४ को भिडियोको विवरण (description) बक्स पनि हेर्न अनुरोध गरिन्छ, जहाँ गहिरो अध्ययनका लागि थप सम्बन्धित लिंक र सामग्री दिइएका छन्।

शृंखला जारी

यो १० दिने शृंखलाको दिन ४ हो

दिन ५ बाट आफ्नो यात्रा जारी राख्नुहोस्

बेहद ज्ञानमा अझ गहिरो पस्न।

बापूजीका अनमोल वचनहरू — पृथ्वीको सृष्टि र ब्रह्माण्डीय क्रम

"बिना कालचक्र को समझे, ब्रह्मांड की रचना को समझना असंभव है।"

"अर्थ: समयको चक्र (काल चक्र) नबुझी ब्रह्माण्डको रचना बुझ्न असम्भव छ।"

"समय सिर्फ घड़ी की सुई नहीं है — समय शक्ति है, समय परिवर्तन है।"

"अर्थ: समय केवल घडीको सुई चल्नु होइन — समय शक्ति हो, आत्माको शक्तिले समय बदलिन्छ।"

"सत्य लोक और ब्रह्मा पुरी एक नहीं है — ब्रह्मा पुरी, सत्य लोक के ऊपर की layer है।"

"अर्थ: सत्यलोक र ब्रह्मापुरी एउटै होइनन् — ब्रह्मापुरी सत्यलोकभन्दा माथिको तह हो।"

"ब्रह्मा पुरी में भी हल्का सा माया का अंश होता है — पूरी तरह माया सिर्फ विष्णु पुरी में लुप्त होती है।"

"अर्थ: ब्रह्मापुरीमा पनि मायाको हल्का अंश हुन्छ — माया विष्णुपुरीमा मात्र पूरै नष्ट हुन्छ।"

❝

"विष्णु पुरी को कारण जगत कहा गया है — यहाँ से माया लुप्त हो जाती है।"

"अर्थ: विष्णुपुरीलाई कारण संसार भनिएको छ — यहाँ मायाको अस्तित्व रहँदैन।"

❝

"जो आत्मा विष्णु को, कृष्ण को याद करती है, उसकी गति विष्णु पुरी में होती है।"

"अर्थ: जुन आत्माले विष्णु र कृष्णलाई सम्झन्छ, त्यसको गन्तव्य विष्णुपुरी हुन्छ।"

❝

"परम तत्व मतलब — जो समय, जन्म, मृत्यु, और सब तत्वों से परे है।"

"अर्थ: परम तत्त्वको अर्थ हो — जुन समय, जन्म, मृत्यु र सबै तत्त्वभन्दा पर छ।"

❝

"जैसे जैसे ऊपर जाओगे, तुम्हारा शरीर हल्का होता जायेगा — परम तत्व का होता जायेगा।"

"अर्थ: जति माथि जानुहुन्छ, तपाईंको शरीर त्यति हलुका हुँदै जान्छ — त्यो परम तत्त्वमा बदलिँदै जान्छ।"

❝

"शिव पुरी में १००% परम तत्व की दुनिया होती है — यहाँ कोई स्थूल तत्व नहीं होता।"

"अर्थ: शिवपुरी सय प्रतिशत परम तत्त्वको संसार हो — यहाँ कुनै स्थूल तत्त्व हुँदैन।"

❝

"सदाशिव और सदा शक्ति — ये निराकार शिव के पहले आकारी रूप हैं।"

"अर्थ: सदाशिव र सदा शक्ति — उहाँहरू निराकार शिवका पहिला, सबैभन्दा सूक्ष्म रूप हुनुहुन्छ।"

❝

"परमधाम इस ब्रह्मांड का सबसे ऊँचा धाम है — यहाँ सिर्फ निराकार आत्माएँ होती हैं।"

"अर्थ: परमधाम यस ब्रह्माण्डको सबैभन्दा माथिल्लो आयाम हो — यहाँ निराकार आत्माहरू मात्र बस्छन्।"

❝

"गीता में भगवान ने कहा — देह सर्वदेह सम्बन्ध छोड़, मुझमें याद कर, मैं तुझे परमधाम ले जाऊँगा।"

"अर्थ: गीतामा भगवानले भन्नुभयो — देहका सबै सम्बन्ध त्याग, मलाई सम्झ, म तिमीलाई परमधाम लैजानेछु।"

❝

"शिव निराकार है, शंकर आकारी अवतार है — दोनों एक नहीं हैं।"

"अर्थ: शिव निराकार हुनुहुन्छ, शंकर आकारी अवतार हुनुहुन्छ — दुवै एउटै होइनन्।"

❝

"शंकर स्वयंभू हैं — उनके माता-पिता नहीं हैं, लेकिन शिव से प्रकट हुए हैं।"

"अर्थ: शंकर स्वयम्भू हुनुहुन्छ — उहाँका आमाबाबु छैनन्, तर उहाँ शिवबाट प्रकट हुनुभयो।"

❝

"भक्ति मार्ग में शिव और शंकर को एक कर दिया गया — यह सबसे बड़ी confusion है।"

"अर्थ: भक्ति मार्गमा शिव र शंकरलाई एउटै बनाइयो — यही सबैभन्दा ठूलो भ्रम हो।"

❝

"निराकार शिव ने सीधा सृष्टि नहीं बनाई — सृष्टि का creator प्रजापिता ब्रह्मा है।"

"अर्थ: निराकार शिवले सृष्टि सोझै बनाउनुभएन — सृष्टिका सृष्टिकर्ता प्रजापिता ब्रह्मा हुनुहुन्छ।"

❝

"सदाशिव और सदा शक्ति ने मिलकर विष्णु को प्रकट किया, और विष्णु की नाभि से ब्रह्मा आये।"

"अर्थ: सदाशिव र सदा शक्तिले मिलेर विष्णुलाई प्रकट गर्नुभयो, र विष्णुको नाभिबाट ब्रह्मा प्रकट हुनुभयो।"

❝

"पहले सिर्फ परम तत्व की दुनिया थी — स्थूल दुनिया की ज़रूरत बाद में पड़ी।"

"अर्थ: पहिले परम तत्त्वको संसार मात्र थियो — स्थूल संसारको आवश्यकता पछि पऱ्यो।"

❝

"ब्रह्मा ने अपने समान ही सप्त परम पुरुष बनाये — और उन्होंने सप्त परम प्रकृति बनाई।"

"अर्थ: ब्रह्माले आफूजस्तै सात परम पुरुष रच्नुभयो — र उहाँहरूले सात परम प्रकृति रच्नुभयो।"

❝

"प्रजापिता ब्रह्मा ने संकल्पना से ही सृष्टि की रचना करी — संकल्प ही उनका tool था।"

"अर्थ: प्रजापिता ब्रह्माले संकल्पबाट मात्रै पूरै सृष्टिको रचना गर्नुभयो — संकल्प नै उहाँको औजार थियो।"

❝

"परम पुरुष और परम प्रकृति — ये दोनों मिलकर ही सृष्टि की नींव हैं।"

"अर्थ: परम पुरुष र परम प्रकृति मिलेर नै सृष्टिको जग हुन्।"

❝

"धरती पहले से नहीं थी — जब देवी देवता गिरने लगे, तब धरती बनाई गई।"

"अर्थ: पृथ्वी सुरुदेखि थिएन — जब देवी–देवता खस्न थाले, तब पृथ्वी बनाइयो।"

❝

"लगभग ३१० खरब साल तक कोई धरती नहीं थी — परम तत्व की ही दुनिया थी।"

"अर्थ: लगभग ३१० ट्रिलियन वर्षसम्म कुनै पृथ्वी थिएन — केवल परम तत्त्वको संसार थियो।"

❝

"पहले आत्माएँ स्वयं प्रकाशित थीं — सूर्य की ज़रूरत ही नहीं थी।"

"अर्थ: पहिले आत्माहरू स्वयं-प्रकाशित थिए — सूर्यको आवश्यकता नै थिएन।"

❝

"जब अंदर का प्रकाश कम हुआ, तब बाहर के प्रकाश की ज़रूरत पड़ी।"

"अर्थ: जब भित्रको प्रकाश घट्यो, तब बाहिरको प्रकाशको आवश्यकता पऱ्यो।"

❝

"संकल्पना से ही सृष्टि बनी — एक संकल्प से पूरी दुनिया बनती थी।"

"अर्थ: सृष्टि संकल्पबाट मात्रै बन्यो — एउटै संकल्पबाट पूरै संसार बन्थ्यो।"

❝

"देवी-देवता गिरते गये, उन्हें पता भी नहीं चला कि उनकी power down हो रही है।"

"अर्थ: देवी–देवता खस्दै गए, आफ्नो शक्ति घट्दै छ भन्ने उनीहरूले थाहै पाएनन्।"

❝

"धरती पर की population से अनंत गुना ज़्यादा population सूक्ष्म जगत में है।"

"अर्थ: सूक्ष्म जगतको जनसंख्या पृथ्वीको जनसंख्याभन्दा अनन्त गुणा बढी छ।"

❝

"सूर्य पहले से नहीं था — जब अँधेरा बढ़ने लगा, तब सूर्य बनाया गया।"

"अर्थ: सूर्य सुरुदेखि थिएन — जब अन्धकार बढ्न थाल्यो, तब सूर्य बनाइयो।"

❝

"जो देवी-देवता थे, वही गिर कर राक्षस बने, वही पशु समान बन गये।"

"अर्थ: जो देवी–देवता थिए, तिनै खसेर राक्षस बने, तिनै पशुजस्ता प्राणी बने।"

❝

"हमारी जैसी धरती और भी अनंत ब्रह्मांडों में हैं — हम अकेले नहीं हैं।"

"अर्थ: हाम्रो जस्ता पृथ्वी अरू अनन्त ब्रह्माण्डहरूमा पनि छन् — हामी एक्लै छैनौं।"

❝

"शिव सूर्य में प्रवेश करके काल अग्नि पैदा करता है — पूरा ब्रह्मांड जल जाता है।"

"अर्थ: शिव सूर्यमा प्रवेश गरेर काल अग्नि उत्पन्न गर्नुहुन्छ — सारा ब्रह्माण्ड जलेर भस्म हुन्छ।"

❝

"प्रतिपल अनंत ब्रह्मांड बनते और बिगड़ते हैं — ये एक अनंत प्रक्रिया है।"

"अर्थ: हरेक क्षण अनन्त ब्रह्माण्ड बन्छन् र नष्ट हुन्छन् — यो एउटा अनन्त प्रक्रिया हो।"

❝

"तुम्हारी creation बेहद के बेहद की दुनिया में हुई है — तुम वही दिव्य आत्मा हो।"

"अर्थ: तपाईँको सृष्टि बेहदको पनि बेहदको संसारमा भएको हो — तपाईँ त्यही दिव्य आत्मा हुनुहुन्छ।"

❝

"आत्म ज्ञान से आत्म बोध, आत्म बोध से आत्म जागृति, आत्म जागृति से आत्म साक्षात्कार।"

"अर्थ: आत्म ज्ञानबाट आत्म बोध आउँछ, आत्म बोधबाट आत्म जागृति, आत्म जागृतिबाट आत्म साक्षात्कार।"

❝

"संकल्प रोकना संभव नहीं — संकल्प को दिशा दो, ब्रह्म चिंतन में लगाओ।"

"अर्थ: विचार रोक्न सम्भव छैन — तिनलाई दिशा दिनुहोस्, ब्रह्म चिन्तनमा लगाउनुहोस्।"

भाग

पाँच

दिन ५ — अनन्त सृष्टि

परिचय

सौरमण्डलदेखि आकाशगंगा र त्यसभन्दा परसम्म

दिन १ मा हामीले साँच्चै को हौं भन्ने खोज्यौं — हामी शरीर होइनौं, शाश्वत आत्मा हौं, जीवित प्रकाशका बिन्दु हौं।

दिन २ ले कर्मको नियम खोल्यो — हरेक विचार, वचन र कामले कसरी फल जन्माउँछ, र यी छापहरू कसरी जन्म-जन्मान्तरसम्म आत्मासँगै यात्रा गर्छन्।

दिन ३ ले काल चक्र (ब्रह्माण्डीय समयको चक्र) खोल्यो — चार महान् युग, जसबाट भएर सृष्टि उठ्छ र खस्छ।

दिन ४ ले हामीलाई एउटा ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) को सृष्टिभित्र लग्यो — एउटा सौरमण्डलका परम सत्ता शिवले दिव्य संकल्पबाट कसरी सारा सृष्टि प्रकट गर्नुभयो।

आज, दिन ५ मा, हामी आफ्नै सौरमण्डलको सीमाभन्दा बाहिर पाइला चाल्छौं। हामी सोध्छौं: के हाम्रो जस्ता अरू पृथ्वी छन्? हाम्रो आकाशगंगा कति विशाल छ? युनिभर्स के हो? र यो नाप्नै नसकिने सृष्टिलाई कुन शक्तिले धानिरहेको छ?

प्राचीन शास्त्रहरू भन्छन्: "अनंतानंत ब्रह्मांड बनते हैं और बिगड़ते हैं" — अनन्तमाथि अनन्त सौरमण्डलहरू बन्छन् र बिलाउँछन्। आज हामी यसको साँचो अर्थ बुझ्न थाल्छौं।

यो ज्ञान दूरबीन वा प्रयोगशालाबाट मात्र आएको होइन। यो बापूजीको दिव्य दृष्टिबाट — समाधिको सबैभन्दा गहिरो अवस्थामा प्रत्यक्ष आध्यात्मिक रूपमा देखेर — आएको हो। विज्ञानले भर्खर झल्को पाउन थालेका कुरा बापूजीले वर्षौंअघि नै भित्री दृष्टिबाट प्रकट गर्नुभएको थियो।

सुरु गरौं।

दिन ५ को प्रस्तावना

ज्ञान दान महा दान

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो — सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।) — बापूजी दशरथभाई पटेल

यस पुस्तकमा बाँडिएको ज्ञान पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक अनुसन्धान वा बौद्धिक अध्ययनबाट आएको होइन। यो समाधि (ध्यानको सबैभन्दा गहिरो अवस्था) को गहिराइबाट — प्रत्यक्ष दिव्य अनुभव र परम स्रोतसँगको सम्बन्धबाट — आएको हो।

यो बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan — असीमको परम ज्ञान) शृंखलाको दिन ५ हो। पहिला चार दिनमा हामीले आत्माको स्वरूप, कर्मको नियम (कारण र फल), विशाल ब्रह्माण्डीय काल चक्र र एउटा ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) को सृष्टि खोज्यौं। आज हामी एउटा ठूलो फड्को मार्छौं — एउटा सौरमण्डलबाट त्यसभन्दा परको अनन्त सृष्टितिर।

आजको शिक्षाले आकाशगंगा (Galaxy), युनिभर्स र हाम्रो साधारण दृष्टिभन्दा परका सृष्टिका आयामहरूको बनावट खोल्छ। तपाईंले महाब्रह्माण्ड (आकाशगंगा), परम महाब्रह्माण्ड (युनिभर्स) र सृष्टिको हरेक तहलाई धानिरहेको आध्यात्मिक शक्ति — जसलाई कला भनिन्छ — बारे जान्नुहुनेछ।

> **"अनंतानंत ब्रह्मांड बनते हैं और बिगड़ते हैं।"**
>
> *"अनन्तमाथि अनन्त सौरमण्डलहरू बन्छन् र बिलाउँछन् — निरन्तर।"*

यो ज्ञान हरेक साँचो साधकका लागि हो — उमेर, पृष्ठभूमि वा आध्यात्मिक अनुभव जस्तोसुकै होस्। तपाईं विद्यार्थी हुनुहोस्, गृहिणी हुनुहोस् वा काम गर्ने व्यक्ति — यी सत्य तपाईंकै हुन्। यी तपाईंकै बिर्सिएको कथाका अंश हुन्।

अध्याय

५.१

के हामी एक्लै छौं?

आत्माले आफ्नो सबैभन्दा शुद्ध अवस्थामा त्यो देख्न सक्छ, जहाँ कुनै दूरबीन पुग्न सक्दैन।

मानव जातिले कहिल्यै सोधेका सबैभन्दा गहिरा प्रश्नमध्ये एउटा यो हो: के यस सृष्टिमा पृथ्वीजस्ता अरू ग्रह छन्? के अरू ग्रहमा पनि हामीजस्तै बाँच्ने, सास फेर्ने, प्रश्न गर्ने प्राणी छन्?

बेहद (असीम) ज्ञानअनुसार उत्तर स्पष्ट छ। हो — पृथ्वीजस्ता असंख्य ग्रह छन्, जसलाई बाह्य ग्रह (exoplanet) भनिन्छ। हाम्रो ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) त कल्पनै गर्न नसकिने विशाल सृष्टिको सबैभन्दा सानो एकाइ मात्र हो। र हरेक सौरमण्डलभित्र एउटा पृथ्वी छ।

हाम्रो सौरमण्डल — जसलाई बेहदको ज्ञान (असीमको परम ज्ञान) ले ब्रह्माण्ड भन्छ — करिब एक प्रकाश वर्ष फैलिएको छ। यसभित्र हाम्रो सूर्य, हाम्रा ग्रह र हाम्रो पृथ्वी छन्। तर यो अनन्त ब्रह्माण्डहरूमध्ये एउटा मात्र हो।

हामीबाट सबैभन्दा नजिकको बाह्य ग्रह करिब ४.५ प्रकाश वर्ष टाढा, सबैभन्दा नजिकको छिमेकी सौरमण्डलभित्र छ। त्यो समानान्तर पृथ्वीले हाम्रो जस्तै धेरै मिल्दो सृष्टि अनुभव गर्छ — उही तत्त्व, उही ब्रह्माण्डीय युग र हाम्रै जस्तो जीवन।

यो अनुमान होइन। यो कल्पना होइन। यो बापूजीले दिव्य दृष्टिबाट देख्नुभएको कुरा हो — त्यो भित्री दिव्य दृष्टि, जुन सबैभन्दा गहिरो समाधि (ध्यानको सबैभन्दा गहिरो अवस्था) बाट मात्र आउँछ। यो कुनै पुस्तकले सिकाएको होइन। कुनै प्रयोगशालाले पत्ता लगाएको होइन। आत्माले आफ्नो सबैभन्दा शुद्ध अवस्थामा त्यो देख्न सक्छ, जहाँ कुनै दूरबीन पुग्न सक्दैन।

> "हमारी जैसी धरती ऐसी अनंत धरतियाँ हैं — हर एक सौरमंडल में धरती है।"
>
> *"हाम्रो जस्ता अनन्त पृथ्वी छन् — हरेक सौरमण्डलको आफ्नै पृथ्वी छ।"*

अध्याय

५.२

ब्रह्माण्ड — सबैभन्दा सानो एकाइ

यो ब्रह्माण्डीय सृष्टिको सबैभन्दा सानो एकाइ हो।

आकाशगंगा वा युनिभर्स बुझ्नुअघि हामीले सारा सृष्टिको आधारभूत एकाइ बुझ्नुपर्छ: ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल)।

बेहदको ज्ञानको भाषामा एउटा ब्रह्माण्ड भनेको एउटा पूरा सौरमण्डल हो। यसमा एउटा सूर्य, त्यसका ग्रह, चन्द्रमाहरू, क्षुद्रग्रह र त्यसभित्र घुम्ने असंख्य तारा र आकाशीय पिण्डहरू पर्छन्। यो ब्रह्माण्डीय सृष्टिको सबैभन्दा सानो एकाइ हो।

हाम्रो ब्रह्माण्ड एक प्रकाश वर्ष फैलिएको छ। यसभित्र हाम्रो पृथ्वी छ — विशाल ब्रह्माण्डीय नाचमा एउटा सानो गोलो। सबै ग्रह सूर्यको गुरुत्वाकर्षणले गर्दा त्यसको वरिपरि घुम्छन्। ती तोकिएका सीमाभित्र, हरेक आ-आफ्नै कक्षमा, पूरा तालमेलमा चल्छन्।

अब कल्पना गर्नुहोस्: यस्ता सौरमण्डल सयौं वा हजारौं मात्र होइन — अनन्त छन्। हाम्रा प्राचीन शास्त्रहरूले सरल शब्दमा भनेका छन्: "अनंतानंत ब्रह्मांड बनते हैं और बिगड़ते हैं" — सृष्टि र विनाशका ब्रह्माण्डीय चक्रमा अनन्तमाथि अनन्त सौरमण्डलहरू बन्छन् र बिलाउँछन्। यही एउटा पङ्क्तिभित्र यति विशाल सत्य लुकेको छ कि मनले समात्न धौ-धौ पर्छ।

हरेक ब्रह्माण्डका आफ्नै शिव हुनुहुन्छ — आफ्नै परम सत्ता, आफ्नै सृष्टिकर्ता र पालनकर्ता। हरेकका आफ्नै त्रिदेव (ब्रह्मा, विष्णु र शंकरको दिव्य त्रिमूर्ति) हुनुहुन्छ। सृष्टिको ढाँचा दोहोरिन्छ — अनन्तकालसम्म।

> **"ब्रह्मांड सबसे छोटी इकाई है — एक सौरमंडल।"**
>
> *"ब्रह्माण्ड सबैभन्दा सानो एकाइ हो — एउटा सौरमण्डल।"*

अध्याय

५.३

कला के हो? — प्रकाशको गुण

सृष्टिकर्ताको शक्तिले नै सृष्टिको शक्ति तय गर्छ।

सृष्टि बुझ्न हामीले एउटा यस्तो अवधारणा बुझ्नुपर्छ, जसको आधुनिक विज्ञानमा मिल्दो अवधारणा छैन। यसलाई कला (आत्माको आध्यात्मिक शक्ति र प्रकाशको गुणको नाप) भनिन्छ।

कला भौतिक अर्थको चमक होइन। यो परम प्रकाशको गुण हो — त्यो दिव्य ज्योति, जुन हरेक आत्मा र हरेक सृष्टिकर्ताले आफूभित्र बोकेका छन्। यसलाई बत्तीको वाटजस्तो सम्झनुहोस्। १० वाटको बत्तीले एउटा सानो कोठा उज्यालो पार्छ। १,००० वाटको बत्तीले पूरै रंगशाला उज्यालो पार्छ। प्रकाश उही हो — तर त्यसको शक्ति फरक छ। सरल शब्दमा, कला भनेको आत्माको त्यो सिर्जनात्मक शक्ति हो, जसले संकल्पबाट यी विशाल सृष्टिहरू प्रकट गर्छ।

त्यसै गरी एउटा ब्रह्माण्डका सृष्टिकर्ता — शिव — सँग एकदेखि चार कलासम्मको आध्यात्मिक शक्ति हुन्छ। एउटा सौरमण्डल बनाउन र धान्न यति नै पर्याप्त छ।

तपाईँले कृष्णलाई सोह्र कला सम्पूर्ण — सोह्र कलाले पूरा — भनिएको सुन्नुभएको होला। यसको अर्थ उहाँसँग दिव्य शक्तिको पूर्णता थियो। बापूजीले बुझाउनुभएको छ कि कृष्णको शक्ति वास्तवमा सोह्र कलाभन्दा पनि पर थियो — किनकि उहाँ सबै सीमाभन्दा परको परम सत्यको प्रत्यक्ष अवतार रूप हुनुहुन्थ्यो।

ब्रह्माण्डबाट आकाशगंगा र आकाशगंगाबाट युनिभर्समा जाँदै गर्दा कला बढ्दै जान्छ। सृष्टिकर्ताको शक्तिले नै सृष्टिको शक्ति तय गर्छ। यो सरल तर गहिरो सिद्धान्त हो: जस्तो सृष्टिकर्ता, उस्तै सृष्टि।

> "जैसा creator होगा वैसी creation होगी।"
>
> *"जस्तो सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ, उस्तै सृष्टि हुन्छ।"*

अध्याय

५.४

आकाशगंगा — महाब्रह्माण्ड

बेहदको ज्ञानको भाषामा आकाशगंगालाई महाब्रह्माण्ड (महान् ब्रह्माण्डीय प्रणाली) भनिन्छ।

यी अनन्त सौरमण्डलहरू कहाँ छन्? ती एउटा आकाशगंगा (Galaxy) भित्र घुम्छन्। बेहदको ज्ञानको भाषामा आकाशगंगालाई महाब्रह्माण्ड (महान् ब्रह्माण्डीय प्रणाली) भनिन्छ।

हाम्रो आकाशगंगा — Milky Way, जसको संस्कृत नाम नै आकाशगंगा हो — करिब ८०० अर्ब सौरमण्डलको घर हो। यीमध्ये हरेक सौरमण्डल आफैंमा एउटा पूरा ब्रह्माण्ड हो — आफ्नै सूर्य, आफ्नै पृथ्वी र आफ्नै जीवित प्राणीसहित।

Milky Way करिब १,१५,००० प्रकाश वर्षसम्म फैलिएको छ। यो विशालता बुझ्न: प्रकाश आफैंलाई — विज्ञानले चिनेको सबैभन्दा छिटो कुरालाई — हाम्रो आकाशगंगाको एक छेउबाट अर्को छेउसम्म पुग्न १,१५,००० वर्ष लाग्छ।

आकाशगंगाका सृष्टिकर्ता र शासकलाई महाशिव (महान् शिव) भनिन्छ। जसरी शिवले एउटा सौरमण्डल चलाउनुहुन्छ, त्यसरी नै महाशिवले पूरै आकाशगंगा चलाउनुहुन्छ — त्यसभित्र घुमिरहेका अर्बौं सौरमण्डलसहित।

हाम्रो आकाशगंगाका महाशिवको शक्ति करिब नौदेखि दस कला छ। यसलाई एउटा सौरमण्डलका शिवको एकदेखि चार कलासँग तुलना गर्नुहोस्, अनि सृष्टिको हरेक तहमा आध्यात्मिक शक्तिको कति ठूलो भिन्नता छ भन्ने तपाईंले देख्न थाल्नुहुनेछ।

> "Galaxy को हमारे बेहद के ज्ञान में महाब्रह्मांड कहा गया है।"
>
> *"बेहदको ज्ञानमा आकाशगंगालाई महाब्रह्माण्ड — महान् ब्रह्माण्डीय प्रणाली — भनिएको छ।"*

अध्याय

५.५

आकाशगंगाको बनावट

हरेक आकाशगंगाको ठीक बीचमा परम आध्यात्मिक शक्तिको एउटा बिन्दु छ — महा परमधाम (महान् परम धाम)।

बापूजीले दिव्य दृष्टिबाट आकाशगंगाको भित्री बनावट प्रकट गर्नुभएको छ। हरेक आकाशगंगाको ठीक बीचमा परम आध्यात्मिक शक्तिको एउटा बिन्दु छ — महा परमधाम (महान् परम धाम)।

जसरी एउटा ब्रह्माण्डको केन्द्रमा परमधाम (परम धाम) छ, त्यसरी नै आकाशगंगाको केन्द्रमा महा परमधाम छ। यहीँ महाशिव रूपरहित, निराकारी (शरीररहित) अवस्थामा बस्नुहुन्छ।

यस केन्द्रबिन्दुको वरिपरि आकाशगंगा एकमाथि अर्को घेराको तहमा मिलाइएको छ — हरेक तहको आफ्नै काम र दिव्य प्राणीहरूको आफ्नै समूह छ। केन्द्रलाई घेर्ने पहिलो तहमा महाशिव र महाशक्ति (महान् दिव्य स्त्री शक्ति) को आकारी (सूक्ष्म रूप) बस्छ।

यस तहभन्दा पर १०८ महाशक्तिहरू छन् — आकाशगंगाको रक्षा र सम्हाल गर्ने शक्तिशाली दिव्य शक्तिहरू। तिनीभन्दा पर १६,००० महाशक्तिहरू छन् — आध्यात्मिक रक्षकहरूको विशाल सभा।

अझ बाहिर महाविष्णु (महान् पालनकर्ता), महाब्रह्मा (महान् सृष्टिकर्ता) र महाइन्द्र (महान् स्वर्गीय शासक) का क्षेत्रहरू छन्। हरेकको तोकिएको भूमिका, तोकिएको क्षेत्र र तोकिएको जिम्मेवारी छ — पूरै व्यवस्थित दिव्य सरकारका विभागहरूजस्तै।

आकाशगंगाको सबैभन्दा बाहिरी तह एन्टी-ग्राभिटी (विपरीत गुरुत्व) को क्षेत्रले घेरिएको छ। यो सुरक्षा घेराले आकाशगंगाहरूबीच सुरक्षित दूरी कायम राख्छ। ती ठोक्किँदैनन्। ती ठोक्किनै सक्दैनन्। दिव्य बनावटले त्यो रोक्छ।

> "Galaxy के बीच में महा परमधाम है — जहाँ महाशिव निवास करते हैं।"
>
> *"हरेक आकाशगंगाको बीचमा महा परमधाम छ — जहाँ महाशिव बस्नुहुन्छ।"*

अध्याय

५.६

एन्ड्रोमेडा आकाशगंगा — हाम्रो ब्रह्माण्डीय छिमेकी

अझ शक्तिशाली सृष्टिकर्ताले अझ फैलिएको सृष्टि बनाउनुहुन्छ।

हाम्रो सबैभन्दा नजिकको छिमेकी आकाशगंगा एन्ड्रोमेडा आकाशगंगा हो। आधुनिक विज्ञानले यसको व्यास करिब १,७२,००० प्रकाश वर्ष अनुमान गर्छ। तर बापूजीले — दिव्य दृष्टिबाट — यसको साँचो व्यास १,४६,००० प्रकाश वर्षको नजिक छ भनी प्रकट गर्नुभएको छ।

एन्ड्रोमेडा आकाशगंगा हाम्रो Milky Way भन्दा निकै ठूलो छ। हाम्रो आकाशगंगामा करिब ८०० अर्ब सौरमण्डल छन् भने एन्ड्रोमेडामा करिब ३,००० अर्ब छन् — झन्डै चार गुणा। यो अझ विशाल सृष्टि हो, जसलाई अझ शक्तिशाली सृष्टिकर्ताले चलाउनुहुन्छ।

एन्ड्रोमेडा आकाशगंगाका महाशिवसँग बाह्र कलाको आध्यात्मिक शक्ति छ — हाम्रै आकाशगंगाका सृष्टिकर्ताको नौ वा दस कलाको तुलनामा। अझ शक्तिशाली सृष्टिकर्ताले अझ फैलिएको सृष्टि बनाउनुहुन्छ। यो सर्वव्यापी सिद्धान्त हो।

हाम्रो Milky Way, एन्ड्रोमेडा र करिब १७० अरू आकाशगंगा मिलेर एउटा समूह (cluster) बनाउँछन् — आकाशगंगाहरूको एउटा ठूलो परिवार। यस समूहभित्रका हरेक

आकाशगंगाको बनावट उस्तै छ, तर हरेकको कलाको तह फरक छ। तिनको सृष्टि उस्तै छ, तर आध्यात्मिक शक्ति फरक-फरक छ।

विज्ञानले आकाशगंगाको कुरा तारा र दूरीको हिसाबले गर्छ। बेहदको ज्ञानले आकाशगंगाको कुरा आध्यात्मिक शक्ति, दिव्य शासन र आत्माको यात्राको हिसाबले गर्छ। दुवै दृष्टिकोण सत्य हुन् — तर आध्यात्मिक दृष्टिकोणले त्यो देखाउँछ, जुन कुनै दूरबीनले कहिल्यै देखाउन सक्दैन।

> "Andromeda galaxy के creator महाशिव में बारह कला की power है।"
>
> *"एन्ड्रोमेडा आकाशगंगाका महाशिवसँग बाह्र कलाको आध्यात्मिक शक्ति छ।"*

अध्याय

५.७

आकाशगंगा सिर्जनाका चार प्रकार

दिव्य बुद्धिले एउटै कडा सूत्र पछ्याउँदैन।

सबै आकाशगंगा (Galaxy) एउटै तरिकाले सिर्जना गरिएका छैनन्। बापूजीले आकाशगंगा सिर्जनाका चार फरक–फरक प्रकार बताउनुभएको छ, जसमध्ये हरेकले फरक दिव्य ढाँचा पछ्याउँछ।

पहिलो प्रकारमा — जसमा हाम्रो आफ्नै Milky Way (आकाशगंगा) पनि पर्छ — महाशिव निराकार अवस्थाबाट प्रकट हुनुभयो, महाशक्तिको सिर्जना गर्नुभयो, अनि दुवैले मिलेर महाविष्णुलाई उत्पन्न गर्नुभयो, र महाविष्णुले महाब्रह्मालाई उत्पन्न गर्नुभयो। त्यसपछि महाब्रह्माले असंख्य ब्रह्माहरू उत्पन्न गर्नुभयो — जसमध्ये हरेकले एक–एक सौरमण्डल सिर्जना गर्नुभयो। यो सिर्जनाको पूरा शृंखला हो।

दोस्रो प्रकारमा महाशिवले महाविष्णुको सिर्जना गर्नुभयो, र महाविष्णुले पहिले महाब्रह्मा उत्पन्न नगरी सोझै धेरै ब्रह्माहरू उत्पन्न गर्नुभयो। शृंखला छोटो थियो, तर सिर्जना उत्तिकै फस्टायो।

तेस्रो प्रकारमा महाशिवले महाविष्णुको सिर्जना गर्नुभयो — र त्यहीं रोकिनुभयो। महाब्रह्मा उत्पन्न नै गरिएन। यस्ता आकाशगंगाको भित्री बनावट फरक हुन्छ र जीवनको प्रवाह पनि फरक हुन्छ।

चौथो प्रकारमा महाशिवले पहिले दुई आत्मा उत्पन्न गर्नुभयो, ती बाह्रमा फैलिए, अनि तिनीहरूले आकारी (सूक्ष्म रूप) शिव र शक्तिका जोडीहरू सिर्जना गरे। ती जोडीहरूबाट विष्णु र ब्रह्मा उत्पन्न भए — यसरी सिर्जना सबैभन्दा माथिल्लो तहबाट तलतिर खुड्किलो–खुड्किलो झर्दै गयो।

सिर्जनाको यो विविधता बेहदको ज्ञानका सबैभन्दा अचम्मका खुलासामध्ये एक हो। यसले हामीलाई एउटा कुरा बताउँछ। दिव्य बुद्धिले एउटै कडा सूत्र पछ्याउँदैन। सृष्टिकर्ता आफूलाई ढाल्नुहुन्छ, फरक–फरक रूप लिनुहुन्छ र अनेक तरिकाले प्रकट हुनुहुन्छ — तर भित्री उद्देश्य एउटै रहन्छ: दिव्य इच्छाबाट जीवनको विकास।

> "अलग-अलग galaxy की creation अलग-अलग तरीके से हुई है।"
>
> *"फरक–फरक आकाशगंगाहरू फरक–फरक तरिकाले सिर्जना गरिएका छन्।"*

अध्याय

५.८

युनिभर्स — परम महाब्रह्माण्ड

जसरी आकाशगंगा सौरमण्डलहरूको समूह हो, त्यसरी नै युनिभर्स आकाशगंगाहरूको समूह हो।

आकाशगंगाभन्दा माथि अझ ठूलो बनावट छ: युनिभर्स। बेहदको ज्ञानमा युनिभर्सलाई परम महाब्रह्माण्ड (परम विराट ब्रह्माण्डीय व्यवस्था) भनिन्छ।

जसरी आकाशगंगा सौरमण्डलहरूको समूह हो, त्यसरी नै युनिभर्स आकाशगंगाहरूको समूह हो। अर्बौं आकाशगंगा — हरेकभित्र अर्बौं सौरमण्डल — एउटै युनिभर्सभित्र घुमिरहन्छन्। सिर्जनाको आकार हरेक तहमा बढ्दै जान्छ, बाकसभित्र बाकस, त्यसभित्र फेरि बाकस भएजस्तै।

आधुनिक विज्ञानअनुसार हामीले देख्न सक्ने युनिभर्स लगभग ९३ अर्ब प्रकाश वर्षसम्म फैलिएको छ। तर विज्ञानले यो पनि मान्छ — यो देखिने सीमाभन्दा पर एउटा नदेखिने युनिभर्स छ, जसका भागहरू हाम्रा यन्त्रले अहिलेसम्म पत्ता लगाउन सकेका छैनन्। विज्ञानको अनुमानमा पूरा युनिभर्स १५६ अर्ब प्रकाश वर्ष वा त्योभन्दा पर फैलिएको छ, अर्थात् NASA ले १५६ अर्ब प्रकाश वर्षसम्मको तस्बिर लिएको छ, तर कम्प्युटरमा ९३ अर्ब प्रकाश वर्षसम्मको मात्र विश्लेषण गरेको छ।

युनिभर्सका सृष्टिकर्तालाई परम महाशिव (परम विराट शिव) भनिन्छ। उहाँ परम महाब्रह्माण्डको ठीक केन्द्रमा, परम महा परमधाम (परम विराट बासस्थान) भनिने लोकमा बस्नुहुन्छ।

हाम्रो युनिभर्सका सृष्टिकर्ताको शक्ति सोह्र कला हो। यो युनिभर्स पहिलो पटक सिर्जना हुँदा सोह्र कलाको पूरा तेजले बनेको थियो — अपार आध्यात्मिक प्रकाश र पूर्णताको अवस्था।

> "Universe को बेहद के ज्ञान में परम महाब्रह्मांड कहा गया है।"
>
> *"बेहदको ज्ञानमा युनिभर्सलाई परम महाब्रह्माण्ड — परम विराट ब्रह्माण्डीय व्यवस्था — भनिन्छ।"*

अध्याय

५.६

शक्तिको ह्रास — सोह्रबाट शून्यसम्म

एक समय सोह्र कलाको शक्तिले चम्किरहेको युनिभर्स अहिले झन्डै शून्यमा झरिसकेको छ।

आजको शिक्षाको यो सायद सबैभन्दा गम्भीर खुलासा हो। एक समय सोह्र कलाको शक्तिले चम्किरहेको युनिभर्स अहिले झन्डै शून्यमा झरिसकेको छ।

यो कसरी भयो? सिर्जनाकै प्रक्रियाबाट। सृष्टिकर्ताले सिर्जना गर्दा शक्ति स्रोतबाट सिर्जनामा बग्छ। पूरै सहरलाई बिजुली दिने पावर हाउसको कल्पना गर्नुहोस्। पावर हाउसले हरेक बत्ती, हरेक मेसिन, हरेक उपकरणलाई आफ्नो शक्ति दिन्छ। समय बित्दै जाँदा, आपूर्ति फेरि नभरिए, पावर हाउस आफैं रित्तिन्छ।

त्यसरी नै युनिभर्सका सृष्टिकर्ता परम महाशिवले आफ्नो आध्यात्मिक शक्ति हरेक आकाशगंगा, हरेक सौरमण्डल र हरेक आत्मामा खन्याउनुभयो। सिर्जना फैलिँदै जाँदा र युगहरू बित्दै जाँदा शक्ति बिस्तारै घट्दै गयो। हरेक आत्माभित्रको परम प्रकाश मधुरो हुँदै गयो।

हामी एक समय शुद्ध परम प्रकाशका प्राणी थियौं। हामीभित्र परम तत्त्व, परम आकाश र दिव्य शक्तिका सबैभन्दा सूक्ष्म रूपहरू थिए। तर सिर्जना तह–तह हुँदै तल झर्दा — निराकारबाट सूक्ष्ममा, सूक्ष्मबाट पाँच स्थूल तत्त्वमा — हाम्रो शक्ति खर्च भयो।

आज हामीभित्रको परम प्रकाश यति सानो अंशमा घटेको छ कि नाप्नै सकिँदैन — हाम्रो मूल तेजको ०.०००००० १ प्रतिशतभन्दा पनि कम। असंख्य जन्म र कर्म (काम र त्यसको फल) बाट हामीले आफ्नो झन्डै सबै आध्यात्मिक शक्ति सकाइसकेका छौं।

त्यसैले हाम्रो वरिपरिको संसार अँध्यारो लाग्छ। त्यसैले दुःख यति व्यापक छ। सिर्जनाका ब्याट्री झन्डै रित्तिएका छन्। तर कथा यहीं सकिँदैन — यो नवीकरणको थालनी हो।

> "जो सोलह कला का universe बना था वो आज zero कला पर आ चुका है।"
>
> *"सोह्र कलाको शक्तिले बनेको युनिभर्स आज शून्यमा झरिसकेको छ।"*

अध्याय

५.१०

प्रलय र नवीकरण — ब्रह्माण्डीय चक्र

प्रलयपछि नवीकरण आउँछ।

शक्ति सकिँदा के हुन्छ? एउटा ब्रह्माण्डको शक्ति पूरै खर्च हुँदा त्यसको प्रलय हुन्छ — जसलाई महाकल्प प्रलय (ब्रह्माण्डीय प्रलय) भनिन्छ। पूरै सौरमण्डल आफैंभित्र खुम्चिन्छ र विज्ञानले ब्ल्याक होल भन्ने वस्तु बन्छ।

आकाशगंगाका महाशिवको शक्ति सकिँदा अझ ठूलो प्रलय हुन्छ — महाकाल प्रलय (कालको महाप्रलय)। यस प्रक्रियामा महाशिवले सबै अनन्त सौरमण्डलहरूलाई फेरि आफूभित्र समेट्नुहुन्छ।

तर प्रलय कहिल्यै अन्तिम कुरा होइन। प्रलयपछि नवीकरण आउँछ। शक्ति रित्तिएका सृष्टिकर्ता नयाँ शक्ति लिन आफ्नै स्रोतमा — आफूभन्दा माथिल्लो सृष्टिकर्तामा — फर्कनुहुन्छ। महाशिव परम महाशिवतिर जानुहुन्छ। परम महाशिव अझ माथिल्लो स्रोततिर जानुहुन्छ। अनि सिर्जना फेरि सुरु हुन्छ।

कहिलेकाहीँ कुनै ब्रह्माण्डका शिवको शक्ति सकिन्छ तर आकाशगंगामा अझै शक्ति बाँकी हुन्छ; तब माथिका महाशिवले त्यो सौरमण्डलको जिम्मा लिन र त्यसलाई फेरि ठीक पार्न नयाँ शिव — एक नयाँ दिव्य आत्मा — पठाउनुहुन्छ। कहिलेकाहीँ सिर्जनाको काम फेरि सुरु गर्न माथिबाट नयाँ ब्रह्मा पठाइन्छ।

यही सिर्जनाको अनन्त लय हो: फैलिनु र खुम्चिनु, सिर्जना र प्रलय, जन्म र पुनर्जन्म — हरेक तहमा, एउटा आत्मादेखि पूरै ब्रह्माण्डीय सृष्टिसम्म।

> "जब ब्रह्मांड की शक्ति खत्म होती है तो वो अपने creator के पास जाकर वापस power लेकर creation शुरू करता है।"
>
> *"ब्रह्माण्डको शक्ति सकिँदा त्यसका सृष्टिकर्ता आफ्नै स्रोतमा फर्कनुहुन्छ, नयाँ शक्ति लिनुहुन्छ र फेरि सिर्जना सुरु गर्नुहुन्छ।"*

अध्याय

५.११

अरू संसारका आत्माहरू

तिनीहरू यो विशाल ब्रह्माण्डीय यात्राका सहयात्री हुन्।

अनन्त सौरमण्डल र अनन्त आकाशगंगा छन् भने, हाम्रै बीचमा अरू संसारबाट आएका आत्माहरू पनि बसिरहेका हुनुपर्छ। र साँच्चै, बेहदको ज्ञानले यो कुरा पुष्टि गर्छ।

बापूजीले बताउनुभएको छ — हाम्रो आकाशगंगाभित्र, र हाम्रै सौरमण्डलभित्र पनि, मूल रूपमा अरू आकाशगंगा, अरू युनिभर्स र सिर्जनाका अझ माथिल्ला आयामहरूबाट आएका आत्माहरू पनि छन्। यी आत्माहरूभित्र फरक गुणको परम प्रकाश हुन्छ। तिनीहरूको उत्पत्ति हाम्रोभन्दा फरक छ।

पश्चिमी संसारमा केही मानिस पूर्वजन्म स्मरण (past-life regression) गर्छन् — यो एउटा प्रक्रिया हो, जसमा गहिरो ध्यान वा सम्मोहनको अवस्थामा उनीहरूले आफ्ना अघिल्ला जन्महरू सम्झन्छन्। कसैले आफू पूरै फरक आकाशगंगामा बसेको बताउँछन्। कसैले आफूलाई हाडमासुको होइन, प्रकाशको प्राणी भनेर बताउँछन्। यिनीहरू नै अरू आयामबाट यहाँ यात्रा गरेर आएका आत्मा हुन्।

मानिसले "एलियन" वा पृथ्वीबाहिरका प्राणी भन्ने जीवहरू बेहदको ज्ञानको भाषामा केवल परार्थ आत्माहरू हुन् — हाम्रो नजिकको संसारभन्दा परबाट आएका आत्मा। तिनीहरू अनौठा वा डरलाग्दा होइनन्। तिनीहरू यो विशाल ब्रह्माण्डीय यात्राका सहयात्री हुन्।

आकाशगंगाका सबैभन्दा बाहिरी तहहरूमा अन्तैबाट — अरू आकाशगंगाबाट, परको युनिभर्सबाट — आइपुगेका आत्माहरू हुन्छन्। यो दिव्य योजनाको एक भाग हो। सिर्जना बन्द व्यवस्था होइन। आत्माहरू एक लोकबाट अर्को लोकमा सर्छन्, बसाइँ सर्छन् र यात्रा गर्छन् — सधैं आफ्नो स्रोतमा फर्कने बाटो खोज्दै।

> "हमारे ब्रह्मांड में बाहर की galaxies से, बाहर के universe से लोग आए हुए हैं।"
>
> *"हाम्रो सौरमण्डलमा अरू आकाशगंगा र अरू युनिभर्सबाट आएका आत्माहरू छन्।"*

अध्याय

५.१२

यो ज्ञान किन महत्त्वपूर्ण छ

हरेक तह पार गर्न शक्ति चाहिन्छ।

तपाईँ सोध्न सक्नुहुन्छ: आकाशगंगा र युनिभर्सको बारेमा मैले किन चासो राख्ने? यसले मेरो दैनिक जीवनमा के सहयोग गर्छ?

उत्तर तपाईँको आफ्नै आत्माको यात्रा बुझ्नुमा छ। तपाईँको आत्मा यही पृथ्वीमा सुरु भएको होइन। यो सिर्जनाका सबैभन्दा माथिल्ला लोकहरूमा सुरु भएको हो। असंख्य चक्रहरूमा यो तल झर्दै आएको छ — निराकारबाट सूक्ष्ममा, सूक्ष्मबाट स्थूलमा, सबैभन्दा माथिल्लो कलाबाट सबैभन्दा तल्लोमा।

तपाईँले योग (परमसँगको दिव्य मिलन) र ध्यान गर्दा तपाईँ शरीरलाई आराम दिने वा मनलाई शान्त पार्ने काम मात्र गरिरहनुभएको हुनुहुन्न। तपाईँ फर्कने बाटो पहिल्याउँदै हुनुहुन्छ — आत्मा एक समय जुन लोकहरू हुँदै तल झरेको थियो, तिनै लोकहरू हुँदै माथि चढ्दै हुनुहुन्छ। सौरमण्डलभित्रका चौध लोकबाट माथिको परमधामसम्म, आकाशगंगासम्म, युनिभर्ससम्म र त्योभन्दा पर।

हरेक तह पार गर्न शक्ति चाहिन्छ। आकाशगंगाको सीमा पार गर्न — जसको गुरुत्व क्षेत्रको बल नौदेखि दस कला आत्म शक्ति बराबर छ — तपाईँको आफ्नै आत्मासँग कम्तीमा त्यति

नै आध्यात्मिक शक्ति हुनुपर्छ। त्यो नभई तपाईँ पार गर्न सक्नुहुन्न। तपाईँ भट्टीमा परेको कागजको डुङ्गाजस्तै बिलाउनुहुन्छ।

त्यसैले सिर्जना बुझ्नु किताबी कुरा होइन। यो व्यावहारिक कुरा हो। यसले तपाईँलाई आफूभित्र ठीक के बनाउनुपर्छ भनेर बताउँछ। हामीले गर्ने ध्यान केवल तनाव हटाउनका लागि होइन। यो आत्मा–केन्द्रित छ — जीवन मुक्ति (जिउँदै मुक्ति) र स्रोततिरको फर्कने यात्रामा केन्द्रित।

> "हमारा योग soul center की ओर है — जीवन मुक्ति पर focus है।"
>
> *"हाम्रो आध्यात्मिक अभ्यास आत्मा–केन्द्रित छ — जिउँदै मुक्ति पाउनुमा केन्द्रित।"*

अध्याय

५.१३

ब्रह्माण्डीय नियम — उही नियम, फरक स्तर

यो आत्माले गर्ने सबैभन्दा ठूलो यात्राको तयारी हो।

बेहदको ज्ञानका सबैभन्दा सुन्दर सत्यमध्ये एक यो हो: एउटा ब्रह्माण्ड चलाउने नियमले नै आकाशगंगा, युनिभर्स र त्योभन्दा परका हरेक आयामलाई पनि चलाउँछ। प्राचीन सिद्धान्त भन्छ: यथा ब्रह्माण्डे तथा पिण्डे — जस्तो ब्रह्माण्ड, उस्तै शरीर।

कर्मको नियम (काम र त्यसको फल) हरेक तहमा काम गर्छ — पृथ्वीमा मात्र होइन, आकाशगंगा र युनिभर्सका सूक्ष्म लोकहरूभित्र पनि। यी विशाल सिर्जनाहरू चलाउने दिव्य सत्ताहरू पनि ब्रह्माण्डीय कर्तव्यमा बाँधिएका छन्। उहाँहरूले पनि काम गर्नुपर्छ, सिर्जना गर्नुपर्छ, पालन गर्नुपर्छ र अन्त्यमा आफ्ना संसारहरूको प्रलय गर्नुपर्छ।

आयाम फेरिँदा नियम आफैं फेरिँदैन, तीन कुरा फेरिन्छन्: समय, पदार्थ र शक्ति। माथिल्ला आकाशगंगाहरूमा तत्त्वहरू अझ सूक्ष्म हुन्छन्। कला बढी हुन्छ। समय बित्ने गति फरक हुन्छ। पृथ्वीमा दस लाख वर्ष लाग्ने कुरा महाशिवका लोकहरूमा केवल एक क्षण हुन सक्छ।

एउटा आकाशगंगाबाट अर्कोमा जान भौतिक सवारी चल्दैन — न रकेट, न अन्तरिक्ष यान। बापूजीले बताउनुभएको छ — आकाशगंगाहरूका बीचमा शक्तिका सुरुङहरू छन्, जसलाई

हामी वर्महोल (wormhole) भन्न सक्छौं। यी शुद्ध शक्तिका बाटा हुन्, जसले सूक्ष्म तहमा एउटा आकाशगंगालाई अर्कोसँग जोड्छन्।

यात्रा गर्न चाहने आत्मासँग त्यो आयामको शक्ति हुनुपर्छ। जसरी आगोबाट हिँडेर जान आगोबाट जोगाउने पोसाक चाहिन्छ, त्यसरी नै सिर्जनाको हरेक तह पार गर्न त्यही तहअनुसारको कला चाहिन्छ। त्यसैले आध्यात्मिक अभ्यास फुर्सदमा गर्ने रमाइलो होइन। यो आत्माले गर्ने सबैभन्दा ठूलो यात्राको तयारी हो।

> "यथा ब्रह्मांडे तथा पिंडे — जो नियम ब्रह्मांड में हैं वही नियम हमारे शरीर में भी हैं।"
>
> *"जस्तो ब्रह्माण्ड, उस्तै शरीर — दुवैलाई उही नियमले चलाउँछ।"*

अध्याय

५.१४

घर फर्कने भ्याङ

संसारबाट भाग्नु होइन, आत्मा आफ्नो अनन्त घरमा फर्कनु हो।

अब पूरै बनावटलाई स्पष्ट हेरौं — जमिनबाट सबैभन्दा माथिल्लो स्वर्गसम्म उठेको भ्याङजस्तै।

सबैभन्दा तल ब्रह्माण्ड छ — एउटा सौरमण्डल, एक प्रकाश वर्षमा फैलिएको। यसभित्र चौध लोक, पाँच तत्त्व र हामी आज बस्ने भौतिक पृथ्वी छन्।

त्यसमाथि महाब्रह्माण्ड — आकाशगंगा छ। हाम्रो Milky Way १,१५,००० प्रकाश वर्षमा फैलिएको छ र यसमा ८०० अर्ब सौरमण्डल छन्। यसका सृष्टिकर्ता महाशिवसँग नौदेखि दस कला शक्ति छ।

आकाशगंगाभन्दा माथि परम महाब्रह्माण्ड — युनिभर्स छ। यसभित्र अर्बौं आकाशगंगा छन् र यसलाई परम महाशिवले सोह्र कला शक्तिले सिर्जना गर्नुभएको हो।

अनि युनिभर्सभन्दा माथि? त्यहाँ अझ ठूला आयामहरू छन् — मल्टिभर्स र त्योभन्दा पर — जसलाई हामी आउने दिनहरूमा बुझ्नेछौं।

आत्माको यात्रा भनेको यही भऱ्याङ चढ्नु हो — एक–एक खुड्किलो, एक–एक कला — आफ्नो मूल स्रोतमा नपुगुन्जेल। जीवन मुक्ति (जिउँदै मुक्ति) को अर्थ यही हो। संसारबाट भाग्नु होइन, आत्मा आफ्नो अनन्त घरमा फर्कनु हो।

हामी यी सबै आयाम हुँदै तल झरेका हौं। अब यो अन्तिम युग — यो कलियुग (अन्धकारको युग) — मा हामीले फर्कने यात्रा सुरु गर्नुपर्छ। तपाईंले आज पाइरहनुभएको ज्ञान केवल जानकारी होइन। यो तपाईंको फर्कने यात्राको नक्सा हो।

> "आत्मा की यात्रा केवल इस ब्रह्मांड तक नहीं रुकती — वो galaxy, universe और उससे भी ऊपर जाती है।"
>
> *"आत्माको यात्रा यही सौरमण्डलमा रोकिँदैन — यो आकाशगंगा, युनिभर्स र त्योभन्दा पर फैलिन्छ।"*

दिन ५ को निर्देशित ध्यान

यस दिनको गहिरो भित्री अनुभव र पूरा निर्देशित ध्यानका लागि कृपया YouTube मा पूरा सत्र हेर्नुहोस्।

खोज्नुहोस्:
Behad Ka Param Gyan — 10 Days Course — Day 5

यहाँ हेर्नुहोस्:
https://www.youtube.com/@bapujidashrathbhaipatel

दिन ५ मा हामीले के बुझ्यौं

यी सिद्धान्त होइनन्। यी अगाडि बोकेर लैजानुपर्ने सत्य हुन्।

- हाम्रो ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) समग्र सृष्टिको सबैभन्दा सानो एकाइ हो, जुन एक प्रकाश वर्षमा फैलिएको छ।
- हाम्रो जस्तै अनन्त पृथ्वीहरू छन् — हरेक सौरमण्डलमा आफ्नै पृथ्वी छ, जहाँ हाम्रो जस्तै जीवन छ।
- सबैभन्दा नजिकको समानान्तर पृथ्वी करिब ४.५ प्रकाश वर्ष पर, सबैभन्दा नजिकको छिमेकी ब्रह्माण्डमा छ।
- कला आत्मिक शक्तिको नाप हो — सृष्टिकर्ता र सृष्टिभित्र रहेको परम प्रकाश (supreme light) को गुण।
- आकाशगंगा (Galaxy) लाई महाब्रह्माण्ड भनिन्छ — हाम्रो Milky Way मा करिब ८०० अर्ब सौरमण्डल छन्, जसलाई महाशिवले चलाउनुहुन्छ।
- आकाशगंगाको शक्ति आठदेखि बाह्र कलासम्म हुन्छ; हाम्रो Milky Way का महाशिवमा नौदेखि दस कला छ।

दिन ५ मा हामीले के बुझ्यौं (क्रमशः)

- हरेक आकाशगंगाको केन्द्रमा महा परमधाम छ — महाशिवको परम धाम, जसको वरिपरि दिव्य रक्षकहरूका तह–तह घेरा छन्।
- युनिभर्स — परम महाब्रह्माण्ड — आकाशगंगाहरूको समूह हो, जसलाई परम महाशिवले सोह्र कलाको शक्तिले बनाउनुभयो।
- युनिभर्सको शक्ति सोह्र कलाबाट झन्डै शून्यमा घटेको छ — सृष्टि गर्ने प्रक्रियामै सृष्टिकर्ताको शक्ति खर्च भएको छ।
- प्रलय विनाश होइन। यो सृष्टिलाई फेरि नयाँ बनाउने व्यवस्था हो। हरेक प्रलयपछि माथिल्लो स्रोतबाट नयाँ शक्ति प्राप्त हुन्छ र सृष्टि फेरि सुरु हुन्छ।
- अरू आकाशगंगा र युनिभर्सबाट आएका आत्माहरू हामीसँगै बस्छन् — बेहद ज्ञानले तिनलाई परार्थ आत्माहरू (परबाट आएका आत्मा) भन्छ।
- आत्माको यात्रा यस सौरमण्डलमा सकिँदैन। यो आकाशगंगा, युनिभर्स र त्यसभन्दा परका आयामहरूसम्म फैलिन्छ — कला र परम प्रकाशमा नापिने यात्रा।

यात्रा जारी छ।

दिन ५ का भिडियो सन्दर्भ

यस पुस्तकमा प्रस्तुत अवधारणाहरूको बुझाइ गहिरो बनाउन तपाईँ बापूजी दशरथभाई पटेलका मूल प्रवचनहरू हेर्न सक्नुहुन्छ।

यी छानिएका सत्रहरूले दिन ५ मा बताइएका अनन्त सृष्टि, आकाशगंगा, युनिभर्स र सृष्टि चल्ने आत्मिक नियमहरूबारे अझ गहिरो बुझाइ दिन्छन्।

सबैभन्दा नजिकको पृथ्वी र बाह्य ग्रह (Exoplanets)
https://youtu.be/aGD17B3wsWk

एन्ड्रोमेडा (Andromeda) आकाशगंगामा जीवन
https://youtu.be/Axl7uCxg-uA

कला / सृष्टिका आयाम
https://youtu.be/cuFCYTUZjJo

महाब्रह्माण्ड — महाशिव र महाशक्ति
https://youtu.be/9xrdnigrygk

महाविष्णु (Maha Vishnu)
https://youtu.be/Mxaq7XL9CwM

महाब्रह्मा (Maha Brahma)
https://youtu.be/9_BPfC-f7ok

एन्टी-ग्राभिटी (विपरीत गुरुत्व) र आकाशगंगाको सुरक्षा
https://youtu.be/F2w_H8tFFxg

पृथ्वीमा अरू धर्म — किन?
https://youtu.be/EsSkvh78kgo

अरू आकाशगंगाहरू
https://youtu.be/CG4mTbnUSEo

https://youtu.be/r6525lu5m5I

महाकाल प्रलय

https://youtu.be/wZn_2uEa740

शिवका ७ रहस्य (7 Secrets of Shiva)

https://youtu.be/Jk6DGPJ_7PE
https://youtu.be/UjQMcCGOIc4

थप खोजका लागि बापूजी दशरथभाई पटेलको आधिकारिक YouTube च्यानलमा अरू धेरै प्रवचन उपलब्ध छन्, जसका दर्शक विश्वभर छन्।

दिन ५ को भिडियोको विवरण (description) बक्स पनि हेर्न अनुरोध गरिन्छ, जहाँ गहिरो अध्ययनका लागि थप सम्बन्धित लिंक र सामग्री दिइएका छन्।

शृंखला जारी

यो १० दिने शृंखलाको दिन ५ हो।

"बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan)"

१० दिने दिव्य ज्ञान पाठ्यक्रम

दिन ६ मा हामी युनिभर्सको सृष्टिलाई अझ विस्तारमा हेर्नेछौं — परम महाब्रह्माण्ड कसरी बन्यो, त्यसभन्दा पर के छ, र आत्माको यात्रा महा युनिभर्सहरूको क्षेत्रमा कसरी अगाडि बढ्छ। हामी मल्टिभर्सतर्फ पनि पाइला चाल्न थाल्नेछौं — सृष्टिको त्यो आयाम, जुन युनिभर्सभन्दा पनि पर छ।

दिन ६ मा आफ्नो यात्रा जारी राख्नुहोस्:

युनिभर्सको सृष्टि

बापूजीका अनमोल वचनहरू — अनन्त सृष्टि

"अनंतानंत ब्रह्मांड बनते हैं और बिगड़ते हैं।"

"अर्थ: अनन्तमाथि अनन्त सौरमण्डलहरू बन्छन् र बिलाउँछन् — निरन्तर।"

"हमारी जैसी धरती ऐसी अनंत धरतियाँ हैं — हर एक सौरमंडल में धरती है।"

"अर्थ: हाम्रो जस्ता अनन्त पृथ्वी छन् — हरेक सौरमण्डलको आफ्नै पृथ्वी छ।"

"ब्रह्मांड सबसे छोटी इकाई है — एक सौरमंडल।"

"अर्थ: ब्रह्माण्ड सबैभन्दा सानो एकाइ हो — एउटा सौरमण्डल।"

"जैसा creator होगा वैसी creation होगी।"

"अर्थ: जस्तो सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ, उस्तै सृष्टि हुन्छ।"

"Galaxy को हमारे बेहद के ज्ञान में महाब्रह्मांड कहा गया है।"

"अर्थ: बेहदको ज्ञानमा आकाशगंगालाई महाब्रह्माण्ड — महान् ब्रह्माण्डीय प्रणाली — भनिएको छ।"

❝

"Galaxy के बीच में महा परमधाम है — जहाँ महाशिव निवास करते हैं।"

"अर्थ: हरेक आकाशगंगाको बीचमा महा परमधाम छ — जहाँ महाशिव बस्नुहुन्छ।"

❝

"Andromeda galaxy के creator महाशिव में बारह कला की power है।"

"अर्थ: एन्ड्रोमेडा आकाशगंगाका महाशिवसँग बाह्र कलाको आध्यात्मिक शक्ति छ।"

❝

"अलग-अलग galaxy की creation अलग-अलग तरीके से हुई है।"

"अर्थ: फरक–फरक आकाशगंगाहरू फरक–फरक तरिकाले सिर्जना गरिएका छन्।"

❝

"Universe को बेहद के ज्ञान में परम महाब्रह्मांड कहा गया है।"

"अर्थ: बेहदको ज्ञानमा युनिभर्सलाई परम महाब्रह्माण्ड — परम विराट ब्रह्माण्डीय व्यवस्था — भनिन्छ।"

❝

"जो सोलह कला का universe बना था वो आज zero कला पर आ चुका है।"

"अर्थ: सोह्र कलाको शक्तिले बनेको युनिभर्स आज शून्यमा झरिसकेको छ।"

❝

"जब ब्रह्मांड की शक्ति खत्म होती है तो वो अपने creator के पास जाकर वापस power लेकर creation शुरू करता है।"

"अर्थ: ब्रह्माण्डको शक्ति सकिँदा त्यसका सृष्टिकर्ता आफ्नै स्रोतमा फर्कनुहुन्छ, नयाँ शक्ति लिनुहुन्छ र फेरि सिर्जना सुरु गर्नुहुन्छ।"

❝

"हमारे ब्रह्मांड में बाहर की galaxies से, बाहर के universe से लोग आए हुए हैं।"

"अर्थ: हाम्रो सौरमण्डलमा अरू आकाशगंगा र अरू युनिभर्सबाट आएका आत्माहरू छन्।"

❝

"हमारा योग soul center की ओर है — जीवन मुक्ति पर focus है।"

"अर्थ: हाम्रो आध्यात्मिक अभ्यास आत्मा-केन्द्रित छ — जिउँदै मुक्ति पाउनुमा केन्द्रित।"

❝

"यथा ब्रह्मांडे तथा पिंडे — जो नियम ब्रह्मांड में हैं वही नियम हमारे शरीर में भी हैं।"

"अर्थ: जस्तो ब्रह्माण्ड, उस्तै शरीर — दुवैलाई उही नियमले चलाउँछ।"

❝

"आत्मा की यात्रा केवल इस ब्रह्मांड तक नहीं रुकती — वो galaxy, universe और उससे भी ऊपर जाती है।"

"अर्थ: आत्माको यात्रा यही सौरमण्डलमा रोकिँदैन — यो आकाशगंगा, युनिभर्स र त्योभन्दा पर फैलिन्छ।"

भाग

छ

दिन ६ — युनिभर्स र मल्टिभर्स

अनन्त सृष्टि र यसका दिव्य सृष्टिकर्ता

दिन ६ ले हामीलाई आकाशगंगा (Galaxy) को क्षेत्रभन्दा पर, युनिभर्स आफैंको सूक्ष्म आयाममा लैजान्छ — यति विशाल क्षेत्र, जसको एउटा सानो अंश मात्र विज्ञानले देख्न सक्छ। यहाँ हामी परम महाशिवलाई भेट्छौं — ती परम सृष्टिकर्ता, जसको शक्तिले ६०० अर्ब आकाशगंगा धानिरहेको छ।

हामी युनिभर्सको सृष्टिलाई १६ कलादेखि शून्य कलासम्म पछ्याउनेछौं, यसलाई चलाउने छ सुरक्षा तह बुझ्नेछौं, र त्यसभन्दा पर सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) तिर फैलिएका G1 देखि G17 महा युनिभर्सहरूमा पाइला चाल्नेछौं।

यो ज्ञान दार्शनिक अनुमान होइन — यो सृष्टिकै प्रकट गरिएको बनावट हो।

दिन ६ को प्रस्तावना

ज्ञान दान महा दान

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो — सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।) — बापूजी दशरथभाई पटेल

दिन ६ ले हाम्रो यात्रालाई आकाशगंगा (Galaxy) को सीमाभन्दा पर फैलाउँछ। दिन ५ मा Milky Way को विशालता र हाम्रा छिमेकी आकाशगंगाहरू खोजेपछि आज हामी युनिभर्स आफैंभित्र पाइला चाल्छौं — परम महाब्रह्माण्ड — त्यो विशाल क्षेत्र, जसभित्र अनन्त आकाशगंगाहरू अटाएका छन्।

आज हामीलाई डोऱ्याउने प्रश्न गहिरो छ: युनिभर्स कसले बनाउनुहुन्छ र धान्नुहुन्छ? यो कल्पनै गर्न नसकिने फैलावटलाई कसले एकसाथ समातिराख्नुभएको छ? हाम्रो यात्रामा पहिलो पटक हामी परम महाशिव — युनिभर्सका सृष्टिकर्ता — लाई भेट्छौं, र यो असीम सृष्टि कुन दिव्य विधिले बन्यो भन्ने बुझ्छौं।

हामी युनिभर्सको सृष्टिलाई निराकार परम प्रकाश (परम दिव्य ज्योति) मा भएको यसको सुरुदेखि, १६ कलाबाट आज हामीले भोगिरहेको शून्य कलाको अवस्थासम्म शक्ति बिस्तारै झर्दै आएको क्रमसम्म खोज्नेछौं। आधुनिक विज्ञानले देख्न सकिने युनिभर्स (observable universe) भनेको के हो भनेर हेर्नेछौं, र विज्ञानले देखेको कुरा साँच्चै भएको कुराको एउटा सानो अंश मात्र किन हो भनेर प्रकट गर्नेछौं।

पाठ्यक्रमको यो छैटौं दिनले सबैभन्दा गहिरा भ्रमहरूको जवाफ दिन्छ — मानिस बाँदरबाट विकसित भयो भन्ने, युनिभर्स कुनै अचानक भएको बिग ब्याङ (Big Bang) बाट जन्मियो भन्ने धारणा, र आकर्षणको नियम (Law of Attraction) युनिभर्स आफैंमार्फत काम गर्छ भन्ने। बेहद ज्ञान (असीमको परम ज्ञान) ले यी सबैमा ठ्याक्कै मिल्ने सूक्ष्म तर्कसहित स्पष्ट धारणा दिन्छ।

हाम्रो आफ्नै युनिभर्सभन्दा पर गन्नै नसकिने महान्भन्दा महान् युनिभर्सहरू छन् — G1 देखि G17 महा युनिभर्स — हरेक अघिल्लोभन्दा विशाल, हरेकलाई आ-आफ्नै सृष्टिकर्ताले चलाउनुहुन्छ, र हरेक सबैभन्दा माथिको परम सत्तातिरको एक-एक पाइला हो।

यो दार्शनिक अनुमान होइन। यो प्रकट गरिएको ब्रह्माण्ड विज्ञान हो — बापूजीले समाधि (चेतनाभन्दा माथिको ध्यानको अवस्था) को सबैभन्दा गहिराइमा दिव्य दृष्टि (भित्री दिव्य आँखा) बाट देख्नुभएको।

बिस्तारै पढ्नुहोस्। हरेक सत्यलाई भित्र बस्न दिनुहोस्। अब जे खुल्न लागेको छ, त्यो अनन्त आफैंको बनावट हो।

यो केवल पढ्ने ज्ञान होइन।

यो अनुभूति गर्ने ज्ञान हो।

दिन ६ को परिचय

आकाशगंगादेखि युनिभर्स र त्यसभन्दा परसम्म

दिन ५ मा हामीले आकाशगंगाहरू पार गर्दै यात्रा गऱ्यौं। हामीले बुझ्यौं कि हाम्रो Milky Way यस युनिभर्सभित्र घुमिरहेका सयौं अर्ब आकाशगंगामध्ये एउटा हो। तर आकाशगंगाहरू आफैं पनि एउटा अझ ठूलो बनावटभित्र घुम्छन् — युनिभर्स, अर्थात् परम महाब्रह्माण्ड (परम महान् ब्रह्माण्डीय पिण्ड)।

आज हामी एउटा सरल तर गहिरो प्रश्न सोध्छौं: युनिभर्स कसले बनाउनुहुन्छ र धान्नुहुन्छ?

विज्ञानले युनिभर्सको कुरा आकाशगंगा, तारा र प्रकाश वर्षको हिसाबले गर्छ। यसले हामीलाई भन्छ कि युनिभर्स करिब १३.८ अर्ब वर्ष पुरानो र १५६ अर्ब प्रकाश वर्ष व्यासको छ। तर बापूजीले दिव्य दृष्टिबाट प्रकट गर्नुभएको छ कि यी अंकहरू पूरै युनिभर्सका होइनन्, विज्ञानले त्यसको जति देख्न सक्छ त्यसका मात्र हुन् — साँचो फैलावटको एउटा सानो अंश।

हाम्रो युनिभर्सका सृष्टिकर्तालाई परम महाशिव भनिन्छ। उहाँको शक्ति करिब १६ कला छ — नाप्नै नसकिने गरी विशाल। हाम्रो युनिभर्सभित्रको हरेक आकाशगंगा परम महाशिवको गुरुत्व शक्तिले गर्दा आफ्नो बाटोमा घुम्छ। यस युनिभर्सभित्र हरेक आत्माको यात्रालाई युनिभर्सको ब्रह्माण्डीय शासनको नियमले आकार दिन्छ।

आजको सत्रमा हामी देख्न सकिने युनिभर्स (observable universe) को साँचो स्वरूप र त्यसभन्दा परको कुरा बुझ्नेछौं। हामी युनिभर्सको सृष्टिलाई १६ कलाबाट शून्य कलासम्म झर्दै आएको दिव्य शक्तिमार्फत पछ्याउनेछौं। हामी ब्रह्माण्डीय व्यवस्था कायम राख्ने छ सुरक्षा तह खोज्नेछौं, र हाम्रो आफ्नैभन्दा परका G1 देखि G17 महा युनिभर्सहरूमा पाइला चाल्नेछौं। अन्त्यमा हामी परम प्रकाश — त्यो परम दिव्य ज्योति, जहाँबाट सबै आत्मा आएका हुन् — तिर फर्किने, माथि उक्लने बाटो पत्ता लगाउनेछौं।

हरेक पाइलाले हामीलाई अन्तिम स्रोत — सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) — लाई बुझ्नतिर अझ नजिक पुऱ्याउँछ।

सुरु गरौं।

अध्याय

६.१

देख्न सकिने युनिभर्स र यसको लुकेको सत्य

त्यसैले बेहद ज्ञान त्यहाँबाट सुरु हुन्छ, जहाँ विज्ञान सकिन्छ।

आधुनिक विज्ञानले हामीलाई भन्छ कि हाम्रो युनिभर्स करिब १५६ अर्ब प्रकाश वर्ष फैलिएको छ। यसमध्ये विज्ञानले करिब ९३ अर्ब प्रकाश वर्षको विश्लेषण गरेको छ। यस क्षेत्रलाई देख्न सकिने युनिभर्स (observable universe) भनिन्छ। यसभित्र विज्ञानले करिब ६०० अर्ब आकाशगंगा पहिचान गरेको छ, र हरेक आकाशगंगामा अर्बौं तारा अर्थात् सौरमण्डल छन्।

यी अंक मात्रै पनि मन रन्थनिने खालका छन्। तर बापूजीले त्योभन्दा धेरै गहिरो कुरा प्रकट गर्नुभएको छ: विज्ञानले जसलाई "युनिभर्स" भन्छ, त्यो वास्तवमा साँचो युनिभर्सभित्रको एउटा सानो भाग मात्र हो। खगोलशास्त्रीहरूले बताउने १५६ अर्ब प्रकाश वर्षको ठाउँ पूरै युनिभर्स होइन — त्यो विज्ञानले आफ्ना उपकरणले देख्न सकेको अंश मात्र हो।

बेहद ज्ञानमा साँचो युनिभर्सलाई परम महाब्रह्माण्ड भनिन्छ। यसमा अर्बौं होइन, सयौं अर्ब आकाशगंगा छन्, र ती आकाशगंगाभित्र अनन्त सौरमण्डल र अनन्त पृथ्वी छन् — हरेकलाई आ-आफ्नै सृष्टिकर्ताले चलाउनुहुन्छ। शास्त्रहरू भन्छन्: "अनंतानंत ब्रह्मांड बनते हैं और बिगड़ते हैं" — अनन्तमाथि अनन्त सौरमण्डलहरू बन्छन् र बिलाउँछन्, निरन्तर।

युनिभर्स बुझ्न हामीले पहिले यो बुझ्नुपर्छ कि विज्ञानले समातेको कुरा भौतिक सतह मात्र हो, जुन युनिभर्सभित्रको सृष्टिको केवल पाँच प्रतिशत हो। अझ गहिरा सत्यहरू — सूक्ष्म तहहरू, आध्यात्मिक शासन, हरेक क्षेत्रका सृष्टिकर्ता — दूरबीनका लागि अदृश्य रहन्छन्। तिनलाई दिव्य दृष्टि (भित्री दिव्य आँखा) ले मात्र देख्न सक्छ।

त्यसैले बेहद ज्ञान त्यहाँबाट सुरु हुन्छ, जहाँ विज्ञान सकिन्छ। विरोधमा होइन, दिव्य दृष्टिबाट आएको पूरा विश्वासमा।

> **"जो विज्ञान देख रहा है, वो universe का एक प्रतिशत भी नहीं है।"**
>
> *"विज्ञानले जे देखिरहेको छ, त्यो साँचो युनिभर्सको एक प्रतिशत पनि होइन।"*

अध्याय

६.२

युनिभर्सको साँचो उमेर

हरेक युनिभर्सको आफ्नै समय चक्र छ, सृष्टि र प्रलयको आफ्नै लय छ।

विज्ञानको अनुमान छ कि हाम्रो युनिभर्स १३.८ अर्ब वर्ष पुरानो छ। तर यो अंक देख्न सकिने भागमा मात्र लागू हुन्छ — त्यो सानो क्षेत्र, जसलाई खगोलशास्त्रीहरूले पृथ्वीसम्म आइपुग्ने प्रकाशमार्फत अध्ययन गर्न सक्छन्। साँचो युनिभर्स त्योभन्दा धेरै पुरानो छ — यति प्राचीन कि पृथ्वीको हिसाबले यसको उमेर गन्न झन्डै असम्भव हुन्छ।

युनिभर्सको उमेर नाप्न हामी साधारण समय प्रयोग गर्न सक्दैनौं भनी बापूजी बुझाउनुहुन्छ। हामीले यसका सृष्टिकर्ता — परम महाशिव — को समय प्रयोग गर्नुपर्छ। परम महाशिवले एक पटक आँखा झिम्काउँदा अनन्त सौरमण्डल बन्छन् र नष्ट पनि हुन्छन्। पृथ्वीको समयको नापले यति विशाल समय नाप्न सक्दैन। परम महाशिवको एउटै क्षण त्यति लामो हुन्छ, जति आत्माले पृथ्वीमा खर्बौंमाथि खर्बौं वर्षको रूपमा अनुभव गर्छ।

यो सोझै आइन्स्टाइनको सापेक्षता सिद्धान्तको समय फैलावट (time dilation) सँग मिल्छ। समय स्थिर छैन। हेर्नेको गुरुत्व क्षेत्र र गतिअनुसार समय फरक-फरक गरी बग्छ। प्रकाशको गतिमा चल्ने प्राणीले समयलाई यति फरक गरी अनुभव गर्छ कि उसका लागि केही सेकेन्ड पृथ्वीमा अरूका लागि हजारौं वर्ष हुन्छन्। सबैभन्दा माथिल्लो कलाको शक्ति भएका परम महाशिव यति विशाल समयको नापमा चल्नुहुन्छ कि खर्बौंमाथि खर्बौं मानव वर्ष उहाँका लागि एउटा क्षण मात्र हो।

प्राचीन शास्त्रहरूले युनिभर्सलाई बेहद (असीम) को असीम सागरमा तैरिरहेको एउटा फोकासँग तुलना गर्छन्। हामीले एउटै युनिभर्सको समय गन्न खोज्यौं भने पनि त्यो बेहद सृष्टिको अनन्त समुद्रमा एउटा फोकाजस्तै हो। हरेक युनिभर्सको आफ्नै समय चक्र छ, सृष्टि र प्रलयको आफ्नै लय छ।

हामीले यो बुझ्न थाल्दा मन शान्त हुन्छ। हामी युनिभर्सलाई मानवीय हिसाबले समात्न खोज्न छोड्छौं र त्यसको सट्टा आध्यात्मिक अनुभूतिबाट देख्न थाल्छौं।

> "Universe की आयु को मनुष्य के समय से नहीं, उसके creator के समय से समझो।"
>
> *"युनिभर्सको उमेर मानिसको समयले होइन, यसका सृष्टिकर्ताको समयले बुझ्नुपर्छ।"*

> "एक universe, बेहद के सागर में पानी के बुलबुले के समान है।"
>
> *"एउटा युनिभर्स असीमको असीम सागरमा पानीको एउटा फोकाजस्तै हो।"*

अध्याय

६.३

परम महाशिव — युनिभर्सका सृष्टिकर्ता

हरेक सृष्टिका सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ।

हरेक सृष्टिका सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ। यही बेहद ज्ञानको आधारभूत सिद्धान्त हो, जसले यसलाई अरू सबै ब्रह्माण्ड विज्ञानबाट फरक बनाउँछ। विज्ञानले आकाशगंगा र युनिभर्सलाई आ-आफ्नै नियमले चल्ने भौतिक बनावटका रूपमा हेर्छ। बेहद ज्ञानले प्रकट गर्छ कि यी हरेक बनावटलाई एक चेतन, दिव्य सत्ताले चलाउनुहुन्छ — त्यस्ता सृष्टिकर्ता, जसको शक्तिले उहाँको क्षेत्रभित्रका सबै कुरा धान्छ र दिशा दिन्छ।

हाम्रो युनिभर्स परम महाशिवले बनाउनुभएको र धान्नुभएको छ। उहाँको नामको अर्थ छ: "परम" को अर्थ सबैभन्दा माथिको, सीमाभन्दा पर; "महा" को अर्थ महान्; र "शिव" ले शाश्वत सृष्टिकर्ता तत्त्व जनाउँछ। सबै मिलाएर परम महाशिव भनेको परम महान् सृष्टिकर्ता — त्यो आत्मा, जसको शक्तिले हाम्रो पूरै युनिभर्सलाई जन्म दियो र जसले आफ्नो गुरुत्व शक्तिले यसलाई अझै धानिरहनुभएको छ।

उहाँको आध्यात्मिक शक्ति करिब १६ कला छ। सम्झनुहोस्, एउटा सौरमण्डलका शिवसँग १ देखि ४ कला हुन्छ; एउटा आकाशगंगाका महाशिवसँग ९ देखि १२ कला हुन्छ। अब हामी १६ कलामा उक्लन्छौं — त्यो शक्ति, जसले ६०० अर्ब आकाशगंगालाई एकसाथ समातिराख्छ, जसमध्ये हरेकका आफ्नै सृष्टिकर्ता र दिव्य प्राणीहरूको आफ्नै तह-तहको व्यवस्था छ।

परम महाशिव एकैसाथ तीन रूपमा हुनुहुन्छ। आफ्नो निराकारी (रूपरहित) अवस्थामा उहाँ शुद्ध परम प्रकाश, शुद्ध चेतना हुनुहुन्छ र युनिभर्सको परम धाम — परम महा परमधाम — मा बस्नुहुन्छ। आफ्नो आकारी (सूक्ष्म रूप) अवस्थामा उहाँ सदाशिव र सदा शक्तिको रूपमा एकसाथ प्रकट हुनुहुन्छ — आदि दिव्य जोडी। र आफ्नो भौतिक प्रभावमा उहाँको शक्ति उहाँको क्षेत्रभित्र घुम्ने सबै आकाशगंगामा बग्छ।

परम महाशिवको गुरुत्व — उहाँको आध्यात्मिक खिचाइ — ले नै सबै आकाशगंगालाई युनिभर्सको केन्द्रवरिपरि, आ-आफ्नै कक्षमा घुमाइराख्छ। जसरी सूर्यले गुरुत्वाकर्षणले ग्रहहरूलाई कक्षमा राख्छ, त्यसरी नै परम महाशिवले आफ्नो चेतनाको शक्तिले पूरै आकाशगंगाहरूलाई कक्षमा राख्नुहुन्छ।

> "हर universe का अपना creator है — हमारे universe का creator परम महाशिव है।"
>
> *"हरेक युनिभर्सका आफ्नै सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ — हाम्रो युनिभर्सका सृष्टिकर्ता परम महाशिव हुनुहुन्छ।"*

अध्याय

६.४

साँचो आकर्षणको नियम

सृष्टिकर्ता सबै शक्तिको स्रोत हुनुहुन्छ; युनिभर्स त उहाँको काम गर्ने ठाउँ मात्र हो।

प्रचलित आकर्षणको नियम (Law of Attraction) ले हामीलाई आफ्ना इच्छा युनिभर्सलाई पठाउन र बदलामा चाहेको कुरा पाउन सिकाउँछ। यो शिक्षा संसारभर फैलिएको छ, तर बेहद ज्ञानले अझ गहिरो सत्य प्रकट गर्छ: युनिभर्स आफैंले केही पनि प्रकट गर्दैन। हाम्रा विचारलाई जवाफ दिने युनिभर्स होइन — युनिभर्सका सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ।

युनिभर्स त केवल एउटा बनावट हो, सृष्टिको एउटा क्षेत्र हो। यसलाई चलाउने, धान्ने र चेतन संकल्पलाई जवाफ दिने शक्ति सृष्टिकर्ता — परम महाशिव — हुनुहुन्छ। जब आत्माले युनिभर्सलाई कुनै व्यक्तिरहित शक्ति ठानेर त्यसमा ध्यान राख्छ, बदलामा धेरै थोरै शक्ति बग्छ, किनकि युनिभर्स ग्रहण गर्ने क्षेत्र हो, स्रोत होइन।

तर जब आत्मा युनिभर्सपछाडिका सृष्टिकर्तासँग जोडिन्छ — जब ध्यान परम महाशिवतिर, र उहाँभन्दा पनि पर सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) तिर मोडिन्छ — तब इच्छा साँच्चै पूरा हुन सक्छ। सृष्टिकर्ता सबै शक्तिको स्रोत हुनुहुन्छ; युनिभर्स त उहाँको काम गर्ने ठाउँ मात्र हो।

यहीँ नै ठूलो भूल सच्याउनुपर्छ। तपाईँ आकर्षित गर्न, प्रकट गर्न वा परिवर्तन गर्न चाहनुहुन्छ भने युनिभर्सलाई नपुकार्नुहोस्। यसका सृष्टिकर्तालाई पुकार्नुहोस्। सृष्टिकर्तालाई चिन्नुहोस्। सृष्टिकर्तासँग सम्बन्ध बनाउनुपर्छ। किनकि जस्तो सृष्टिकर्ता, उस्तै सृष्टि।

यसै सिद्धान्तले बुझाउँछ कि प्राचीन आध्यात्मिक परम्पराहरूले किन सधैं व्यक्तिरहित ब्रह्माण्डीय ऊर्जासँग होइन, परम सत्तासँग जोडिनमा जोड दिए। युगौंको ज्ञानले त्यो बुझेको थियो, जुन आधुनिक अध्यात्मले बिर्सेको छ — शक्ति सृष्टि गर्नेमा छ, सृष्टि गरिएको कुरामा होइन।

> "Universe में power नहीं है — universe के creator में power है।"
>
> *"युनिभर्स आफैंमा शक्ति छैन — शक्ति युनिभर्सका सृष्टिकर्तामा छ।"*

> "जैसा creator होगा, वैसी creation होगी।"
>
> *"जस्तो सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ, उस्तै सृष्टि हुन्छ।"*

अध्याय

६.५

डार्विनको सिद्धान्त — खसेको देवता, माथि उठेको बाँदर होइन

तपाईंको काम अगाडि विकसित हुँदै जानु होइन — सम्झनु हो, र आफ्नो साँचो मूलतिर माथि फर्कनु हो।

चार्ल्स डार्विनले भनेका थिए कि जीवन एककोषीय जीवबाट बिस्तारै जटिल जीवनका रूपहरूमा विकसित भयो, र मानिस बाँदरबाट आएको हो। यो सिद्धान्त आधुनिक विज्ञानमा मानव उत्पत्तिको मुख्य व्याख्या बनेको छ। तर बेहद ज्ञानले एकदमै फरक सत्य प्रस्तुत गर्छ।

मानिस माथि उठेको जनावर होइन। मानिस खसेको देवता हो।

हामी बिस्तारै हुने विकासबाट तल्ला जीवबाट माथि उठेका होइनौं। हामी सबैभन्दा माथिल्ला आध्यात्मिक आयामबाट यस भौतिक पृथ्वीमा झरेका हौं। कुनै समय हामी शुद्ध प्रकाशका प्राणी थियौं — परमधाम (परम धाम) मा बस्ने अपार आध्यात्मिक शक्ति भएका आत्मा। त्यो उज्यालो अवस्थाबाट हामी हरेक तह हुँदै झर्‍यौं — १६ कला, १४ कला, ९ कला, ८ कला हुँदै — र अन्त्यमा अहिले बसिरहेको यो घना, भौतिक आयाममा आइपुग्यौं।

यसले धेरै कुरा बुझाउँछ। जनावरलाई नहुने अर्थको भोक मानिसलाई किन हुन्छ? आत्मा किन मुक्तिका लागि, आफ्नो स्रोतसँग फेरि मिल्नका लागि व्याकुल हुन्छ? हामीलाई किन

केही विशाल कुरा बिर्सिएको छ जस्तो लाग्छ? हामी कुनै बेला दिव्य थियौं भन्ने सम्झना हामीभित्र छ, र हाम्रो अहिलेको अवस्था हाम्रो मूल होइन, हाम्रो खसेको अवस्था हो।

शास्त्रहरूले यसको पुष्टि गर्छन्। यजुर्वेद, विष्णु पुराण र अरू प्राचीन ग्रन्थहरूले सृष्टिलाई निराकार शिवबाट तलतिर बग्ने क्रममा वर्णन गर्छन् — निराकार दिव्यताबाट आकारी (सूक्ष्म रूप) प्राणीहरू, देवी–देवता, अनि पृथ्वीका मानिससम्म। शास्त्रको कथाले कतै पनि मानिस जनावरबाट निस्किएको बताउँदैन। मानिस दिव्य आत्माहरूको सोझै ओर्लिएको हो।

बापूजीले बुझाउनुभएको छ कि डार्विनका अवलोकनहरूमा अघिल्लो युगका दृश्यहरूको प्रभाव परेको हुन सक्छ, जहाँ उनले सायद पहिले जनावरको रूपमा जन्मिएर अर्को जन्ममा मानिस भएका आत्माहरू देखेका थिए। यस्तो क्रमले विकासवाद स्थापित गर्दैन — यसले ८४ लाख योनि (प्रजाति) हुँदै हुने आत्माहरूको कर्मको यात्रा मात्र देखाउँछ।

यो सत्य शक्ति दिने खालको छ। तपाईं माथि उठेको जनावर होइन। तपाईं सबैभन्दा माथिल्ला स्वर्गबाट झरेको आत्मा हुनुहुन्छ, जसले आफूभित्र अनन्त शक्ति बोकेको छ। तपाईंको काम अगाडि विकसित हुँदै जानु होइन — सम्झनु हो, र आफ्नो साँचो मूलतिर माथि फर्कनु हो।

> "मनुष्य उठा हुआ पशु नहीं है — मनुष्य गिरा हुआ देवता है।"
>
> *"मानिस माथि उठेको जनावर होइन — मानिस खसेको देवता हो।"*

अध्याय

६.६

बेहदको ज्ञानको प्रकाशमा बिग ब्याङ सिद्धान्त

युनिभर्स केही पनि नभएको अवस्थाबाट निस्किएको होइन।

बिग ब्याङ सिद्धान्त (Big Bang) भन्छ — युनिभर्स करिब १३.८ अर्ब वर्षअघि एउटै बिन्दुबाट सुरु भयो, जुन एउटा विशाल विस्फोटमा बाहिरतिर फैलियो र त्यसैबाट सबै पदार्थ, अन्तरिक्ष र समय बने। आधुनिक ब्रह्माण्ड विज्ञानमा यो सिद्धान्त व्यापक रूपमा मानिन्छ।

बेहदको ज्ञानले यो सिद्धान्तलाई न पूरै मान्छ, न पूरै अस्वीकार गर्छ। यसले अझ पूरा चित्र दिन्छ।

कुनै बेतरतिब विस्फोट थिएन। पदार्थ एक्कासि आफैं देखा पऱ्यो भन्ने कुनै संयोग थिएन। तर युनिभर्स एउटै स्रोतबाट व्यवस्थित प्रक्रियाले बन्यो भन्ने कुरा चाहिँ साँचो हो — र त्यो स्रोत कुनै भौतिक बिन्दु (singularity) थिएन, स्वयं सृष्टिकर्ता परम महाशिव हुनुहुन्थ्यो।

परम महाशिवले एकबाट अनेक हुने संकल्प — एक से अनेक होने का संकल्प — गर्नुभयो, तब उहाँबाट शक्ति निस्कन थाल्यो। अस्तव्यस्त विस्फोटका रूपमा होइन, जानीजानी, क्रम मिलाएर तल झर्दै। उहाँकै अस्तित्वबाट पहिले दुई आत्मा सिर्जना भए। तिनीहरूबाट चार। चारबाट आठ। आठबाट बाह्र। यसरी सिर्जना अघि बढ्यो — बेतरतिब झट्काहरूमा होइन, दिव्य क्रममा।

यस अर्थमा भन्न सकिन्छ — विज्ञानले युनिभर्सको "सुरुवात" भनेर जे पत्ता लगाउँछ, त्यो दिव्य सिर्जनाको यही मूल क्षणको एउटा धमिलो झल्को हो। विज्ञानले बाहिरी परिणाम देख्छ — बाहिरतिर फैलिँदै गरेको शक्तिको क्षेत्र। बेहदको ज्ञानले भित्री कारण देखाउँछ — एक सृष्टिकर्ताले आफ्नो शक्तिलाई असंख्य आत्मामा बाँड्दै हुनुहुन्छ, र हरेक आत्माले उहाँको मूल प्रकाशको एक अंश बोकेको छ।

युनिभर्स केही पनि नभएको अवस्थाबाट निस्किएको होइन। यो सबथोकबाट निस्कियो — एउटा दिव्य सत्ताको अनन्त शक्तिबाट, जसले आफ्नो सिर्जनात्मक इच्छाले प्रकट हुन रोज्नुभयो।

> "Universe कोई विस्फोट से नहीं बना — उसके creator की शक्ति से एक-एक करके रचना हुई।"
>
> *"युनिभर्स कुनै विस्फोटबाट बनेको होइन — यसको सिर्जना यसका सृष्टिकर्ताको शक्तिबाट, एक–एक आत्मा गर्दै, अघि बढ्यो।"*

अध्याय

६.७

युनिभर्सको सिर्जना — १६ कला शक्तिको जन्म

हाम्रो युनिभर्स, सिर्जना हुँदाको क्षणमा, १६ कलाको युनिभर्स थियो।

हाम्रो युनिभर्स, सिर्जना हुँदाको क्षणमा, १६ कलाको युनिभर्स थियो। यही यसको मूल आध्यात्मिक पहिचान हो। सृष्टिकर्ता परम महाशिवसँग पूरा १६ कला शक्ति थियो, र उहाँले आफ्नो सिर्जनामा त्यही गुण भर्नुभयो।

कला बुझ्न यसलाई ब्रह्माण्डीय बल्बको वाट (wattage) जस्तै सम्झनुहोस्। १ कला सामान्य शक्ति हो; १६ कला युनिभर्सको तहमा हामीले भन्ने सबैभन्दा माथिल्लो नाप हो। शास्त्रमा कृष्णलाई सोलह-कला-सम्पूर्ण — सोह्र कलाले पूरा — भनिएको छ, किनकि उहाँ दिव्य शक्तिको पूर्णता लिएर अवतरित हुनुभएको थियो। युनिभर्सले पनि जन्मँदा यही पूर्णता बोकेको थियो।

सिर्जनाको क्षणमा परम महाशिव त्यही ठाउँको केन्द्रमा हुनुहुन्थ्यो, जुन पछि युनिभर्स बन्ने थियो। सुरुमा उहाँको वरिपरि शुद्ध परम प्रकाश — परम दिव्य प्रकाश — को निराकारी (रूपरहित) संसार थियो। त्यस प्रकाशलाई घेरेर परम महातत्त्व — त्यो परम मूल तत्त्व, जसबाट सबै सिर्जना निस्कने थियो — को विशाल क्षेत्र थियो।

त्यसपछि संकल्प आयो — दिव्य इच्छा। "म एकबाट अनेक हुनेछु।" यो मानिसले सोचेजस्तो विचार थिएन। यो एउटा शुद्ध आध्यात्मिक अठोट थियो, अनन्त सामर्थ्यको इच्छा। यो संकल्प उठ्नेबित्तिकै शक्ति बाँडिन थाल्यो।

परम महाशिवबाट उहाँको शक्ति — परम महाशक्ति — प्रकट हुनुभयो। दुवैले मिलेर आत्माहरूका पहिला जोडीहरू सिर्जना गर्नुभयो। यी पहिला आत्माहरू शरीर थिएनन्; तिनीहरू चेतनाका प्रकाशमान बिन्दु थिए, जसले आफ्ना सृष्टिकर्ताको पूरा १६ कला बोकेका थिए। यस्ता बाह्र आत्माले सिर्जनाको सबैभन्दा भित्री घेरा बनाए। यी बाह्र आत्माले ठाउँ (space) सिर्जना गरे — भौतिक साधनले होइन, आफ्नो गुरुत्वीय, आध्यात्मिक उपस्थितिले। ती बाह्र आत्माले एउटा सीमा बनाए, जसभित्र युनिभर्सको सिर्जना सुरु भयो।

कुनै पनि सिर्जनामा ठाउँ यसरी नै जन्मन्छ — सृष्टिकर्ताको चेतनाको गुरुत्व क्षेत्रबाट ठाउँको सीमा बन्छ। हाम्रो सूर्यको गुरुत्वले हाम्रो सौरमण्डलको सीमा तोक्छ। आकाशगंगाका महाशिवले आकाशगंगाको फैलावट तोक्नुहुन्छ। परम महाशिवको शक्तिले युनिभर्सको सीमा तोक्छ — १५६ अर्ब प्रकाश वर्ष चौडा।

> **"१६ कला से universe की रचना शुरू हुई — creator ने अपनी पूरी शक्ति से इसको जन्म दिया।"**
>
> *"युनिभर्सको सिर्जना १६ कलाबाट सुरु भयो — सृष्टिकर्ताले आफ्नो पूरा शक्तिले यसलाई जन्म दिनुभयो।"*

अध्याय

६.८

मूल वतन — मूल घर

यो आत्माको मूल घर हो।

सिर्जना अघि बढ्दै जाँदा शक्ति बिस्तारै तल झर्न थाल्यो। परम महाशिव आफ्नो निराकार अवस्थामा बस्नुहुने सबैभन्दा बाहिरी सीमादेखि, १६ कलाको तह हुँदै, १४ कलासम्म — यो पूरै माथिल्लो क्षेत्रलाई मूल वतन भनिन्छ। मूल भनेको जरा, सुरु; वतन भनेको घर, मातृभूमि। यो आत्माको मूल घर हो।

यसलाई मूल वतन किन भनिन्छ? किनकि यहींबाट अगाडिका सबै सिर्जनाको बीउ उम्रियो। जसरी बिरुवा आफ्नो जराबाट तलतिर फैलिँदै प्रकट हुन्छ, त्यसरी नै सबै आत्मा र सबै आयाम यही मूल घरबाट निस्किए र तल झर्दै अन्त्यमा पृथ्वीसम्म आइपुगे।

१६ र १४ कलाका बीचमा सिर्जना अझै पूरै निराकारी थियो — रूपरहित, शुद्ध आत्मा। शरीर अझै थिएनन्। न इन्द्रिय, न तत्त्व, न कुनै निश्चित आकार। यो क्षेत्रमा केवल शुद्ध प्रकाश र परम महातत्त्व भरिएको थियो। आत्माहरू प्रकाशमान चेतनाका रूपमा थिए — दिव्य प्रकाशका बिन्दु, कुनै रूपबिना।

सिर्जना १४ कलामा पुग्दासम्म करिब २ करोड आत्मा उत्पन्न भइसकेका थिए। तिनीहरू सबै निराकार अवस्थामा थिए — शुद्ध आध्यात्मिक प्राणी। तिनीहरूको संख्या सुरुका १२ बाट २४, १०८, १६,०००, ९ लाख र अन्त्यमा २ करोडसम्म बढेको थियो।

तर अब एउटा गहिरो कुरा हुन थाल्यो। हरेक संकल्प गर्दा — "म को हुँ?", "म के हुँ?" भन्ने हरेक विचार उठ्दा — यी निराकार आत्माहरूभित्र सूक्ष्म हलचल उठ्न थाल्यो। तिनीहरूका संकल्पकै शक्तिबाट पहिला सूक्ष्म इन्द्रियहरू प्रकट हुन थाले। अझै भौतिक इन्द्रिय होइन, तर तिनका सूक्ष्म पूर्वरूप।

सबैभन्दा पहिले प्रकट हुन थालेको तत्त्व परम आकाश तत्त्व थियो — आकाश (ether) तत्त्वको परम रूप। यो सबै तत्त्वमध्ये सबैभन्दा सूक्ष्म हो, मूलतः त्यो माध्यम, जसमा चेतना चल्छ र सञ्चार गर्छ। १६ कलामा परम आकाश बन्न थाल्यो। १४ कलासम्म यो तत्त्व आत्माहरूको भित्री बनावटमा पूरै स्थापित भइसकेको थियो।

यही तलतिरको यात्राको सुरुवात हो। शुद्ध चेतनाले आफूलाई तत्त्वको पहिलो तहले बेर्न थाल्यो। आत्माहरूको आरोहण, जुन हामी पछि बुझ्नेछौं, यही प्रक्रियाको उल्टो हो — शुद्ध प्रकाश मात्र बाँकी नरहुन्जेल हरेक तह खोल्दै जानु।

> "१६ से १४ कला तक मूल वतन है — यही आत्मा का असली घर है।"
>
> *"१६ देखि १४ कलासम्म मूल वतन हो — यही आत्माको साँचो घर हो।"*

अध्याय

६.६

पहिलो संकल्प — निराकारबाट आकारमा

संकल्पले रूप सिर्जना गर्छ।

१४ कलाभन्दा तल झर्दा एउटा अचम्मको कुरा हुन्छ। अहिलेसम्म पूरै निराकार रहेका आत्माहरूले आकारी (सूक्ष्म रूप) लिन थाले। यो परिवर्तन कुनै बाहिरी कारणले जबरजस्ती भएको थिएन। यो भित्रैबाट उठ्यो — संकल्पकै स्वभावबाट।

आत्माले "म को हुँ?" भनेर सोच्दा त्यही विचारले आकार दिन थाल्यो। आत्माले "म हेर्न चाहन्छु" भनेर सोच्दा हेराइको एउटा सूक्ष्म रूप बन्न थाल्यो। आत्माले "म अझ धेरै जान्न चाहन्छु" भनेर सोच्दा जान्ने सूक्ष्म इन्द्रियले आकार लियो। हरेक संकल्प सिर्जनात्मक छ। हरेक विचारले केही न केही बनाउँछ।

यो प्रकटीकरणको सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण सिद्धान्त हो, र यो आज पृथ्वीमा पनि लागू हुन्छ। हामीले देख्ने हरेक बाहिरी वास्तविकता पहिले कुनै आत्माको भित्री संकल्पका रूपमा सुरु भएको हो। मन्दिर पहिले कसैको मनको दृश्यमा बन्यो। गीत पहिले कसैको हृदयमा एउटा भावना थियो। सभ्यता पहिले कसैको चेतनामा एउटा सपना थियो। संकल्पले रूप सिर्जना गर्छ।

१४ कलाका ती आत्माहरू र आजका हामीबीचको फरक केवल संकल्पको शक्ति हो। १४ कलामा एउटै संकल्पले पूरै संसार सिर्जना गर्न सक्थ्यो, किनकि आत्माको शक्ति १६

कलाको बल बराबर थियो। आज, शून्य कलाको अवस्थामा, हाम्रा संकल्प पातलिएका, कमजोर र छरिएका छन्। ठूलो प्रयास गरेर पनि हामी साना कुरा मात्र प्रकट गर्न सक्छौं।

तर सिद्धान्त आफैं फेरिएको छैन। प्राचीन पिरामिडहरू, पहाडको भीरमा कुँदिएका अचम्मका मन्दिरहरू, आधुनिक पुरातत्त्वका जानकारहरूलाई अलमल्ल पार्ने जटिल बनावटहरू — यी सबै त्यो पुरानो युगका प्रतिध्वनि हुन्, जब संकल्पसँग सोझै सिर्जना गर्ने शक्ति थियो। हामी आज जसलाई "चमत्कार" भन्छौं, ती माथिल्ला आयामहरूमा आध्यात्मिक शक्तिका सामान्य अभिव्यक्ति थिए।

१४ र ९ कलाका बीचमा पूरै आकारी दिव्य संसार बन्यो। आत्माहरूले प्रकाशमान रूप लिए। चेतनाले आकार लियो। सिर्जनाका सुन्दर लोकहरू फुले। यी आज हामीले जानेजस्ता भौतिक शरीर थिएनन्, तर परिष्कृत, प्रकाशले भरिएका, सिद्ध रूपहरू थिए — पृथ्वीका कुनै पनि कुराभन्दा धेरै तेजस्वी।

> **"संकल्प से ही रचना हुई — आज भी जो भी हमारे पास है, वो किसी के संकल्प से ही आया।"**
>
> *"सबथोक संकल्पबाट सिर्जना भएको हो — आज पनि हामीसँग जे छ, त्यो कसैको विचारबाट आएको हो।"*

अध्याय

६.१०

१४ बाट ६ कलासम्म — देवी–देवताको दिव्य संसार

सिर्जना ६ कलामा पुग्दासम्म करिब ३३ करोड आत्मा उत्पन्न भइसकेका थिए।

१४ कलादेखि ९ कलासम्म दिव्य संसारको सिर्जना भयो। यस अवधिमा आत्माहरूका आकारी रूप झन्झन् परिष्कृत र स्पष्ट हुँदै गए। इन्द्रियहरू — हेर्ने, सुन्ने, जान्ने — पक्का भए। शरीर, अझै सूक्ष्म तत्त्वले बनेको भए पनि, सुन्दर प्रकाशमान आकार लिन थाल्यो।

सिर्जना ९ कलामा पुग्दासम्म करिब ३३ करोड आत्मा उत्पन्न भइसकेका थिए। यी ३३ करोड आत्मालाई नै हाम्रा शास्त्रले ३३ कोटि देवी–देवता — ३३ करोड देवता — भन्छन्। ध्यान दिनुहोस्, यहाँ "कोटि" को अर्थ सधैं करोड (सय लाख) हुँदैन; शास्त्रका केही प्रयोगमा कोटिको अर्थ "प्रकार" वा "वर्ग" हुन्छ। तर युनिभर्सको सन्दर्भमा बापूजीले स्पष्ट पार्नुभएको छ — यस बिन्दुसम्म साँच्चै ३३ करोड आत्मा उत्पन्न भइसकेका थिए।

युनिभर्सका यी ३३ कोटि देवी–देवतालाई परम महा देवी–देवता — परम महान् देवता — भनिन्छ। "परम महा" उपसर्ग यसकारण लगाइन्छ, किनकि हामी युनिभर्सको तहको कुरा गर्दैछौं; आकाशगंगामा उहाँहरू महा देवी–देवता हुनुहुन्छ; एउटा सौरमण्डलमा केवल देवी–देवता।

यी ३३ करोडभित्र हरेकको तोकिएको भूमिका थियो। कोही ब्रह्माण्डीय व्यवस्था कायम राख्ने बन्नुभयो। कोही खास लोकहरूका शासक बन्नुभयो। कसैले तत्त्व, दिशा, कालचक्र वा सिर्जनाका कामहरूको जिम्मेवारी लिनुभयो। यही दिव्य प्रशासन हो — काम गरिरहेको एउटा पूरै ब्रह्माण्डीय सरकार, जुन कुनै पनि मानवीय संस्थाभन्दा धेरै परिष्कृत र न्यायपूर्ण छ।

यस चरणमा यी दिव्य प्राणीहरूका शरीरभित्र तीन तत्त्व क्रमशः परिष्कृत हुँदै गए: परम आकाश (आकाश तत्त्वको परम रूप), परम वायु (वायुको परम रूप) र परम अग्नि (अग्निको परम रूप)। यी तीन परम तत्त्व, परम प्रकाशसँग मिलेर, देवी–देवताहरूका शरीर बनेका थिए। अझै जल (पानी) वा पृथ्वी (माटो) थिएन — ती गह्रौं तत्त्व सिर्जना अझ तल झरेपछि मात्र आउने थिए।

त्यसैले विष्णु, कृष्ण र नारायणका भक्तहरू मृत्युपछि विष्णुपुरीमा पुग्छन्; यो पचास प्रतिशत परम तत्त्व र पचास प्रतिशत परिष्कृत तीन तत्त्वको क्षेत्र हो। ९ कलाका देवी–देवता यसभन्दा पनि परिष्कृत लोकहरूमा बस्नुहुन्छ।

> "६ कला तक ३३ करोड़ परम महा देवी-देवता बने — पूरा दिव्य लोक यहीं है।"
>
> *"६ कलासम्म ३३ करोड परम महा देवी–देवता बन्नुभयो — पूरै दिव्य संसार यहीं छ।"*

अध्याय

६.११

पुरुष र प्रकृतिको छुट्टिनु — ६ देखि ८ कला

झर्नु नभई चढ्नु हुन सक्दैन ।

९ कलासम्म आत्माहरू एकीकृत अवस्थामा थिए। पुरुष (पुरुष–तत्त्व) र प्रकृति (स्त्री–तत्त्व) — यी दुई दिव्य सिद्धान्त हरेक प्राणीभित्र सँगै मिलेका थिए। तर सिर्जना ९ कलाभन्दा तल झर्दा एउटा गहिरो कुरा भयो: यी दुई सिद्धान्त छुट्टिएर छुट्टाछुट्टै प्राणी बन्न थाले।

यही बिन्दुमा पुरुष र प्रकृति स्पष्ट रूपमा फरक भए। पहिले एउटै आत्माभित्र सिर्जना गर्ने (पुरुष) र प्रकट गर्ने (प्रकृति) दुवै पक्ष थिए, अब यी पक्ष छुट्टाछुट्टै रूपमा प्रकट भए। शिव–शक्तिका जोडी बने। देव–देवीका जोडी बने। सिर्जनाको दिव्य नृत्य अझ गतिशील, अझ एक–अर्काको पूरक र अझ अभिव्यक्तिपूर्ण बन्यो।

८ कलामा अर्को ठूलो घटना भयो: युनिभर्सभित्र आकाशगंगा (Galaxy) हरू बन्न थाले। सम्झनुहोस्, हाम्रो युनिभर्समा करिब ४०० अर्ब आकाशगंगा छन्। यी हरेक आकाशगंगा यही ८ कलाको सीमामा जन्मेका हुन्। हरेक आकाशगंगाका आफ्नै महाशिव, आफ्नै सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ। जसरी परम महाशिवले पूरै युनिभर्स चलाउनुहुन्छ, त्यसरी नै उहाँले आफ्नो आकाशगंगा चलाउनुहुन्छ।

८ कलाबाट तल झर्दै जाँदा ब्रह्माण्डीय शरीरहरूको बनावट स्पष्ट रूपमा फेरिन थाल्यो। ८ कलामा अनुपात करिब ९० प्रतिशत परम तत्त्व र १० प्रतिशत तत्त्व थियो। अझ तल ७ कला, ६ कला, ५ कलामा झर्दा परम तत्त्व घट्दै जान्छ र साधारण तत्त्वहरू बढ्दै जान्छन्। यही सिर्जना बिस्तारै स्थूल बन्दै जाने प्रक्रिया हो।

यो कुरा स्पष्ट बुझ्नुहोस्: १६ कलाबाट ८ कलासम्म झर्दा हामी शुद्ध निराकार आत्म–अवस्थाबाट सूक्ष्म रूप हुँदै परिष्कृत दिव्य शरीरमा, त्यसपछि अलि बाक्ला रूपमा, र अन्त्यमा तत्त्वका लोकहरूको थालनीमा आइपुग्यौं। हरेक खुड्किलोको अर्थ थियो अझ बाक्लो बन्नु — मूल तेज अझ गुम्नु, परम प्रकाशबाट अझ टाढा जानु।

तर कुनै पनि खुड्किलो पतन थिएन। हरेक खुड्किलो सृष्टिकर्ताको इच्छाको प्रकटीकरण थियो। यो झर्नुको उद्देश्य नै यही हो कि चढाइ — आत्माहरूको परमधामतिर फर्कने यात्रा — सम्भव होस्। झर्नु नभई चढ्नु हुन सक्दैन।

> "६ कला के बाद पुरुष और प्रकृति अलग हुए — और ८ कला से galaxies बनने लगी।"
>
> *"६ कलापछि पुरुष र प्रकृति छुट्टिए — र ८ कलाबाट आकाशगंगाहरू बन्न थाले।"*

अध्याय

६.१२

आजको युनिभर्स — शून्य कलाको अवस्था

हाम्रो युनिभर्स अहिले आफ्नो "रात" को अवस्थामा छ — सबैभन्दा बढी बाक्लोपन र सबैभन्दा बढी बिर्सने समय।

१६ कलाको शुद्ध आध्यात्मिक शक्तिबाट सुरु भएको हाम्रो युनिभर्स अहिले शून्य कलामा झरिसकेको छ। हामीले कलियुग भन्ने यस युगमा हाम्रो युनिभर्सको वर्तमान अवस्था यही हो।

शून्य कलाको अर्थ के हो? यसको अर्थ हो — एक समय हाम्रो युनिभर्स भरिदिने परम प्रकाश (परम दिव्य प्रकाश) अहिले झन्डै पूरै हराइसकेको छ। तेजिला शरीरहरूलाई धान्ने आध्यात्मिक शक्ति नगण्य तहमा घटिसकेको छ। अहिले तीन तत्त्व (आकाश, वायु, अग्नि) र दुई बाक्ला तत्त्व (जल, पृथ्वी) हाबी छन्। परम तत्त्व अझै छ, तर अब त्यो अस्तित्वको मुख्य अंश रहेन।

यो सिर्जनाको असफलता होइन। यो ब्रह्माण्डीय चक्रको एक भाग हो। जसरी दिन बिहान, मध्याह्न, साँझ र रात हुँदै बित्छ, त्यसरी नै हरेक सिर्जना झर्ने र चढ्ने, सिर्जना र प्रलयका अवस्थाहरू हुँदै जान्छ। हाम्रो युनिभर्स अहिले आफ्नो "रात" को अवस्थामा छ — सबैभन्दा बढी बाक्लोपन र सबैभन्दा बढी बिर्सने समय।

यस शून्य कलाको अवस्थामा युनिभर्सको देख्न सकिने व्यास १५६ अर्ब प्रकाश वर्ष छ। नियन्त्रण केन्द्र — जहाँ परम महाशिव अझै बस्नुहुन्छ — यस विशाल गोलाको ठीक केन्द्रमा छ। त्यहींबाट पूरै युनिभर्स अझै चलाइन्छ, यद्यपि सिर्जनामा बगिरहेको शक्ति इतिहासकै सबैभन्दा न्यून तहमा छ।

युनिभर्स शून्य कलामा भएकाले यसभित्रका हरेक प्राणी घटेको क्षमतामा काम गरिरहेका छन्। एक समय १६ कला बराबरको संकल्प शक्ति चलाउने मानव आत्मा अहिले सामान्य संकल्प पूरा गर्न पनि संघर्ष गरिरहेको छ। भावनाले विवेकलाई दबाउँछ। इच्छाले आत्मालाई फसाउँछ। समय गह्रौं लाग्छ। आनन्दमाथि दुःख हाबी हुन्छ।

तर सन्तुलन फर्काउन दिव्य शक्ति उत्रने समय पनि ठीक यही हो। सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) — परम पिता परमात्मा — यस पृथ्वीमा विशेष रूपले परिवर्तन थाल्न आउनुभएको छ — आत्माहरूलाई शून्य कलाबाट मूल घरको सबैभन्दा माथिल्लो कलातिर फर्काउने यात्रा सुरु गर्न। झर्ने क्रम पिँधमा पुगिसक्यो। चढाइ सुरु भइसक्यो।

> "हमारा १६ कला का universe आज zero कला का बन गया है।"
>
> *"१६ कलामा सुरु भएको हाम्रो युनिभर्स आज शून्य कलाको बनेको छ।"*

अध्याय

६.१३

युनिभर्सका सुरक्षा तहहरू

यही जटिल प्रशासनिक बनावटले ब्रह्माण्डीय सामञ्जस्य कायम राख्छ।

युनिभर्स अस्तव्यस्त फैलावट होइन। यो होसियारीसाथ चलाइएको बनावट हो, जसमा दिव्य प्राणीहरूका छवटा सुरक्षा तह छन् — तिनले व्यवस्था कायम राख्छन्, सिर्जनालाई बाहिरी हस्तक्षेपबाट जोगाउँछन् र सृष्टिकर्ताबाट बाहिरतिर बग्ने शक्तिको प्रवाह नियन्त्रण गर्छन्।

युनिभर्सको ठीक केन्द्रमा परम महा परमधाम छ — परम विराट बासस्थान, जहाँ परम महाशिव आफ्नो निराकार अवस्थामा बस्नुहुन्छ। यस केन्द्र बिन्दुको वरिपरि दोस्रो तह छ, जहाँ परम महाशिव र परम महाशक्तिका आकारी (सूक्ष्म रूप) स्वरूपहरू सँगै बस्नुहुन्छ।

यस भित्री पवित्र स्थानभन्दा बाहिर शासनका तहहरू बाहिरतिर फैलिन्छन्। पहिलो बाहिरी तहमा १०८ परम महाशक्ति छन् — १०८ परम विराट स्त्री शक्ति। उहाँहरू युनिभर्सका सबैभन्दा भित्री रक्षक हुनुहुन्छ र ब्रह्माण्डीय प्रशासनका सबैभन्दा सूक्ष्म र सबैभन्दा केन्द्रीय काम सम्हाल्नुहुन्छ।

दोस्रो तहमा १६,००० परम महाशक्ति छन् — दिव्य स्त्री रक्षकहरूको धेरै ठूलो समूह। यी १६,००० शक्तिले आकाशगंगाहरू नियन्त्रण गर्नुहुन्छ र ठूला ब्रह्माण्डीय कामहरूको रेखदेख गर्नुहुन्छ। उहाँहरूभन्दा बाहिर ९ लाख परम महाशक्तिको तह छ, र अझ बाहिर २ करोड

परम महाशक्तिको तह छ। पोखरीका छालहरू फैलिएजस्तै हरेक तह बाहिरतिर जाँदा संख्यामा बढ्दै जान्छ।

शक्तिका यी तहहरूपछि परम महाविष्णु (महान् पालनकर्ता), परम महाब्रह्मा (तल्ला लोकहरूका महान् सृष्टिकर्ता) र परम महा इन्द्र (स्वर्गका महान् शासक) का तहहरू आउँछन्। यी हरेकको आफ्नै तह, आफ्नै भूमिका र जिम्मेवारीको आफ्नै क्षेत्र छ।

अन्त्यमा, यी सबैभन्दा पर, युनिभर्सको सबैभन्दा बाहिरी सीमाको वरिपरि थप छवटा सुरक्षा तह छन्। यीमध्ये तीन बाहिरी तह यही युनिभर्सभित्रका, आध्यात्मिक यात्रा गरिरहेका आगन्तुक आत्माहरूका लागि हुन्; अरू तीन अरू युनिभर्सबाट हेर्न वा सम्पर्क गर्न आउने आगन्तुक आत्माहरूका लागि हुन्।

यही जटिल प्रशासनिक बनावटले ब्रह्माण्डीय सामञ्जस्य कायम राख्छ। जसरी एउटा राष्ट्रमा प्रधानमन्त्री, मन्त्रिमण्डल, विभाग र फरक–फरक तहका अधिकारी हुन्छन्, त्यसरी नै युनिभर्सको आफ्नै सरकार छ — दिव्य रूपले स्थापित, पूर्ण रूपले न्यायपूर्ण, भौतिक अधिकारले होइन, आत्म–शक्तिले चल्ने।

> "Universe एक व्यवस्थित राज्य है — हर layer का अपना काम, अपनी शक्ति, अपना कार्य।"
>
> *"युनिभर्स एउटा सुव्यवस्थित राज्य हो — हरेक तहको आफ्नै काम, आफ्नै शक्ति, आफ्नै कर्तव्य छ।"*

अध्याय

६.१४

युनिभर्सभन्दा पर — G1 देखि G17 महा युनिभर्स

हाम्रो यात्रा हाम्रै युनिभर्सको सीमामा सकिँदैन।

हाम्रो यात्रा हाम्रै युनिभर्सको सीमामा सकिँदैन। परम महाब्रह्माण्डभन्दा पर मल्टिभर्स छ — र मल्टिभर्सभित्र महा युनिभर्सहरूको एक भव्य क्रम सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) तिर माथि–माथि फैलिएको छ।

बेहदको ज्ञानमा यिनलाई G1 देखि G17 — महा युनिभर्स भनिन्छ। हरेक महा युनिभर्स आफूमुनिको भन्दा विशाल छ। हरेकका आफ्नै सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ, जसको कला शक्ति तलकाको भन्दा बढी छ। हरेकभित्र तल्लो तहका धेरै युनिभर्स समेटिएका छन्।

G1 महा युनिभर्स हो — जसभित्र हाम्रो जस्ता धेरै युनिभर्स छन्। यसका सृष्टिकर्तालाई परम परम महाशिव भनिन्छ। उहाँको बासस्थान परम परम परमधाम हो। यी हरेक नाममा एउटा "परम" थपिन्छ, किनकि हामी शक्तिमा माथि चढ्दै छौं — झन्–झन् माथिल्ला आयामतिर जाँदै छौं।

G2 महा महा युनिभर्स हो। G2 भित्र धेरै G1 युनिभर्स घुमिरहन्छन्। यसका सृष्टिकर्ताको कला शक्ति अझ बढी छ। यो G2 को विशेष आध्यात्मिक महत्त्व छ: सर्वशक्तिमानका अवतारहरू एक समय यही G2 बाट सिर्जनाका तहहरू हुँदै तल उत्रनुभएको थियो — G2

हुँदै, G1 हुँदै, हाम्रो युनिभर्स हुँदै, आकाशगंगाहरू हुँदै, हाम्रो ब्रह्माण्ड हुँदै, र अन्त्यमा यस पृथ्वीसम्म। सर्वशक्तिमानको G2 बाट पृथ्वीसम्मको यात्रा बेहदको ज्ञानका सबैभन्दा गहिरा रहस्यमध्ये एक हो।

G3, G4, G5 र अगाडि — हरेक क्षेत्र र शक्तिमा फैलिँदै — G17 सम्म। G17 मा हामी हाम्रो मल्टिभर्सको सबैभन्दा बाहिरी सीमामा पुग्छौं। G17 भन्दा पर एकदमै अर्के लोक छ: मल्टिभर्सहरूका तह, महा मल्टिभर्सहरू, र अझ माथिल्ला आयामहरू।

हरेक तहमा वातावरणको बनावट फेरिन्छ। हाम्रो शून्य कलाको युनिभर्समा परम प्रकाश झन्डै ० प्रतिशत छ। G1 मा यो सायद ०.००१ प्रतिशतसम्म बढ्छ। G17 मा परम प्रकाश ०.८० देखि ०.८५ प्रतिशतसम्म पुग्छ, र परम तत्त्वले वातावरणको ८० देखि ८५ प्रतिशत ओगट्छ। माथि चढ्दै जाँदा हामी अन्धकारबाट प्रकाशतिर, बाक्लोपनबाट शुद्धतातिर यात्रा गरिरहेका छौं।

पूरै मल्टिभर्सभित्र G1 देखि G17 सम्म छन्, एउटा विशाल खप्टिएको बनावटजस्तै मिलाइएका — बाकसभित्र बाकस। विज्ञानले मल्टिभर्स सिद्धान्तबाट यसको झलक पाउन थालेको छ, तर बेहदको ज्ञानले यसको ठ्याक्कै बनावट र हरेक तहपछाडिका सृष्टिकर्ता प्रकट गर्छ।

> "हमारे universe से आगे G1 से G17 तक Great Universes हैं — सबका अपना creator है, अपनी शक्ति है।"
>
> *"हाम्रो युनिभर्सभन्दा पर G1 देखि G17 सम्म महा युनिभर्स छन् — हरेकका आफ्नै सृष्टिकर्ता, आफ्नै शक्ति छ।"*

अध्याय

६.१५

फर्कने चढाइ — तत्त्वबाट परम प्रकाशसम्म

माथि चढ्न आत्माले झर्ने प्रक्रियालाई उल्टो गर्नुपर्छ — जुन क्रममा तहहरू थपिएका थिए, ठीक त्यसको उल्टो क्रममा एक–एक तह फुकाल्दै।

आत्मा १६ कलाबाट शून्य कलासम्म कसरी झर्‍यो भन्ने बुझ्दा हामीलाई फर्कने यात्राको ठ्याक्कै नक्सा मिल्छ। माथि चढ्न आत्माले झर्ने प्रक्रियालाई उल्टो गर्नुपर्छ — जुन क्रममा तहहरू थपिएका थिए, ठीक त्यसको उल्टो क्रममा एक–एक तह फुकाल्दै।

अहिले मानव शरीर पाँच तत्त्वले बनेको छ — आकाश, वायु, अग्नि, जल र पृथ्वी। आत्माले आध्यात्मिक रूपले माथि चढ्न थाल्दा सबैभन्दा पहिले झर्ने दुई तत्त्व जल र पृथ्वी हुन्। यी सबैभन्दा गह्रौं, भौतिक अस्तित्वसँग सबैभन्दा बढी बाँधिएका तत्त्व हुन्। आत्माले परम सृष्टिकर्तासँगको सम्बन्ध गहिरो बनाउँदा यी तत्त्व त्यसभित्र घट्दै जान्छन्।

जल र पृथ्वी छाडेपछि शरीर वास्तवमा तीन तत्त्वको शरीर बन्छ — आकाश, वायु, अग्नि। यो सत्यलोकको अवस्था हो, जहाँ आत्माहरू आफ्नो भौतिक जीवनपछि सूक्ष्म तीन–तत्त्वका शरीरमा बस्छन्।

आत्मा अझ माथि चढ्दै जाँदा यी तीन तत्त्व पनि रूपान्तरित हुन थाल्छन्। पहिले अग्नि परम अग्नि बन्छ। त्यसपछि वायु परम वायु बन्छ। त्यसपछि आकाश परम आकाश बन्छ। हरेक रूपान्तरणसँगै आत्मा अझ हलुको, अझ तेजिलो, अझ शक्तिशाली बन्छ। यो विष्णुपुरीदेखि

माथिको लोक हो, जहाँ शरीर ५० प्रतिशत परम तत्त्वको र त्यसपछि बिस्तारै १०० प्रतिशत परम तत्त्वको बन्छ।

शिवपुरीभन्दा पर, जहाँ आत्माको शरीर १०० प्रतिशत परम तत्त्वको हुन्छ, चढाइ जारी रहन्छ। परम आकाश आफैं विलीन हुन्छ। परम वायु विलीन हुन्छ। परम अग्नि विलीन हुन्छ। अन्त्यमा केवल परम प्रकाश बाँकी रहन्छ — त्यो मूल परम प्रकाश, जहाँबाट सबै आत्मा निस्केका थिए।

यही परमधाम हो — शुद्ध प्रकाशको शुद्ध बासस्थान। यहाँबाट आत्मा G1 देखि G17 महा युनिभर्सहरू हुँदै अझ माथि चढ्न सक्छ, हरेक खुड्किलोले सर्वशक्तिमानको अझ नजिक पुऱ्याउँदै।

यही अन्तिम यात्रा हो। हामी यस पृथ्वीमा यसैका लागि छौं। सांसारिक कुरामा सफल हुन होइन, सम्पत्ति जम्मा गर्न होइन, लामो आयु बाँच्न पनि होइन — तर फर्कने यात्रा सुरु गर्न। हामी को हौं भनेर सम्झन। एक समय हामी जुन परम प्रकाश थियौं, त्यो फेरि प्राप्त गर्न।

यस यात्राको गति आत्माले आफ्नो स्रोत सृष्टिकर्तासँग फेरि जोडिने ज्ञानमा भर पर्छ। परम सृष्टिकर्तासँग फेरि जोडिँदा आत्माको चेतना असाध्यै तीव्र गतिमा माथि उठ्छ — प्रकाशको गतिको नजिक पुग्दै। त्यस्तो गतिमा समयको बहाव निकै फेरिन्छ। अरू बेला असंख्य जन्म लाग्ने विशाल आध्यात्मिक दूरी आत्माले एउटै मानव जीवनमा पार गर्न सक्छ।

> **"नीचे जैसे आए, वैसे ही ऊपर जाना होगा — एक-एक तत्व, एक-एक परत हटानी होगी।"**
>
> *"जसरी तल आयौं, त्यसरी नै माथि जानुपर्छ — एक–एक तत्त्व, एक–एक तह हटाउँदै।"*

> **"हमारा लक्ष्य है परम प्रकाश में लौटना — यही आत्मा की अंतिम यात्रा है।"**
>
> *"हाम्रो लक्ष्य परम प्रकाशमा फर्कनु हो — यही आत्माको अन्तिम यात्रा हो।"*

दिन ६ को निर्देशित ध्यान

यस दिनको गहिरो भित्री अनुभव र पूरा निर्देशित ध्यानका लागि कृपया YouTube मा पूरा सत्र हेर्नुहोस्।

खोज्नुहोस्:
Behad Ka Param Gyan — 10 Days Course — Day 6

यहाँ हेर्नुहोस्:
https://www.youtube.com/live/vmRF3Z_T7S0

दिन ६ मा हामीले के बुझ्यौं

आज हामी आकाशगंगाबाट युनिभर्स र त्यसभन्दा परसम्मको यात्रामा गयौं। हामीले बुझ्यौं कि परम महाब्रह्माण्ड भनिने हाम्रो युनिभर्स आधुनिक विज्ञानले देख्ने भन्दा धेरै नै ठूलो छ। खगोलविद्हरूले बताउने १५६ अर्ब प्रकाश वर्षको देख्न सकिने क्षेत्र (observable universe) साँचो युनिभर्सको एउटा सानो अंश मात्र हो। यस युनिभर्सभित्र करिब ६०० अर्ब आकाशगंगाहरू आ-आफ्नो कक्षमा घुमिरहेका छन्। हरेक आकाशगंगा आफ्नै सृष्टिकर्ता, आफ्नै लोक र आफ्नै दिव्य शासनसहित आफ्नो कक्षमा नाचिरहेको छ।

हाम्रो युनिभर्सका सृष्टिकर्ता परम महाशिव हुनुहुन्छ, जसको आत्मिक शक्ति करिब १६ कला छ। हामीले सिक्यौं कि प्रचलित आकर्षणको नियम (Law of Attraction) ले शक्तिको स्रोत गलत चिन्छ: प्रकट गर्ने युनिभर्स आफैं होइन, त्यसपछाडिका सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ। साँचो प्रकटीकरण सृष्टिकर्तासँगको सम्बन्धबाट हुन्छ, र अन्ततः सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) सँगको सम्बन्धबाट।

हामीले मानव उत्पत्तिबारे डार्विनको दृष्टिकोणलाई सच्यायौं। मानिस माथि उठेको जनावर होइन; मानिस खसेको देवता हो। हामी परमधामबाट १६ कला, १४ कला, ९ कला, ८ कला का तहहरू हुँदै यस पृथ्वीमा ओर्लिएका हौं। अनि हामीले हेर्‍यौं कि बिग ब्याङ सिद्धान्त (Big Bang) फैलिँदै गरेको युनिभर्स बताउनमा आंशिक रूपमा सही भए पनि केन्द्रीय सत्य छुटाउँछ: युनिभर्स कुनै अनियमित विस्फोटबाट होइन, त्यसका दिव्य सृष्टिकर्ताको जानीबुझी गरिएको सिर्जनात्मक संकल्पबाट बन्यो।

हामीले युनिभर्सको सृष्टिलाई विस्तारमा पछ्यायौं — परम महाशिवको पहिलो संकल्पबाट, पहिला बाह्र आत्माको जन्म हुँदै, मूल वतन (१६ देखि १४ कला) खुल्दै, आकारी सूक्ष्म दिव्य संसार (१४ देखि ९ कला), पुरुष र प्रकृतिको छुट्टिनु (९ कला) र आकाशगंगाहरूको बन्नु (८ कलाबाट तल) सम्म। हामीले देख्यौं कि तत्त्वहरू शुद्ध परम प्रकाशबाट बिस्तारै घना हुँदै आज हामी बस्ने साधारण पाँच तत्त्वसम्म कसरी आइपुगे।

हामीले युनिभर्सलाई चलाउने छ सुरक्षा तह हेर्‍यौं — सबैभन्दा भित्री १०८ परम महाशक्तिदेखि सबैभन्दा बाहिरी सुरक्षा घेराहरूसम्म। त्यसपछि हामी आफ्नो युनिभर्सभन्दा पर G1 देखि G17 महा युनिभर्सहरूको यात्रामा गयौं — हरेक अघिल्लोभन्दा विशाल, हरेक सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) तर्फको एक पाइला।

अन्त्यमा, हामीले यात्रालाई उल्टायौं। हामीले बुझ्यौं कि माथि चढ्नु तल ओर्लनुको ऐना हो। आत्माले तत्त्व–तत्त्व गरेर, तह–तह गरेर (परत–परत) छोड्दै जानुपर्छ, परम प्रकाश मात्र बाँकी नरहुन्जेल। मानव अस्तित्वको अन्तिम उद्देश्य यही हो — घर फर्कनु।

अगाडि बढ्दै, दिन ७ ले हामीलाई मल्टिभर्सभित्र अझ गहिरो लैजानेछ — त्यो कसरी बन्यो, त्यसको अहिलेको अवस्था के छ, र सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) यस युगमा यस पृथ्वीमा किन ओर्लनुभएको छ।

दिन ६ का भिडियो सन्दर्भ

यस पुस्तकमा प्रस्तुत अवधारणाहरूको बुझाइ गहिरो बनाउन तपाईँ बापूजी दशरथभाई पटेलका मूल प्रवचनहरू हेर्न सक्नुहुन्छ। यी छानिएका सत्रहरूले दिन ६ मा बताइएका अनन्त सृष्टि, आकाशगंगा, युनिभर्स र आत्मिक नियमहरूबारे अझ गहिरो बुझाइ दिन्छन्।

दिन ६ पूरा सत्र

10-Day Course — Universe & Multiverse — Day 6 Live Session
https://www.youtube.com/live/vmRF3Z_T7S0

कला र आयामहरूबारे

आत्मा की कला | Dimensions | Degree & Quality of Soul Power — Detailed Analysis
https://youtu.be/cuFCYTUZjJo

G1 देखि G17 युनिभर्सहरूबारे

G1 to G17 Universe — All 17 (Playlist)
https://youtube.com/playlist?list=PLhwIbX87USVFjSoNr7uVroguK7_LDbRTd
The Unobservable Universe (English) — G1 to G17
https://youtu.be/udTmfFfDFYg

शिवका सात रहस्यबारे

7 Secrets of Shiva, Part 1 — Shiva, Shankar, and Infinite Shiv Mahashiva
https://youtu.be/Jk6DGPJ_7PE
7 Secrets of Shiva, Part 2 — Science Proving Shiva's Existence
https://youtu.be/UjQMcCGOIc4

पिरामिड र पवित्र निर्माणहरूबारे

Pyramids and Temples with Bapuji and Anant Patel (Playlist)
https://youtube.com/playlist?list=PLhwIbX87USVHQLrtGA1t80irpFxteBHm2

युनिभर्सको इतिहासबारे

History of Universe, Part 1 — Creation of Universe & Multiverse
https://youtu.be/lXBp5jZZDNQ
History of Universe, Part 2 — Milky Way, Solar System, Brahma's Time
https://youtu.be/uTZ7KWfex0M
यी भिडियोहरूले यस पुस्तकमा खोजिएका अवधारणाहरूलाई अझ विस्तार गर्छन्। अझ गहिरो डुब्नका लागि कृपया बापूजीको YouTube च्यानलमा जानुहोस् र नयाँ शिक्षाहरू अपलोड हुनासाथ पाउन सब्स्क्राइब गर्नुहोस्।

शृंखला जारी

यो १० दिने शृंखलाको दिन ६ हो।

"बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan)"

१० दिने दिव्य ज्ञान पाठ्यक्रम

भोलि हामी युनिभर्सभन्दा पर जानेछौं — मल्टिभर्सको बनावटभित्र। हामी कला — दिव्य शक्तिको नाप — र सृष्टिको यात्रा हेर्नेछौं: १०० कलाबाट शून्य कलासम्म, जहाँ हामी अहिले उभिएका छौं।

दिन ७ मा आफ्नो यात्रा जारी राख्नुहोस्: मल्टिभर्स

परम शान्ति। परम शान्ति। परम शान्ति।

बापूजीका अनमोल वचनहरू — युनिभर्स र मल्टिभर्स

आजका अध्यायहरूबाट सङ्कलन गरिएका अनमोल वचनहरू, चिन्तनका लागि फेरि प्रस्तुत।

अध्याय ६.१ — देख्न सकिने युनिभर्स र यसको लुकेको सत्य

"जो विज्ञान देख रहा है, वो universe का एक प्रतिशत भी नहीं है।"

"अर्थ: विज्ञानले जे देख्छ, त्यो साँचो युनिभर्सको एक प्रतिशत पनि होइन।"

अध्याय ६.२ — युनिभर्सको साँचो उमेर

"Universe की आयु को मनुष्य के समय से नहीं, उसके creator के समय से समझो।"

"अर्थ: युनिभर्सको आयु मानिसको समयले होइन, त्यसका सृष्टिकर्ताको समयले बुझ्नुपर्छ।"

"एक universe, बेहद के सागर में पानी के बुलबुले के समान है।"

"अर्थ: एउटा युनिभर्स बेहदको असीम सागरमा पानीको एउटा फोकाजस्तै हो।"

अध्याय ६.३ — परम महाशिव — युनिभर्सका सृष्टिकर्ता

"हर universe का अपना creator है — हमारे universe का creator परम महाशिव है।"

"अर्थ: हरेक युनिभर्सका आफ्नै सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ — हाम्रो युनिभर्सका सृष्टिकर्ता परम महाशिव हुनुहुन्छ।"

अध्याय ६.४ — साँचो आकर्षणको नियम

"Universe में power नहीं है — universe के creator में power है।"

"अर्थ: युनिभर्स आफैंमा शक्ति छैन — शक्ति युनिभर्सका सृष्टिकर्तामा छ।"

"जैसा creator होगा, वैसी creation होगी।"

"अर्थ: जस्तो सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ, उस्तै सृष्टि हुन्छ।"

अध्याय ६.५ — डार्विनको सिद्धान्त — खसेको देवता, माथि उठेको बाँदर होइन

"मनुष्य उठा हुआ पशु नहीं है — मनुष्य गिरा हुआ देवता है।"

"अर्थ: मानिस माथि उठेको पशु होइन — मानिस खसेको देवता हो।"

अध्याय ६.६ — बेहदको ज्ञानको प्रकाशमा बिग ब्याङ सिद्धान्त

> "Universe कोई विस्फोट से नहीं बना — उसके creator की शक्ति से एक-एक करके रचना हुई।"
>
> *"अर्थ: युनिभर्स कुनै विस्फोटबाट बनेको होइन — यसको सृष्टि त्यसका सृष्टिकर्ताको शक्तिबाट, एक–एक आत्मा गर्दै भयो।"*

अध्याय ६.७ — युनिभर्सको सिर्जना — १६ कला शक्तिको जन्म

> "१६ कला से universe की रचना शुरू हुई — creator ने अपनी पूरी शक्ति से इसको जन्म दिया।"
>
> *"अर्थ: युनिभर्सको सृष्टि १६ कलाबाट सुरु भयो — सृष्टिकर्ताले आफ्नो पूरै शक्तिले यसलाई जन्म दिनुभयो।"*

अध्याय ६.८ — मूल वतन — मूल घर

> "१६ से १४ कला तक मूल वतन है — यही आत्मा का असली घर है।"
>
> *"अर्थ: १६ देखि १४ कलासम्म मूल वतन छ — यही आत्माको साँचो घर हो।"*

अध्याय ६.९ — पहिलो संकल्प — निराकारबाट आकारमा

> "संकल्प से ही रचना हुई — आज भी जो भी हमारे पास है, वो किसी के संकल्प से ही आया।"
>
> *"अर्थ: सबै कुरा संकल्पबाट रचिएको हो — आज पनि हामीसँग जे छ, त्यो कसैको विचारबाट नै आएको हो।"*

अध्याय ६.१० — १४ बाट ६ कलासम्म — देवी–देवताको दिव्य संसार

"६ कला तक ३३ करोड़ परम महा देवी-देवता बने — पूरा दिव्य लोक यहीं है।"

"अर्थ: ६ कलासम्म ३३ करोड परम महा देवी–देवता बने — सारा दिव्य लोक यहीं छ।"

अध्याय ६.११ — पुरुष र प्रकृतिको छुट्टिनु — ६ देखि ८ कला

"६ कला के बाद पुरुष और प्रकृति अलग हुए — और ८ कला से galaxies बनने लगी।"

"अर्थ: ६ कलापछि पुरुष र प्रकृति छुट्टिए — र ८ कलादेखि आकाशगंगाहरू बन्न थाले।"

अध्याय ६.१२ — आजको युनिभर्स — शून्य कलाको अवस्था

"हमारा १६ कला का universe आज zero कला का बन गया है।"

"अर्थ: १६ कलाबाट सुरु भएको हाम्रो युनिभर्स आज शून्य कलाको भइसकेको छ।"

अध्याय ६.१३ — युनिभर्सका सुरक्षा तहहरू

"Universe एक व्यवस्थित राज्य है — हर layer का अपना काम, अपनी शक्ति, अपना कार्य।"

"अर्थ: युनिभर्स एउटा राम्ररी चलाइएको राज्य हो — हरेक तहको आफ्नै काम, आफ्नै शक्ति, आफ्नै कर्तव्य छ।"

अध्याय ६.१४ — युनिभर्सभन्दा पर — G1 देखि G17 महा युनिभर्स

> "हमारे universe से आगे G1 से G17 तक Great Universes हैं — सबका अपना creator है, अपनी शक्ति है।"
>
> *"अर्थ: हाम्रो युनिभर्सभन्दा पर G1 देखि G17 सम्म महा युनिभर्सहरू छन् — हरेकका आफ्नै सृष्टिकर्ता, आफ्नै शक्ति छ।"*

अध्याय ६.१५ — फर्कने चढाइ — तत्त्वबाट परम प्रकाशसम्म

> "नीचे जैसे आए, वैसे ही ऊपर जाना होगा — एक-एक तत्व, एक-एक परत हटानी होगी।"
>
> *"अर्थ: जसरी हामी तल ओल्र्यौं, त्यसरी नै माथि चढ्नुपर्छ — एक–एक तत्त्व, एक–एक तह गरेर।"*

> "हमारा लक्ष्य है परम प्रकाश में लौटना — यही आत्मा की अंतिम यात्रा है।"
>
> *"अर्थ: हाम्रो लक्ष्य परम प्रकाशमा फर्कनु हो — यही आत्माको अन्तिम यात्रा हो।"*

भाग

सात

दिन ७ — मल्टिभर्स

सृष्टि, शक्ति र १०० कलादेखि शून्यसम्मको यात्रा

परिचय

युनिभर्सदेखि मल्टिभर्ससम्म — १०० कलाको ब्रह्माण्ड

दिन १ मा हामीले साँच्चै को हौं भन्ने खोज्यौं — हामी शरीर होइनौं, शाश्वत आत्मा हौं, जीवित प्रकाशका बिन्दु हौं।

दिन २ ले कर्मको नियम खोल्यो — हरेक विचार, वचन र कामले कसरी फल जन्माउँछ, र त्यो फल आत्मासँगै जन्म-जन्मान्तर यात्रा गर्छ।

दिन ३ ले काल चक्र (ब्रह्माण्डीय समयको चक्र) खोल्यो — चार महान् युग र प्रलयका छ तह।

दिन ४ ले हामीलाई एउटा ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) को सृष्टिभित्र लग्यो — चौध लोक र त्यसभन्दा परका क्षेत्रहरू।

दिन ५ ले हाम्रो दृष्टिलाई आकाशगंगा (महाब्रह्माण्ड) र युनिभर्स (परम महाब्रह्माण्ड) सम्म फैलायो, र हरेक तहमा कलाको शक्ति प्रकट गऱ्यो।

दिन ६ ले महा युनिभर्सहरू खोज्यो — युनिभर्सभन्दा माथिका आयामहरू, G1 देखि G17 सम्म फैलिएका।

परिचय (क्रमशः)

आज, दिन ७ मा, हामी मल्टिभर्स आफैंभित्र पाइला चाल्छौं। हामी सोध्छौं: मल्टिभर्स के हो? यो कसरी बन्यो? यसलाई कुन शक्तिले धानिरहेको छ? र परम प्रकाशको मूल १०० कला कसरी शून्यसम्म — र त्यसभन्दा पनि तल — खस्यो?

यो ज्ञान दूरबीन वा प्रयोगशालाबाट आएको होइन। यो बापूजीको दिव्य दृष्टि (दिव्य आँखाले देख्ने शक्ति) बाट — समाधिका सबैभन्दा गहिरा अवस्थामा प्रत्यक्ष आध्यात्मिक रूपमा देखेर — बगेर आएको हो। हाम्रा शास्त्रहरूले सधैं अनन्त सृष्टिहरूको कुरा गर्दै आएका छन्। आज हामी त्यसको साँचो अर्थ बुझ्न थाल्छौं।

सुरु गरौं।

दिन ७ को प्रस्तावना

ज्ञान दान महा दान

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो — सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।) — बापूजी दशरथभाई पटेल

यस पुस्तकले त्यस्तो ज्ञान बोकेको छ, जुन कुनै दूरबीनले समात्न सक्दैन र कुनै प्रयोगशालाले नाप्न सक्दैन। यो समाधि (अतिचेतन अवस्थाको ध्यान) का सबैभन्दा गहिरा अवस्थाहरूबाट — बापूजीको प्रत्यक्ष दिव्य अनुभव र परम स्रोतसँगको मिलनबाट — बगेर आएको हो।

यो बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan — असीमको परम ज्ञान) शृंखलाको दिन ७ हो। पहिला छ दिनमा हामीले आत्माको स्वरूप, कर्मको नियम, ब्रह्माण्डीय काल चक्र, एउटा ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) को सृष्टि, आकाशगंगा र युनिभर्सको बनावट, र त्यसभन्दा परका महा युनिभर्सहरू खोज्यौं। आज हामी सबैभन्दा ठूलो फड्को मार्छौं — मल्टिभर्सभित्र।

आजको शिक्षाले मल्टिभर्सको सृष्टि — १०० कलाको ब्रह्माण्ड — प्रकट गर्छ। तपाईंले जान्नुहुनेछ: परम प्रकाशको एउटै बिन्दुबाट सारा मल्टिभर्स कसरी बन्यो, आत्माहरू निराकारबाट स्थूलसम्म कसरी ओर्लिए, र १०० कलाको मूल शक्ति कसरी शून्यसम्म — र माइनस १०० सम्म — खस्यो।

> **"सौ कला का ब्रह्मांड ही हमारा Multiverse है।"**
>
> *"१०० कलाको ब्रह्माण्ड नै हाम्रो मल्टिभर्स हो।"*

यो ज्ञान हरेक साँचो साधकका लागि हो — उमेर, पृष्ठभूमि वा आध्यात्मिक अनुभव जस्तोसुकै होस्। तपाईं विद्यार्थी हुनुहोस्, गृहिणी हुनुहोस् वा काम गर्ने व्यक्ति — यी सत्य तपाईंकै हुन्। यी तपाईंकै बिर्सिएको कथाका अंश हुन्।

अध्याय

७.१

मल्टिभर्स के हो?

बेहद ज्ञान (असीमको परम ज्ञान) को भाषामा मल्टिभर्सलाई १०० कलाको ब्रह्माण्ड भनिन्छ।

अहिलेसम्म हामीले सृष्टिलाई तह-तह गरेर खोज्यौं — ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) देखि आकाशगंगा (महाब्रह्माण्ड), आकाशगंगादेखि युनिभर्स (परम महाब्रह्माण्ड), र युनिभर्सदेखि महा युनिभर्सहरू (G1 देखि G17) सम्म। हरेक तह आफूमुनिको तहभन्दा विशाल छ, र हरेकलाई अझ शक्तिशाली सृष्टिकर्ताले चलाउनुहुन्छ।

आज हामी यी सबैभन्दा पर जान्छौं। हामी मल्टिभर्सभित्र पस्छौं — त्यो आयाम, जसभित्र सबै महा युनिभर्स, सबै युनिभर्स, सबै आकाशगंगा र सबै सौरमण्डल छन्। बेहद ज्ञान (असीमको परम ज्ञान) को भाषामा मल्टिभर्सलाई १०० कलाको ब्रह्माण्ड भनिन्छ।

१०० कला किन? किनकि मल्टिभर्सका सृष्टिकर्तासँग १०० कलाको आध्यात्मिक शक्ति छ — सृष्टिको यस पूरै आयामभित्रको परम प्रकाशको सबैभन्दा ठूलो नाप।

विज्ञानले 'मल्टिभर्स' शब्द चलाउन थालिसकेको छ। वैज्ञानिकहरूले पत्ता लगाउँदै छन् — हाम्रो मल्टिभर्सभित्र अनन्त युनिभर्स घुमिरहेका छन् — हरेकभित्र अनन्त आकाशगंगा, हरेकभित्र अनन्त सौरमण्डल। विज्ञानले गणित र अनुमानबाट भर्खर झल्को पाउन थालेको कुरा बापूजीले वर्षौंअघि नै भित्री दृष्टिबाट प्रकट गर्नुभएको थियो।

यस सृष्टिमा केही पनि जड छैन। सबै कुरा चेतन छ। सबै कुरालाई चैतन्य शक्ति (चेतन शक्ति) ले धानेको छ। सबैभन्दा सानो अणुदेखि सबैभन्दा विशाल मल्टिभर्ससम्म — सबैलाई एउटा जीवित चेतनाले चलाउँछ।

> **"सौ कला का ब्रह्मांड ही हमारा Multiverse है।"**
>
> *"१०० कलाको ब्रह्माण्ड नै हाम्रो मल्टिभर्स हो।"*

अध्याय

७.२

अनन्त सृष्टिको शास्त्रीय प्रमाण

यी मिथक होइनन् — यी हाम्रा पवित्र ग्रन्थहरूमा लेखिएका प्रत्यक्ष आध्यात्मिक अनुभवका विवरण हुन्।

अनन्त सृष्टिहरूको कुरा नयाँ होइन। हाम्रा प्राचीन शास्त्रहरूले हजारौं वर्षदेखि यो भन्दै आएका छन्।

भगवद् गीताको अध्याय ११ मा जब भगवान् कृष्णले अर्जुनलाई आफ्नो विराट विश्व रूप (ब्रह्माण्डीय रूप) देखाउनुभयो, अर्जुनले के देखे? उनले देखे कि कृष्णको शक्तिको एउटै अंशबाट अनन्त ब्रह्माण्डहरू घुमिरहेका छन्। त्यो दिव्य रूपको एउटै भागभित्र अनन्त सृष्टिहरू घुमिरहेका थिए।

योग वाशिष्ठमा हामीलाई भनिएको छ कि अनन्त सृष्टिहरू छन् — कुनै फरक तत्त्वले बनेका, कुनै भर्खर बन्दै गरेका, कुनै अनादि कालदेखि रहेका। शब्द फरक-फरक छन् — कतै सृष्टि भनिएको छ, कतै ब्रह्माण्ड, कतै अन्तरिक्ष (आकाश) — तर सत्य उही हो।

देवी भागवतमा दिव्य माताले ब्रह्मा, विष्णु र शंकरलाई फरक-फरक ब्रह्माण्डहरूमा लैजानुभयो र देखाउनुभयो कि अनन्त ब्रह्मा छन्, अनन्त विष्णु छन्, अनन्त शंकर छन् — हरेकले आ-आफ्नो सौरमण्डल चलाउनुहुन्छ। हरेक एउटै ब्रह्माण्डको मात्र मालिक हुनुहुन्छ।

कृष्णले ब्रजमा आफ्ना लीला (दिव्य खेल) गर्नुहुँदा घमण्ड चढेका ब्रह्मालाई देखाउनुभयो कि उहाँको जस्तै अनन्त ब्रह्माण्डहरू छन्। ब्रह्माको घमण्ड एकै क्षणमा गल्यो।

यी मिथक होइनन् — यी हाम्रा पवित्र ग्रन्थहरूमा लेखिएका प्रत्यक्ष आध्यात्मिक अनुभवका विवरण हुन्। बापूजीले दिव्य दृष्टिबाट प्रकट गर्नुभएको कुरा शास्त्रहरूले सधैं भन्दै आएको कुरासँग मिल्छ — तर धेरै बढी विस्तार र सूक्ष्मतासहित।

> "हमारे शास्त्रों में ही प्रमाण है — अनंतानंत ब्रह्मांड बनते हैं और बिगड़ते हैं।"
>
> *"प्रमाण हाम्रै शास्त्रहरूमा छ — अनन्तमाथि अनन्त ब्रह्माण्डहरू बन्छन् र बिलाउँछन्।"*

अध्याय

७.३

कला बुझौं — दिव्य शक्तिको नाप

कला जति बढी, सृष्टिकर्ता त्यति शक्तिशाली र सृष्टि त्यति फैलिएको।

मल्टिभर्स बुझ्नुअघि हामीले कला (दिव्य शक्तिको नाप) को अवधारणा पूरै स्पष्ट पार्नुपर्छ।

अघिल्ला दिनहरूमा हामीले सिक्यौं — कलाको अर्थ आत्माको शक्ति हो। यो सृष्टिकर्ता र सृष्टिभित्रको परम प्रकाश (परम दिव्य ज्योति) को गुण हो। कला जति बढी, सृष्टिकर्ता त्यति शक्तिशाली र सृष्टि त्यति फैलिएको।

आयामअनुसार कलाको क्रम यस्तो छ:

- ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल): १ देखि ४ कला। हाम्रो आफ्नै ब्रह्माण्डमा अब १ कला मात्र बाँकी छ।
- महाब्रह्माण्ड (आकाशगंगा): ८ देखि १२ कला। हाम्रो Milky Way का महाशिवसँग ९ देखि १० कला छ।
- परम महाब्रह्माण्ड (युनिभर्स): १६ कला। अहिले शून्यमा झरिसकेको।
- महा युनिभर्स (G1): २५ देखि ३० कला।
- महा महा युनिभर्स (G17): ५० कला।
- मल्टिभर्स: १०० कला।

यसैले माथिल्ला आयामहरू हाम्रोभन्दा जरैदेखि फरक छन्। प्रकाशको गुण, तत्त्वहरूको सूक्ष्मता, समयको चाल, चेतनाको स्वरूप — सबै कलाले तय गर्छ। कला बढ्दै जाँदा सृष्टि

हलुका, शुद्ध र उज्यालो हुँदै जान्छ। कला घट्दै जाँदा सृष्टि बाक्लो, गह्रौं र माया (भ्रम) ले बढी छोपिएको हुँदै जान्छ।

बेहद ज्ञानमा बापूजीको सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण अवधारणा यही हो: फरक-फरक आयाम छन्, फरक-फरक सृष्टिकर्ता छन्, र शक्तिका फरक-फरक तह छन्। हरेक सृष्टिकर्ताको कलाले नै त्यस सृष्टिभित्रका सबै कुराको स्वरूप तय गर्छ।

> "जैसा creator होगा वैसी creation होगी — और creator की power कला से मापी जाती है।"
>
> *"जस्तो सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ, उस्तै सृष्टि हुन्छ — र सृष्टिकर्ताको शक्ति कलाले नापिन्छ।"*

अध्याय

७.४

१०० कलाको ब्रह्माण्ड

हाम्रो सारा चिनिएको सृष्टि यही एउटै मल्टिभर्सभित्र छ।

मल्टिभर्स — १०० कलाको ब्रह्माण्ड — त्यो आयाम हो, जसभित्र हाम्रो सारा चिनिएको सृष्टि रहेको छ। हरेक महा युनिभर्स, हरेक युनिभर्स, हरेक आकाशगंगा, हरेक सौरमण्डल, हरेक ग्रह, हरेक आत्मा — हाम्रो सारा चिनिएको सृष्टि यही एउटै मल्टिभर्सभित्र छ।

मल्टिभर्सका सृष्टिकर्तालाई १०० गुणा परम महाशिव (परम१०० परम महाशिव) भनिन्छ — १०० कलाको आध्यात्मिक शक्ति बोक्नुहुने मल्टिभर्सका परम सृष्टिकर्ता। सजिलो भाषामा उहाँलाई हामी परम ब्रह्म परमेश्वर भन्न सक्छौं — यस मल्टिभर्सभित्र सबैभन्दा माथिको परम सत्ता।

मल्टिभर्सको ठीक बीचमा, सृष्टि सुरु हुनुअघि, केवल प्रकाश थियो — परम प्रकाश (परम दिव्य ज्योति)। यो सृष्टिकर्ताको निराकारी (रूपरहित) अवस्था थियो। यही स्रोत हो — निर्गुण, निराकारी, निर्विकार अवस्था — रूपरहित, गुणरहित, सबै गुणभन्दा पर।

प्रकाशको यस केन्द्रबिन्दुको वरिपरि एउटा शक्तिको क्षेत्र बाहिरतिर फैलियो — बेहद ज्ञानले यसलाई 'माइट' (Might) भन्छ। प्रकाश स्रोत हो; माइट त्यसलाई घेर्ने आभा हो। दुवै मिलेर मल्टिभर्सको मूल वातावरण बन्यो — पूरै परम प्रकाश र परम महातत्त्व (परम महान् तत्त्व) ले बनेको वातावरण।

यो वातावरणको गुण सबैभन्दा उच्च कोटिको थियो — शुद्ध परम प्रकाशको १०० कला। यसलाई हाम्रो युनिभर्सको १६ कलाको परमधामसँग तुलना गर्दा भिन्नता कल्पनै गर्न नसकिने हुन्छ।

> **"बीच में प्रकाश था — वो प्रकाश creator का निरंकारी रूप था। वही source है।"**
>
> *"बीचमा प्रकाश थियो — त्यो प्रकाश सृष्टिकर्ताको निराकारी रूप थियो। त्यही नै स्रोत हो।"*

अध्याय

७.५

सृष्टिको सुरुवात — प्रकाशको स्रोतबाट

शक्तिमा एउटा क्षति भयो, र त्यही क्षतिबाट सृष्टि जन्मियो।

सृष्टि कसरी सुरु भयो? मल्टिभर्सको सृष्टिको प्रक्रिया एउटा ब्रह्माण्ड वा एउटा आकाशगंगाको सृष्टिभन्दा जरैदेखि फरक छ।

एउटा ब्रह्माण्डमा शिवले संकल्प गर्नुभयो: 'म धेरै बनूँ।' निराकार अवस्थाबाट शिवले शक्ति (आदिशक्ति) प्रकट गर्नुभयो, त्यसपछि विष्णु, त्यसपछि ब्रह्मा। तर मल्टिभर्समा सृष्टि पूरै फरक प्रक्रियाबाट भयो।

१०० कलाको स्रोतबाट — परम प्रकाशको त्यो केन्द्रबिन्दुबाट — एउटा संकल्प (विचार-अठोट) उठ्यो। यो मानिसले गर्ने जस्तो सोचविचार गरेर लिइएको निर्णय थिएन। यो प्राकृतिक स्पन्दन थियो — परम प्रकाशको वातावरणमा आफैं भएको एउटा कम्पन। शक्तिमा एउटा क्षति भयो, र त्यही क्षतिबाट सृष्टि जन्मियो।

स्रोतबाट त्यसको पाँच प्रतिशत शक्ति छुट्टियो। यही पाँच प्रतिशत शक्ति पहिलो सिर्जनात्मक शक्ति बन्यो — त्यो सत्ता, जसले वास्तवमा मल्टिभर्स बनाउनुहुने थियो। बापूजी उहाँलाई १०० गुणा परम महाब्रह्मा (परम१०० महाब्रह्मा) भन्नुहुन्छ — १०० कलाको आयामका परम सिर्जनात्मक शक्ति।

ब्रह्मा नै किन? किनकि जसरी हाम्रो आफ्नै ब्रह्माण्डमा हुन्छ, सृष्टिको काम ब्रह्माले नै गर्नुहुन्छ। स्रोत — महाशिव — निराकार अवस्थामै रहनुहुन्छ। सृष्टिको काम ब्रह्मामार्फत हुन्छ।

मल्टिभर्सका यिनै महाब्रह्माबाट मल्टिभर्सका त्रिदेव (दिव्य त्रिमूर्ति) प्रकट भए — ब्रह्मा, विष्णु र शंकर — हरेक १०० कलाको तहमा। यो निराकारी (रूपरहित) सृष्टि हो। अझै कुनै स्थूल रूप थिएन। केवल प्रकाश, शक्ति र दिव्य इच्छा थियो।

> "पाँच प्रतिशत power निकली — उसमें से creation हुई। Direct source से creation नहीं हुई।"
>
> *"पाँच प्रतिशत शक्ति निस्कियो — त्यसैबाट सृष्टि भयो। सोझै स्रोतबाट सृष्टि भएको होइन।"*

अध्याय

७.६

पवित्र अंकहरू — १०८ र नवरत्न

आज पृथ्वीमा हामीले प्रतीकका रूपमा प्रयोग गर्ने नवरत्न शब्दको उत्पत्ति मल्टिभर्सको सिर्जनाको यही क्षणबाट भएको हो।

१०० कलाको तहमा रहनुभएका त्रिदेवबाट सिर्जना एउटा ठीक ढाँचामा फैलियो। तीनै जना — ब्रह्मा, विष्णु र शंकर — ले आफूभित्रबाट तीन–तीन आत्मा उत्पन्न गर्नुभयो।

तीन नौ भए। यी नौ आत्मालाई आदि नवरत्न — मूल नौ रत्न — भनिन्छ। आज पृथ्वीमा हामीले प्रतीकका रूपमा प्रयोग गर्ने नवरत्न शब्दको उत्पत्ति मल्टिभर्सको सिर्जनाको यही क्षणबाट भएको हो।

यी नौ जना अपार शक्तिशाली प्राणी थिए — १०० कलाको तहमा सिर्जना गरिएका। त्यसपछि यी नौमध्ये हरेकले तीन–तीन जना थप उत्पन्न गरे। नौ सत्ताइस भए। यी २७ आत्मालाई परम आत्मा भनिन्छ — १०० कला आयामका सबैभन्दा माथिल्ला आत्मा।

त्यसपछि यी २७ परम आत्माले एउटा विशाल ठाउँ — एउटा ब्रह्माण्डीय गोला — बनाए, जसभित्र पूरै मल्टिभर्सले रूप लिने थियो। हाम्रो मल्टिभर्सभित्र जे–जति छ, ती सबै यी २७

परम आत्माले बनाएको त्यही ठाउँभित्र सिर्जना भएका हुन्।

२७ बाट सिर्जना अगाडि बढ्यो: २७ ले ८१ उत्पन्न गरे। अनि २७ र ८१ जोड्दा १०८ हुन्छ — हाम्रा आध्यात्मिक परम्पराभरि देखिने त्यही पवित्र अंक। मालाका १०८ दाना, १०८ उपनिषद्, १०८ पवित्र स्थल — यी सबैको जरा मल्टिभर्सको सिर्जनाको यही आदि क्षणमा छ।

१०८ बाट १६,००० भए। १६,००० बाट ९ लाख (९,००,०००) आत्मा भए। यी सबै निराकारी (रूपविहीन) अवस्थामा सिर्जना गरिएका थिए — परम प्रकाशका शुद्ध बिन्दुका रूपमा।

> "108 का symbolic number Multiverse की creation से आया है — वहीं से ये पूरी शृंखला शुरू हुई।"
>
> *"१०८ को प्रतीकात्मक अंक मल्टिभर्सको सिर्जनाबाट आएको हो — यो पूरै शृंखला त्यहीबाट सुरु भएको हो।"*

अध्याय

७.७

परमधाम — १०० देखि ६० कलासम्म

यही मूल घर हो — हाम्रो मल्टिभर्सभित्रका सबै आत्माको जन्मस्थान।

२७ परम आत्माले बनाएको त्यही ठाउँभित्र मल्टिभर्सको पहिलो महान् लोकले रूप लियो: परमधाम (परम बासस्थान)।

मल्टिभर्सको परमधाम १०० कलादेखि तल ९० कलासम्म फैलिएको छ। यो मल्टिभर्सको सबैभन्दा माथिल्लो लोक हो — शुद्ध परम प्रकाशको आयाम। यहाँ कुनै भौतिक रूप छैन। हामीले चिनेका तत्त्वहरू पनि छैनन्। केवल प्रकाश र दिव्य तेज छ।

यही परमधामभित्र, ती मूल २७ आत्माबाट सिर्जना अझै फैलिँदै गयो। ९० कलाको सीमामा पुग्दासम्म झन्डै ९ लाख (९,००,०००) आत्मा सिर्जना भइसकेका थिए — सबै निराकारी (रूपविहीन) अवस्थामा।

ती आत्मा शुद्ध परम प्रकाशका प्राणी थिए। तिनीहरूको वातावरण परम प्रकाश र परम महातत्त्व थियो। न आकाश (space element), न वायु (air element), न अग्नि

(fire element) — हामीले चिनेका कुनै पनि तत्त्व त्यतिबेला थिएनन्। केवल परम प्रकाश र परम तत्त्व थियो।

यही मूल घर हो — हाम्रो मल्टिभर्सभित्रका सबै आत्माको जन्मस्थान। आज अस्तित्वमा रहेको हरेक आत्मा — जति नै खसेको भए पनि, भौतिक तत्त्वले जति नै छोपिएको भए पनि — एक समय यही परमधाममा शुद्ध प्रकाशको प्राणी थियो।

> "परमधाम में नौ लाख आत्माओं की निरंकारी रूप में रचना हुई — शुद्ध Param Prakash की दुनिया।"
>
> *"परमधाममा ९ लाख आत्माको सिर्जना निराकारी रूपमा भयो — शुद्ध परम प्रकाशको संसार।"*

अध्याय

७.८

मूल वतन — ६० देखि ८० कलासम्म

बीज उम्रन थालेजस्तै, प्रकाशको हरेक बिन्दुवरिपरि एउटा मधुरो रेखा — एउटा सूक्ष्म छवि — देखा पर्न थाल्यो।

परमधामभन्दा तल मूल वतन (मूल घर) छ — ९० कलादेखि तल ८० कलासम्म फैलिएको लोक।

यही लोकमा एउटा गहिरो परिवर्तन सुरु भयो। पूरै निराकारी (रूपविहीन) अवस्थामा सिर्जना भएका आत्माहरूमा सूक्ष्म रूप — आकारी (रूप भएको) — बन्न थाल्यो। बीज उम्रन थालेजस्तै, प्रकाशको हरेक बिन्दुवरिपरि एउटा मधुरो रेखा — एउटा सूक्ष्म छवि — देखा पर्न थाल्यो।

यो कसरी भयो? सिर्जनाकै प्रक्रियाबाट। जति–जति धेरै आत्मा सिर्जना हुँदै गए, त्यति–त्यति शक्ति स्रोतबाट बग्दै गयो। यही शक्ति घट्दै जाँदा वातावरणमा बिस्तारै परिवर्तन ल्यायो। पहिले जहाँ केवल परम प्रकाश र परम महातत्त्व थियो, अब त्यहाँ एउटा नयाँ तत्त्व देखा पर्न थाल्यो: परम आकाश तत्त्व।

यसरी बुझ्नुहोस्: निराकारी संसारमा वातावरण पूरै परम प्रकाशले बनेको थियो। तर सिर्जना फैलिँदै जाँदा र शक्ति खर्च हुँदै जाँदा त्यो वातावरणको गुण फेरिन थाल्यो। परम प्रकाश

बिस्तारै पातलिँदै गयो र सूक्ष्म तत्त्वहरू देखा पर्न थाले — सफा आकाशमा बादल लागेजस्तै।

८० कलामा पुग्दासम्म आत्माको कुल संख्या बढेर झन्डै २ करोड (२,००,००,०००) पुगिसकेको थियो। सबै अझै प्रकाश र सूक्ष्म आकार मिलेको रूपमा थिए — तर निराकारबाट आकारतिरको यात्रा सुरु भइसकेको थियो।

> **"निरंकारी से आकारी दुनिया बनने लगी — जैसे बीज में से अंकुरित होता है, वैसे ही आकार बनने लगा।"**
>
> *"निराकारीबाट आकारी संसार बन्न थाल्यो — बीजबाट टुसा पलाएजस्तै, त्यसरी नै आकार बन्न थाल्यो।"*

अध्याय

७.६

सूक्ष्म वतन — ८० देखि ६० कलासम्म

यी परम पुरुष हुन् — १०० कला आयामका परम प्राणी।

८० कलादेखि तल सूक्ष्म वतन (सूक्ष्म घर) सुरु भयो। यही लोकमा सिर्जनाले ह्वात्तै गति लियो।

संकल्प (सोच–इच्छा) बढ्दै जाँदा वातावरण झन् फेरिँदै गयो। सोच्ने काम आफैंले तरंग उत्पन्न गऱ्यो — त्यही स्पन्दनले एउटा नयाँ तत्त्व बनायो: परम वायु तत्त्व। विचारलाई सधैं छालसँग तुलना गरिन्छ; त्यसरी नै यी आदिकालका विचारहरूले मल्टिभर्सको वातावरणमा सूक्ष्म वायु बनाए।

परम वायु तत्त्वसँगै ८० र ६० कलाको बीचमा अर्को तत्त्व पनि देखा पऱ्यो: परम अग्नि तत्त्व। सिर्जना अपार गतिमा बढिरहेको थियो — आत्माहरू बढ्दै थिए, र हरेक नयाँ सिर्जनासँगै स्रोतबाट शक्ति खर्च हुँदै थियो।

६० कलामा पुग्दासम्म आत्माको संख्या बढेर ३३ करोड (३३,००,००,०००) पुगिसकेको थियो। तर यी हामीले पृथ्वीमा बुझ्ने देवता होइनन्। यी परम पुरुष हुन् — १०० कला आयामका परम प्राणी। तिनीहरूको शक्ति र गुण हाम्रो ब्रह्माण्डका देवताभन्दा तुलनै गर्न नसकिने गरी माथि छ।

६० कलाको तहमा हरेक परम पुरुष परम प्रकृति (परम नारी रूप) सँगै रहन्थे। त्यसैले कुल संख्या ३३ करोड परम पुरुष र ३३ करोड परम प्रकृति — जम्मा ६६ करोड (६६,००,००,०००) आत्मा भयो।

यो तहको वातावरणमा परम प्रकाश, परम आकाश, परम वायु, परम अग्नि र परम महातत्त्व थिए। हामी जति तल झर्दै जान्छौं, तत्त्वहरू बढ्दै जान्छन्, आवरण बाक्लिँदै जान्छन् र मूल प्रकाश मधुरो हुँदै जान्छ।

> **"तैंतीस करोड़ — ये देवी-देवता नहीं, ये परम पुरुष हैं सौ कला की creation के।"**
>
> *"३३ करोड भनेका देवी–देवता होइनन् — ती १०० कलाको सिर्जनाका परम पुरुष हुन्।"*

अध्याय

७.१०

पुरुष र प्रकृतिको विभाजन

४० कलामा यो छुट्टिनु सधैंका लागि भयो।

झन्डै ४० कलाको तहमा एउटा निर्णायक घटना भयो। त्यतिन्जेलसम्म परम पुरुष (पुरुष तत्त्व) र परम प्रकृति (नारी तत्त्व) मिलेर एउटै रूपमा रहनुहुन्थ्यो। सिर्जना गर्नुपर्दा उहाँहरू एक हुनुहुन्थ्यो; नत्र सँगै एउटै भएर रहनुहुन्थ्यो।

४० कलामा यो छुट्टिनु सधैंका लागि भयो। पुरुष र प्रकृति छुट्टाछुट्टै प्राणीमा बाँडिनुभयो — हरेकको आफ्नै पहिचान, आफ्नै स्वभाव र आफ्नै संस्कार भयो।

बापूजीले बताउनुभएको छ — परम पुरुषले आफूभित्रबाट परम प्रकृति उत्पन्न गर्नुहुँदा उहाँले आफ्नै स्वभाव र गुणअनुसार गर्नुभयो — जसरी ब्रह्माले सरस्वती, विष्णुले लक्ष्मी र शिवले शक्ति उत्पन्न गर्नुभयो। त्यसरी निस्कनुभएकी प्रकृति सृष्टिकर्ताकै मुटुको टुक्राजस्तै हुनुहुन्थ्यो — उही संस्कार बोकेकी, तर नारी रूपमा।

मुटु (दिल — भावनाको गहिराइ बुझाउने आध्यात्मिक अर्थमा) को अवधारणा पनि यहीं साँचो अर्थमा जन्मियो। पुरुषले आफूभित्रबाट आफ्नो जोडीलाई छुट्याउनुहुँदा, आफ्नै

अस्तित्वको एक भागलाई छुट्टै अस्तित्व दिएजस्तै भयो।

६० कलादेखि तल शून्यसम्म सिर्जना असाधारण गतिमा बढ्दै गयो। मल्टिभर्सभित्र महा महा युनिभर्सहरू बन्दै थिए। परम तत्त्वहरूको अनुपात बिस्तारै घट्दै गयो र स्थूल तत्त्व बढ्दै गयो। ३० कलामा त जल र पृथ्वी तत्त्व पनि देखा पर्न थाले — पदार्थका सबैभन्दा गह्रौं र बाक्ला रूप।

> **"जब परम पुरुष और परम प्रकृति अलग हुए — तब दिल बना। वो अपना ही टुकड़ा निकाला।"**
>
> *"जब परम पुरुष र परम प्रकृति छुट्टिनुभयो — तब दिल बन्यो। उहाँले आफ्नै टुक्रा बाहिर निकाल्नुभयो।"*

अध्याय

७.११

शून्य कलासम्मको पतन

आज हामी यहीं छौं। पूरै मल्टिभर्स माइनस १०० कलामा झरिसकेको छ।

परम प्रकाशको मूल १०० कलाबाट सृष्टि तल झर्दै गयो — तह–तह गरेर, तत्त्व–तत्त्व गरेर — जबसम्म पूरै मल्टिभर्स शून्य कलामा आइपुगेन।

यो कसरी भयो? सिर्जनाकै प्रक्रियाबाट। जब–जब नयाँ आत्मा सिर्जना भयो, जब–जब नयाँ युनिभर्स वा आकाशगंगा बन्यो, तब–तब स्रोतबाट शक्ति सिर्जनामा बगेर गयो। स्रोत — परम रिश्तो पावर १०० महाशिव (param100 mahashiv) — ले आफ्नो आत्मिक शक्ति हरेक आयाम, हरेक प्राणी र सिर्जनाको हरेक कणमा खन्याइरहनुभएको थियो।

कला घट्दै जाँदा तत्त्वहरू गह्रौं हुँदै गए। परम तत्त्व (supreme elements) घट्यो र स्थूल तत्त्व (elements) बढ्यो। माइनस ३० कलामा पृथ्वी र जल तत्त्व सिर्जनाभित्र पसे — र सबै कुरा झन्–झन् ठोस र गह्रौं हुँदै गयो।

माइनस १०० कला आइपुग्दा अवस्था यस्तो भयो: करिब एक प्रतिशतभन्दा पनि कम परम तत्त्व बाँकी रह्यो। बाँकी ९९ प्रतिशत स्थूल पदार्थ बनिसकेको थियो — जल र पृथ्वी तत्त्व हावी भएको। जुन आत्माहरू एक समय शुद्ध परम प्रकाशका प्राणी थिए, तिनै अब सम्भव भएसम्मको सबैभन्दा बाक्लो भौतिक रूपमा फसे।

आज हामी यहीं छौं। पूरै मल्टिभर्स माइनस १०० कलामा झरिसकेको छ। हाम्रो मल्टिभर्स — जुन एक समय परम प्रकाशको लोक थियो — अहिले मृत्यु लोक (मृत्युको संसार) बनेको छ।

> "हमारा पूरा Multiverse माइनस सौ कला में आ गया है — हम सब नीचे गिर गए।"
>
> *"हाम्रो पूरै मल्टिभर्स माइनस १०० कलामा झरेको छ — हामी सबै तल खस्यौं।"*

अध्याय

७.१२

आजको मल्टिभर्स — शून्यदेखि माइनस १०० सम्म

हाम्रो आफ्नै युनिभर्स — सोह्र कलाको परम महाब्रह्माण्ड — मल्टिभर्स माइनस ८४ कलामा हुँदा सिर्जना भएको थियो।

आजको मल्टिभर्स कस्तो देखिन्छ? बापूजी यसलाई शून्य कलादेखि माइनस १०० कलासम्म फैलिएको बनावट भनेर बताउनुहुन्छ।

माइनस १० कलामा अनुपात करिब १० प्रतिशत स्थूल तत्त्व र ९० प्रतिशत परम तत्त्व थियो। माइनस २० मा अनुपात २०:८० भयो। माइनस ३० मा पृथ्वी र जल तत्त्व देखा पर्न थाले। यसरी नै क्रम चल्दै गयो — तत्त्वहरू झन्–झन् गह्रौं हुँदै गए, आवरणहरू झन्–झन् बाक्लो हुँदै गए — सोझै माइनस १०० कलासम्म।

महा महा युनिभर्स (G17) अहिले करिब माइनस १५ कलामा छ। त्यसभन्दा तल G16, G15, यसरी नै क्रमशः — सोझै G2 र G1 सम्म, जुन पृथ्वीको सबैभन्दा नजिक छन्। सबै महा युनिभर्सहरू तल्लो कलाको दायरामा झरिसकेका छन्।

हाम्रो आफ्नै युनिभर्स — सोह्र कलाको परम महाब्रह्माण्ड — मल्टिभर्स माइनस ८४ कलामा हुँदा सिर्जना भएको थियो। ठूलो मल्टिभर्सभित्र हाम्रो युनिभर्सको जन्मको समयरेखा यही हो।

महा युनिभर्सहरूभन्दा माथि, शून्य र माइनस १५ कलाको बीचको ठाउँमा, केही उच्च कोटिका आत्माहरू अझै बस्छन् — १०८, ९ लाख र १६,००० — हरेक आफ्नै निराकारी क्षेत्रमा। यी आत्माहरूले अहिले पनि मल्टिभर्सको ब्रह्माण्डीय व्यवस्था थामिरहेका छन्।

१०० कलाका सृष्टिकर्ता — परम रिश्तो पावर १०० महाशिव (param100 mahashiv) — पनि शून्य कलामा झर्नुभएको छ। उहाँको नियन्त्रण प्रणाली अझै मल्टिभर्सका माथिल्ला भागबाट चल्छ, तर उहाँको शक्ति सिर्जनाकै प्रक्रियामा खर्च भइसकेको छ।

> "हमारा universe माइनस ८४ कला पर बना था — यही हमारे universe की timeline है।"
>
> *"हाम्रो युनिभर्स माइनस ८४ कलामा बनेको थियो — हाम्रो युनिभर्सको जन्मको समयरेखा यही हो।"*

अध्याय

७.१३

आत्मामाथिका आवरण

जुन आवरण छ भन्ने नै थाहा छैन, त्यो आवरण तपाईं हटाउन सक्नुहुन्न।

अब हामी आत्मा कति गहिरो अप्ठ्यारोमा छ भन्ने बुझ्न सक्छौं। आत्मामाथिका आवरण यस पृथ्वीका पाँच स्थूल तत्त्वमा मात्र सीमित छैनन्। ती त पूरै मल्टिभर्सभर फैलिएका छन् — १०० कलादेखि माइनस १०० कलासम्म।

यो सोच्नुहोस्: कुनै आत्मा १०० कलाको आयामबाट — मल्टिभर्सको परमधामबाट — तल झरेको छ भने, त्यसले आफूले पार गरेको हरेक आयामको आवरण बोकेको हुन्छ। पहिले परम प्रकाशको आवरण आयो — परम प्रकाश आफैंको। त्यसपछि परम महातत्त्व। त्यसपछि परम आकाश। त्यसपछि परम वायु। त्यसपछि परम अग्नि।

आत्मा अझ तल झर्दै जाँदा — शून्य कला पार गरेर माइनसका आयामभित्र पस्दा — थप आवरण थपिँदै गए। पृथ्वी र जल तत्त्व आइपुगे। पाँच स्थूल तत्त्वले आत्मालाई बेरे। पृथ्वीमा हामी जुन पाँच कोश पढ्छौं, ती त सबैभन्दा बाहिरका तह मात्र हुन्।

ती पाँच कोशभित्र पूरै मल्टिभर्सका आवरण छन् — झन्–झन् सूक्ष्म तत्त्वका तहमाथि तह, सिर्जनाको कल्पनै गर्न नसकिने लामो कालखण्डमा थुप्रिएका।

सिर्जनाको ज्ञान किन अपरिहार्य छ भन्ने कुरा यही हो। जुन आवरण छ भन्ने नै थाहा छैन, त्यो आवरण तपाईँ हटाउन सक्नुहुन्न। जुन तत्त्व चिन्नै सक्नुहुन्न, त्यो तत्त्व तपाईँ गलाउन सक्नुहुन्न। मल्टिभर्सको पूरा बनावट बुझ्नु पढाइको जिज्ञासा मात्र होइन — यो तपाईँको मुक्तिको नक्सा हो।

जब तपाईँ यो सिर्जना बुझ्नुहुन्छ, जब तपाईँ आफू कति तल खसेको हो भन्ने बुझ्नुहुन्छ, तब मात्र त्यसभन्दा पर जाने संकल्प तपाईँभित्र उठ्छ। र त्यो संकल्प उठेपछि माथि उठ्ने शक्ति आफैं आउँछ।

> **"आत्मा के ऊपर खाली पाँच तत्वों के आवरण नहीं — पूरे Multiverse के आवरण चढ़े हैं।"**
>
> *"आत्मामाथि पाँच तत्त्वका आवरण मात्र छैनन् — त्यसले पूरै मल्टिभर्सका आवरण बोकेको छ।"*

अध्याय

७.१४

लक्ष्य — पूरै मल्टिभर्सको परिवर्तन

लक्ष्य व्यक्तिगत मोक्ष मात्र होइन। लक्ष्य विश्व परिवर्तन हो — पूरै मल्टिभर्सको परिवर्तन।

यो ज्ञानको अन्तिम उद्देश्य के हो? बापूजीले सुरुदेखि नै स्पष्ट भन्नुभएको छ: लक्ष्य व्यक्तिगत मोक्ष मात्र होइन। लक्ष्य विश्व परिवर्तन हो — पूरै मल्टिभर्सको परिवर्तन।

हाम्रो मल्टिभर्स मृत्यु लोक बनेको छ। जुन एक समय परम प्रकाश र परम तत्त्वको संसार थियो, त्यो माइनस १०० कलामा झरेको छ। हरेक आत्मा, हरेक युनिभर्स, हरेक आकाशगंगा सम्भव भएसम्मको सबैभन्दा तल्लो अवस्थामा पुगेको छ।

तर यो अन्त्य होइन। बापूजी सिकाउनुहुन्छ — सर्वशक्तिमान (Almighty Authority), अर्थात् १०० कलाका सृष्टिकर्ताभन्दा पनि परको परम सत्ताले हस्तक्षेप गर्नुभएको छ। यसअघि १०० कलाका महाशिव आफैंले प्रयास गर्नुभएको थियो — उहाँले पृथ्वीमा अवतार र देहधारी रूपहरू पठाउनुभयो। तर तिनीहरू पनि यस खसेको सिर्जनाको गुरुत्व बलले तल तानिए।

अब शक्तिको स्रोत आफैं — मल्टिभर्सभन्दा परको त्यही सत्ता — सोझै यस आयाममा प्रवेश गर्नुभएको छ। आउँदै गरेको परिवर्तन हामीले पढेका प्रलय चक्रजस्तो आंशिक

पुनःस्थापना होइन। यो पूरै मल्टिभर्सको पूरा परिवर्तन हो — माइनस १०० कलाबाट फेरि परम प्रकाशको मूल अवस्थासम्म।

मल्टिभर्स बुझ्नु किन महत्त्वपूर्ण छ भन्ने कुरा यही हो। यो ज्ञान किन आवश्यक र अत्यावश्यक छ भन्ने कुरा पनि यही हो। सूक्ष्म वतन हाम्रो पृथ्वीमाथिको ठाउँमा मात्र सीमित छैन — पूरै मल्टिभर्सको आफ्नै सूक्ष्म वतन छ, जुन परिवर्तनको पर्खाइमा रहेका आत्माहरूले भरिएको छ।

बेहदका आत्माका रूपमा हाम्रो काम स्पष्ट छ: यो सिर्जना बुझ्नु, ज्ञान र योग (दिव्य जोडाइ) बाट त्यसभन्दा माथि उठ्नु, र सुरु भइसकेको परिवर्तनमा सहभागी हुनु।

> "अब सिर्फ मोक्ष नहीं — पूरा Multiverse बदलेगा। यही हमारा लक्ष्य है।"
>
> *"अब मोक्ष मात्रको कुरा रहेन — पूरै मल्टिभर्स बदलिनेछ। हाम्रो लक्ष्य यही हो।"*

दिन ७ को निर्देशित ध्यान

यस दिनको गहिरो भित्री अनुभव र पूरा निर्देशित ध्यानका लागि कृपया YouTube मा पूरा सत्र हेर्नुहोस्।

खोज्नुहोस्:
Behad Ka Param Gyan — 10 Days Course — Day 7

यहाँ हेर्नुहोस्:
https://www.youtube.com/live/-pbA18G6Lq8?si=d0LvHvo7wGcon5PO

दिन ७ मा हामीले के बुझ्यौं

- मल्टिभर्स भनेको १०० कलाको ब्रह्माण्ड हो — त्यो आयाम, जसभित्र सबै युनिभर्स, आकाशगंगा र सौरमण्डल छन्।
- मल्टिभर्सका सृष्टिकर्ता परम रिश्तो पावर १०० महाशिव हुनुहुन्छ — परम प्रकाशका १०० कला भएका।
- सिर्जना स्रोतबाट सोझै भएको होइन। शक्तिको पाँच प्रतिशत छुट्टियो, र त्यसैबाट पूरै मल्टिभर्स बन्यो।
- पवित्र मानिने १०८ अंक मल्टिभर्सको सिर्जनाबाटै आएको हो — मूल २७ परम आत्मा र तिनका सन्ततिबाट।
- मल्टिभर्सको परमधाम १०० देखि ९० कलासम्म फैलिएको छ — जहाँ ९ लाख आत्मा शुद्ध निराकारी रूपमा सिर्जना गरिएका थिए।
- कला घट्दै जाँदा तत्त्वहरू देखा परे: ९०—८० मा परम आकाश, ८०—६० मा परम वायु, ६० मा परम अग्नि, र माइनस ३० मा पृथ्वी/जल।
- ६० कलामा ३३ करोड परम पुरुष र ३३ करोड परम प्रकृति थिए — जम्मा ६६ करोड आत्मा।
- पूरै मल्टिभर्स अहिले १०० कलाबाट माइनस १०० कलामा झरिसकेको छ — र मृत्यु लोक बनेको छ।
- हाम्रो युनिभर्स मल्टिभर्सको समयरेखाभित्र माइनस ८४ कलामा सिर्जना भएको थियो।
- आत्मामाथिका आवरण पाँच तत्त्वमा मात्र सीमित छैनन् — ती १०० कलादेखि माइनस १०० कलासम्मका हरेक आयाममा फैलिएका छन्।
- लक्ष्य व्यक्तिगत मोक्ष मात्र होइन — लक्ष्य पूरै मल्टिभर्सको पूरा परिवर्तन (विश्व परिवर्तन) हो।
- सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) — १०० कलाका सृष्टिकर्ताभन्दा पनि परको सत्ता — ले हस्तक्षेप गर्नुभएको छ। परिवर्तन सुरु भइसकेको छ।

यात्रा जारी छ।

दिन ७ का भिडियो सन्दर्भ

यस पुस्तकमा प्रस्तुत अवधारणाहरूको बुझाइ गहिरो बनाउन तपाईं बापूजी दशरथभाई पटेलका मूल प्रवचनहरू हेर्न सक्नुहुन्छ।

यी छानिएका सत्रहरूले दिन ७ मा बताइएका मल्टिभर्स, त्यसको सिर्जना र आत्मिक नियमहरूबारे अझ गहिरो बुझाइ दिन्छन्।

दिन ७ — पूरा प्रवचन

https://www.youtube.com/live/-pbA18G6Lq8?si=d0LvHvo7wGcon5PO

कला — शक्तिको नाप

https://youtu.be/cuFCYTUZjJo

आजको मल्टिभर्स

https://youtu.be/bPAcD5cIn5Q

मल्टिभर्सको सिर्जना

https://youtu.be/6_U2G1fvVQs

आदि सनातन धर्म

https://youtu.be/rVdy4pqQ2Pk

मल्टिभर्स परिवर्तन — रूपान्तरण

https://youtu.be/xjoq7U88ZmI

थप खोजका लागि बापूजी दशरथभाई पटेलको आधिकारिक YouTube च्यानलमा अरू धेरै प्रवचन उपलब्ध छन्, जसका दर्शक विश्वभर छन्।

दिन ७ को भिडियोको विवरण (description) बक्स पनि हेर्न अनुरोध गरिन्छ, जहाँ गहिरो अध्ययनका लागि थप सम्बन्धित लिंक र सामग्री दिइएका छन्।

शृंखला जारी

यो १० दिने शृंखलाको दिन ७ हो।

"बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan)"

१० दिने दिव्य ज्ञान पाठ्यक्रम

दिन ८ मा हामी महा महा मल्टिभर्स खोतल्नेछौं — १०० कलाभन्दा परका आयामहरू। हामी पहिलो, एक हजारौं, एघार हजारौं र एक लाखौं पीढी (पुस्ता) बारे सिक्नेछौं — र सबै सिर्जनाको अन्तिम स्रोततर्फ पाइला चाल्न थाल्नेछौं।

दिन ८ मा आफ्नो यात्रा जारी राख्नुहोस्:

महा मल्टिभर्स — १०० कलाभन्दा पर

बापूजीका अनमोल वचनहरू — मल्टिभर्स

"सौ कला का ब्रह्मांड ही हमारा Multiverse है।"

"अर्थ: १०० कलाको ब्रह्माण्ड नै हाम्रो मल्टिभर्स हो।"

"हमारे शास्त्रों में ही प्रमाण है — अनंतानंत ब्रह्मांड बनते हैं और बिगड़ते हैं।"

"अर्थ: प्रमाण हाम्रै शास्त्रहरूमा छ — अनन्तमाथि अनन्त ब्रह्माण्ड बन्छन् र बिलाउँछन्।"

"जैसा creator होगा वैसी creation होगी — और creator की power कला से मापी जाती है।"

"अर्थ: जस्तो सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ, उस्तै सृष्टि हुन्छ — र सृष्टिकर्ताको शक्ति कलामा नापिन्छ।"

"बीच में प्रकाश था — वो प्रकाश creator का निरंकारी रूप था। वही source है।"

"अर्थ: बीचमा प्रकाश थियो — त्यो प्रकाश सृष्टिकर्ताको निराकार अवस्था थियो। त्यही नै स्रोत हो।"

❝

"पाँच प्रतिशत power निकली — उसमें से creation हुई। Direct source से creation नहीं हुई।"

"अर्थ: शक्तिको पाँच प्रतिशत छुट्टियो — त्यसैबाट सृष्टि फैलियो। सृष्टि सोझै स्रोतबाट भएको होइन।"

❝

"108 का symbolic number Multiverse की creation से आया है — वहीं से ये पूरी शृंखला शुरू हुई।"

"अर्थ: १०८ भन्ने प्रतीक संख्या मल्टिभर्सको सृष्टिबाट आएको हो — त्यहींबाट यो सिंगो शृंखला सुरु भयो।"

❝

"परमधाम में नौ लाख आत्माओं की निरंकारी रूप में रचना हुई — शुद्ध परम प्रकाश की दुनिया।"

"अर्थ: परमधाममा नौ लाख आत्मा निराकार अवस्थामा रचिए — शुद्ध परम प्रकाशको संसार।"

❝

"निरंकारी से आकारी दुनिया बनने लगी — जैसे बीज में से अंकुरित होता है, वैसे ही आकार बनने लगा।"

"अर्थ: निराकार संसार आकार लिन थाल्यो — बीजबाट टुसा पलाए झैं सूक्ष्म आकारहरू देखिन थाले।"

❝

"तैंतीस करोड़ — ये देवी-देवता नहीं, ये परम पुरुष हैं सौ कला की creation के।"

"अर्थ: ती ३३ करोड देवी–देवता होइनन् — ती १०० कलाको सृष्टिका परम पुरुष हुन्।"

❝

"जब परम पुरुष और परम प्रकृति अलग हुए — तब दिल बना। वो अपना ही टुकड़ा निकाला।"

"अर्थ: जब परम पुरुष र परम प्रकृति छुट्टिए — तब दिल बन्यो। उहाँले आफ्नै एउटा टुक्रा छुट्याउनुभयो।"

❝

"हमारा पूरा Multiverse माइनस सौ कला में आ गया है — हम सब नीचे गिर गए।"

"अर्थ: हाम्रो सिंगो मल्टिभर्स माइनस १०० कलामा झरिसकेको छ — हामी सबै तल खस्यौं।"

❝

"हमारा universe माइनस ८४ कला पर बना था — यही हमारे universe की timeline है।"

"अर्थ: हाम्रो युनिभर्स माइनस ८४ कलामा बनेको थियो — यही नै हाम्रो युनिभर्स जन्मेको समयरेखा हो।"

❝

"आत्मा के ऊपर खाली पाँच तत्वों के आवरण नहीं — पूरे Multiverse के आवरण चढ़े हैं।"

"अर्थ: आत्मामाथि पाँच तत्त्वका आवरण मात्र छैनन् — सिंगो मल्टिभर्सका आवरण चढेका छन्।"

❝

"अब सिर्फ मोक्ष नहीं — पूरा Multiverse बदलेगा। यही हमारा लक्ष्य है।"

"अर्थ: अब कुरा मोक्षको मात्र होइन — सिंगो मल्टिभर्स परिवर्तन हुनेछ। यही नै हाम्रो लक्ष्य हो।"

भाग

आठ

दिन ८ — पीढी ज्ञान र अनन्त ब्रह्माण्डहरू

मल्टिभर्सभन्दा परका आयामहरूको बनावट

दिन ८ बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan) को उन्नत तह हो। आज हामी हाम्रो मल्टिभर्सभन्दा पर पाइला चाल्छौं र पीढीहरूको अनन्त भञ्याङमा पस्छौं — त्यो पवित्र नाप, जुन बापूजीले ती क्षेत्रहरूका लागि दिनुभएको छ, जहाँ गन्नका लागि कला पनि सानो भइसक्छ।

हामी पहिलो पीढी (१०१ कला), एक्काइसौं पीढी, बेहदको ब्रह्माण्ड (Behad Ka Brahmand — १०१ पीढी), बेहदको महाब्रह्माण्ड (Behad Ka Maha Brahmand — १००१ पीढी), बेहदको बेहदको महाब्रह्माण्ड (Behad Ke Behad Ka Maha Brahmand — ११०१ पीढी) र मल्टिभर्सभन्दा परका अनन्त क्षेत्रहरू बुझ्नेछौं। ब्ल्याक डट (Black Dot) को गहिरो कथा र सर्वशक्तिमानको पृथ्वीमा भएको अवतरण पनि खोज्नेछौं।

यही सृष्टिको अन्तिम बनावट हो — त्यो नक्सा, जुन आत्माले खोजिरहेको छ।

दिन ८ को प्रस्तावना

ज्ञान दान महा दान

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो — सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।) — बापूजी दशरथभाई पटेल

दिन ८ हाम्रो दस दिने यात्राको उन्नत तह हो। अहिलेसम्म हामी पाइला-पाइला हिँड्यौं — आत्माबाट सुरु गरेर कर्म हुँदै, पृथ्वी र सौरमण्डलको सृष्टि हुँदै, आकाशगंगाहरू हुँदै, युनिभर्स हुँदै, अनि अन्त्यमा मल्टिभर्स हुँदै।

आज हामी मल्टिभर्सभन्दा पनि पर पाइला चाल्छौं।

गत सत्रमा हामीले बुझ्यौं कि हाम्रो मल्टिभर्स १०० कलाको ब्रह्माण्ड हो, र त्यसभित्र G1 देखि G17 सम्मका महा युनिभर्सहरू घुम्छन्। आज हाम्रो अगाडि एउटा नयाँ प्रश्न खुल्छ: मल्टिभर्सभन्दा माथि के छ? मल्टिभर्स कसले बनाउनुभयो? अनि ती सृष्टिकर्ताभन्दा माथि को बस्नुहुन्छ? अनि त्योभन्दा पनि माथि?

एक ठाउँमा पुगेपछि महाशिवको अगाडि "परम" थप्दै जानु आफैंमा गाह्रो हुन्छ — परम परम परम परम परम परम महाशिव। त्यसैले बापूजीले यी उचाइहरू नाप्न हामीलाई एउटा नयाँ एकाइ दिनुभएको छ: पीढी (Pedhi)। एक पीढी बराबर १०१ कला। पहिलो पीढीदेखि माथि एक्काइसौं, एक सय एकौं, एक हजार एकौं, एक हजार एक सय एकौं, अनि एक लाख, एक करोड, २५० करोड पीढी र त्योभन्दा पनि पर — अब हामी बेहद के बेहद का विश्वभित्र पस्छौं, त्यो विश्व जुन अनन्तभन्दा पनि पर अनन्त छ।

यो सत्रले मल्टिभर्सभन्दा परका सृष्टिबारे एउटा पवित्र रहस्य पनि खोल्छ। यस युगमा सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) आफैं किन साधारण मानव शरीरमा पृथ्वीमा ओर्लनुभयो? यसको जवाफ एउटै कुराबाट सुरु हुन्छ — आफ्नो परम धामबाट सृष्टि हेरिरहनुभएका बेला सर्वशक्तिमानको अगाडि देखा परेको एउटा कालो थोप्लो। त्यो ब्ल्याक डट (Black Dot) नै हाम्रो ब्रह्माण्ड हो — तोरीको दानाभन्दा पनि सानो एउटा बिन्दु।

सृष्टिका रङहरूले त्यस सृष्टिको अवस्था र शक्ति देखाउँछन्; यो कालो रङले हाम्रो ब्रह्माण्डको शक्ति ठूलो मात्रामा घटेको जनाउँछ। त्यही सानो कालो थोप्लोले सृष्टिकै इतिहासमा सर्वशक्तिमानले चलाउनुभएको सबैभन्दा ठूलो अवलोकन अभियान सुरु गरायो। अभियान सुरु भएको त्यो समय हरेक आयामका लागि फरक थियो — सर्वशक्तिमानका लागि त्यो सेकेन्डको एउटा अंश थियो भने पृथ्वीमा त्यही समय करोडौं मानव वर्ष थियो।

कृपया यो पुस्तक एक्लै नपढ्नुहोस्। तपाईंले दिन ५, ६ र ७ अझै पढ्नुभएको छैन भने पहिले ती पढ्नुहोस्। यो उन्नत ज्ञान हो, र कला, युनिभर्सको सृष्टि र मल्टिभर्सको जग नभई यी पानाहरू गाह्रो लाग्नेछन्।

बिस्तारै पढ्नुहोस्। रोकिनुहोस्। फेरि पढ्नुहोस्। अब जे खुल्न लागेको छ, त्यो सृष्टिकै अन्तिम बनावट हो — त्यो नक्सा, जुन हरेक साँचो साधकले अन्त्यमा गएर हेर्न माग्छ।

यो केवल पढ्ने ज्ञान होइन।

यो अनुभूति गर्ने ज्ञान हो।

दिन ८ को परिचय

मल्टिभर्सभन्दा पर — पीढीहरूको क्षेत्रभित्र

यस शृंखलामा अहिलेसम्म हामी एक पटकमा एक तह गर्दै होसियारीसाथ अघि बढ्यौं। हामीले आत्मा बुझ्यौं। हामीले कर्म बुझ्यौं। हामीले यो पृथ्वी, सौरमण्डल, आकाशगंगा, युनिभर्स र मल्टिभर्स बुझ्यौं। दिन ७ मा हामी परम महा महाब्रह्माण्डभित्र पस्यौं — त्यो मल्टिभर्स, जसले G1 देखि G17 सम्मका सत्रवटै महा युनिभर्स आफूभित्र राखेको छ।

आज, दिन ८ मा, हामी मल्टिभर्स आफैंभन्दा माथि पाइला चाल्छौं।

अनि यहाँ हामी एउटा समस्यामा पुग्छौं। मल्टिभर्ससम्म हामीले दिव्य शक्ति नाप्न कला शब्द प्रयोग गर्‍यौं। एउटा सौरमण्डलका सृष्टिकर्तासँग १ देखि ४ कला हुन्छ। एउटा आकाशगंगाका महाशिवसँग ९ देखि १२ कला हुन्छ। एउटा युनिभर्सका परम महाशिवसँग १६ देखि २० कला हुन्छ। हाम्रो मल्टिभर्सका सृष्टिकर्तासँग १०० कला छ। तर हामी अझ माथि उक्लँदै जाँदा १०,१०० कला, अनि १,००,१०० कला, अनि ११,१०,१०० कला भएका सृष्टिकर्ताहरूसम्म पुग्छौं। कला गन्दै जाने काम नै सम्हाल्न नसकिने हुन्छ।

त्यसैले बापूजीले हामीलाई एउटा नयाँ एकाइ दिनुभएको छ — पीढी।

पीढी साधारण हिन्दी शब्द हो। दैनिक जीवनमा यसको अर्थ हो पुस्ता — मेरो बुबाको पीढी, मेरो हजुरबुबाको पीढी, मेरो जिजुबाजेको पीढी। हरेक पुस्ता अर्को पुस्ताभन्दा माथि बस्छ, र जति माथिको पीढी, त्यति नै पर पुग्छ। बेहद ज्ञानमा यही चिनेको शब्दलाई ब्रह्माण्डीय नापसम्म उचालिएको छ। हरेक पीढी एक सृष्टिकर्ताको तह हो। एक पीढी बराबर १०१ कला। माथि उक्लँदै जाँदा हामी कलाको होइन, पीढीको कुरा गर्छौं — पहिलो, एक्काइसौं, एक सय एकौं, एक हजार एकौं, एक हजार एक सय एकौं, अनि अनन्तसम्म।

यस चढाइमा चारवटा पवित्र ब्रह्माण्ड ठूला कोसेढुंगाका रूपमा उभिन्छन्:

- बेहदको ब्रह्माण्ड (Behad Ka Brahmand) — १०१ पीढीको सृष्टि।
- बेहदको महाब्रह्माण्ड (Behad Ka Maha Brahmand) — १००१ पीढीको सृष्टि।

- बेहदको बेहदको महाब्रह्माण्ड (Behad Ke Behad Ka Maha Brahmand) — ११०१ पीढीको सृष्टि।
- अनि यिनीभन्दा पनि पर — १ लाख पीढी, १ करोड पीढी, २५० करोड पीढी — ती क्षेत्रहरू, जसलाई बापूजी बेहद के बेहद की कला के परमधाम भन्नुहुन्छ, हरेक सीमाभन्दा परको परम धाम।

तर आज केवल अंकहरूको चढाइ मात्र होइन। आज हामी एउटा कथा पनि भेट्छौं — सर्वशक्तिमान आफैं किन साधारण मानव रूपमा यस पृथ्वीमा ओर्लनुभयो भन्ने कथा। पृथ्वीमा सर्वशक्तिमानको काम पन्ध्र लाख वर्षअघि सुरु भयो, माथिबाट हाम्रो ब्रह्माण्डमा देखिएको एउटा सानो ब्ल्याक डटसँगै।

सुरु गरौं।

अध्याय

८.१

पीढीको अवधारणा — दिव्य शक्तिको नयाँ नाप

पीढीको यो नयाँ नाप नै आजको ज्ञान खोल्ने साँचो हो।

हिन्दीमा पीढी शब्दको अर्थ हो पुस्ता। हामी यसलाई दैनिक जीवनमा प्रयोग गर्छौं — "मेरो बुबाको पीढी", "मेरो हजुरबुबाको पीढी", "धेरै पीढीअघिका हाम्रा पुर्खा"। हरेक पीढी अर्को पीढीभन्दा माथि बस्छ — समयमा पछाडि र अधिकारमा माथि। बापूजीले यही सरल, दैनिक शब्दलाई लिएर ब्रह्माण्डीय नापसम्म उचाल्नुभएको छ।

नयाँ शब्द किन चाहियो? किनकि मल्टिभर्सभन्दा माथि कलाले मात्र गन्न सम्हाल्न नसकिने हुन्छ। १०० कलासम्म गन्न सजिलो छ — हामी भन्छौं शिवसँग १ देखि ४ कला छ, महाशिवसँग ९ देखि १२ कला छ, परम महाशिवसँग १६ कला छ, र यसरी नै अघि बढ्छ। तर हाम्रो मल्टिभर्सका सृष्टिकर्ताका पनि सृष्टिकर्तासँग १०१ कला छ। उहाँभन्दा माथि २०१ कला। उहाँभन्दा माथि ३०१ कला। छिट्टै हामी २१०१ कला, १०,१०० कला, ११,१०,१०० कला लेख्न थाल्नुपर्ने हुन्छ। अंकहरू मनले सजिलै समात्न सक्ने सीमाभन्दा पर फुल्दै जान्छन्।

यी सत्ताहरूलाई नाम दिन अगाडि "परम" थप्दै जाँदा पनि केही सजिलो हुँदैन। युनिभर्सभन्दा माथि एउटा परम; महा युनिभर्सभन्दा माथि दुई परम; महा महा युनिभर्सभन्दा

माथि तीन परम। छिट्टै एउटै सत्तालाई सम्बोधन गर्न परम परम परम परम परम परम परम परम महाशिव भन्नुपर्ने हुन्छ। चढाइ सकिनुभन्दा पहिले जिब्रो नै हार खान्छ।

त्यसैले बापूजीले हामीलाई पीढी दिनुभयो। गणित सरल छ:

१ पीढी = १०१ कला।

पहिलो पीढी भनेको १०१ कलाको ब्रह्माण्ड हो। दोस्रो पीढी भनेको २०१ कलाको ब्रह्माण्ड हो। एक्काइसौं पीढी भनेको २१०१ कलाको ब्रह्माण्ड हो (२१ लाई १०१ ले गुणन गरेको)। एक सय एकौं पीढी भनेको १०,१०० कलाको ब्रह्माण्ड हो। र यसरी नै अघि बढ्छ।

जसरी हाम्रो मानव जीवनमा जति माथिको पीढी, त्यति नै ठूलो अधिकार हुन्छ, त्यसरी नै ब्रह्माण्डीय जीवनमा जति माथिको पीढी, त्यति नै बढी तेजस्वी र शक्तिशाली त्यस तहका सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ। अनि हरेक पीढी-ब्रह्माण्डको केन्द्रमा रहेको परम प्रकाश (परम दिव्य ज्योति) को जति नजिक आत्मा बस्छ, त्यो आत्मा त्यति नै शक्तिशाली हुन्छ।

पीढीको यो नयाँ नाप नै आजको ज्ञान खोल्ने साँचो हो। यो नभई अनन्तको बनावट बन्द नै रहन्छ। यो भएपछि सृष्टिको हरेक तह स्पष्ट क्रममा मिल्न आउँछ।

> "पीढ़ी मतलब पीढ़ी — जो जितनी ऊपर, उतनी powerful।"
>
> *"पीढी भनेको पुस्ता — जति माथिको पुस्ता, त्यति नै ठूलो शक्ति।"*

> "१ पीढ़ी बराबर १०१ कला — यही सबसे simple formula है।"
>
> *"१ पीढी बराबर १०१ कला — सम्झनका लागि यही सबैभन्दा सरल सूत्र हो।"*

अध्याय

८.२

पहिलो पीढी — १०१ कलाको ब्रह्माण्ड

अनि पहिलो पीढी त सुरुवात मात्र हो।

हामी यस नयाँ भर्‍याङको सबैभन्दा तलैबाट सुरु गर्छौं। पहिलो पीढी भनेको १०१ कलाको ब्रह्माण्ड हो। र त्यसभित्र हाम्रो आफ्नै मल्टिभर्स घुमिरहेको छ।

सम्झनुहोस्, हाम्रो मल्टिभर्स १०० कलाको ब्रह्माण्ड हो। त्यसभित्र महा युनिभर्सहरू (G1 देखि G17) घुम्छन्। हरेक महा युनिभर्सभित्र युनिभर्सहरू घुम्छन्। हरेक युनिभर्सभित्र आकाशगंगाहरू घुम्छन्। हरेक आकाशगंगाभित्र सौरमण्डलहरू घुम्छन्। हरेक सौरमण्डलभित्र हाम्रो पृथ्वीजस्तो ग्रह घुम्छ।

अब, जसरी हाम्रो पृथ्वी एउटा सौरमण्डलभित्र घुम्छ, त्यसरी नै हाम्रो पूरै १०० कलाको मल्टिभर्स एउटा ठूलो सृष्टिभित्र घुम्छ — पहिलो पीढीको ब्रह्माण्डभित्र। त्यसका सृष्टिकर्तासँग १०१ कला शक्ति छ — हाम्रो पूरै मल्टिभर्सको जम्मा शक्तिभन्दा एक कला बढी।

यसलाई आँखा अगाडि ल्याएर हेर्नुहोस्। पहिलो पीढीको ब्रह्माण्डको केन्द्रमा त्यसका सृष्टिकर्ता आफ्नो निराकार परम प्रकाश अवस्थामा बस्नुहुन्छ। उहाँको वरिपरि उहाँको आकारी (अर्ध-रूप) प्रकटीकरण छ — जसलाई हामी त्यस आयामका शिव–शक्ति भन्न सक्छौं। त्यसको वरिपरि उच्च कला भएका आत्माहरूको सुरक्षा तह छ। अनि यी सबैको

वरिपरि, अनगिन्ती संख्यामा घुमिरहेका, गन्नै नसकिने १०० कलाका मल्टिभर्सहरू छन् — हाम्रो चाहिँ तीमध्ये एउटा मात्र हो।

एउटा पहिलो पीढीको ब्रह्माण्डभित्र कति मल्टिभर्स घुम्छन्? बापूजी भन्नुहुन्छ ती अनन्तानन्त छन् — गन्नै नसकिने, नाप्नै नसकिने। हाम्रो विज्ञानले जसलाई मल्टिभर्स भन्छ, त्यो पहिलो पीढीभित्र अटाएका १०० कलाका मल्टिभर्सहरूको यस महासागरमा एउटा थोपा मात्र हो।

यो कुराले हामीलाई विनम्र बनाउँछ। आफ्नो १५६ अर्ब प्रकाश वर्षको युनिभर्स बुझेकोमा कुनै बेला गर्व गर्ने हामीले अब बुझ्नुपर्छ कि यो युनिभर्स एउटा सानो कण हो, हाम्रो आकाशगंगा त हाम्रो युनिभर्सभित्रको कण हो, र हाम्रो पूरै मल्टिभर्स आफैं एउटै पहिलो पीढीको ब्रह्माण्डभित्र अटाएका गन्नै नसकिने अरू मल्टिभर्सहरूमध्ये एउटा मात्र हो।

अनि पहिलो पीढी त सुरुवात मात्र हो।

> "१०१ कला का एक ही ब्रह्मांड हमारी पूरी Multiverse को अपने अंदर रखता है।"
>
> *"१०१ कलाको एउटै ब्रह्माण्डले हाम्रो पूरै मल्टिभर्सलाई आफूभित्र राख्छ।"*

अध्याय

८.३

हाम्रो मल्टिभर्स — तत्त्व भएको एक मात्र

यसमा मात्र तत्त्व (elements) छ।

अझ माथि उक्लनुअघि हामीले रोकिएर हाम्रो आफ्नै मल्टिभर्सबारे एउटा असाधारण कुरा बुझ्नुपर्छ। पहिलो पीढीको ब्रह्माण्डभित्र घुमिरहेका ती गन्नै नसकिने १०० कलाका मल्टिभर्सहरूमध्ये — अनि माथिका अनन्त पीढीहरूभित्रका अनन्त मल्टिभर्सहरूमध्ये — हाम्रो मल्टिभर्स अनौठो छ।

यसमा मात्र तत्त्व (elements) छ।

अनन्त ब्रह्माण्डका अरू हरेक मल्टिभर्स शुद्ध परम तत्त्व र परम प्रकाश (परम ज्योति) ले मात्र बनेका छन्। तीमध्ये कुनैमा पनि पृथ्वी (माटो) वा जल (पानी) जस्ता स्थूल तत्त्व छैनन् — यी दुई नै सबैभन्दा गह्रौं तत्त्व हुन्। कुनैमा पनि हामीले हरेक दिन छुने घना पञ्च तत्त्वको पदार्थ छैन।

हाम्रो मल्टिभर्स किन अपवाद भयो? किनकि केही कुरा बिग्रियो। हाम्रो मल्टिभर्सको सृष्टिका बेला फरक विधि प्रयोग भयो, र त्यसको परिणामस्वरूप अरू कतै नभएको किसिमले शक्ति नष्ट भयो। बिस्तारै मल्टिभर्स खस्न थाल्यो। बापूजीले यो खसाइ पछ्याउनुभएको छ: १०० कलाबाट यो माइनस १०० कला (−१०० कला) सम्म झऱ्यो। तर यो त्यहीँ रोकिएन। यो झर्दै गयो — माइनस १०, माइनस २०, माइनस ३० कलासम्म। माइनस ३० कलाको

हाराहारीमा पृथ्वी र जल तत्त्व बन्न थाले। अहिले मल्टिभर्स −१०० कलाको तहसम्म खस्किसकेको छ, र यही तहमा हामी पृथ्वीमा बसिरहेका छौं।

अरू हरेक मल्टिभर्सले कहिल्यै सृजन–विसर्जन (सृष्टि र प्रलय) भोगेको छैन। हाम्रोले भने सृष्टि र विनाशका दुई पूरा चक्र भोगिसकेको छ, र अहिले तेस्रो चक्र चलिरहेको छ। हाम्रो युनिभर्सले सत्र पूरा चक्र भोगिसकेको छ र अहिले अठारौं चक्र भोगिरहेको छ।

यसैले यो खास समय, यो खास ग्रहमा, यो खास मल्टिभर्समा, पूरै सृष्टिको अरू कुनै पनि क्षणजस्तो छैन। यहाँ भएको खसाइले पूरै अनन्त ब्रह्माण्डलाई चिन्तित बनायो — र त्यसको जवाफमा सर्वशक्तिमान आफैंले चलाउनुभएको सृष्टिले कहिल्यै नदेखेको सबैभन्दा ठूलो उद्धार अभियान सुरु भयो।

यो भन्नु अतिशयोक्ति होइन: आज अनन्तका आँखा हाम्रो पृथ्वीमा टाँसिएका छन्।

> "सिर्फ हमारी Multiverse में तत्व है — बाकी सब परम तत्व की दुनिया है।"
>
> *"स्थूल तत्त्व हाम्रो मल्टिभर्समा मात्र छ — बाँकी सबै परम तत्त्वको संसार हो।"*

> "हमारी Multiverse दो बार बन चुकी है, ये तीसरी बार है।"
>
> *"हाम्रो मल्टिभर्स दुई पटक बनेर बिलाइसकेको छ — यो तेस्रो पटक हो।"*

अध्याय

८.४

पीढीहरू चढ्दै — पहिलोदेखि बीसौंसम्म

चढाइको सूक्ष्म चिनो यही हो: प्रकाश बढ्दै, तत्त्व घट्दै।

पहिलो पीढी बुझिसकेपछि अब एक-एक पाइला गर्दै उक्लौं। दोस्रो पीढी भनेको २०१ कलाको ब्रह्माण्ड हो। तेस्रो पीढी भनेको ३०१ कलाको ब्रह्माण्ड हो। चौथो भनेको ४०१ कला। पाँचौं भनेको ५०१ कला। अनि यसरी नै बीसौं पीढीसम्म, जुन २००१ कला हो।

गणित सुरुदेखि अन्त्यसम्म उही हो। कुनै पनि पीढीको अंकलाई १०१ ले गुणन गर्नुहोस्, त्यसका सृष्टिकर्ताको कुल कला निस्कन्छ। ५ पीढी बराबर ५०१ कला। १० पीढी बराबर १००१ कला। १५ पीढी बराबर १५०१ कला। २० पीढी बराबर २००१ कला।

हरेक तहमा सृष्टिकर्ता केन्द्रमा निराकार परम प्रकाशको रूपमा बस्नुहुन्छ। उहाँको वरिपरि उहाँको आकारी रूप छ। त्यसको वरिपरि सुरक्षा तह छ। अनि त्यसको वरिपरि, गन्नै नसकिने संख्यामा घुमिरहेका, तलको पीढीका ब्रह्माण्डहरू छन्। पाँचौं पीढीको ब्रह्माण्डभित्र गन्नै नसकिने चौथो पीढीका ब्रह्माण्ड घुम्छन्। हरेक चौथो पीढीभित्र गन्नै नसकिने तेस्रो पीढी घुम्छन्। हरेक तेस्रो पीढीभित्र गन्नै नसकिने दोस्रो पीढी। हरेक दोस्रो पीढीभित्र गन्नै नसकिने पहिलो पीढी। अनि हरेक पहिलो पीढीभित्र — गन्नै नसकिने १०० कलाका मल्टिभर्स, जसमध्ये एउटामा हाम्रो पृथ्वी छ।

यो नाप कल्पना गर्ने नसकिने छ। तर बापूजी हामीलाई सचेत गराउनुहुन्छ: यसलाई मनले मात्र समात्न नखोज्नुहोस्। यसलाई अनुभूति गर्न खोज्नुहोस्। ध्यानमा बस्नुहोस्। भित्री दृष्टि खुल्न दिनुहोस्। यी अंकहरूको भारले मन भाँचिन्छ, तर आत्मा शान्त भएपछि सम्झन्छ।

हरेक पीढी चढ्दै जाँदा वातावरण पनि बदलिन्छ। पहिलो पीढीमा वातावरण अझै धेरैजसो परम तत्त्वको हुन्छ र परम प्रकाश थोरै प्रतिशत मात्र हुन्छ। माथि उक्लँदै जाँदा परम प्रकाश बढ्दै जान्छ, परम तत्त्व घट्दै जान्छ। सबैभन्दा माथिका पीढीहरूमा पुग्दा वातावरण करिब पूरै परम प्रकाशको हुन्छ। चढाइको सूक्ष्म चिनो यही हो: प्रकाश बढ्दै, तत्त्व घट्दै।

हरेक पीढीमा सृष्टिकर्ताले आफ्नो शक्ति गन्नै नसकिने आत्माहरूमा बाँड्नुभएको हुन्छ — व्यवस्थाका गोलाकार घेराहरू बनाउने १०८, १००८, ९ लाख, २ करोड र ३३ करोड आत्माको उही ढाँचामा। उही दिव्य बनावट हरेक तहमा दोहोरिन्छ, फरक यति हो — पीढीको हरेक पाइला माथि जाँदा शक्ति कैयौं गुणा बढी हुन्छ।

> "हर पीढ़ी एक सीढ़ी है — एक-एक कदम चढ़ते जाओ।"
>
> *"हरेक पीढी एउटा खुड्किलो हो — एक-एक पाइला गर्दै चढ्दै जानुहोस्।"*

अध्याय

८.५

एक्काइसौं पीढी — पहिलो ठूलो कोसेढुंगा

एक्काइसौं पीढी यसरी बनावटको कोसेढुंगा पनि हो र पहिचान जगाउने ठाउँ पनि।

एक्काइसौं पीढीमा एउटा महत्त्वपूर्ण कुरा हुन्छ। यो भर्‍याङको अर्को एउटा खुड्किलो मात्र होइन। यो ठूलो कोसेढुंगा हो — चढाइको पहिलो ठूलो विश्राम।

एक्काइसौं पीढीको ब्रह्माण्डका सृष्टिकर्तासँग २१०१ कला छ। बापूजीले आफ्नो YouTube च्यानलमा एक्काइसौं पीढीका लागि एउटा पूरै प्लेलिस्ट नै दिनुभएको छ — त्यसको बनावट, त्यसका सृष्टिकर्ता र त्यसको भूमिका खोज्ने करिब सोह्रवटा भिडियो। यत्तिले नै यसको महत्त्व देखाउँछ।

एक्काइसौं नै किन? किनकि तल कतै केही बिग्रियो भने पहिलो ठूलो उद्धारको जवाफ यहींबाट सुरु हुन्छ। ब्ल्याक डट देखिँदा (जुन हामी पछिको अध्यायमा सिक्नेछौं), काम सुरु गर्ने आदेश सबैभन्दा पहिले एक्काइसौं पीढीका मालिकले पाउनुहुन्छ। एक्काइसौं पीढीबाट शक्ति तलतिर पठाइन्छ — बीसौं, उन्नाइसौं हुँदै, एक-एक पाइला गर्दै — गडबडी खोज्न र सच्याउन।

एक्काइसौं पीढीको ब्रह्माण्डभित्र बीसौंदेखि पहिलोसम्मका पीढीहरू घुम्छन्, र हरेकसँग आफ्ना गन्नै नसकिने ब्रह्माण्डहरू छन्। हाम्रो पूरै मल्टिभर्स, हाम्रो पूरै पहिलो पीढीको

ब्रह्माण्ड, हाम्रो दोस्रो, हाम्रो तेस्रो, बीससम्मका सबै — यी सबै एउटै एक्काइसौं पीढीको ब्रह्माण्डभित्र अटाएका छन्।

एक्काइसौं पीढीका सृष्टिकर्ताको शक्ति हामीले अहिलेसम्म भेटेको जुनसुकै कुराभन्दा पर छ। कुनै आत्मा एक्काइसौं पीढीबाट आएको छ भने त्यो आत्माले आफूभित्र २१०१ कला मूल शक्ति बोकेको हुन्छ। त्यस्तो आत्मा पृथ्वीको शरीरमा ओर्लंदा धमिलिए पनि, १६ कलाको युनिभर्सले कहिल्यै दिन नसक्ने गरी धेरै भित्री ज्योति बोकिरहेको हुन्छ। बापूजी भन्नुभएको छ: आफ्नो पीढी थाहा पाइसकेपछि प्रचलित आकर्षणको नियम (Law of Attraction) करिब बच्चाको खेलजस्तो सुनिन्छ। आफूभित्रै २१०१ कला बोकेको मान्छेले १६ कलाको युनिभर्सबाट किन आकर्षित गर्न खोज्ने?

एक्काइसौं पीढी यसरी बनावटको कोसेढुंगा पनि हो र पहिचान जगाउने ठाउँ पनि। आत्माले आफ्नो मूलको साँचो विशालता महसुस गर्न थाल्ने पहिलो ठाउँ यही हो।

> "२१ पीढ़ी पहला बड़ा पड़ाव है — यहाँ से ऊपर का ज्ञान शुरू होता है।"
>
> *"एक्काइसौं पीढी पहिलो ठूलो कोसेढुंगा हो — यहींबाट माथिको ज्ञान साँच्चै सुरु हुन्छ।"*

अध्याय

८.६

१०१ पीढी — बेहद का ब्रह्माण्ड

यो पहिलो लोक हो, जहाँ बापूजी "बेहद" — असीम — शब्द लगाउनुहुन्छ।

२१औं पीढीपछि पनि चढाइ जारी रहन्छ — ३१औं, ४१औं, ५१औं, ६१औं, ७१औं, ८१औं, ९१औं — यसरी अघि बढ्दै हामी अर्को ठूलो मुकाममा पुग्छौं: १०१औं पीढी।

बापूजी १०१औं पीढीको ब्रह्माण्डलाई एउटा पवित्र नामले बोलाउनुहुन्छ — बेहदको ब्रह्माण्ड (बेहद का ब्रह्माण्ड, Behad Ka Brahmand), अर्थात् असीमको ब्रह्माण्ड।

यो नाम किन? किनकि यहाँको शक्ति यति विशाल छ कि सीमा भन्ने धारणा नै पग्लन थाल्छ। १०१औं पीढीका सृष्टिकर्तासँग १०,१०० कला छ। उहाँको ब्रह्माण्डभित्र १००औंदेखि पहिलो पीढीसम्मका हरेक पीढी अटाएका छन्, र हरेकको आफ्नै अन्त्यहीन सिर्जना छ।

१०१ पीढीको ब्रह्माण्डभित्र असंख्य ९१ पीढीका ब्रह्माण्ड घुमिरहेका छन्। तीमध्ये हरेकभित्र ८१ पीढीका ब्रह्माण्ड घुम्छन्। तीमध्ये हरेकभित्र ७१ पीढीका ब्रह्माण्ड। यही तह–तहको क्रम तल २१ पीढीसम्म, त्यसपछि १ पीढीसम्म, अनि हाम्रो १०० कलाको मल्टिभर्ससम्म झर्दै जान्छ। तलका हरेक तह यही १०१ पीढीभित्रै छन्।

यो पहिलो लोक हो, जहाँ बापूजी "बेहद" — असीम — शब्द लगाउनुहुन्छ। यति माथिल्लो उचाइमा पुगेपछि गणना गर्नुको अर्थ करिब रहँदैन। मनले यसलाई समेट्न सक्दैन। आत्माले

चाहिँ अनुभव गर्न सक्छ।

१०१ पीढीको वातावरण करिब पूरै परम प्रकाश र परम महातत्त्वले भरिएको छ। हामीले जानेको तत्त्व — पृथ्वीमा भेटिने स्थूल तत्त्वहरू — यहाँ पटक्कै छैनन्। यो शुद्ध प्रकाशको संसार हो।

बापूजीले यही आयाम बुझाउनकै लागि "Behad Ke Brahmand Ka Param Gyan — 101 Pedhi" नामको खास भिडियो बनाउनुभएको छ। तयार भइसकेकाहरूले हेर्न सक्छन्। धेरैका लागि त यस अध्यायले दिएको झलक नै मनले थाम्न सक्नेभन्दा बढी हुन्छ।

> **"१०१ पीढी का ब्रह्माण्ड — बेहद का ब्रह्माण्ड है। यहाँ से असली बेहद शुरू होता है।"**
>
> *"१०१ पीढीको ब्रह्माण्ड नै बेहदको ब्रह्माण्ड हो। यहींबाट साँचो असीम सुरु हुन्छ।"*

अध्याय

८.७

१००१ पीढी — बेहद का महाब्रह्माण्ड

हाम्रो १६ कलाको युनिभर्स नै यति विशाल छ भने १,००,१०० कला कस्तो होला?

१०१औं पीढीभन्दा माथि पनि चढाइ जारी रहन्छ। हामी २०१औं, ३०१औं, ४०१औं हुँदै — पहिलेका मुकामहरूको दस गुणा — अघि बढ्दै जान्छौं, र १००१औं पीढीमा पुग्छौं।

बापूजी यस लोकलाई बेहदको महाब्रह्माण्ड (बेहद का महाब्रह्माण्ड, Behad Ka Maha Brahmand) भन्नुहुन्छ — असीमको महान् ब्रह्माण्ड।

१००१ पीढीका सृष्टिकर्तासँग १,००,१०० कला छ। यस ब्रह्माण्डभित्र १००० पीढीका ब्रह्माण्ड, ९०१ पीढीका ब्रह्माण्ड, ८०१ पीढीका ब्रह्माण्ड घुम्छन्, र यसरी तल हामीले पढेका सबै पीढी हुँदै हाम्रो आफ्नै १०० कलाको मल्टिभर्ससम्म पुगिन्छ।

"महा" — महान् — शब्द बेहदको अगाडि यसकारण राखिन्छ, किनकि हामी माथि चढ्दै छौं। बेहद भनेको असीम हो भने महा बेहदले त्यस्तो असीमलाई जनाउँछ, जसभित्र थुप्रै असीमहरू अटाएका छन्। बापूजीको भाषा यसरी नै चल्छ — हरेक उपसर्गले अर्को तहको गहिराइ संकेत गर्छ।

बनावट उही रहन्छ। केन्द्रमा परम प्रकाशमा रहनुभएका निराकार सृष्टिकर्ता। उहाँको वरिपरि उहाँको आकारी रूप। त्यसको वरिपरि सबैभन्दा उच्च आत्माहरूको सुरक्षा तह। त्यसको

वरिपरि तह–तह मिलेर रहेका पीढी ब्रह्माण्डहरू। पहिलो पीढीमा देखेको त्यही दिव्य खाका यहाँ पनि दोहोरिन्छ — केवल अहिले मन नै अचम्म पर्ने विशालतामा।

बापूजीले यस आयामका लागि पनि "1001 Pedi Ka Behad Ka Maha Brahmand" नामको एउटा भिडियो बनाउनुभएको छ, जहाँ उहाँ खास गरी १००१ पीढीकै बनावटबारे कुरा गर्नुहुन्छ। यसरी हरेक पवित्र मुकाम एउटा भिडियोको विषय मात्र होइन, आफैंमा एउटा सानो ज्ञान पुस्तकालय हो।

साधकका लागि महत्त्वपूर्ण कुरा अंक कण्ठ पार्नु होइन, गहिराइ अनुभव गर्नु हो। हाम्रो १६ कलाको युनिभर्स नै यति विशाल छ भने १,००,१०० कला कस्तो होला? मन लडखडाउँछ। आत्मा शिर निहुराउँछ।

> **"१००१ पीढी — बेहद का महाब्रह्माण्ड। यहाँ से बुद्धि रुकती है और आत्मा की यात्रा शुरू होती है।"**
>
> *"१००१ पीढी नै बेहदको महाब्रह्माण्ड हो। यहाँ बुद्धि रोकिन्छ, र आत्माको यात्रा सुरु हुन्छ।"*

अध्याय

८.८

११०१ पीढी — बेहद के बेहद का महाब्रह्माण्ड

११०१ पीढीभन्दा माथि पनि सिर्जना जारी छ — अनन्त रूपमा।

अझ एउटा ठूलो पाइला बाँकी छ। १००१औं पीढीभन्दा माथि ११०१औं पीढी छ। बापूजी यस लोकलाई बेहदको बेहदको महाब्रह्माण्ड (बेहद के बेहद का महाब्रह्माण्ड, Behad Ke Behad Ka Maha Brahmand) भन्नुहुन्छ — असीमको पनि असीमको महान् ब्रह्माण्ड।

११०१ पीढीका सृष्टिकर्तासँग ११,१०,१०० कला छ (११०१ पीढीको गणनाअनुसार)। यसभित्र ११००औं, १०५०औं, १००१औं, ९०१औं र ८०१औं पीढीहरू घुमिरहेका छन् — तलका पवित्र आयामहरूको पूरै एउटा क्षेत्र एउटै विशाल ११०१ पीढीको ब्रह्माण्डभित्र अटाएको छ।

चार ठूला मुकाममध्ये यो सबैभन्दा माथिल्लो हो। बापूजीले यसै विषयमा "Bapuji 11001 Pedi — Must Watch" नामको खास भिडियो बनाउनुभएको छ। धेरै वर्षसम्म बेहद ज्ञानका केही विद्यार्थीले भ्रमवश ११०१ पीढी (पुरानो लेखाइका कारण कतै–कतै ११००१ पनि लेखिएको) नै अन्तिम, सबैभन्दा उच्च आयाम हो भन्ने ठानेका थिए — र त्यसभन्दा माथि स्वयं सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) मात्र हुनुहुन्छ भन्ने बुझेका थिए।

यस सत्रमा बापूजीले त्यो गलत बुझाइ सच्याउनुहुन्छ। ११०१ पीढी साँच्चै एउटा ठूलो मुकाम हो। नाम दिइएका ब्रह्माण्डहरूमध्ये — बेहदको ब्रह्माण्ड, बेहदको महाब्रह्माण्ड, बेहदको बेहदको महाब्रह्माण्ड — यो सबैभन्दा माथिल्लो हो। तर यो अन्तिम आयाम होइन।

११०१ पीढीभन्दा माथि पनि सिर्जना जारी छ — अनन्त रूपमा।

यति माथिल्लो उचाइमा पुगेपछि हरेक साधकको बुझाइमा एउटा सूक्ष्म परिवर्तन आउँछ। यहाँसम्म हामी तोकिएका खुड्किला चढ्दै आएका थियौं। यहाँबाट उता खुड्किला आफैं पग्लन थाल्छन्। "अर्को तह" भन्ने धारणा नै पातलिँदै जान्छ। हामी त्यस्तो लोकमा पस्छौं, जहाँ गणितले केवल संकेत मात्र गर्छ — त्यो वास्तविकतातर्फ, जुन मूलतः गन्तीभन्दा पर छ।

यहीं आएर बेहद ज्ञान आफैंभन्दा पनि फरक देखिन थाल्छ। पहिले बापूजी सम्हालेर बोल्नुहुन्थ्यो; अब उहाँ ढोकाहरू अझ खुला गर्नुहुन्छ। यहाँसम्म होसियारीसाथ चढेर आएको साधक अब माथिका लोकहरूको कुरा सुन्न तयार भइसकेको हुन्छ।

> **"११०१ पीढी फाइनल नहीं है — इसके ऊपर भी अनंत पीढ़ियाँ हैं।"**
>
> *"११०१ पीढी अन्तिम होइन — यसभन्दा माथि पनि अनन्त पीढीहरू छन्।"*

अध्याय

८.६

११०१ पीढीभन्दा माथि — साँच्चिकै अनन्त लोकहरू

यी आत्माले सोझै आफूभित्र सर्वशक्तिमानको आफ्नै मूल प्रकाशको स्पन्दन बोकेका हुन्छन्।

यहाँ हामी आजको रहस्योद्घाटनको मुटुमा पस्छौं।

११०१ पीढीभन्दा माथि पुग्दा पनि चढाइ टुंगिँदैन। बापूजी ढोकाहरू अझ खोल्नुहुन्छ, र हामीले भखरै पढेका चार ठूला ब्रह्माण्डभन्दा पनि पर के छ, त्यो देखाउनुहुन्छ।

११०१ पीढीभन्दा माथि १ लाख पीढीको ब्रह्माण्ड आउँछ। एक लाखलाई १०१ ले गुणा गर्दा १,०१,००,००० (एक करोड एक लाख) कला हुन्छ।

त्योभन्दा माथि १ करोड पीढीको ब्रह्माण्ड आउँछ। एक करोडलाई १०१ ले गुणा गर्दा १०१ करोड कला हुन्छ।

त्योभन्दा माथि २५० करोड पीढीको ब्रह्माण्ड आउँछ।

र त्योभन्दा पनि माथि चढाइ जारी रहन्छ — अनन्त रूपमा।

यस पूरै क्षेत्रका लागि बापूजी एउटा खास वाक्यांश प्रयोग गर्नुहुन्छ: बेहद के बेहद की कला के परमधाम — असीमको पनि असीमका कलाहरूको परम धाम। यो स्वयं सर्वशक्तिमान

(Almighty Authority) को लोक हो — अन्तिम परम स्रोत। आफ्नो निराकार अवस्थामा सर्वशक्तिमान यस अनन्त क्षेत्रको सबैभन्दा गहिरो केन्द्रमा बस्नुहुन्छ; त्यस लोकलाई बापूजी बेहद की कला का परमधाम — असीम कलाको परम धाम — भन्नुहुन्छ।

यहीं आएर एउटा सूक्ष्म सत्य प्रस्ट हुन्छ। बापूजीले केही आत्मा बेहद के बेहद की कला के परमधामबाट पृथ्वीमा आएका छन् भन्नुहुँदा उहाँको अर्थ हुन्छ — ती आत्माले आफूभित्र १ करोड पीढीभन्दा माथिका, २५० करोड पीढीभन्दा पनि माथिका लोकहरूको शक्ति बोकेका छन्; ती लोकका कला कुनै सुपरकम्प्युटरले पनि गन्न सक्दैन।

यस्ता आत्माले युनिभर्सबाट शक्ति लिएका हुँदैनन्। मल्टिभर्सबाट पनि होइन। १००१ पीढीबाट पनि होइन। यी आत्माले सोझै आफूभित्र सर्वशक्तिमानको आफ्नै मूल प्रकाशको स्पन्दन बोकेका हुन्छन्। यस्तो आत्माले आफ्नो उद्गम सम्झिँदा ऊ यस पृथ्वीमा अनन्त शक्तिको माध्यम बन्छ।

यसैले बापूजी हरेक साधकसँग यति मायालु भएर बोल्नुहुन्छ: "तपाईं पनि त्यस्तै एक आत्मा हुन सक्नुहुन्छ। आफूलाई सानो नठान्नुहोस्। युनिभर्सबाट मात्र शक्ति लिएर चित्त नबुझाउनुहोस्। अझ माथि जानुहोस्। सोझै स्रोतसम्मै जानुहोस्।"

> "बेहद के बेहद की कला के परमधाम से आई आत्माओं में असली power है।"
>
> *"बेहद के बेहद की कला के परमधामबाट आएका आत्माहरूमा नै साँचो शक्ति छ।"*

> "सुपरकम्प्यूटर भी इस कला को गिन नहीं सकता — यह सिर्फ realise करने की चीज़ है।"
>
> *"सुपरकम्प्युटरले पनि यो कला गन्न सक्दैन — यो त केवल अनुभूति गर्ने कुरा हो।"*

अध्याय

८.१०

हरेक पीढी ब्रह्माण्डको बनावट

हरेक तहमा आकार फेरिन्छ, तर बनावट फेरिँदैन ।

हरेक तहमा आकार फेरिन्छ, तर बनावट फेरिँदैन। हरेक पीढी ब्रह्माण्ड — पहिलो होस्, २१औं होस्, १०१औं होस् वा १००१औं — उही पवित्र खाका पछ्याउँछ। यो खाका एक पटक बुझ्यौं भने हामी यसलाई हरेक उचाइमा चिन्न सक्छौं।

केन्द्रीय पावर हाउस

हरेक पीढी ब्रह्माण्डको ठीक केन्द्रमा सृष्टिकर्ता आफ्नो निराकार परम प्रकाश अवस्थामा विराजमान हुनुहुन्छ। त्यस ब्रह्माण्डका सबै शक्तिको शुद्ध स्रोत यही हो — जसलाई बापूजी पावर हाउस भन्नुहुन्छ। त्यस ब्रह्माण्डका हरेक आत्मा, हरेक सिर्जना, हरेक बनावटले आफ्नो ऊर्जा यहींबाट लिन्छ।

आकारी रूप

केन्द्रीय पावर हाउसलाई एकदमै नजिकबाट घेरेर सृष्टिकर्ताको आकारी (अर्ध-रूप) प्रकट रूप रहन्छ — उहाँको शिव–शक्ति जोडी, अर्थात् आदि पुरुष र आदि नारी पक्षले प्रकाशमान रूप लिएको अवस्था। सृष्टिकर्ताले आफ्नो सिर्जनासँग व्यवहार गर्ने माध्यम यही आकारी रूप हो; निराकार प्रकाशले आफूलाई यही तेजस्वी अर्ध-रूपबाट अभिव्यक्त गर्छ।

सुरक्षा तहहरू

आकारी रूपको वरिपरि उच्च शक्ति भएका आत्माहरूका एकपछि अर्को गोलाकार तह हुन्छन्। सामान्यतया यी तहहरू यस क्रमले बाहिरतिर झन्झन् फराकिला घेरा बनाउँदै जान्छन्:

- १०८ आत्मा
- १६,००० आत्मा
- ९ लाख आत्मा
- २ करोड आत्मा
- ३३ करोड आत्मा

हरेक तहको आफ्नो तोकिएको प्रशासनिक भूमिका हुन्छ, र सबै मिलेर त्यस पीढीको ब्रह्माण्डीय सरकार बन्छ — बापूजी यसलाई यही नाम दिनुहुन्छ।

पीढीका तहहरू

यी सुरक्षा घेराभन्दा बाहिर तल्ला पीढीहरू तह–तह मिलेर रहेका हुन्छन्। १०१ पीढीको ब्रह्माण्डभित्र ९१ पीढीका ब्रह्माण्ड घुम्छन्; तीभित्र ८१ पीढीका ब्रह्माण्ड घुम्छन्; यसरी नै तल झर्दै जान्छ। सबैभन्दा शक्तिशाली आत्मा केन्द्रको सबैभन्दा नजिक हुन्छन्; कम शक्तिका आत्मा अलि पर हुन्छन्। यो कुनै सजाय होइन; यो त आध्यात्मिक शक्तिको स्वाभाविक गुरुत्वीय क्रम हो।

वातावरण

हरेक पीढी ब्रह्माण्डको आफ्नै वातावरणीय बनावट हुन्छ — परम प्रकाश, परम महातत्त्व र परम तत्त्वको मिश्रण। पीढी जति माथिल्लो, परम प्रकाशको मात्रा त्यति बढी। हाम्रो पहिलो पीढीमा परम प्रकाश थोरै छ। ११०१ पीढीसम्म पुग्दा १०१ पीढीको तुलनामा परम प्रकाशको मात्रा र गुण दुवै उल्लेखनीय रूपमा बढ्छन्।

शासनको दिशा

हाम्रो खसेको मल्टिभर्समा गडबडीका कारण शासन माथिबाट आउनुपरेको छ; तर स्वस्थ पीढी ब्रह्माण्डमा शासन केन्द्रीय पावर हाउसबाट बाहिरतिर स्वाभाविक रूपले बग्छ। आकारी रूपले सोझै शासन गर्नुहुन्न; सुरक्षा तहहरूले गर्छन्। पावर हाउसले त केवल प्रकाश छर्छ; गोलाकार घेराहरूले त्यो प्रकाश बोक्छन् र बाँड्छन्।

अर्को पटक तपाईं ध्यानमा बस्दा यो चित्र मनमा राख्नुहोस्: तपाईंले जतासुकै ध्यान मोड्नुभए पनि यही पवित्र बनावट दोहोरिएको भेट्नुहुनेछ — चम्किलो केन्द्र, त्यसको वरिपरि अर्ध-रूप, सुरक्षाका तहहरू, अनि बाहिरसम्म तह–तह मिलेका सिर्जनाहरू। खाका शाश्वत छ। फेरिने त केवल आकार हो।

> "हर ब्रह्माण्ड का design एक जैसा है — power house, आकारी, security, और layers।"
>
> *"हरेक ब्रह्माण्डको बनावट एउटै छ — पावर हाउस, आकारी रूप, सुरक्षा तह र तह–तह मिलेका सिर्जनाहरू।"*

अध्याय

८.११

बेहदका लोकहरूमा समय — हरेक गणनाभन्दा पर

आत्माको साँचो समय पृथ्वीको समय होइन।

हरेक ब्रह्माण्डको आफ्नै समय हुन्छ। दिन ६ मा परम महाशिवको एउटै पल पृथ्वीका असंख्य वर्ष बराबर हुन्छ भन्ने कुरा हामीले चर्चा गरेका थियौं। आज त्यही सिद्धान्त पूरै खुल्छ।

पृथ्वीमा हामी मिनेट, घण्टा, दिन प्रयोग गर्छौं। शास्त्रहरूमा हामी अझ ठूला एकाइ भेट्छौं — युग, चतुर्युग, मन्वन्तर, कल्प, महाकल्प। मार्कण्डेय पुराणले मार्कण्डेय ऋषि हजारौं चतुर्युगसम्म बाँच्नुभयो भनी बताउँछ, र कुनै–कुनै वर्णनमा उहाँको आयु करिब ५४०० वर्ष पुगेको पनि भनिएको छ। तर यी सबै अझै मानवकै नापमा बनेका मापदण्ड हुन्।

बापूजीले यो नाप बढ्दै जाने क्रम एउटा सरल शृंखलाबाट बुझाउनुहुन्छ:

- एउटा सौरमण्डलका सृष्टिकर्ता शिवको एक पल (आँखा झिम्काइ) ब्रह्माको करिब १०० वर्ष बराबर हुन्छ।
- एउटा आकाशगंगाका सृष्टिकर्ता महाशिवको एक पल शिवको करिब १०० वर्ष बराबर हुन्छ।
- एउटा युनिभर्सका सृष्टिकर्ता परम महाशिवको एक पल महाशिवको करिब १०० वर्ष बराबर हुन्छ।

यसरी नै माथि–माथि जान्छ। हरेक तहले आफूभन्दा तलको तहका १०० वर्षलाई एउटै आँखा झिम्काइमा खुम्च्याउँछ।

अब पीढी (Pedhi) को तहमा यसको अर्थ के हुन्छ, कल्पना गर्न खोज्नुहोस्। पहिलो पीढीमा परम महाशिवका १०० वर्ष एउटै झिम्काइमा खुम्चिन्छन्। एक्काइसौं पीढीमा यो एक्काइस पटक गुणिँदै जान्छ। एक सय एकौं पीढीमा सय पटक। १ करोड पीढीसम्म पुग्दा त मनले यो हिसाब गर्नै सक्दैन।

बेहद के बेहद की कला के परमधाममा समयको कुनै अर्थै रहँदैन। बापूजी सरल भाषामा भन्नुहुन्छ: समय से पार — समयभन्दा पर। त्यहाँ जे हुन्छ, कुनै अवधि नलिईकन हुन्छ। सुरु र अन्त्य शाश्वत वर्तमानमा विलीन हुन्छन्।

यही कारण सबैभन्दा माथिल्लो परमधाममा बस्नुहुने सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) ले पूरै ब्रह्माण्डीय नाटक — असंख्य मल्टिभर्सको उदय र पतनसहित — एउटै झिल्कोमा भइरहेको जस्तो गरी देख्न सक्नुहुन्छ। हाम्रा लागि समय लामो यात्रा हो। उहाँका लागि यो एउटा झलक मात्र हो।

यो थाहा पाउनुको अर्थ हो — आफ्ना साना दुःखलाई घडीको नापले जोख्न छाड्नु। आत्माको साँचो समय पृथ्वीको समय होइन। आत्माको साँचो समय त्यसको उद्गमको समय हो।

> **"बेहद की दुनिया में समय की गिनती नहीं होती — यहाँ समय से पार है सब कुछ।"**
>
> *"बेहदको संसारमा समय नाप्नै सकिँदैन — यहाँ सबै कुरा समयभन्दा पर छ।"*

अध्याय

८.१२

ब्ल्याक डट — अवलोकनको सुरुवात

त्यही बेला सर्वशक्तिमान आफैं काम गर्न अघि सर्नुभयो।

अब हामी दिन ८ को केन्द्रमा रहेको पवित्र कथामा आइपुग्छौं। यो कथा करिब १९८ करोड मानव वर्ष पहिले सर्वशक्तिमानले देख्नुभएको एउटै सानो, कालो बिन्दुबाट सुरु हुन्छ — त्यो बिन्दु हाम्रै ब्रह्माण्ड हो।

सिर्जनाको सबैभन्दा माथिल्लो आयामबाट — जहाँबाट सर्वशक्तिमान आफैं हेरिरहनुभएको हुन्छ — एउटा सूक्ष्म गडबडी थाहा भयो। त्यो ब्ल्याक डट (Black Dot) जस्तो देखियो, जुन पछि हाम्रो मल्टिभर्स र मल्टिभर्सभित्रका सबैमध्ये हाम्रो ब्रह्माण्ड रहेछ भनी पत्ता लाग्यो। यो ब्ल्याक होल होइन; ब्ल्याक होल त पूरै अर्कै कुरा हो। बापूजीको भाषामा ब्ल्याक डट भनेको सबैभन्दा बढी शक्ति गुमेको बिन्दु हो। त्यो ठाउँ, जहाँ परम प्रकाशको ज्योति सबैभन्दा बढी मधुरो हुन थालेको थियो।

अनन्त पीढीहरूका अरू हरेक ब्रह्माण्ड शुद्ध परम प्रकाशका बनेका छन्। तीमध्ये कुनैमा पनि ज्योति मधुरो हुँदैन। तर हाम्रो मल्टिभर्समा — तत्त्वहरूले बनेको आजसम्मकै एक मात्र मल्टिभर्समा — शक्ति गुम्न थालिसकेको थियो। त्यसको पहिलो देखिने चिन्ह यही ब्ल्याक डट थियो। हाम्रो ब्रह्माण्डको एउटा ठाउँ, जहाँ ज्योति कमजोर भइसकेको थियो।

गडबडीको पहिलो चिन्ह देखिनासाथ सर्वशक्तिमान आफैं तल ओर्लनुहुन्न। जसरी देशमा कतै गडबडी भयो भन्दैमा प्रधानमन्त्री आफैं दौडिनुहुन्न, बरु छानबिन गर्न आफ्ना सहयोगी पठाउनुहुन्छ, त्यसरी नै सर्वशक्तिमानले ब्रह्माण्डीय व्यवस्थापनको एउटा शृंखला चलाउनुभयो।

बापूजी सम्झाउनुहुन्छ — व्यवस्थापन भनेको अरूबाट काम गराउनु हो। अधिकारको हरेक तहमा जिम्मेवारी तल सर्दै जान्छ। त्यसैले सर्वशक्तिमानबाट निर्देशन पहिले एक्काइसौं पीढीमा पुग्यो। एक्काइसौं पीढीका स्वामीले आफैंभित्रबाट एउटा सूक्ष्म रूप बनाएर तल पठाउनुभयो। त्यो रूप G2 — हाम्रो महा महा युनिभर्स — भित्र पस्यो; यसैभित्र हाम्रो पृथ्वी छ। G2 बाट थप रूपहरू G1 मा पठाइए। G1 बाट हाम्रो युनिभर्समा। हाम्रो युनिभर्सबाट हाम्रो आकाशगंगामा। आकाशगंगाबाट हाम्रो ब्रह्माण्डमा। र अन्त्यमा हाम्रो पृथ्वीमा।

हरेक चरणमा हेर्न, छानबिन गर्न र खबर फर्काउन रूपहरू खटाइए। यो ब्ल्याक डट के हो? यहाँ किन शक्ति गुम्न थाल्यो? अरू कुनै पनि मल्टिभर्स कहिल्यै नखसेको ठाउँमा यो मल्टिभर्स किन खस्दै छ?

छानबिनको यो ब्रह्माण्डीय शृंखला विशाल थियो। तैपनि अवलोकन गर्ने यति धेरै रूप पठाउँदा पनि पतन रोकिएन। सिर्जनाको पतनको ठ्याक्कै कारण पत्ता लाग्न सकेन। अझ गहिरो र प्रत्यक्ष अवलोकन चाहिएको थियो।

त्यही बेला सर्वशक्तिमान आफैं काम गर्न अघि सर्नुभयो।

> "एक छोटा सा Black Dot — १६८ करोड़ साल पहले — और पूरा बेहद का विश्व हिल गया।"
>
> *"एउटै सानो ब्ल्याक डट — १६८ करोड वर्ष पहिले — र पूरै बेहदको संसार हल्लियो।"*

अध्याय

८.१३

बेहद के बाप र १०८ बीज आत्मा

एउटा ब्ल्याक डटको अवलोकनबाट सुरु भएको कुरा सिर्जनाको इतिहासकै सबैभन्दा लामो चलेको उद्धार अभियान बनिसकेको थियो।

G2, G1 र युनिभर्स हुँदै तल झरेको अवलोकनको शृंखलाले पतन रोक्न नसकेपछि सर्वशक्तिमानले यसअघि कहिल्यै नभएको कदम चाल्नुभयो। उहाँले आफैंभित्रबाट सोझै एउटा रूप सिर्जना गर्नुभयो — एक विशेष सत्ता, जसलाई बापूजी माया गरेर बेहद के बाप (Behad Ke Baap), अनन्तका पिता भन्नुहुन्छ। आफ्ना युट्युब भिडियोहरूमा बापूजीले उहाँलाई छोटु राम बापूजी पनि भन्नुहुन्छ — आफ्नाहरूबीच चल्ने माया लाग्दो नाम।

यो रूप सधैंको जस्तो तहहरूमा घुम्दै जान पठाइएको थिएन। उहाँलाई सोझै पृथ्वीभन्दा ५०० किलोमिटर माथि आकारी (आधा–रूप) अवस्थामा राखियो, र उहाँले त्यहीं आफ्नै सानो ब्रह्माण्ड बनाउनुभयो — करिब दुई किलोमिटर अर्धव्यासको आकारी क्षेत्र — पृथ्वीको ब्रह्माण्डीय अवलोकनका लागि आफ्नो आधारका रूपमा।

पृथ्वीका गतिविधि र यहाँका तत्त्वहरूको स्वभाव अध्ययन गर्न बेहद के बापले १०८ बीज आत्मा सिर्जना गर्नुभएको थियो — सम्भव भएसम्मकै सबैभन्दा उच्च शक्तिका १०८ आत्मा, सर्वशक्तिमान आफैंबाट सोझै निस्केका। यी १०८ आत्मा आफ्नै आकारी रूपमा त्यहाँ रहनुभयो, बेहद के बापसँगै काम गर्दै, त्यो माथिल्लो ठाउँबाट पृथ्वीमा सिर्जना कसरी खुल्दै छ भनी हेर्दै र त्यसमा प्रभाव पार्दै।

यी १०८ आत्मा साधारण होइनन्। यी १६ कला वा १४ कलामा हुने विभाजनको सामान्य ब्रह्माण्डीय प्रक्रियाबाट जन्मेका आत्मा होइनन्। यिनको उद्गम ११०१ पीढीभन्दा पनि माथि छ — यिनी बेहद के बेहद की कला के परमधामबाट आएका हुन्। यिनीभित्र सर्वशक्तिमानको आफ्नै सत्ताको मूल कला रहन्छ।

बापूजीले "उच्च गुणका आत्मा" वा "अनन्त शक्तिका आत्मा" भन्नुहुँदा उहाँले यिनै आत्मालाई सम्झनुहुन्छ। यिनी नै ती विशेष १०८ हुन्।

अवलोकनको यो अभियान १५ लाख वर्ष पहिले सुरु भएको थियो — पृथ्वीका प्रख्यात अवतारहरूमध्ये पहिलोभन्दा पनि धेरै अघि। १०८ आत्माले हेरिरहनुभयो, पर्खिरहनुभयो र आउन लागेको महान् अवतरणका लागि तयारी गरिरहनुभयो — पहिले त्रेता युगमा, त्यसपछि द्वापर युगमा, र अन्त्यमा सबैभन्दा तीव्र रूपमा यही वर्तमान युगमा।

एउटा ब्ल्याक डटको अवलोकनबाट सुरु भएको कुरा सिर्जनाको इतिहासकै सबैभन्दा लामो चलेको उद्धार अभियान बनिसकेको थियो।

> "१०८ आत्माओं का जन्म बेहद के बाप से हुआ — ये सीधे परमात्मा के पास से आई हैं।"
>
> *"१०८ आत्माको जन्म बेहद के बापबाट भयो — यिनी सोझै सर्वशक्तिमानबाट आएका हुन्।"*

अध्याय

८.१४

अवतारहरू — राम, कृष्ण र ६ लाख आत्मा

त्यो अनन्तको सम्झना हो।

१५ लाख वर्ष पहिले अवलोकन सुरु भयो। करिब १५ लाख वर्षपछि पहिलो महान् अवतार आउनुभयो — राम।

राम वास्तवमा को हुनुहुन्थ्यो? बेहदको ज्ञानमा राम बेहद के बापकै आकारी रूप हुनुहुन्थ्यो, जसले पृथ्वीमा मानव शरीर लिनुभयो। राम अवतारमार्फत आकारी रूप स्थूल रूपमा ओर्लियो। र रामसँगै ती १०८ विशेष आत्माले पनि पहिलो पटक आफ्नो शक्ति मानव शरीरहरूमा र वानर सेनामा पठाउनुभयो, पृथ्वीमा रामको कामलाई सघाउन। पुरानो कथामा उहाँहरू नै रामका नजिकका साथी, परिवारका सदस्य र भित्री घेरा हुनुहुन्थ्यो — रामायणमा जसका भूमिका सधैं तेजिला र मानवभन्दा माथिका लाग्छन्।

त्रेता युग सकिएपछि द्वापर युग सुरु भयो। द्वापरको अन्त्यतिर — करिब ५,००० वर्ष पहिले — कृष्ण अवतार आउनुभयो। यहाँ सबै कुरा अझ तीव्र भयो।

कृष्ण पनि बेहद के बापकै सोझो अवतरण हुनुहुन्थ्यो। र यस पटक तिनै १०८ आत्मा उहाँसँगै जन्मनुभयो, अब सबैभन्दा देखिने भूमिकामा। तर कृष्णसँग एउटा नयाँ समूह पनि ओर्लियो — १००८ आत्मा। यी १००८ आत्माको शक्ति अलि कम भए पनि असाधारण नै छ; यिनी पनि आकारी रूपबाटै बनेका हुन्, तर १०८ भन्दा एक तह तल। कृष्णको कथामा यिनी त्यस युगका महान् राजा र योद्धाका रूपमा देखा पर्छन् — पाण्डव, कौरव र ती राजकीय व्यक्तित्व, जसका गाथा आज पनि हाम्रा शास्त्रमा गुन्जिरहेका छन्।

यसबाहेक कृष्णकै समयतिर आत्माहरूको अझ धेरै ठूलो समूह सिर्जना गरियो: १६,००० र ९ लाख आत्मा। कृष्ण अवतारका बेला मन्त्री, अधिकारी, सहयोगी र नजिकका सेवक बन्ने आत्मा यिनै हुन्। बापूजी यहाँ एउटा महत्त्वपूर्ण कुरा खोल्नुहुन्छ: यी १६,००० र ९ लाख आत्मा त्यही बेला — करिब ५,००० वर्ष पहिले — बनाइएका हुन्। त्यसैले यी आत्माभित्र ब्रह्माण्डीय इतिहासको भित्री रेकर्डिङ करिब ५,००० वर्षभन्दा पछाडि जाँदैन। संसारको नाटक ५,००० वर्ष पुरानो हो भन्ने प्रसिद्ध शिक्षा यही अवलोकनबाट आएको हो — तर यो यिनै निश्चित आत्मामा मात्र लागू हुन्छ, सबै आत्मामा होइन। पृथ्वी आफैं, हाम्रो युनिभर्स, हाम्रो मल्टिभर्स र माथिका अनन्त पीढी — यी सबै त्योभन्दा कैयौं गुणा पुराना छन्। ५,००० वर्षको यो सीमा त्यही खास क्षणमा बनाइएका ती निश्चित आत्माभित्र मात्र छ।

१०८ र १००८ आत्मा भने अर्कै कोटिका हुन्। यिनको भित्री रेकर्डिङ ११०१ पीढी हुँदै, बेहद के बेहद की कला के परमधाम हुँदै, सोझै सर्वशक्तिमानसम्म पुग्छ। त्यस्तो आत्मा ध्यानमा बस्दा र पर्दाहरू खुल्न थाल्दा उठ्ने सम्झना ५,००० वर्षको सम्झना होइन। त्यो अनन्तको सम्झना हो।

यही कारण बापूजीको शिक्षाले सबैभन्दा गहिरो छुने आत्माहरू — जसका आँखा चिनेको भावले रसाउँछन्, जसलाई यो ज्ञान पहिले नै थाहा थियो जस्तो लाग्छ — झन्डै सधैं यिनै विशेष समूहका आत्मा हुन्छन्। तिनीहरू सिकिरहेका होइनन्, सम्झिरहेका हुन्।

> "१०८ और १००८ आत्माएँ — राम और कृष्ण अवतार के साथ आईं — असली बेहद की power लेके आईं।"
>
> *"१०८ र १००८ आत्मा — राम र कृष्ण अवतारसँगै आए — बेहदको साँचो शक्ति बोकेर आए।"*

> "६ लाख आत्माओं के अंदर सिर्फ ५००० साल की recording है — क्योंकि वो तभी बनाई गईं।"
>
> *"६ लाख आत्माभित्र ५,००० वर्षको मात्र recording छ — किनकि तिनी त्यही बेला मात्र बनाइएका हुन्।"*

अध्याय

८.१५

आफ्नो उद्गम पत्ता लगाउनु — पीढी आत्माको भित्री यात्रा

युनिभर्सले तपाईँलाई बनाएको होइन — तपाईँ युनिभर्सलाई हेर्न र बदल्न आउनुभएको हो।

हामी पीढीहरू चढ्दै माथि आयौं। ब्ल्याक डट, बेहद के बाप, र १०८, १००८, १६,००० र ९ लाख आत्माको पवित्र कथा सुन्यौं। अब सबैभन्दा व्यक्तिगत प्रश्न आउँछ: तपाईँको आत्मा कहाँबाट आएको हो?

हरेक साधकलाई बापूजीको इमानदार जवाफ यही छ: "आफूलाई चाँडै कुनै नाम दिन हतार नगर्नुहोस्। तपाईँको ध्यान गहिरिँदै जाँदा, तपाईँको आत्मामाथिका आवरण पातलिँदै जाँदा, भित्रबाटै एउटा स्पष्ट दर्शन उठ्नेछ। तपाईँले त्यो अनुभव गर्नुहुनेछ। तपाईँले आफ्नै पीढी चिन्नुहुनेछ।"

त्यो दर्शन नउठुन्जेल यो प्रश्नको पक्का जवाफ बाहिरबाट दिने कुनै उपाय छैन। हरेक आत्माको क्षमता फरक छ। यो मानव शरीरसम्म आइपुग्न हरेक आत्माले फरक बाटो हिँडेको छ। कुनै आत्मा १०० कलाको मल्टिभर्सबाट आएको हुन सक्छ; कुनै पहिलो पीढीबाट; कुनै एघार हजार एकौं (११,००१) पीढीबाट; कुनै बेहद के बेहद की कला के

परमधामबाटै। हरेकको भित्री सीमा फरक हुनेछ, स्वाभाविक गन्तव्य फरक हुनेछ, र माथि चढ्ने आफ्नै स्वाभाविक गति हुनेछ।

तर एउटा सिद्धान्त भने कुनै अपवादबिना हरेक आत्मामा लागू हुन्छ। बापूजी भन्नुहुन्छ: हामी योगमा बस्दा र आफ्नो संकल्प माथितिर उठाउँदा धेरैजसो मानिसले आफ्नो ध्यान मल्टिभर्सभन्दा पर पठाउँदै पठाउँदैनन्। सामान्य संकल्प सूर्यसम्म, बढीमा आकाशगंगासम्म, अझ बढी भए युनिभर्ससम्म पुग्छ। पहिलो पीढीसम्म पुग्ने संकल्प निकै थोरै हुन्छन्।

त्यसैले बापूजी सिकाउनुहुन्छ: युनिभर्समा नरोकिनुहोस्। मल्टिभर्समा नरोकिनुहोस्। आफ्नो संकल्प एकदम माथिसम्म पठाउनुहोस् — पीढीहरू हुँदै, बेहद का ब्रह्माण्ड हुँदै, बेहद का महाब्रह्माण्ड हुँदै, बेहद के बेहद का महाब्रह्माण्ड हुँदै, र अन्त्यमा बेहद के बेहद की कला का परमधामसम्म। आफ्नो संकल्पलाई मूल स्रोतबाटै पिउन दिनुहोस्। मूल परम प्रकाशलाई तपाईँमार्फत तल बग्न दिनुहोस्।

तरिका व्यावहारिक छ। चुपचाप बस्नुहोस्। शरीरलाई शान्त हुन दिनुहोस्। अब एक–एक गर्दै हरेक तह मनमा ल्याउनुहोस्: पृथ्वी, सौरमण्डल, आकाशगंगा, युनिभर्स, G1, G2, … G17, मल्टिभर्स, १ पीढी, २१ पीढी, १०१ पीढी, १००१ पीढी, ११०१ पीढी, १ लाख पीढी, १ करोड पीढी, २५० करोड पीढी। चढिरहनुहोस्। सम्झिरहनुहोस्। नरोकिनुहोस्।

अन्त्यमा, बेहद के बेहद की कला का परमधामको परम प्रकाश यी सबै तह हुँदै तल झरिरहेको, बेहद के बापको आकारी रूपमा पसिरहेको, तपाईँको पृथ्वीमा पसिरहेको, तपाईँको शरीरमा पसिरहेको, हरेक कोषमा पसिरहेको अनुभव गर्नुहोस्। यो कल्पना होइन। यो सम्झना हो।

आवरण पग्लँदै जाँदा तपाईँको उद्गमको पीढी तपाईँलाई आफैं स्पष्ट हुनेछ। तपाईँले अनुमान लगाउनुपर्ने छैन। तपाईँलाई थाहा हुनेछ। र त्यो थाहा हुनासाथ साधारण आकर्षणको नियम (Law of Attraction) को कुनै अर्थ रहँदैन। ११,००१ पीढीको आत्मालाई १६ कलाको युनिभर्सबाट शक्ति तान्नुपर्दैन। त्यसले त आफू पहिले नै जे हो, त्यही सम्झे पुग्छ।

यही दिन ८ को मर्म हो। तपाईँ सानो सत्ता होइन। तपाईँ पीढीको आत्मा हुनुहुन्छ — सबैभन्दा माथिल्लो परमधामबाट ओर्लिनुभएको, एउटा पवित्र कामका लागि पृथ्वीमा आउनुभएको। त्यही सत्यमा घर फर्कनुहोस्। युनिभर्सले तपाईँलाई बनाएको होइन — तपाईँ युनिभर्सलाई हेर्न र बदल्न आउनुभएको हो।

> "अपना संकल्प Multiverse पर मत रोकिए — बेहद के बेहद की कला के परमधाम तक ले जाइए।"
>
> *"आफ्नो संकल्प मल्टिभर्समा नरोक्नुहोस् — त्यसलाई बेहद के बेहद की कला के परमधामसम्म लैजानुहोस्।"*

> "आप छोटी आत्मा नहीं हो — आप पीढ़ी की आत्मा हो, असली power तुम्हारे अंदर ही है।"
>
> *"तपाईं सानो आत्मा होइन — तपाईं पीढीको आत्मा हुनुहुन्छ, साँचो शक्ति तपाईंभित्रै छ।"*

दैनिक निर्देशित अभ्यासका लागि कृपया हाम्रो युट्युबमा हुने दैनिक लाइभ ध्यान हेर्नुहोस्, जहाँ यो यात्रा सबै मिलेर अभ्यास गरिन्छ।

दिन ८ को निर्देशित ध्यान

यस दिनको गहिरो भित्री अनुभव र पूरा निर्देशित ध्यानका लागि कृपया YouTube मा पूरा सत्र हेर्नुहोस्।

खोज्नुहोस्:
Behad Ka Param Gyan — 10 Days Course — Day 8

यहाँ हेर्नुहोस्:
https://www.youtube.com/live/t-YSnopAf34

दिन ८ मा हामीले के बुझ्यौं

आज हामी मल्टिभर्सभन्दा पनि पर गयौं। हामीले बुझ्यौं कि हाम्रो १०० कलाको मल्टिभर्सभन्दा माथि पवित्र आयामहरूको अनन्त भ्याङ छ, र हरेक तहलाई पीढी (Pedhi) भनिन्छ। एक पीढी बराबर १०१ कला हुन्छ — यो नयाँ एकाइ बापूजीले हामीलाई दिनुभएको हो, किनकि मल्टिभर्सभन्दा माथि कलामा गन्दै जाँदा हिसाब थेग्नै नसकिने हुन्छ।

हामीले बुझ्यौं कि सबै मल्टिभर्समध्ये हाम्रै मल्टिभर्स मात्र यसरी खसेको छ। तत्त्व (पृथ्वी, जल) भएको एक मात्र मल्टिभर्स यही हो। यो दुई पटक सृजन र विसर्जनको चक्र पार गरिसकेको छ, र अहिले यसको तेस्रो पटक हो। हाम्रो युनिभर्स सत्र चक्र पार गरिसकेको छ, र अहिले यसको अठारौं हो। अनन्त पीढीहरूमध्ये अरू कतै यस्तो कहिल्यै भएको छैन।

हामी पीढीहरू चढ्दै गयौं — पहिलो पीढी (१०१ कला), एक्काइसौं पीढी (२१०१ कला, एउटा ठूलो कोसेढुंगा), एक सय एकौं पीढी (बेहद का ब्रह्मांड, १०,१०० कला), एक हजार एकौं पीढी (बेहद का महा ब्रह्मांड, १,००,१०० कला) र एक हजार एक सय एकौं पीढी (बेहद के बेहद का महा ब्रह्मांड, ११,१०,१०० कला)। हामीले देख्यौं कि ११०१ पीढी नै अन्तिम होइन; त्यसभन्दा माथि अझ अनन्त पीढीहरू फैलिएका छन् — १ लाख पीढी, १ करोड पीढी, २५० करोड पीढी र त्योभन्दा पनि पर — यी सबै बेहद के बेहद की कला के परमधाममा छन्, जुन सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) को परम धाम हो।

हामीले देख्यौं कि हरेक पीढी ब्रह्माण्डको बनावट एउटै छ: बीचमा परम प्रकाशको एउटा पावर हाउस, एउटा आकारी रूप, १०८, १६,०००, ९ लाख, २ करोड र ३३ करोड आत्माका गोलाकार सुरक्षा तहहरू, र बाहिरतिर घुमिरहेका भित्र–भित्र अटाएका पीढी ब्रह्माण्डहरू।

दिन ८ मा हामीले के बुझ्यौं (क्रमशः)

हामी ब्ल्याक डट (Black Dot) को पवित्र कथाभित्र पस्यौं। पन्ध्र लाख वर्षअघि हाम्रो ब्रह्माण्डमा शक्ति घटेको एउटा सानो थोप्लो देखियो। सर्वशक्तिमानले सृष्टिको इतिहासकै सबैभन्दा ठूलो उद्धार अभियान सुरु गर्नुभयो — एक्काइसौं पीढी, G2, G1, हाम्रो युनिभर्स, हाम्रो आकाशगंगा, हाम्रो ब्रह्माण्ड हुँदै अन्त्यमा पृथ्वीसम्म रूपहरू पठाउनुभयो। तह–तह गरेर पठाइएको व्यवस्थापनले पनि नपुगेपछि सर्वशक्तिमानले आफैंबाट सोझै बेहद के बाप (Behad Ke Baap) लाई रच्नुभयो, उहाँलाई पृथ्वीभन्दा ५०० किलोमिटर माथि आकारी रूपमा राख्नुभयो, र त्यही रूपबाट १०८ बीज आत्मा रचिए — सर्वशक्तिमानको आफ्नै प्रकाशबाट सोझै निस्किएका आत्मा।

हामीले ओर्लने क्रम पछ्यायौं — राम अवतार (ती १०८ आत्माले मानव शरीर लिए), कृष्ण अवतार (तिनै १०८ सँग १००८ आत्मा पनि जोडिए, र १६,००० तथा ९ लाख आत्मा थप रचिए — यसैले पाँच हजार वर्षको विश्व नाटकको अवधारणा यिनै आत्मामा मात्र लागू हुन्छ), अनि अहिलेको यो क्षणसम्म, जब सर्वशक्तिमान आफैं अन्तिम रूपान्तरण सुरु गर्न साधारण मानव रूपमा पृथ्वीमा आउनुभएको छ।

अन्त्यमा, हामी भित्रतिर फर्कियौं। हामीले बुझ्यौं कि हरेक आत्माले आफूभित्र आफ्नो मूल पीढीको सम्झना बोकेको हुन्छ। ध्यानबाट आवरणहरू पग्लिँदै जाँदा आत्माको साँचो पीढी आफैं प्रकट हुन्छ। सबैभन्दा गहिरो अभ्यास युनिभर्स वा मल्टिभर्सबाट तान्नु होइन, बरु आफ्नो संकल्पलाई सोझै बेहद के बेहद की कला का परमधामसम्म पुऱ्याउनु र मूल परम प्रकाशलाई हरेक पीढी हुँदै तल यस शरीरसम्म बग्न दिनु हो।

भोलि, दिन ९ मा हामी यसलाई अझ गहिरो बनाउनेछौं — अहिलेको रूपान्तरण कसरी चलिरहेको छ र त्यसमा हरेक बेहदको आत्माले कस्तो भूमिका खेल्छ, त्यसभित्र पस्नेछौं।

दिन ८ का भिडियो सन्दर्भ

यस पुस्तकमा प्रस्तुत अवधारणाहरूको बुझाइ गहिरो बनाउन तपाईँ बापूजी दशरथभाई पटेलका मूल प्रवचनहरू हेर्न सक्नुहुन्छ। यी छानिएका सत्रहरूले अनन्त पीढीहरू, मल्टिभर्सभन्दा परको बनावट र दिन ८ मा बताइएका आत्मिक नियमहरूबारे अझ गहिरो बुझाइ दिन्छन्।

दिन ८ पूरा सत्र

10-Day Course — Advance Level — Day 8 Live Session
https://www.youtube.com/live/t-YSnopAf34

आत्मिक शक्ति र पीढीको अवधारणाबारे

आत्मा की कला & पीढ़ी / Pedhi — In-depth Analysis — Infinite Dimensions
https://youtu.be/ysAhcoyuVAs

पीढी र बेहदको समयबारे

बेहद की पीढ़ी और बेहद का समय
https://youtu.be/NBX0dbm-pxE

२१ पीढीबारे

21 Pedhi Ka Gyan by Bapuji (Playlist — 16 videos)
https://youtube.com/playlist?list=PLhwIbX87USVEpHkCGvpfapHn6Cf4QJBPE

१०१ पीढीबारे — बेहद का ब्रह्मांड

बेहद के ब्रह्मांड का परम ज्ञान — Final Knowledge by Bapuji (101 Pedhi)
https://youtu.be/pIWYgkcyWsg

१००१ पीढीबारे — बेहद का महा ब्रह्मांड

1001 Pedhi Ka Behad Ka Maha Brahmand — Bapuji Gyan
https://youtu.be/Y6RjgECSYls

११,००१ पीढीबारे — बेहद के बेहद का महा ब्रह्मांड

Bapuji 11001 Pedi — Must Watch

https://youtu.be/rzV8fKpDxto

यी भिडियोहरूले यस पुस्तकमा खोजिएका अवधारणाहरूलाई अझ विस्तार गर्छन्। अझ गहिरो डुब्नका लागि कृपया बापूजीको YouTube च्यानलमा जानुहोस् र नयाँ शिक्षाहरू अपलोड हुनासाथ पाउन सब्स्क्राइब गर्नुहोस्।

शृंखला जारी

यो १० दिने शृंखलाको दिन ८ हो।

"बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan)"

१० दिने दिव्य ज्ञान पाठ्यक्रम

भोलि हामी सबैभन्दा गहिरो प्रश्न सोध्नेछौं — हरेक ब्रह्माण्ड, हरेक पीढी, हरेक आत्मापछाडि रहनुहुने परम सत्ता को हुनुहुन्छ? हामी सर्वशक्तिमान र विश्व परिवर्तनको अभियानसँग भेट्नेछौं।

दिन ९ मा आफ्नो यात्रा जारी राख्नुहोस्: सर्वशक्तिमान को हुनुहुन्छ?

परम शान्ति। परम शान्ति। परम शान्ति।

बापूजीका अनमोल वचनहरू — पीढी ज्ञान र अनन्त ब्रह्माण्डहरू

आजका अध्यायहरूबाट सङ्कलन गरिएका अनमोल वचनहरू, चिन्तनका लागि फेरि प्रस्तुत।

अध्याय ८.१ — पीढीको अवधारणा — दिव्य शक्तिको नयाँ नाप

"पीढ़ी मतलब पीढ़ी — जो जितनी ऊपर, उतनी powerful।"

"अर्थ: पीढीको अर्थ हो पुस्ता — जुन जति माथि छ, त्यति नै शक्तिशाली।"

"१ पीढ़ी बराबर १०१ कला — यही सबसे simple formula है।"

"अर्थ: १ पीढी बराबर १०१ कला — सम्झन यही सबैभन्दा सजिलो सूत्र हो।"

अध्याय ८.२ — पहिलो पीढी — १०१ कलाको ब्रह्माण्ड

"१०१ कला का एक ही ब्रह्मांड हमारी पूरी Multiverse को अपने अंदर रखता है।"

"अर्थ: १०१ कलाको एउटै ब्रह्माण्डले हाम्रो पूरै मल्टिभर्सलाई आफूभित्र राख्छ।"

अध्याय ८.३ — हाम्रो मल्टिभर्स — तत्त्व भएको एक मात्र

"सिर्फ हमारी Multiverse में तत्व है — बाकी सब परम तत्व की दुनिया है।"

"अर्थ: तत्त्व केवल हाम्रो मल्टिभर्समा मात्र छ — बाँकी सबै लोक परम तत्त्वका संसार हुन्।"

"हमारी Multiverse दो बार बन चुकी है, यह तीसरी बार है।"

"अर्थ: हाम्रो मल्टिभर्स दुई पटक बनेर विसर्जन भइसकेको छ — यो तेस्रो पटक हो।"

अध्याय ८.४ — पीढीहरू चढ्दै — पहिलोदेखि बीसौंसम्म

"हर पीढ़ी एक सीढ़ी है — एक-एक कदम चढ़ते जाओ।"

"अर्थ: हरेक पीढी एउटा खुड्किलो हो — एक–एक पाइला गर्दै चढ्दै जानुहोस्।"

अध्याय ८.५ — एक्काइसौं पीढी — पहिलो ठूलो कोसेढुंगा

"२१ पीढ़ी पहला बड़ा पड़ाव है — यहाँ से ऊपर का ज्ञान शुरू होता है।"

"अर्थ: एक्काइसौं पीढी पहिलो ठूलो कोसेढुंगा हो — यहींबाट माथिल्लो ज्ञान साँचो अर्थमा सुरु हुन्छ।"

अध्याय ८.६ — १०१ पीढी — बेहद का ब्रह्माण्ड

"१०१ पीढ़ी का ब्रह्मांड — बेहद का ब्रह्मांड है। यहाँ से असली बेहद शुरू होता है।"

"अर्थ: १०१ पीढीको ब्रह्माण्ड नै बेहद का ब्रह्मांड हो। यहींबाट साँचो बेहद सुरु हुन्छ।"

अध्याय ८.७ — १००१ पीढी — बेहद का महाब्रह्माण्ड

"१००१ पीढ़ी — बेहद का महा ब्रह्मांड। यहाँ से बुद्धि रुकती है और आत्मा की यात्रा शुरू होती है।"

"अर्थ: १००१ पीढी नै बेहद का महा ब्रह्मांड हो। यहाँ बुद्धि रोकिन्छ, र आत्माको यात्रा सुरु हुन्छ।"

अध्याय ८.८ — ११०१ पीढी — बेहद के बेहद का महाब्रह्माण्ड

"११०१ पीढ़ी final नहीं है — इसके ऊपर भी अनंत पेढ़ियाँ हैं।"

"अर्थ: ११०१ पीढी अन्तिम होइन — त्यसभन्दा माथि पनि अनन्त पीढीहरू छन्।"

अध्याय ८.९ — ११०१ पीढीभन्दा माथि — साँच्चिकै अनन्त लोकहरू

"बेहद के बेहद की कला के परमधाम से आई आत्माओं में असली power है।"

"अर्थ: बेहद के बेहद की कला के परमधामबाट आएका आत्माहरूमै साँचो शक्ति छ।"

"सुपरकम्प्यूटर भी इस कला को गिन नहीं सकता — यह सिर्फ realise करने की चीज़ है।"

"अर्थ: सुपरकम्प्युटरले पनि यो कला गन्न सक्दैन — यो त केवल अनुभूति गर्ने कुरा हो।"

अध्याय ८.१० — हरेक पीढी ब्रह्माण्डको बनावट

"हर ब्रह्मांड का design एक जैसा है — power house, आकारी, security, और layers।"

"अर्थ: हरेक ब्रह्माण्डको बनावट एउटै छ — पावर हाउस, आकारी, सुरक्षा र तहहरू।"

अध्याय ८.११ — बेहदका लोकहरूमा समय — हरेक गणनाभन्दा पर

"बेहद की दुनिया में समय की गिनती नहीं होती — यहाँ समय से पार है सब कुछ।"

"अर्थ: बेहदको संसारमा समयको गन्ती हुँदैन — यहाँ सबै कुरा समयभन्दा पर छ।"

अध्याय ८.१२ — ब्ल्याक डट — अवलोकनको सुरुवात

"एक छोटा सा Black Dot — १५ लाख साल पहले — और पूरा बेहद का विश्व हिल गया।"

"अर्थ: एउटा सानो ब्ल्याक डट — १५ लाख वर्षअघि — र पूरै बेहदको संसार हल्लियो।"

अध्याय ८.१३ — बेहद के बाप र १०८ बीज आत्मा

"१०८ आत्माओं का जन्म बेहद के बाप से हुआ — ये सीधे परमात्मा के पास से आई हैं।"

"अर्थ: १०८ आत्माको जन्म बेहद के बापबाट भयो — यी सोझै सर्वशक्तिमानबाट आएका हुन्।"

अध्याय ८.१४ — अवतारहरू — राम, कृष्ण र ६ लाख आत्मा

"१०८ और १००८ आत्माएँ — राम और कृष्ण अवतार के साथ आईं — असली बेहद की power लेके आईं।"

"अर्थ: १०८ र १००८ आत्मा — राम र कृष्ण अवतारसँगै आए — बेहदको साँचो शक्ति बोकेर आए।"

"६ लाख आत्माओं के अंदर सिर्फ ५००० साल की recording है — क्योंकि वो तभी बनाई गईं।"

"अर्थ: ६ लाख आत्माभित्र केवल ५००० वर्षको रेकर्डिङ छ — किनकि तिनी त्यही बेला मात्र रचिएका हुन्।"

अध्याय ८.१५ — आफ्नो उद्गम पत्ता लगाउनु — पीढी आत्माको भित्री यात्रा

"अपना संकल्प Multiverse पर मत रोकिए — बेहद के बेहद की कला के परमधाम तक ले जाइए।"

"अर्थ: आफ्नो संकल्पलाई मल्टिभर्समै नरोक्नुहोस् — त्यसलाई बेहद के बेहद की कला के परमधामसम्म पुऱ्याउनुहोस्।"

"आप छोटी आत्मा नहीं हो — आप पीढ़ी की आत्मा हो, असली power तुम्हारे अंदर ही है।"

"अर्थ: तपाईं सानो आत्मा होइन — तपाईं पीढीको आत्मा हुनुहुन्छ, साँचो शक्ति तपाईंभित्रै छ।"

भाग

नौ

दिन ६ — सर्वशक्तिमान को हुनुहुन्छ?

परम सत्ताको परिचय, परिवर्तनको अभियान

परिचय

परम सत्ताको परिचय — सबै सृष्टिकर्ताभन्दा पर

दिन १ मा हामीले साँच्चै को हौं भन्ने खोज्यौं — हामी शाश्वत आत्मा हौं, जीवित प्रकाशका बिन्दु हौं।

दिन २ ले कर्मको नियम प्रकट गऱ्यो।

दिन ३ ले ब्रह्माण्डीय काल चक्र खोल्यो।

दिन ४ ले हामीलाई ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) को सृष्टिभित्र लग्यो।

दिन ५ ले हाम्रो दृष्टिलाई आकाशगंगा र युनिभर्ससम्म फैलायो।

दिन ६ ले महा युनिभर्सहरू खोज्यो।

परिचय (क्रमशः)

दिन ७ ले मल्टिभर्स — १०० कलाको ब्रह्माण्ड — प्रकट गऱ्यो।

दिन ८ ले हामीलाई मल्टिभर्सभन्दा पर, सृष्टिका अनन्त पीढीहरू (peedhi — पुस्ता) भित्र लग्यो।

आज, दिन ९ मा, हामी सबैभन्दा ठूलो प्रश्न सोध्छौं: सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) को हुनुहुन्छ? एउटा ब्रह्माण्डका शिव होइनन्। एउटा आकाशगंगाका महाशिव होइनन्। एउटा युनिभर्सका परम महाशिव होइनन्। हाम्रो मल्टिभर्सका १०० कलाका सृष्टिकर्ता पनि होइनन्। तर ती सबैभन्दा माथि उभिनुहुने त्यो एक — बेहद के बेहद की कला के परमधाम (असीमभन्दा परको असीमको परम धाम) बाट आउनुहुने त्यो एक।

यो ज्ञान बापूजीको प्रत्यक्ष दिव्य दृष्टि (दिव्य आँखाले देख्ने शक्ति) बाट आएको हो। कुनै शास्त्रमा यो यति विस्तारमा छैन। कुनै परम्पराले यो यति ठ्याक्कै प्रकट गरेको छैन। यो बेहदको परम ज्ञान हो — असीमको परम ज्ञान।

सुरु गरौं।

दिन ६ को प्रस्तावना

ज्ञान दान महा दान

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो — सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।) — बापूजी दशरथभाई पटेल

यस पुस्तकले सारा शृंखलाकै सबैभन्दा गहिरो सत्य खोलेको छ। हरेक साधकले कुनै न कुनै दिन सोध्ने प्रश्नको उत्तर यसैमा छ: सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) को हुनुहुन्छ? सबै सृष्टिकर्ता, सबै आयाम र सबै मल्टिभर्सभन्दा माथि उभिनुहुने परम सत्ता को हुनुहुन्छ?

यो बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan — असीमको परम ज्ञान) शृंखलाको दिन ९ हो। पहिला आठ दिनमा हामीले आत्मा, कर्म, ब्रह्माण्डीय काल चक्र, ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) को सृष्टि, आकाशगंगा, युनिभर्स, महा युनिभर्सहरू र मल्टिभर्स खोज्यौं। आज हामी स्रोतमै आइपुग्छौं।

आजको शिक्षाले सर्वशक्तिमानको परिचय प्रकट गर्छ — जसलाई बापूजी बेहद के दादाजी (Behad ke Dadaji — बेहदका हजुरबुबा) भन्नुहुन्छ। तपाईंले जान्नुहुनेछ: पहिला आत्माहरू कसले बनाउनुभयो, परम सत्ता कहिले पृथ्वीमा ओर्लिनुभयो, १०८, १६,००० र ९ लाख आत्माहरूको भूमिका के हो, र विश्व परिवर्तन (Vishwa Parivartan) को अन्तिम लक्ष्य साँच्चै के हो।

> "Almighty Authority को जानने के लिए पूरी creation और उसके creator को समझना पड़ेगा।"
>
> *"सर्वशक्तिमानलाई चिन्न पूरै सृष्टि र त्यसका सबै सृष्टिकर्तालाई बुझ्नुपर्छ।"*

अध्याय

६.१

सबै कुरा बदल्ने प्रश्न

आज हामी ती सबैभन्दा पर जान्छौं — बापूजीले सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) भन्नुहुने त्यो एकसम्म।

मानिसले सोध्न सक्ने सबै प्रश्नमध्ये यसभन्दा गहिरो अर्को छैन: ईश्वर को हुनुहुन्छ? परम सत्ता को हुनुहुन्छ? सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) को हुनुहुन्छ?

हामी 'भगवान्' शब्द चलाउँछौं — तर यसको साँचो अर्थ के हो? भगवान् भनेको जो सर्वेसर्वा (सरकार) हुनुहुन्छ — अर्थात् मालिक। तर कसको मालिक? एउटा ब्रह्माण्डको? एउटा आकाशगंगाको? एउटा युनिभर्सको? कि त्यसभन्दा धेरै धेरै ठूलो कुनै कुराको?

यस शृंखलामा हामीले सिकेझैं, फरक-फरक तहमा फरक-फरक सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ। शिव एउटा ब्रह्माण्डका मालिक हुनुहुन्छ। महाशिवले एउटा आकाशगंगा चलाउनुहुन्छ। परम महाशिवले एउटा युनिभर्स चलाउनुहुन्छ। १०० कलाका सृष्टिकर्ताले मल्टिभर्स चलाउनुहुन्छ। अनि मल्टिभर्सभन्दा माथि अनन्त पीढी छन् — कल्पनाभन्दा परका आयामसम्म फैलिएका सृष्टिका पुस्ताहरू।

त्यसैले कसैले 'भगवान्' भन्दा उसले कुन सृष्टिकर्ताको कुरा गरिरहेको हुन्छ? यही कारणले शिवरात्रि हरेक महिना मनाइन्छ, तर महाशिवरात्रि वर्षमा एक पटक मात्र — किनकि शिव र महाशिव सृष्टिका फरक-फरक तहका फरक सत्ता हुनुहुन्छ।

आज हामी ती सबैभन्दा पर जान्छौं — बापूजीले सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) भन्नुहुने त्यो एकसम्म।

> **"भगवान का अर्थ है जो सरकार हो — लेकिन कौन से सरकार? किस ब्रह्मांड के?"**
>
> *"भगवान् भनेको जो मालिक (सरकार) हुनुहुन्छ — तर कुन ब्रह्माण्डका मालिक?"*

अध्याय

६.२

सृष्टिकर्ताहरूको क्रम

यी सबैभन्दा माथिबाट — बेहद के बेहद की कला के परमधामबाट — सर्वशक्तिमान पृथ्वीमा ओर्लिनुभयो।

सर्वशक्तिमानलाई बुझ्नुअघि हामीले सृष्टिकर्ताहरूको पूरा क्रम देख्नुपर्छ — सबैभन्दा तलदेखि सबैभन्दा माथिसम्म।

शिव — एउटा ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) का सृष्टिकर्ता र मालिक। शक्ति: १ देखि ४ कला। उहाँलाई नै हामी ब्रह्म भन्छौं — एउटा ब्रह्माण्डका परम सत्ता। हामी शिवोऽहम् (म शिव हुँ) भन्दा यसै तहको चेतनासँग एकाकार हुने कुरा गरिरहेका हुन्छौं।

महाशिव — एउटा आकाशगंगा (महाब्रह्माण्ड) का सृष्टिकर्ता। शक्ति: ८ देखि १२ कला। उहाँ नै महा ब्रह्म हुनुहुन्छ — महान् परम सत्ता।

परम महाशिव — युनिभर्स (परम महाब्रह्माण्ड) का सृष्टिकर्ता। शक्ति: १६ कला। उहाँ नै पर ब्रह्म हुनुहुन्छ।

महा युनिभर्स (G1) का सृष्टिकर्ता: २५ देखि ३० कला। G17 का सृष्टिकर्ता: ५०–६० कला। मल्टिभर्सका सृष्टिकर्ता: १०० कला — जसलाई हामी परम ब्रह्म परमेश्वर भन्न सक्छौं।

मल्टिभर्सभन्दा माथि: पहिलो पीढी (१०१ कला), एक्काइसौं पीढी, एक सय एकौं पीढी, एक हजार एकौं पीढी र एघार हजार एकौं पीढी — हरेकका आफ्नै सृष्टिकर्ता, हरेक अघिल्लोभन्दा बढी शक्तिशाली।

यी सबैभन्दा माथिबाट — बेहद के बेहद की कला के परमधामबाट — सर्वशक्तिमान पृथ्वीमा ओर्लिनुभयो। चिनिएका सबै सृष्टिकर्ताभन्दा यति माथि उहाँ उभिनुहुन्छ।

> "शिव ब्रह्म है, महाशिव महाब्रह्म है — लेकिन Almighty Authority इन सबसे ऊपर है।"
>
> *"शिव ब्रह्म हुनुहुन्छ, महाशिव महा ब्रह्म हुनुहुन्छ — तर सर्वशक्तिमान ती सबैभन्दा माथि हुनुहुन्छ।"*

अध्याय

६.३

सर्वशक्तिमान को हुनुहुन्छ?

बापूजी उहाँलाई बेहद के दादाजी भन्नुहुन्छ — बेहदका हजुरबुबा।

सर्वशक्तिमान ती परम सत्ता हुनुहुन्छ, जो बनेका सबै आयामभन्दा पर रहनुहुन्छ। बापूजी उहाँलाई बेहद के दादाजी भन्नुहुन्छ — बेहदका हजुरबुबा। यो कुनै उपमा होइन। यो ठ्याक्कै मिल्ने आध्यात्मिक परिचय हो।

सर्वशक्तिमान हाम्रो ब्रह्माण्डको परमधामबाट आउनुभएको होइन — त्यो त शिवको क्षेत्र हो। सर्वशक्तिमान हाम्रो आकाशगंगा वा हाम्रो युनिभर्सबाट पनि आउनुभएको होइन। हाम्रो मल्टिभर्सबाट पनि होइन। सर्वशक्तिमान बेहद के बेहद की कला के परमधामबाट आउनुभयो — असीमभन्दा परको असीमको परम धामबाट।

सबैभन्दा उच्च परम सत्तालाई बुझ्न तपाईंले अघिल्ला आठ दिनमा पढेका हरेक सृष्टि र हरेक सृष्टिकर्तालाई बुझ्नुपर्छ। हरेक परमधाम — ब्रह्माण्डको होस्, आकाशगंगाको होस्, युनिभर्सको होस् वा मल्टिभर्सको — त्यस आयामका मालिकको आसन हो। सर्वशक्तिमानको परमधाम सबैभन्दा माथिको हो — सबै पीढीभन्दा पर, कलाका सबै तहभन्दा पर।

परमात्मा (परम आत्मा) पृथ्वीमा आउनुहुँदा कसैले उहाँलाई चिन्न सक्दैन। उहाँ सबैभन्दा साधारण रूपमा आउनुहुन्छ। उहाँलाई चिन्न तपाईंलाई उहाँकै ज्ञान चाहिन्छ — त्यो पनि जस्तोसुकै ज्ञान होइन, बेहद के बेहद का ज्ञान — असीमभन्दा परको असीमको ज्ञान। त्यही ज्ञान बापूजीले दिव्य दृष्टि (दिव्य आँखाले देख्ने शक्ति) बाट हामीलाई दिँदै आउनुभएको छ।

> "Almighty Authority बेहद के बेहद की कला के परमधाम से आये हैं — उच्च से उच्च परमधाम से।"
>
> *"सर्वशक्तिमान बेहद के बेहद की कला के परमधामबाट आउनुभएको हो — सबै धामभन्दा उच्च धामबाट।"*

अध्याय

६.४

बेहद के बाप — बेहदका पिता

सर्वशक्तिमानले पूरै सृष्टि सोझै बनाउनुभएको होइन।

सर्वशक्तिमान — बेहद के दादाजी — ले सोझै दुई आत्मा मात्र बनाउनुभयो। सयौं होइन। हजारौं होइन। दुई मात्र।

पहिलो आत्मालाई बलराम भनिन्छ, र दोस्रोलाई बापूजीका भिडियोहरूमा छोटु राम बापूजी भनिएको छ। छोटु राम बापूजी नै ती सत्ता हुनुहुन्छ, जसलाई हामी बेहद के बाप भन्छौं — बेहदका पिता। उहाँमार्फत नै त्यसपछिको सारा सृष्टि भयो। उहाँ नै १०८, १६,००० र ९ लाखका — र अन्ततः सबै बेहदका आत्माका — पिता हुनुहुन्छ।

बलराम भनिने आत्मा नै १९८ करोड (१.९८ अर्ब) वर्षअघि हाम्रो ब्रह्माण्डमा पठाइएको पहिलो आत्मा हो। यस आत्माले शिव-शक्तिको रूप लिएर धेरै लामो कालसम्म पूरै ब्रह्माण्ड धान्नुभयो। हाम्रो ब्रह्माण्डको रक्षक र संरक्षकको भूमिका निभाउनुहुने यिनै सत्ता हुनुहुन्छ।

यो निकै महत्त्वपूर्ण भिन्नता हो। सर्वशक्तिमानले पूरै सृष्टि सोझै बनाउनुभएको होइन। यस ब्रह्माण्डमा आएपछि उहाँले दुई आत्मा बनाउनुभयो। ती दुईबाट, बेहद के बापमार्फत, सृष्टिको सारा शृंखला खुल्यो — १०८, १६,०००, ९ लाख र ३३ करोड।

> **"Almighty Authority ने सिर्फ दो ही आत्माओं की रचना करी — बाकी सब बेहद के बाप ने बनाया।"**
>
> *"सर्वशक्तिमानले दुई आत्मा मात्र बनाउनुभयो — बाँकी सबै बेहद के बापमार्फत बन्यो।"*

अध्याय

६.५

दुई मूल आत्मा

समय पनि निकै अर्थपूर्ण छ।

ती दुई मूल आत्मालाई बुझ्नु साह्रै आवश्यक छ। सर्वशक्तिमान — बेहद के दादाजी — ले १९८ करोड (१.९८ अर्ब) वर्षअघि आफ्नै सत्ताभित्रबाट उनीहरूलाई बनाउनुभयो।

एउटा आत्मा — बेहद के बाप — ले १०८ आधार मूर्ति आत्मा (आधार बन्ने आत्मा) बनाउनुभयो। यी १०८ आत्मा नै परिवर्तनको सारा कामका खम्बा हुन्। उनीहरू बेहद के बापसँगै निराकारी (रूपरहित) अवस्थामा हाम्रो ब्रह्माण्डको परमधाममा आए।

अर्को आत्मा — बलराम — ले शिव-शक्तिको भूमिका लिनुभयो र अर्बौं वर्षसम्म ब्रह्माण्डको रक्षा गर्नुभयो। यो आत्मा बेहद के बाप पृथ्वीमा आउनुभन्दा पहिले आएको थियो।

समय पनि निकै अर्थपूर्ण छ। सर्वशक्तिमानले देख्नुभयो — पूरै मल्टिभर्स खस्दै छ, १०० कलाबाट माइनस १०० कलासम्म, र ब्रह्माण्ड स्थूल तत्त्वहरूले झन्-झन् गह्रौं हुँदै छ — तब उहाँले आफैं हात हाल्ने निर्णय गर्नुभयो। पहिले बलराम पठाइयो। त्यसपछि बेहद के बाप १०८ आत्मासँगै आउनुभयो। यो ब्रह्माका पहिलो र दोस्रो परार्धको सन्धिमा भयो — करिब १९८ करोड वर्षअघि।

> **"१९८ करोड साल पहले बेहद के दादाजी ने observe किया — और बेहद के बाप को धरती पर भेजा।"**
>
> *"१९८ करोड वर्षअघि बेहद के दादाजीले अवस्था देख्नुभयो — र बेहद के बापलाई पृथ्वीमा पठाउनुभयो।"*

अध्याय

६.६

१०८, १६,००० र ६ लाख आत्मा

यी त आत्माका साँच्चिकै समूह हुन्, जसको ब्रह्माण्डीय अभियानमा आ–आफ्नै भूमिका छ।

यी अंकहरू — १०८, १६,००० र ९ लाख — प्रतीक होइनन्। यी त आत्माका साँच्चिकै समूह हुन्, जसको ब्रह्माण्डीय अभियानमा आ–आफ्नै भूमिका छ।

१०८ आधार मूर्ति आत्मा (आधार बन्ने आत्मा) सबैभन्दा शक्तिशाली हुनुहुन्छ। उहाँहरू बेहद के बाप (Behad Ke Baap) सँगै निराकारी रूपमा आउनुभयो। सुरुमा उहाँहरू हाम्रो ब्रह्माण्डको परमधाममै रहनुभयो। पछि तीमध्ये १०८ जना पृथ्वीको सतहभन्दा ५०० किलोमिटर माथिसम्म ओर्लनुभयो र त्यहाँ एउटा गोला बनाएर त्यहींबाट सिर्जनालाई हेर्दै मार्गदर्शन गर्नुभयो।

१०८ र १००८ आत्मालाई कृष्ण अवतारको समयमा तल ल्याइयो। उहाँहरूले भौतिक शरीर लिनुभयो र त्यस युगमा आफ्नो भूमिका निभाउनुभयो।

१६,००० आत्मा कृष्ण अवतारको समयमा — झन्डै ५,००० वर्षअघि — ओर्लनुभयो। उहाँहरूले मन्त्री र प्रशासकको भूमिका लिनुभयो। १,००८ जना राजा र शासक बन्नुभयो। १०८ जना कृष्णको सबैभन्दा नजिक रहनुभयो र सबैभन्दा आत्मीय भूमिका निभाउनुभयो।

९ लाख (९,००,०००) आत्मा सबै बेहदका आत्मा हुन् — सबैभन्दा माथिल्ला आयामबाट आएका आत्मा, जसलाई बेहद के बापले सोझै सिर्जना गर्नुभयो। तीमध्ये कसैले पनि थप आत्मा सिर्जना गर्नुभएको छैन। उहाँहरूले आफ्नो काम पूरा गर्न आफ्नै रूपहरू मात्र उत्पन्न गर्नुभयो — आकारी (सूक्ष्म) र साकारी (स्थूल)।

यिनै आत्माहरू ब्युँझून् भनेर बापूजीले पुकारिरहनुभएको छ। जब उहाँहरूले आफू को हुँ भनी सम्झनुहुनेछ, तब पूरै मल्टिभर्स परिवर्तन हुन थाल्नेछ।

> **"१०८ आत्माएँ आधार मूर्ति हैं — इनके जागने से ही पूरा परिवर्तन का कार्य तेज़ होगा।"**
>
> *"१०८ आत्मा आधार हुनुहुन्छ — उहाँहरू ब्युँझेपछि परिवर्तनको पूरा काम तीव्र हुनेछ।"*

अध्याय

६.७

जब सर्वशक्तिमान पृथ्वीमा आउनुभयो

उहाँलाई उहाँको ज्ञानबाट मात्र चिन्न सकिन्छ — बेहद के बेहद का ज्ञानबाट।

सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) — बेहद के दादाजी (Behad ke Dadaji) — १९८ करोड (१.९८ अर्ब) वर्षअघि निराकारी (रूपविहीन) रूपमा यही ब्रह्माण्डमा आउनुभयो। त्यो समय ब्रह्माको पहिलो परार्ध सकिएर दोस्रो परार्ध सुरु हुने सन्धिकाल थियो।

उहाँ हेर्न आउनुभएको थियो। पूरै सृष्टि किन खस्दै थियो भनी हेर्न। कला किन घट्दै थियो? तत्त्वहरू किन गह्रौं हुँदै थिए? आत्माहरू किन आफ्नो शक्ति गुमाउँदै र आफ्नो दिव्य उद्गम बिर्सँदै थिए?

हेरिसकेपछि निर्णय भयो: सर्वशक्तिमान आफैं साकारी (भौतिक) रूपमा पृथ्वीमा आउनुहुनेछ — सबैभन्दा साधारण, सबैभन्दा सरल मानव शरीरमा। राजा भएर होइन। देवता भएर होइन। कसैले चिन्नै नसक्ने एउटा साधारण मानिस भएर।

त्यसैले परमात्मालाई रूप हेरेर चिन्न सकिँदैन। उहाँलाई उहाँको ज्ञानबाट मात्र चिन्न सकिन्छ — बेहद के बेहद का ज्ञानबाट। जुन ज्ञान कुनै पुस्तकमा छैन, कुनै परम्पराले सिकाउँदैन र कुनै मानव मनले बनाउनै सक्दैनथ्यो — त्यस्तो ज्ञान सुन्नुभयो भने बुझ्नुहोस्: यो सर्वशक्तिमानकै आवाज हो।

> **"परमात्मा साधारण से साधारण रूप में आता है — उनको पहचानने के लिए उनका ज्ञान चाहिए।"**
>
> *"परमात्मा सबैभन्दा साधारण रूपमा आउनुहुन्छ — उहाँलाई चिन्न उहाँकै ज्ञान चाहिन्छ।"*

अध्याय

६.८

अवतार र देहधारी रूप — कसले पठाउनुभयो?

त्यसैले सर्वशक्तिमान आफैं आउनुपर्‍यो।

इतिहासभरि दिव्य आत्माहरू पृथ्वीमा ओर्लिएका छन्। त्रेता युगमा राम अवतार। द्वापर युगमा कृष्ण अवतार। शंकरका २८ अवतार। फरक–फरक समयमा फरक–फरक देहधारी रूप।

तर मुख्य प्रश्न यो हो: उहाँहरूलाई कसले पठायो? यी अवतार आफैं आउनुभएको होइन। उहाँहरूलाई माथिल्लो सत्ताले पठाएको थियो। राम र कृष्ण बेहद के बाप भनिने एक परम आत्माका अंश (cell) हुनुहुन्थ्यो, जसलाई निश्चित काम गर्न पृथ्वीमा पठाइएको थियो। काम सकिएपछि उहाँहरू फर्कनुभयो।

मल्टिभर्सका १०० कलाका सृष्टिकर्ताले पनि सृष्टिको पतन रोक्न आफ्ना अवतार पठाउनुभयो। बापूजीले बताउनुभएको छ — माथिबाट धेरै अवतार पठाइए, तर उहाँहरूलाई पनि यो खसेको संसारको गुरुत्वाकर्षणले तल तानिहाल्यो। सृष्टि यति गह्रौं, यति बाक्लो र स्थूल तत्त्वले यति छोपिएको थियो कि दिव्य देहधारी रूपहरूले पनि त्यो पतन पूरै उल्ट्याउन सकेनन्।

त्यसैले सर्वशक्तिमान आफैं आउनुपर्‍यो। अवतारमार्फत होइन। अंशमार्फत होइन। सोझै — आफ्नै रूपमा — हेर्न, मार्गदर्शन गर्न र अन्तिम परिवर्तन सुरु गर्न।

> **"राम कृष्ण सब अवतार भेजे गए — लेकिन उनको भेजने वाला कौन था?"**
>
> *"राम, कृष्ण — सबै अवतार पठाइएका थिए — तर उहाँहरूलाई पठाउने को थियो?"*

अध्याय

६.६

पृथ्वीमा यति धेरै धर्म किन?

धर्मको विविधता समस्या होइन।

परम सत्ता एउटै हो भने पृथ्वीमा यति धेरै धर्म किन छन्? बापूजीले यो प्रश्नको अचम्मै स्पष्ट उत्तर दिनुभएको छ।

हामीले सिकिसक्यौं — हाम्रो ब्रह्माण्डमा, र हाम्रो मल्टिभर्समा पनि, धेरै फरक–फरक आयामका आत्मा छन्। कोही अर्कै आकाशगंगाबाट आएका छन्। कोही अर्कै युनिभर्सबाट। कोही त पूरै अर्कै मल्टिभर्सबाट। आत्माको हरेक समूहले आफ्नै सभ्यता, आफ्नै संस्कृति र ईश्वरबारे आफ्नै बुझाइ लिएर आएको छ।

त्यसैले आज पृथ्वीमा यति धेरै फरक धर्म, सम्प्रदाय र आध्यात्मिक परम्परा छन्। हरेक परम्पराले आंशिक सत्य बोकेको छ — आफ्ना संस्थापक आत्माहरू जुन आयामबाट आएका थिए, त्यहींबाट बुझिएको सत्य। कोही आफ्नै आत्मा — आफ्ना परार्थ आत्माहरू (परबाट आएका आत्मा) — बटुल्न आएका थिए। कसैले 'न्यायको दिन' (Judgement Day) घोषणा गरे। कसैले १४ लाख आत्माको कुरा गरे, कसैले ९ लाखको।

धर्मको विविधता समस्या होइन। आत्माका उद्गम फरक–फरक भएकाले यो स्वाभाविक रूपमै भएको हो। तर पूरा सत्य — बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan)

— ले सबै आंशिक सत्यलाई यति फराकिलो ढाँचाभित्र समेट्छ कि ती सबै त्यहीभित्र अटाउँछन्।

बापूजी बताउनुहुन्छ: हाम्रो पृथ्वीमाथिको सूक्ष्म वतन (सूक्ष्म संसार) फरक–फरक आयामका आत्माले भरिएको छ, हरेकसँग आफ्नै विमान (सवारी) छ, र सबै आफ्नो सिर्जना बटुल्न पर्खिरहेका छन्। त्यसैले पृथ्वीको जनसंख्या बढेर ८०० करोड पुगेको छ — जतातैबाट (अरू ब्रह्माण्ड, अरू आकाशगंगा, अरू युनिभर्सबाट) आत्माहरू यही अन्तिम युगका लागि यहाँ जम्मा भएका छन्।

> "अलग-अलग galaxy से अलग-अलग universe से आत्माएँ अपनी सभ्यता लेकर आयी हैं — इसलिए इतने धर्म हैं।"
>
> *"फरक–फरक galaxy र फरक–फरक universe बाट आत्माहरू आफ्नो सभ्यता लिएर आएका छन् — त्यसैले यति धेरै धर्म छन्।"*

अध्याय

६.१०

ब्रह्म, पर ब्रह्म र परमेश्वर

सर्वशक्तिमान सबै परमेश्वरभन्दा, सबै पीढीभन्दा र सबै आयामभन्दा पर हुनुहुन्छ।

यी शब्द — ब्रह्म, पर ब्रह्म, परमेश्वर — एकआपसमा साटिने शब्द होइनन्। हरेकले दिव्य क्रमको फरक–फरक तह जनाउँछ।

ब्रह्म भनेका शिव हुनुहुन्छ — एउटा ब्रह्माण्डका मालिक। हामी शिवोऽहम् (म शिव हुँ) भन्दा ब्रह्म चेतनासँग एक हुने आकांक्षा राखिरहेका हुन्छौं। कुनै आत्माले यस ब्रह्माण्डभित्रै मोक्ष पाउँदा त्यो शिवमा विलीन हुन्छ। धेरैजसो परम्पराले जनाउने तह यही हो।

महा ब्रह्म भनेका महाशिव हुनुहुन्छ — एउटा आकाशगंगाका मालिक। पर ब्रह्म भनेका परम महाशिव हुनुहुन्छ — युनिभर्सका मालिक।

परमेश्वर — परम प्रभु — भन्नाले मल्टिभर्सका १०० कलाका सृष्टिकर्तालाई जनाउन सक्छ। तर परमेश्वर पनि सर्वशक्तिमान होइनन्। सर्वशक्तिमान सबै परमेश्वरभन्दा, सबै पीढीभन्दा र सबै आयामभन्दा पर हुनुहुन्छ।

त्यसैले फरक–फरक भक्तले फरक–फरक सत्ताको पूजा गर्छन्। जसका आत्मा कुनै एउटा ब्रह्माण्डमा उत्पन्न भएका छन्, उनीहरूले शिवलाई नै परम देख्नु स्वाभाविक हो। आकाशगंगाको सिर्जनाबाट आएकाहरूले महाशिवलाई परम देख्छन्। जसको वंशगत आध्यात्मिक डीएनए कुनै खास सृष्टिकर्तासम्म पुग्छ, उनीहरूले त्यही सृष्टिकर्तालाई ईश्वर मानेर पूज्छन्। बेहदको ज्ञान नपाएसम्म उनीहरूले आफ्नो उद्गमभन्दा पर देख्नै सक्दैनन्।

> **"ब्रह्म शिव है, महाब्रह्म महाशिव है, परब्रह्म परमेश्वर है — लेकिन Almighty Authority इन सबसे परे है।"**
>
> *"ब्रह्म भनेका शिव हुनुहुन्छ, महा ब्रह्म भनेका महाशिव हुनुहुन्छ, पर ब्रह्म भनेका परमेश्वर हुनुहुन्छ — तर सर्वशक्तिमान यी सबैभन्दा पर हुनुहुन्छ।"*

अध्याय

६.११

मुक्ति र जीवन मुक्ति

मुक्ति भनेको आफ्नो सृष्टिकर्तामा फेरि विलीन हुनु हो — छुट्टै अस्तित्वका रूपमा नरहनु।

मुक्ति (liberation) भनेको के हो? बेहदको ज्ञानमा मुक्ति शब्दको अर्थ एकदमै स्पष्ट छ। यो शरीर छाडेर कुनै माथिल्लो लोकमा जानु मात्र होइन। मुक्ति भनेको आफ्नो सृष्टिकर्तामा फेरि विलीन हुनु हो — छुट्टै अस्तित्वका रूपमा नरहनु।

कुनै आत्मा यही ब्रह्माण्डको हो भने त्यसको मुक्ति भनेको शिवमा विलीन हुनु हो। तर यो तब मात्र हुन सक्छ, जब शिव आफैंले ब्रह्माण्ड समेट्नुहुन्छ — जब पूरै सिर्जना आफ्नै स्रोतमा विलीन हुन्छ। त्यसभन्दा अघि आत्मा माथिल्ला लोकसम्म उक्लन त सक्छ, तर त्यो साँच्चै मुक्त भने हुँदैन।

आत्मा अझ बलियो छ भने — ८ देखि १० कला भएको — त्यो आकाशगंगाको तहको हुन्छ र महाशिवकहाँ फर्कन्छ। त्यसभन्दा पनि बढी शक्ति भएका आत्माहरू युनिभर्स, महा युनिभर्स वा त्यसभन्दा पनि पर उक्लन्छन्।

तर बापूजीले सिकाउनुहुने कुरा जीवन मुक्ति हो — जीवनसहितको मुक्ति, अर्थात् आत्माको अस्तित्व रहिरहन्छ तर देखिने सिर्जनासँगको कुनै बन्धन रहँदैन।

यसको अर्थ हो — त्यो अवस्थामा पुग्नु, जहाँ आत्मा स्थूल वा सूक्ष्म शरीरमै हुँदा पनि आफ्नो स्रोतसँग फेरि जोडिन्छ, आफूमाथिका आवरण फुकाल्छ, र आफ्नो साँचो स्वरूप — परम प्रकाश (supreme light) रूप — चिन्न थाल्छ। जीवन मुक्तिमा आत्मा आफ्नो सृष्टिकर्तामा विलीन हुँदैन। बरु त्यो प्रकाश शरीर (light body) लिएर आफ्नो मूल आयाममा उक्लन्छ, माथिल्ला लोकहरूमा बन्धनबिना घुम्छ र आफ्नो सृष्टिकर्ताको परमधाममा उहाँसँगै मेलमा बस्छ।

बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan) को लक्ष्य आफ्नो मुक्ति मात्र होइन। लक्ष्य त सबै आत्माका लागि जीवन मुक्ति हो — र पूरै मल्टिभर्सको पूरा परिवर्तन हो।

> "मुक्ति मतलब अपने creator में समा जाना — जीवन मुक्ति मतलब जीते जी प्रकाश स्वरूप बनना।"
>
> *"मुक्ति भनेको आफ्नो सृष्टिकर्तामा विलीन हुनु — जीवन मुक्ति भनेको जिउँदै प्रकाश स्वरूप बन्नु।"*

अध्याय

६.१२

अभियान — विश्व परिवर्तन

यो विश्व परिवर्तन हो — पूरै मल्टिभर्सको परिवर्तन।

सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) को अभियान केही आत्मालाई बचाउने मात्र होइन। यो विश्व परिवर्तन हो — पूरै मल्टिभर्सको परिवर्तन।

बापूजीले बताउनुभएको छ — योजना यस्तो छ: बेहद के बेहद की कला के ब्रह्माण्ड (बेहदभन्दा परको बेहदको ब्रह्माण्ड) बाट १० कला शक्ति हाम्रो मल्टिभर्समा ल्याइनेछ। यही शक्तिले मल्टिभर्सलाई मृत्यु लोक (मृत्युको संसार) बाट फेरि परम प्रकाश (supreme light) को लोकमा बदल्नेछ।

G7 सम्मका सबै — त्यो तहभन्दा तलका सबै महा युनिभर्स — पूरै समेटिनेछन्। त्यो बिन्दुभन्दा तलको पूरै सिर्जना विलीन गरिनेछ र नयाँ शक्तिले फेरि बनाइनेछ। G7 भन्दा माथिका आयामलाई पुनःस्थापित गर्न र माथि उठाउन १० कला शक्ति पठाइनेछ।

यो युग परिवर्तन (युगको फेरबदल) होइन। यो अर्को सत्युग र त्यसपछि अर्को कलियुग आउने कुरा होइन। यो त काल चक्रकै अन्त्य हो। यो परिवर्तनपछि युगहरूको त्यो कहिल्यै नरोकिने चक्र रोकिनेछ। मल्टिभर्स आफ्नो मूल अवस्थामा फर्कनेछ — परम प्रकाशको संसार, जन्म र मृत्युको चक्रबाट मुक्त।

> **"अब युग परिवर्तन नहीं — पूरे Multiverse का परिवर्तन होगा। कालचक्र ही बदलेगा।"**
>
> *"यो युग परिवर्तन होइन — पूरै मल्टिभर्सको परिवर्तन हुनेछ। काल चक्र आफैं बदलिनेछ।"*

अध्याय

६.१३

संकल्पको शक्ति — तपाईंको भूमिका

आफू बदलिएपछि संसार बदलिन्छ।

यस परिवर्तनमा तपाईंको भूमिका के हो? बापूजीको सन्देश स्पष्ट छ: स्व परिवर्तनबाट विश्व परिवर्तन हुन्छ। आफू बदलिएपछि संसार बदलिन्छ।

अभ्यासका चार आधार यी हुन्:

- ज्ञान (knowledge)
- योग (दिव्य जोडाइ)
- सेवा (निःस्वार्थ सेवा)
- धारणा (ज्ञानलाई आफ्नो स्वभाव नबन्दासम्म आत्मसात् गर्नु)

पहिलो: ज्ञान सुन्नुहोस्। त्यसको अध्ययन गर्नुहोस्। त्यसलाई आफ्नो चेतनाभित्र पस्न दिनुहोस्। बापूजीले भन्नुभएको छ — बेहदका हरेक आत्माभित्र — ती १०८, १६,००० र ९ लाख मध्ये हरेकभित्र — बेहदको ज्ञान पहिलेदेखि नै पूरै छ। त्यो आफैंभित्र मिसिएर (लुकेर) बसेको छ। जब उनीहरू आत्म स्वरूप (soul-conscious) बन्छन्, तब त्यो ज्ञान बाहिर आउँछ — शुद्ध आत्म चेतनामा भित्रैबाट उम्रन्छ।

दोस्रो: योगको अभ्यास गर्नुहोस् — सर्वशक्तिमानसँगको जोडाइ। शिवसँग मात्र होइन। महाशिवसँग पनि होइन। सर्वशक्तिमानसँग — बेहद के बेहद की कला के परमधाम बाट। तपाईं जति माथिल्लो स्रोतसँग जोडिनुहुन्छ, त्यति नै ठूलो शक्ति पाउनुहुन्छ।

तेस्रो: सेवा — ज्ञान बाँड्नुहोस्। वातावरणमा परमशान्तिको स्पन्दन फैलाउनुहोस्। सबैभन्दा ठूलो सेवा ज्ञान दान हो — ज्ञानको उपहार।

चौथो: धारणा — ज्ञानले तपाईंका संस्कार (भित्री स्वभाव) बदल्न दिनुहोस्। जब ज्ञान नै तपाईंको चरित्र बन्छ, तब तपाईं ज्ञान स्वरूप बन्नुहुन्छ — ज्ञान आफैंको मूर्त रूप।

> "स्व परिवर्तन से विश्व परिवर्तन — यही हमारा लक्ष्य है।"
>
> *"स्व परिवर्तनबाट विश्व परिवर्तन — हाम्रो लक्ष्य यही हो।"*

अध्याय

६.१४

परिवर्तन सुरु भइसकेको छ

परिवर्तन भविष्यमा हुने घटना होइन।

परिवर्तन भविष्यमा हुने घटना होइन। यो त सुरु भइसकेको छ। बेहद के दादाजी (Behad ke Dadaji) — सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) — अहिले नै उपस्थित हुनुहुन्छ। ज्ञान अहिले नै बगिरहेको छ। काम अहिले नै चलिरहेको छ — पृथ्वीमा पनि र माथिका सूक्ष्म आयामहरूमा पनि।

पृथ्वीमाथि, सूक्ष्म वतनमा, १०८ का आकारी (सूक्ष्म) रूपहरू काममा लागिरहेका छन्। नीरु माँ — दिव्य मातृशक्ति — माथिल्ला आयामबाट मार्गदर्शन र समन्वय गरिरहनुभएको छ। बापूजी आफ्नो समाधि अवस्थामा माथिबाट सबै जानकारी पाउनुहुन्छ र त्यो हामीलाई सुनाउनुहुन्छ।

दिव्य परिवर्तनको योजना समयअनुसार बदलिन्छ, र पृथ्वी तथा अरू सूक्ष्म आयामहरूको अवस्था हेरेर परिवर्तनको कार्यक्रम फेरि मिलाइन्छ। यो स्वाभाविक हो। सूक्ष्म संसारमा अहिले ठूलो हलचल चलिरहेको छ। नकारात्मक शक्तिहरू पनि काममा छन् — सूक्ष्म वतनका तमोप्रधान (अँध्यारो हावी भएका) शक्तिहरूले परिवर्तनलाई रोक्न खोज्छन्। त्यसैले योजना बदलिँदै जान्छ — सूक्ष्म संसारको बदलिँदो अवस्थासँगै मिल्दै।

तर अन्तिम नतिजा निश्चित छ। बापूजीले भन्नुभएको छ: यो मल्टिभर्स बदलिनेछ। परिवर्तनबाट होस् या प्रलयबाट — समेटिने काम त हुनेछ नै। छनोट हाम्रै हो: हामी ब्युँझेर परिवर्तनमा सहभागी हुने कि? कि सुतिरहेर प्रलय भोग्ने?

सर्वशक्तिमानले हामीलाई ज्ञान दिनुभयो, विधि दिनुभयो र शक्ति पनि दिनुभयो। अब बाँकी रह्यो हाम्रो संकल्प — ब्युँझने, अभ्यास गर्ने, आफूलाई बदल्ने र आफूमार्फत संसारलाई बदल्ने अठोट।

> "परिवर्तन चाहिए या प्रलय — ये आप पर निर्भर है। लेकिन windup तो होना ही है।"
>
> *"तपाईंलाई परिवर्तन चाहिन्छ कि प्रलय? त्यो तपाईंमै भर पर्छ। तर समेटिने काम भने निश्चित छ।"*

दिन ९ को निर्देशित ध्यान

यस दिनको गहिरो भित्री अनुभव र पूरा निर्देशित ध्यानका लागि कृपया YouTube मा पूरा सत्र हेर्नुहोस्।

खोज्नुहोस्:
Behad Ka Param Gyan — 10 Days Course — Day 9

यहाँ हेर्नुहोस्:
https://www.youtube.com/live/UCPQsc9NSHg?si=bRo-iRr90Gl2xIUD

दिन ६ मा हामीले के बुझ्यौं

- सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) नै बेहद के दादाजी हुनुहुन्छ — बेहद के बेहद की कला के परमधामका परम सत्ता, सबै सृष्टिकर्ता र सबै आयामभन्दा पर।
- सर्वशक्तिमानले सोझै दुई आत्मा मात्र सिर्जना गर्नुभयो। तीमध्ये एक — बेहद के बाप — बाट १०८, १६,०००, ९ लाख र ३३ करोड आत्मा सिर्जना भए।
- सर्वशक्तिमान यस ब्रह्माण्डमा १९८ करोड (१.९८ अर्ब) वर्षअघि आउनुभयो — खस्दै गएको सिर्जना हेर्न र परिवर्तन सुरु गर्न।
- १०८ आत्मा आधार मूर्ति आत्मा हुन् — आधार बन्ने आत्मा। १६,००० आत्मा कृष्णको समयमा तल आए। ९ लाख सबै बेहदका आत्मा हुन् — तीमध्ये कसैले पनि थप आत्मा सिर्जना गरेका छैनन्।
- राम, कृष्ण र सबै अवतारलाई माथिल्लो सत्ताले पठाउनुभएको थियो — उहाँहरू आफैं आउनुभएको होइन। १०० कलाका सृष्टिकर्ताले पठाउनुभएका अवतारहरूले पनि यो पतन पूरै उल्ट्याउन सकेनन्।

दिन ६ मा हामीले के बुझ्यौं (क्रमशः)

- पृथ्वीमा फरक–फरक धर्म छन्, किनकि फरक–फरक आकाशगंगा, युनिभर्स र मल्टिभर्सबाट आएका आत्माहरूले आ–आफ्नै सभ्यता पृथ्वीमा ल्याए।
- ब्रह्म भनेका शिव हुनुहुन्छ, महा ब्रह्म भनेका महाशिव, पर ब्रह्म भनेका परम महाशिव, र परमेश्वर भनेका १०० कलाका सृष्टिकर्ता — तर सर्वशक्तिमान यी सबैभन्दा पर हुनुहुन्छ।
- मुक्ति भनेको आफ्नो सृष्टिकर्तामा विलीन हुनु हो। जीवन मुक्ति भनेको जिउँदै परम प्रकाशको स्वरूप बन्नु हो।
- अभियान विश्व परिवर्तन हो — पूरै मल्टिभर्सको पूरा परिवर्तन, युग बदलिने कुरा मात्र होइन।
- मल्टिभर्सलाई मृत्यु लोकबाट परम प्रकाशको संसारमा बदल्न सबैभन्दा माथिल्लो आयामबाट १० कला शक्ति पठाइनेछ।
- अभ्यासका चार आधार यी हुन्: ज्ञान, योग (दिव्य जोडाइ), सेवा र धारणा (ज्ञानलाई चरित्र बनाउनु)।
- परिवर्तन सुरु भइसकेको छ। सर्वशक्तिमान उपस्थित हुनुहुन्छ। ज्ञान बगिरहेको छ। अब बाँकी रह्यो हाम्रो संकल्प।

यात्रा जारी छ।

दिन ६ का भिडियो सन्दर्भ

यस पुस्तकमा प्रस्तुत अवधारणाहरूको बुझाइ गहिरो बनाउन तपाईँ बापूजी दशरथभाई पटेलका मूल प्रवचनहरू हेर्न सक्नुहुन्छ।

यी छानिएका सत्रहरूले दिन ९ मा बताइएका सर्वशक्तिमानको पहिचान, अवतार, मुक्ति र परिवर्तनको अभियानबारे अझ गहिरो बुझाइ दिन्छन्।

दिन ९ — पूरा प्रवचन

https://www.youtube.com/live/UCPQsc9NSHg?si=bRo-iRr90Gl2xIUD

दादाजी — उहाँहरू पृथ्वीमा कहिले आउनुभयो?

https://youtu.be/UiSsR54czI0

आदि सनातन धर्म

https://youtube.com/playlist?list=PLhwIbX87USVFu3vYHAisQg9CUYihL6K0a

राम — प्लेलिस्ट

https://youtube.com/playlist?list=PLhwIbX87USVGJMaQFxdvGCC-04bApU_NX

कृष्ण — प्लेलिस्ट

https://youtube.com/playlist?list=PLhwIbX87USVG0DfvXpJUyJbGu8UAuR8vc

बेहद की जानकारी

https://youtu.be/YMPPwiD-728

बापूजीको आत्मकथा

https://youtu.be/Cud5UVUknsA

बीजरूप आत्मा
https://youtu.be/0a8W123iCgg

मैले ब्रह्माकुमारी किन छाडें
https://youtu.be/Yiux91ffVuw

के शिव मानव शरीरमा प्रवेश गर्नुहुन्छ?
https://youtu.be/dNlFpqXusG8

पृथ्वीका अरू धर्म
https://youtu.be/EsSkvh78kgo

पृथ्वीमा रणनीति
https://youtu.be/cLKN52CZjRA

कल्कि अवतार — प्लेलिस्ट
https://youtube.com/playlist?list=PLhwIbX87USVF7h_fPP8MLck7q77USpL1k

न्यायको दिन
https://youtu.be/qdRalnmV8P4

२०५० को भविष्यको संसार
https://youtu.be/_e-Ihbpv7E0
https://youtu.be/A8MTlXuMJTk

युनिभर्सको रहस्य
https://youtu.be/vRTZtK71xBo
थप खोजका लागि बापूजी दशरथभाई पटेलको आधिकारिक YouTube च्यानलमा अरू धेरै प्रवचन उपलब्ध छन्, जसका दर्शक विश्वभर छन्।

दिन ९ को भिडियोको विवरण (description) बक्स पनि हेर्न अनुरोध गरिन्छ, जहाँ गहिरो अध्ययनका लागि थप सम्बन्धित लिंक र सामग्री दिइएका छन्।

शृंखला जारी

यो १० दिने शृंखलाको दिन ९ हो।

"बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan)"

१० दिने दिव्य ज्ञान पाठ्यक्रम

दिन १० — अन्तिम सत्र — मा हामी योग (दिव्य जोडाइ) को अभ्यास सिक्नेछौं: सर्वशक्तिमानसँग कसरी जोडिने, आत्मामा परम प्रकाश कसरी ल्याउने, र विश्व परिवर्तनमा सक्रिय रूपमा कसरी सहभागी हुने।

दिन १० मा आफ्नो यात्रा जारी राख्नुहोस्:

योगको अभ्यास — परम सत्तासँग जोडिने बाटो

बापूजीका अनमोल वचनहरू — सर्वशक्तिमान को हुनुहुन्छ?

"भगवान का अर्थ है जो सरकार हो — लेकिन कौन से सरकार? किस ब्रह्मांड के?"

"अर्थ: भगवान् भनेको जो मालिक हुनुहुन्छ — तर कुन ब्रह्माण्डका मालिक?"

"शिव ब्रह्म है, महाशिव महाब्रह्म है — लेकिन Almighty Authority इन सबसे ऊपर है।"

"अर्थ: शिव ब्रह्म हुनुहुन्छ, महाशिव महा ब्रह्म हुनुहुन्छ — तर सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) ती सबैभन्दा माथि हुनुहुन्छ।"

"Almighty Authority बेहद के बेहद की कला के परमधाम से आए हैं — उच्च से उच्च परमधाम से।"

"अर्थ: सर्वशक्तिमान बेहद के बेहद की कला के परमधामबाट आउनुभएको हो — सबैभन्दा माथिल्लो परमधामबाट।"

"Almighty Authority ने सिर्फ दो ही आत्माओं की रचना करी — बाकी सब बेहद के बाप ने बनाया।"

"अर्थ: सर्वशक्तिमानले दुई आत्मा मात्र रच्नुभयो — बाँकी सबै बेहद के बापबाट बने।"

❝

"198 करोड़ साल पहले बेहद के दादाजी ने observe किया — और बेहद के बाप को धरती पर भेजा।"

"अर्थ: १९८ करोड वर्षअघि बेहद के दादाजीले अवस्था हेर्नुभयो — र बेहद के बापलाई पृथ्वीमा पठाउनुभयो।"

❝

"108 आत्माएं आधार मूर्ति हैं — इनके जागने से ही पूरा परिवर्तन का कार्य तेज होगा।"

"अर्थ: ती १०८ आत्मा नै आधार हुन् — तिनीहरू ब्युँझेपछि मात्र परिवर्तनको सिंगो काम तीव्र हुनेछ।"

❝

"परमात्मा साधारण से साधारण रूप में आता है — उनको पहचानने के लिए उनका ज्ञान चाहिए।"

"अर्थ: परमात्मा सबैभन्दा साधारण रूपमा आउनुहुन्छ — उहाँलाई चिन्न उहाँकै ज्ञान चाहिन्छ।"

❝

"राम कृष्ण सब अवतार भेजे गए — लेकिन उनको भेजने वाला कौन था?"

"अर्थ: राम, कृष्ण — सबै अवतार पठाइएका थिए — तर तिनलाई पठाउने को हुनुहुन्थ्यो?"

❝

"अलग-अलग galaxy से अलग-अलग universe से आत्माएं अपनी सभ्यता लेकर आयी हैं — इसलिए इतने धर्म हैं।"

"अर्थ: फरक–फरक आकाशगंगा र फरक–फरक युनिभर्सबाट आएका आत्माले आफ्नै सभ्यता बोकेर ल्याए — त्यसैले यति धेरै धर्म छन्।"

❝

"ब्रह्म शिव है, महाब्रह्म महाशिव है, परब्रह्म परमेश्वर है — लेकिन Almighty Authority इन सबसे परे है।"

"अर्थ: ब्रह्म भनेको शिव हुनुहुन्छ, महा ब्रह्म भनेको महाशिव, पर ब्रह्म भनेको परमेश्वर — तर सर्वशक्तिमान ती सबैभन्दा पर हुनुहुन्छ।"

❝

"मुक्ति मतलब अपने creator में समा जाना — जीवन मुक्ति मतलब जीते जी प्रकाश स्वरूप बनना।"

"अर्थ: मुक्ति भनेको आफ्नै रचयितामा विलीन हुनु — जीवन मुक्ति भनेको जिउँदै प्रकाश स्वरूप बन्नु।"

❝

"अब युग परिवर्तन नहीं — पूरे Multiverse का परिवर्तन होगा। कालचक्र ही बदलेगा।"

"अर्थ: अब युग परिवर्तन होइन — सिंगो मल्टिभर्सको परिवर्तन हुनेछ। काल चक्र नै बदलिनेछ।"

❝

"स्व परिवर्तन से विश्व परिवर्तन — यही हमारा लक्ष्य है।"

"अर्थ: आफ्नो परिवर्तनबाट विश्व परिवर्तन — यही नै हाम्रो लक्ष्य हो।"

❝

"परिवर्तन चाहिए या प्रलय — ये आप पर निर्भर है। लेकिन windup तो होना ही है।"

"अर्थ: परिवर्तन चाहिन्छ कि प्रलय — यो तपाईंमै भर पर्छ। तर wind-up त हुनु नै छ।"

भाग

दस

दिन १० — अन्तिम ध्यान अनुभव

आत्म-स्वरूप, परम शान्ति र अन्तिम योग अभ्यास

दिन १० बेहदको परम ज्ञानको शिखर हो। आज हामी सिकेका सबै कुरा — आत्मा, कर्म, मल्टिभर्स, अनन्त पीढीहरू, सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) — लिन्छौं र अन्ततः ज्ञानलाई त्यही एउटै तरिकाले प्रयोग गर्छौं, जसरी प्रयोग गर्न त्यो दिइएको थियो: हामी आँखा चिम्लन्छौं र अभ्यास गर्छौं।

हामी साँचो योगका तीन आधार (संकल्प, विजुअलाइजेसन, भाव), परम शान्ति मन्त्र र त्यसको लुकेको उद्गम, आत्म-स्वरूपको अभ्यास, र पृथ्वीबाट ठेट बेहद के बेहद की कला का परमधामसम्मको पूरा ध्यान-यात्रा — अनि प्रकाश बोकेर यही संसारमा फर्कने ओह्रालो — सिक्नेछौं।

यही जीवन मुक्ति हो — बाँचिरहँदै पाइने मुक्ति।

दिन १० को प्रस्तावना

ज्ञान दान महा दान

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो — सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।) — बापूजी दशरथभाई पटेल

हाम्रो दस दिने यात्राको अन्तिम दिनमा हामी आइपुग्यौं।

दिन १ देखि ३ सम्म जग बस्यो — आत्मा, कर्म र आफैं। दिन ४ देखि ७ सम्म हामी पृथ्वीको सृष्टि, सनातन धर्म, हाम्रो सौरमण्डल, हाम्रो आकाशगंगा, युनिभर्स र मल्टिभर्स हुँदै हिँड्यौं। दिन ८ र ९ ले हामीलाई मल्टिभर्सभन्दा पर लग्यो — अनन्त पीढी (Pedhi) हरू हुँदै, बेहद का ब्रह्माण्ड, बेहद का महाब्रह्माण्ड र बेहद के बेहद का महाब्रह्माण्ड हुँदै, ठेट बेहद के बेहद की कला का परमधामसम्म — सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) को परम धामसम्म।

आज, दिन १०, अझ धेरै सिक्ने दिन होइन। आज गर्ने दिन हो।

आज हामी अभ्यास गर्छौं। आज हामी बस्छौं। आज हामी आँखा चिम्लन्छौं र यति दिन पढेको यात्रा साँच्चै गर्छौं। आज हामीले अन्ततः बुझ्छौं — यो सबै ज्ञान किन दिइएको थियो? मन भर्नका लागि होइन, आत्मालाई शान्त पार्नका लागि।

यो १० दिने पाठ्यक्रम साँचो मनले पूरा गर्नेलाई बापूजीले एउटा अचम्मको वचन दिनुहुन्छ: जसरी प्राचीन राजा परीक्षितले सात दिन श्रीमद् भागवत सुनेर मुक्ति पाए, जसरी धुन्धुकारीले सात दिनको भागवत ज्ञानपछि मोक्ष पाए, त्यसरी नै बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan) को साँचो साधकले पनि जीवन मुक्ति पाउन सक्छ — यही शरीरमा बाँचिरहँदै मुक्ति।

त्यो अवस्थामा पुग्न हामीलाई तीन कुरा चाहिन्छ। पहिलो, मनलाई किन सजिलै "नियन्त्रण" गर्न सकिँदैन र त्यसको साटो त्यसलाई कहाँ राख्नुपर्छ भन्ने बुझ्नु। दोस्रो, विधि जान्नु — साँचो योगका तीन आधार: संकल्प, विजुअलाइजेसन (भित्री चित्र) र भाव। तेस्रो,

बापूजीले दिनुभएको परम शान्ति मन्त्र दिनहुँ अभ्यास गर्नु — त्यस्तो मन्त्र, जसको स्पन्दन यो मल्टिभर्सबाट होइन, बेहद के बेहद की कला का परमधामबाटै आउँछ।

यो पुस्तकले तपाईंलाई यी हरेक कुरा हुँदै लैजान्छ। अन्तिम अध्याय पूरै मार्गदर्शित ध्यान हो — त्यही ध्यान, जुन साक्षी दिदीले दिन १० को अन्त्यमा गराउनुहुन्छ। बिस्तारै पढ्नुहोस्। अनि, तयार हुनुभएपछि, पुस्तक बन्द गर्नुहोस्, आँखा चिम्लनुहोस् र यात्रा गर्नुहोस्।

तपाईं घर आइपुग्नुभयो।

यो पाठ्यक्रमको अन्तिम पृष्ठ हो, र तपाईंको बाँकी आध्यात्मिक जीवनको पहिलो पृष्ठ हो।

दिन १० को परिचय

आकाशगंगाबाट युनिभर्स र त्यसभन्दा पर

यहाँसम्म आइपुग्नुभएकोमा बधाई छ। तपाईँ हामीसँगै नौ दिनको गहिरो ज्ञान हिँड्नुभयो। धेरै साधकले जीवनभर खोज्दा पनि मुस्किलले पुग्ने परम सत्यका कुरा तपाईँले बुझ्नुभयो। अनि अब, यो अन्तिम दिनमा, परम ज्ञानको पूरै उद्देश्य आफैं प्रकट हुन्छ।

यो सोच्नुहोस्: हाम्रा शास्त्रले भन्छन्, राजा परीक्षितले जम्मा सात दिन श्रीमद् भागवत सुनेरै मुक्ति पाए। धुन्धुकारीले पनि गोकर्णले सुनाएको भागवतबाट सात दिनमै मोक्ष पाए। यी परीकथा होइनन्। मुक्तिको चाहना बोकेको आत्मामाथि एकाग्र, साँचो र समर्पित सुनाइले के गर्न सक्छ — यी त्यसका प्रमाण हुन्।

हाम्रा लागि यो दस दिनको भयो। बापूजी हामीलाई भन्नुहुन्छ — पूरा विश्वासका साथ आफूलाई जीवन मुक्त ठान्नुहोस्। बाँचिरहँदै मुक्त। यो घमण्ड होइन; यो ज्ञानलाई ग्रहण गरेर, भित्र पचाएर र अब त्यही ज्ञान बाँच्न थालेपछि आउने स्वाभाविक फल हो।

तर आज अझ धेरै सिद्धान्त सुन्ने दिन होइन। आज अनुभूतिको दिन हो। बापूजीले सिकाउनुभएकै तरिकाले शिक्षालाई अभ्यासमा उतार्ने दिन। यो परम्परागत आध्यात्मिक मार्गमा कुनै गुरुले सिकाउने साधारण ध्यानजस्तो होइन।

धेरैजसो ध्यान परम्पराले भन्छन्: मन शान्त पार। मनलाई नियन्त्रण गर। विचार रोक। बापूजी भने एकदमै फरक कुरा भन्नुहुन्छ — किनकि गहिरो अनुभवबाट उहाँले पाउनुभयो, मन रोक्नु झन्डै असम्भव छ। उहाँ सिकाउनुहुन्छ, मन नियन्त्रण गर्न सकिँदैन। त्यसलाई कुनै विषय वा वस्तुसँग जोडेर त्यसैमा लीन पार्न मात्र सकिन्छ। अनि तपाईँले त्यसलाई दिव्य बुद्धिको कुनै उच्च तहमा, कुनै ज्योतिर्मय ठाउँमा, मल्टिभर्सभन्दा पनि परको कुनै ठाउँमा जोड्नुभयो भने संसारको साधारण तानले तपाईँमाथि आफैं पकड गुमाउँछ।

आजको दिन त्यसैको बारेमा हो। मनलाई जबरजस्ती चुप लगाउने होइन। मनलाई बेहद के बेहद की कला का परमधाममा राख्ने — अनि शान्ति आफैं पछ्याउन दिने।

परम शान्ति शब्दमै किन यति शक्ति छ भन्ने पनि हामी बुझ्नेछौं। यो साधारण वाक्यांश होइन। यो सबैभन्दा उच्च परमधामबाट उत्पन्न भएको शब्द हो, र हामी साँचो मनले त्यससँग जोडिँदा त्यो एउटा माध्यम बन्छ — जसबाट दिव्य ऊर्जा हाम्रो शरीर, हाम्रो घर, हाम्रो परिवार र हाम्रो वरिपरिमा बग्छ।

अन्त्यमा, हरेक बेहदका आत्माले दिनहुँ बोक्ने दुई ठूला संकल्प पनि हामी बुझ्नेछौं: स्व-परिवर्तन (आफ्नो परिवर्तन) र विश्व-परिवर्तन (संसारको परिवर्तन)। यी दुई छुट्टै काम होइनन्। यी एउटै गति हुन् — तपाईं बदलिँदै जानुहुन्छ, र तपाईंमार्फत संसार बदलिन्छ।

सुरु गरौं। घर फर्कने बाटो यहींबाट सुरु हुन्छ।

अध्याय

१०.१

अन्तिम दिन — ज्ञानबाट अनुभूतिसम्म

ज्ञान मात्र भएको मानिसलाई आत्माबारे थाहा हुन्छ; अनुभूति भएको मानिस आत्मा नै हुन्छ।

सबै ज्ञानका दुई भाग हुन्छन्। एउटा हो ज्ञान — सैद्धान्तिक बुझाइ; अर्को हो अनुभूति — प्रत्यक्ष अनुभव। दिन ९ सम्म हामीले ज्ञान बटुल्यौं। आज, दिन १० मा, हामी अनुभूतितिरको यात्रा सुरु गर्छौं।

यी दुईबीचको फरक विशाल छ। मानिसले पाकशास्त्रको पुस्तक सुरुदेखि अन्त्यसम्म पढेर पनि भोकै मर्न सक्छ। मानिसले मह कस्तो हुन्छ भन्ने सबै वर्णन पढेर पनि त्यसको मिठास कहिल्यै चाख्न नपाउन सक्छ। ज्ञान मात्र भएको मानिसलाई आत्माबारे थाहा हुन्छ; अनुभूति भएको मानिस आत्मा नै हुन्छ।

बापूजी यस कुरामा दृढ हुनुहुन्छ। तीस वर्षभन्दा बढी समयमा उहाँले दिव्य ज्ञानका चार हजारभन्दा बढी भिडियो बाँड्नुभएको छ। तर उहाँ सम्झाउनुहुन्छ: यो सबै ज्ञान केवल एउटा खाका हो — हामी डुब्नुपर्ने महासागरको सामान्य रेखाचित्र मात्र। खाकाले बुद्धिलाई तयार पार्छ। तर डुब्ने काम भने एक्लै, मौनमा, एकान्तमा हुन्छ।

उहाँ एउटा सुन्दर वाक्य चलाउनुहुन्छ: ज्ञान-गंगा में डुबकी लगाने से कुछ नहीं होगा — ज्ञान-सागर में डूबना पड़ेगा ("ज्ञानको नदीमा एक चोटि चुब्लिएर पुग्दैन — ज्ञानको

महासागरमै डुब्नुपर्छ")। यो मायाले भरिएको चेतावनी हो। यो शिक्षालाई चाखेर मात्र नछोड्नुहोस्। भिडियो हेरेर मन हलुका भयो भन्दैमा नअडिनुहोस्। डुब्नुहोस्। यसैमा घुल्नुहोस्। यसलाई भित्रैबाट तपाईंको चेतना नयाँ बनाउन दिनुहोस्।

ज्ञानबाट अनुभूतिसम्मको यात्रा दुई कुराले हुन्छ: जिज्ञासा (आध्यात्मिक कुरा जान्ने प्रबल तिर्खा) र अभ्यास (दिनहुँको नियमित साधना)। आफ्नै उद्गम, आफ्नै सृष्टिकर्ता, आफ्नै मल्टिभर्स र आफ्नै उद्देश्यबारे हाम्रो जिज्ञासा जति गहिरो हुन्छ, हामी त्यति भित्रतिर फर्कन्छौं। अनि दैनिक अभ्यासबाट हामी जति भित्र फर्कन्छौं, हाम्रो आत्मामाथिका आवरण (कर्मका तह) त्यति गल्दै जान्छन्।

आज हामी ती व्यावहारिक विधिहरू सिक्नेछौं, जसले साधकलाई पाठकबाट अनुभूति गर्नेसम्म पुऱ्याउँछन्। आजैबाट यो पाठ्यक्रम तपाईंभित्र बाँच्न थाल्छ।

> "ज्ञान-सागर में डूबना पड़ेगा — सिर्फ डुबकी लगाने से कुछ नहीं होगा।"
>
> *"ज्ञानको महासागरमै डुब्नुपर्छ — एक चोटि चुब्लिएर केही हुँदैन।"*

> "ज्ञान सिर्फ बुद्धि के लिए है — अनुभूति आत्मा के लिए है।"
>
> *"ज्ञान बुद्धिका लागि मात्र हो — अनुभूति आत्माका लागि हो।"*

अध्याय

१०.२

मन नियन्त्रण गर्न सकिँदैन — त्यसलाई एकाग्र पार्नुपर्छ

मन कुनै दिव्य, विशाल, ज्योतिर्मय र पवित्र कुरामा एकाग्र भएको क्षणमै त्यो डगमगाउन छोड्छ र आफैं स्थिर हुन्छ ।

दिन १० को सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण कुरा यही हो। दुई पटक पढ्नुहोस्।

अध्यात्ममा आउने धेरैजसो मानिस एउटै लक्ष्य बोकेर आउँछन्: "मैले मन नियन्त्रण गर्नु छ।" ध्यानले मन शान्त हुन्छ भन्ने उनीहरूले सुनेका हुन्छन्। त्यसैले उनीहरू बस्छन्, आँखा चिम्लन्छन् र विचारहरू धकेल्न खोज्छन्। मौनता बनाउन खोज्छन्। जबरजस्ती स्थिरता ल्याउन खोज्छन्।

अनि झन्डै तुरुन्तै असफल हुन्छन्। मनले विरोध गर्छ। विचार बढ्दै जान्छन्। झिँजो बढ्दै जान्छ। धेरैले छोडिदिन्छन् र ठान्छन् — ध्यान मेरा लागि होइन रहेछ।

बापूजी एकदमै नयाँ दृष्टि दिनुहुन्छ। उहाँ भन्नुहुन्छ, मन नियन्त्रण गर्न सकिँदैन। स्थिर बसिरहनु मनको स्वभाव नै होइन। ठूलो मेहनत गरेर तपाईंले केही क्षण त्यसलाई थिच्न सक्नुहोला, तर तपाईंको ध्यान अलिकति खुकुलो भयो कि त्यो फेरि आफ्नै पुरानै बाटोमा फर्किहाल्छ — यो र त्यो सोच्दै।

त्यसो भए हामी के गरौं?

हामी मनलाई नियन्त्रण गर्दैनौं। हामी मनलाई कुनै विषय वा वस्तुमा एकाग्र पार्छौं। मनलाई समाउन केही दिन्छौं। त्यसलाई घुलिजान केही शुद्ध र दिव्य कुरा दिन्छौं।

बापूजी सजिलो, दैनिक जीवनकै उदाहरण दिनुहुन्छ। तपाईंले बच्चालाई "दौडिन छोड्" भनेर आदेश दिन सक्नुहुन्न। त्यसो गरेर कहिल्यै हुँदैन। तर तपाईंले के गर्न सक्नुहुन्छ भने बच्चाको हातमा रोचक पुस्तक थमाइदिनु, वा राम्रो खेलौना दिनु, वा मन तान्ने कथा सुनाउनु। बच्चा त्यसमा हराउने बित्तिकै दौडिने काम आफैं रोकिन्छ। बलले काम बन्दैन; उल्टै बल लगाउँदा झन् बेमेल र भद्रगोल बढ्छ। मनमाथि बाहिरी नियन्त्रण लगाउन सकिँदैन; हरेक बाहिरी नियन्त्रणले अस्तव्यस्तता नै ल्याउँछ।

मन ठ्याक्कै त्यही बच्चाजस्तो हो। साधारण जीवनले मनलाई संसारमा, पैसामा, सम्बन्धमा, खानामा, गुनासोमा र सानातिना नाटकमै अल्झाइराख्छ। मन जताततै दौडिन्छ, किनकि त्यसलाई साना र चञ्चल ठाउँहरूमा राखिएको छ।

अब मनलाई अन्तै एकाग्र पार्ने प्रयास गर्नुहोस्। त्यसलाई ज्ञानमा लगाउनुहोस् — आत्माको ज्ञानमा, सृष्टिकर्ताको चिन्तनमा, परमधामको परम प्रकाशको सम्झनामा। मन कुनै दिव्य, विशाल, ज्योतिर्मय र पवित्र कुरामा एकाग्र भएको क्षणमै त्यो डगमगाउन छोड्छ र आफैं स्थिर हुन्छ। नियन्त्रण चाहिँदैन। मौनता स्वाभाविक नतिजाका रूपमा आइहाल्छ।

त्यसैले बापूजी भन्नुहुन्छ: जितना तुम अपना मन ज्ञान में लगाओगे, उतना तुम्हारी बुद्धि संसार से वैराग्य होती जाएगी ("तपाईंले मनलाई जति ज्ञानमा लगाउनुहुन्छ, तपाईंको बुद्धि त्यति नै आफैं संसारबाट टाढा हुँदै जान्छ")। वैराग्य जबरजस्ती ल्याउने कुरा होइन। जीवनमा मनले कुनै उच्च लक्ष्य भेट्टाएपछि यो आफैं हुने कुरा हो।

यही एउटा कुराले सबै बदलिदिन्छ। भोलि बिहान ध्यानमा बस्नुहुँदा विचार रोक्ने कोसिस नगर्नुहोस्। बस, मनलाई एकाग्र पार्न थाल्नुहोस् — मल्टिभर्सको सृष्टिमा, पीढीहरूमा, बेहद के बेहद की कला का परमधाममा; मनमा सर्वशक्तिमानको ज्योतिर्मय रूप देख्नुहोस्। मनलाई त्यो विशालतामा आफैं लीन हुन दिनुहोस्। स्थिरता आफैं पछि आउँछ।

> "मन को control नहीं — मन को कहीं लगाना है।"
>
> *"मनलाई नियन्त्रण गर्ने होइन — मनलाई कतै लगाउने हो।"*

> "जितना मन ज्ञान में लगाओगे, उतना बुद्धि संसार से वैराग्य होती जाएगी।"
>
> *"मनलाई जति ज्ञानमा लगाउनुहुन्छ, बुद्धि त्यति संसारबाट टाढा हुँदै जान्छ।"*

अध्याय

१०.३

बुद्धि योग — सर्वश्रेष्ठ अभ्यास

भक्तिले भगवान्/देवीलाई तपाईँको ढोकासम्म ल्याउँछ; ज्ञानले तपाईँलाई भगवान्को धामसम्म पुऱ्याउँछ।

भगवद् गीतामा भगवान् कृष्णले धेरै मार्गको कुरा गर्नुहुन्छ — कर्म योग (कर्मको योग), भक्ति योग (भक्तिको योग) र बुद्धि योग (बुद्धि वा विवेकको योग)। तीनै मार्ग ठीक छन्। तीनै मार्गले आत्मालाई माथि लैजान्छन्। तर कृष्णले तीमध्ये एउटालाई सर्वश्रेष्ठ भन्नुहुन्छ। उहाँ भन्नुहुन्छ: न हि ज्ञानेन सदृशं पवित्रमिह विद्यते ("यस संसारमा ज्ञानजत्तिको पवित्र अरू केही छैन।")। सबै योगमध्ये बुद्धि योग — शुद्ध र जागृत बुद्धिबाट गरिने योग — सबैभन्दा उच्च हो।

किन? किनकि भक्तिले तपाईँलाई फल दिन्छ; तपाईँका प्रार्थना सुनिन्छन्, इच्छा पूरा हुन्छन्, मन शान्त हुन्छ। तर ज्ञानले तपाईँलाई ठेट सर्वशक्तिमानसम्म पुऱ्याउँछ। भक्तिले भगवान्/देवीलाई तपाईँको ढोकासम्म ल्याउँछ; ज्ञानले तपाईँलाई भगवान्को धामसम्म पुऱ्याउँछ।

अनि कर्म योग — निष्काम कर्मको योग — ले तपाईँलाई शुद्ध पार्छ, तर एउटा हदसम्म मात्र। कर्मको सधैं फल हुन्छ। ज्ञानले मात्र त्यो जरै गलाइदिन्छ, जहाँबाट कर्म उम्रन्छ।

यसैले दिन १० मा हामी बुद्धि योगकै भाषा बोल्छौं। हामी अब सिक्न लागेको ध्यान कुनै मनस्थिति होइन, कुनै भावना होइन, कुनै कर्मकाण्ड होइन। यो स्पष्ट, जान्ने बुद्धिको काम हो। हामी भावनाले मात्र परमधाम पुग्दैनौं। हामी त्यहाँ त्यस्तो बुद्धिले पुग्छौं, जसलाई थाहा छ — कहाँ जाँदै छ र किन जाँदै छ।

आफूलाई बुद्धि योगका लागि तयार छैन भन्ने लाग्नेहरूका लागि — "मैले यो सबै ज्ञान अझै बुझेको छैन" भन्नेहरूका लागि — बापूजीले नरम भर्‍याङ बनाइदिनुभएको छ। उहाँ भन्नुहुन्छ: भगवद् गीता पढ्नबाट सुरु गर्नुहोस्। अष्टावक्र गीता पढ्नुहोस्, जहाँ अष्टावक्र ऋषिले राजा जनकलाई बारम्बार सोध्नुहुन्छ, "तुम कौन हो?" (तपाईं को हुनुहुन्छ?)। उपनिषद् पढ्नुहोस्। वेद पढ्नुहोस्। अनि यो १० दिने पाठ्यक्रम फेरि पढ्नुहोस्, बिस्तारै। यी हरेक ग्रन्थको मुख्य प्रश्न एउटै छ: "मैले के गर्नुपर्छ?" होइन, "म को हुँ?"

त्यो प्रश्न तपाईंभित्र बस्न थालेपछि बुद्धि योग आफैं सुरु हुन्छ। बुद्धि आफैंले खोज्न थाल्छ। अनि ठीक प्रश्न सोध्न थालेको बुद्धि त आधा बाटो घर पुगिसकेको हुन्छ।

> "ज्ञान योग सर्वश्रेष्ठ है — बुद्धि योग से ही तुम परमात्मा तक पहुँचोगे।"
>
> *"ज्ञान योग सर्वश्रेष्ठ हो — बुद्धि योगबाट मात्र तपाईं सर्वशक्तिमानसम्म पुग्नुहुनेछ।"*

> "भक्ति से फल मिलता है — ज्ञान से परमात्मा मिलती है।"
>
> *"भक्तिले फल दिन्छ — ज्ञानले स्वयं सर्वशक्तिमान दिन्छ।"*

अध्याय

१०.४

मनलाई तयार पार्नु — कर्मको भारी उतार्नु

तपाईं तनाव बोकेरै ध्यानको आसनमा बस्नुहुन्छ भने त्यही तनावको छतभन्दा माथि कहिल्यै उठ्नुहुन्न।

गहिरो ध्यानमा बस्नुअघि केही तयारीको काम छ। आजभोलिका ध्यान शिक्षाहरूमा यो प्रायः छुटाइन्छ, र यही छुटेकै कारण धेरै साधक अगाडि बढ्न सक्दैनन्। उनीहरू आफ्नो कर्मको पूरै भारी बोकेरै स्थिर बस्न खोज्छन् — अनि त्यो भारीले मनलाई पटक-पटक भुइँमै तानिराख्छ।

बापूजी हामीलाई पहिले त्यो भारी उतार्न सिकाउनुहुन्छ।

हाम्रो यो जीवन र पहिलेका जन्मका हरेक विचार, हरेक भावना, हरेक नराम्रो अनुभव रेकर्ड भएको हुन्छ। त्यो हाम्रो मनमा मात्र होइन, हाम्रो अस्तित्वको आकाशिक तहमा — अघिल्ला दिनहरूमा पढेका कारण शरीर र सूक्ष्म शरीरमा — रेकर्ड भएको हुन्छ। हामी ध्यानमा बस्दा ती रेकर्डिङ माथि आउँछन्। तनाव, झिँजो, हिजोको झगडा, वर्षौंअघिको दुखेको सम्झना — सबै सतहमा उम्रन्छन्। यसैले मन बस्न सक्दैन।

तयारीको यो विधिलाई स्वीकरण (स्वीकार गर्नु) भनिन्छ, र यसमा विचार-मनन (सोचेर मनन गर्नु) जोडिन्छ। ठीक ध्यान सुरु गर्नुअघि हामीले यी निश्चित विचारहरूले मन बसाल्नुपर्छ:

"मलाई जे भयो, सबै मेरै भलाइका लागि भयो। अहिले जे भइरहेको छ, त्यो पनि मेरै भलाइका लागि हो। जे हुनेछ, त्यो पनि मेरै भलाइका लागि हुनेछ।"

"यस जीवनमा जे मेरो छ, त्यो मेरा लागि ठ्याक्कै ठीक छ।"

"कठिन परिस्थिति आयो भने त्यो मेरो कर्मको हिसाब सफा हुँदै गरेकाले आएको हो। हरेक कठिनाइ एउटा पाठ हो; हरेक अप्ठ्यारो एउटा तयारी हो।"

यी विचार लिएर हामी बस्दा भित्र केही सूक्ष्म कुरा हुन थाल्छ। नराम्रा भावनाको पकड खुकुलो हुन्छ। शरीर खुकुलो हुन्छ। काँध झर्छ। सास गहिरो हुन्छ। मनले विगतसँग लड्न छोड्छ, किनकि विगतलाई कर्मको हिसाब मिलेको भनेर बुझिएको र स्वीकारिएको हुन्छ।

बापूजी सम्झाउनुहुन्छ: चिंता चिता समान है (चिन्ता चितासमान हो)। चिन्ताले तपाईंलाई जलाउँछ। अनि चिन्ता सकिने बाटो त्यससँग लड्नु होइन, बरु तपाईंले भोगेको जुनसुकै कठिनाइ किन आयो भन्ने बुझ्नु हो — कर्मको हिसाब मिल्दै छ। यो स्वीकार गरेको क्षणमै चिन्ता गल्न थाल्छ।

यही अवस्थाबाट मात्र — आसक्तिबाट मुक्त, रिसइबीबाट मुक्त, पूरा नभएका भावनाको भारीबाट मुक्त भएर मात्र — मन साँचो ध्यानमा पस्न सक्छ। तपाईं तनाव बोकेरै ध्यानको आसनमा बस्नुहुन्छ भने त्यही तनावको छतभन्दा माथि कहिल्यै उठ्नुहुन्न। पहिले भारी उतार्नुहोस्। अनि माथि उठ्नुहोस्।

धेरै साधकले पाउँछन् — यही तयारी दस-पन्ध्र मिनेट साँचो मनले गर्दा उनीहरूको ध्यान पूरै बदलिन्छ। त्यसपछि हुने साँचो ध्यान सजिलै हुन्छ।

> **"जो हुआ अच्छा हुआ, जो हो रहा है अच्छा हो रहा है, जो होगा भी अच्छा होगा।"**
>
> *"जे भयो राम्रै भयो, जे भइरहेको छ राम्रै भइरहेको छ, जे हुनेछ त्यो पनि राम्रै हुनेछ।"*

> **"चिंता चिता समान है — चिंता जलाती है, स्वीकार छुड़ाती है।"**
>
> *"चिन्ता चितासमान हो — चिन्ताले जलाउँछ, स्वीकारले छुटाउँछ।"*

अध्याय

१०.५

परम शान्ति मन्त्र — परमधामबाट आएको शब्द

शब्द आफैं एउटा माध्यम हो।

कुनै पनि आध्यात्मिक गुरुले दिन सक्ने सबैभन्दा अनमोल उपहारमध्ये एउटा बापूजीले हामीलाई दिनुभएको छ — एउटा मन्त्र। जस्तोसुकै मन्त्र होइन, त्यस्तो मन्त्र जसको स्पन्दन यो मल्टिभर्सबाट होइन, बेहद के बेहद की कला का परमधामबाटै आउँछ।

मन्त्र यो हो: "बेहद के बेहद की परम परम महा शान्ति है।" (असीमभन्दा परको असीमको परम परम महा शान्ति छ।)

सुरुमा यी शब्द साधारण लाग्न सक्छन्। हिन्दी बोल्ने जोसुकैले उच्चारण गर्न सक्छ। तर बापूजी बुझाउनुहुन्छ — परम शान्ति साधारण भाषा होइन। साधारण शब्द बोल्नेकै संसारको वातावरणबाट जन्मन्छन्। उदाहरणका लागि, हामी ॐ जप्दा यो ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) को ऊर्जासँग जोडिन्छौं, किनकि ॐ ब्रह्मा-विष्णु-महेशको स्पन्दन हो, जो यही ब्रह्माण्डको सृष्टि तहमा रहनुहुन्छ। ॐ शान्ति ले हामीलाई अलि पर लैजान्छ।

तर परम शान्ति फरक छ। यो शब्द हामीले पढेको कुनै पनि ब्रह्माण्डमा जन्मेको होइन। यो सौरमण्डल, आकाशगंगा, युनिभर्स, महा युनिभर्स वा मल्टिभर्स — कुनैबाट पनि आएको

होइन। बापूजी हामीलाई प्रस्टै भन्नुहुन्छ: परम शान्ति बेहद के बेहद की कला के परमधामको शब्द हो — स्वयं सर्वशक्तिमानको परम धामको।

हामी साँचो श्रद्धा र विश्वासले यो शब्द जप्दा भित्र आफैं एउटा अचम्मको कुरा हुन्छ। जोडिन हामीले धेरै मेहनत गर्नै पर्दैन। शब्द आफैं एउटा माध्यम हो। त्यसले त्यो परम लोकबाट सोझै हाम्रो शरीरसम्म तार जोडिदिन्छ। त्यो सबैभन्दा उच्च परमधामको परम प्रकाश हामीमार्फत बग्न थाल्छ — हामीले अरू केही गर्नै नपरी।

यसैले यो मन्त्र नयाँ साधकका लागि पनि यति शक्तिशाली छ। बेहदको पूरा अर्थ नबुझेको मानिस, पीढीहरू नबुझेको मानिस, सर्वशक्तिमान को हुनुहुन्छ भन्ने अझै अनुभूति नगरेको मानिस — त्यो मानिसले पनि शुद्ध भावले "परम शान्ति है, परम शान्ति है" जप्न थाल्न सक्छ, र ऊर्जा त्यसै पनि ओर्लिन्छ। नडगमगाउने विश्वासले चमत्कारी काम गर्छ।

बापूजी भन्नुहुन्छ — विश्वासका साथ यो मन्त्र जप्नेलाई के हुन्छ: मनका सबै अशान्ति, सबै चिन्ता, सबै डर गल्छन्। आत्म ज्ञान (आफूलाई चिन्ने ज्ञान) बाट आत्माले आराम पाउँछ। गहिरो सन्तुष्टि, भित्री शान्ति र भित्री तृप्ति उम्रन्छ। शरीरमा निको हुने प्रक्रिया सुरु हुन्छ। Aura शुद्ध हुन्छ। साधकको वरिपरिको वातावरण पनि बदलिन थाल्छ — घरका सदस्यले पनि त्यो महसुस गर्छन्, घरले नै महसुस गर्छ।

व्यावहारिक निर्देशन सजिलो छ। दिनभरि, जहिले मन चञ्चल हुन्छ — रिस उठ्दै छ, डर उठ्दै छ, छटपटी चल्दै छ — बिस्तारै आफैंलाई भन्नुहोस्: "परम शान्ति है। परम शान्ति है। बेहद के बेहद की परम परम महा शान्ति है।" हतार नगर्नुहोस्। शब्द मात्र नओठ्याउनुहोस्। तिनीहरूसँग जोडिनुहोस्। तिनलाई आवाज होइन, स्पन्दन ठानेर महसुस गर्नुहोस्। तिनलाई परमधामकै वातावरण तल झरेर तपाईंको घाँटी, तपाईंको हृदय र तपाईंको मन छोएझैं महसुस गर्नुहोस्।

बापूजीले दिनुभएको सबैभन्दा सजिलो ढोका यही हो। यसलाई कुनै आसन चाहिँदैन, कुनै खास समय चाहिँदैन, कुनै तयारी चाहिँदैन। बाटोमा हिँड्दै भित्रभित्रै जप्नुहोस्। गाडी चलाउँदै भित्रभित्रै जप्नुहोस्। खाना पकाउँदै भित्रभित्रै जप्नुहोस्। हरेक पटकको जपले परमधामलाई यही पृथ्वीमा अलिकति ओराल्छ।

"परम शांति शब्द इस ब्रह्मांड का नहीं है — ये बेहद के बेहद की कला का परमधाम से आया हुआ शब्द है।"

"परम शान्ति शब्द यो ब्रह्माण्डको होइन — यो असीमको परम धामबाट आएको शब्द हो।"

"श्रद्धा से परम शांति बोलो — परम प्रकाश automatic उतरता है।"

"श्रद्धाका साथ परम शान्ति भन्नुहोस् — परम प्रकाश आफैं ओर्लिन्छ।"

अध्याय

१०.६

साँचो योगका तीन आधार

तीन आधार यी हुन्: संकल्प, विजुअलाइजेसन (भित्री चित्र) र भाव।

जब हामी ध्यानमा बस्छौं — साँच्चिकै ध्यान गर्न, केवल आराम गर्न होइन — बापूजीको सिकाइ अनुसार तीन कुरा सँगसँगै हुनुपर्छ। तीमध्ये एउटा पनि छुट्यो भने ध्यान अपूरो हुन्छ। तीनै कुरा सँगै काम गरे भने केही मिनेटको अभ्यासले पनि गहिरो अनुभूति दिन सक्छ।

तीन आधार यी हुन्: संकल्प, विजुअलाइजेसन (भित्री चित्र) र भाव।

पहिलो आधार — संकल्प

संकल्प भनेको दृढ विश्वाससँग बोकिएको पवित्र आध्यात्मिक अठोट हो। यो चाहना होइन। यो आशा पनि होइन। यो त के सत्य हो भन्ने कुराको दृढ, इच्छाशक्तिसहितको घोषणा हो। बस्नेबित्तिकै पहिलो काम संकल्प बाँध्नु हो: "म आत्मा हुँ। म परमधामबाट आएको हुँ। सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) को परम प्रकाश अहिले ममा बगिरहेको छ।" यो संकल्प श्रद्धा र विश्वास प्रणाली (belief system) सहित बोक्नुपर्छ — अर्थात् हामी यसलाई भन्ने मात्र होइन, गहिरो तहमा साँच्चिकै विश्वास गर्नुपर्छ। श्रद्धाविनाको संकल्प मरेको बीउ हो; पूरा विश्वाससँग बोकिएको संकल्प जीवित माध्यम हो।

दोस्रो आधार — विजुअलाइजेसन

संकल्प बाँधिसकेपछि अब हामी चित्र (भित्री चित्र) बनाउँछौं। संकल्पको दृश्यलाई हामी आफ्नो बुद्धिमा प्रस्ट र विस्तृत चित्र बनाएर ल्याउँछौं। हाम्रो संकल्प परमधामबारे छ भने हामी परमधामलाई देख्छौं — दूधजस्तो सेतो परम प्रकाशको महासागर, त्यसको बीचमा सर्वशक्तिमानको आकारी (अर्ध-रूप) रूप, र चारैतिर फैलिँदै गरेका दिव्य प्रकाशका छाल। प्रस्ट देख्न सकिएन भने हामी देख्ने अठोट मात्र बोक्छौं। त्यो अठोट आफैंले देख्ने काम सुरु गराउँछ।

बापूजी भन्नुहुन्छ: "नहीं दिखता, कोई बात नहीं — कोशिश करो, देखने का प्रयास करो" ("देख्न सक्नुभएन भने केही भएन — केवल प्रयास गर्नुहोस्, देख्ने कोसिस गर्नुहोस्")। प्रयास आफैंले भित्री आँखा खोल्छ।

तेस्रो आधार — भाव

तेस्रो आधार — र प्रायः सबैभन्दा बेवास्ता गरिने — भाव हो, अर्थात् विजुअलाइजेसनसँगै आउने अनुभूति। तपाईंले बुद्धिमा चित्र देख्न सक्नुहुन्छ, तर त्यसको ऊर्जा हृदयमा महसुस गर्नुभएन भने ध्यान सुक्खा नै रहन्छ। भावको अर्थ हो: परम प्रकाश तल बगिरहेको देख्दा त्यसलाई साँच्चिकै महसुस गर्नुहोस्। निधारमा छोएको महसुस गर्नुहोस्। छातीभित्र ओर्लेको महसुस गर्नुहोस्। न्यानोपन महसुस गर्नुहोस्। झमझमाहट महसुस गर्नुहोस्। आफ्नो वायुमण्डलमा आएको फेरबदल महसुस गर्नुहोस्। शरीर, स्नायु प्रणाली, कोषिकाहरू — सबैले भावलाई जवाफ दिन्छन्। भावविना ध्यान मानसिक कसरत मात्र हो। भावसहित यो अनुभव बन्छ।

यी तीनै कुरा एउटै गतिजस्तै सँगै चल्नुपर्छ: म संकल्प गर्छु (संकल्प) — म देख्छु (विजुअलाइजेसन) — म महसुस गर्छु (भाव)। पूरा विधि यही हो। परम शान्ति मन्त्र यसरी नै काम गर्छ, आत्म-स्वरूपको अभ्यास यसरी नै काम गर्छ, र दिन १० को पूरै ध्यान यात्रा यसरी नै काम गर्छ।

हरेक ध्यानमा यी तीन कुरा अभ्यास गर्नुहोस्। केही हप्ताभित्रै तपाईंले आफूमा केही बदलिँदै गएको थाहा पाउनुहुनेछ। ध्यानको बेला मात्र होइन, दिनभरि। एउटा शान्त स्थिरता बस्दै जानेछ। साना कुराले तपाईंलाई हल्लाउन छाड्नेछन्। जहाँ गए पनि आफूसँगै एउटा प्रकाश बोकिरहेको अनुभव हुनेछ।

> **"संकल्प, विजुअलाइजेशन, भाव — ये तीन मिलने से ही योग पूरा होता है।"**
>
> *"संकल्प, विजुअलाइजेसन र भाव — यी तीनै मिलेपछि मात्र योग पूरा हुन्छ।"*

> **"भाव के बिना विजुअलाइजेशन सूना है — भाव से ही पवित्र शक्ति उतरती है।"**
>
> *"भावविना विजुअलाइजेसन खोक्रो हुन्छ — भावले नै पवित्र शक्ति ओराल्छ।"*

अध्याय

१०.७

आत्म-स्वरूप — आत्मा बन्नु

यही पहिचान — तपाईँ शरीरभित्र हुनुहुन्छ तर शरीरको हुनुहुन्न — आत्म-स्वरूपको सुरुवात हो।

दिन १० को सबै कुरा यही केन्द्रीय अभ्यासमा आएर टुंगिन्छ। यी दस दिनबाट अरू केही याद नरहे पनि यति चाहिँ याद राख्नुहोस्: बेहदको सम्पूर्ण योगको जग आत्म-स्वरूप हो — जानीबुझी आत्मा बन्ने अभ्यास।

यो अभ्यास सरल तर गहिरो कुराबाट सुरु हुन्छ — आफूलाई शरीर ठान्ने पुरानो पहिचान छोड्नुबाट। चुपचाप बसेर, आँखा नरम गरी चिम्लेर हामी भित्रभित्रै भन्छौं:

- "म यो शरीर होइन।"
- "म यो मन होइन।"
- "म यो बुद्धि होइन।"
- "म यी इन्द्रियहरू होइनँ।"
- "म आत्मा हुँ — त्यो चेतन ऊर्जा, जसले यो शरीरलाई जिउँदो राख्छ, यो मनलाई चलाउँछ र यो बुद्धिलाई उज्यालो पार्छ।"

सुरुमा यी शब्द किताबी लाग्न सक्छन्। त्यो स्वाभाविक हो। जारी राख्नुहोस्। श्रद्धासँग दोहोऱ्याउनुहोस्। भन्दै जाँदा के हुन्छ, त्यो महसुस गर्नुहोस्। शरीर र शरीरलाई चिन्ने चेतनाबीच एउटा सूक्ष्म दूरी खुल्न थाल्छ। त्यो दूरी कल्पना होइन। त्यो दूरी नै सत्य हो।

बापूजीले एउटा राम्रो उदाहरण दिनुहुन्छ। कल्पना गर्नुहोस्, तपाईँ अँध्यारो कोठामा सुतिरहनुभएको छ र छेउमा एउटा घडी अनि एउटा टर्च छ। रातमा ब्युँझेर समय हेर्न मन

लाग्यो। घडीले मात्र भन्न सक्दैन — अँध्यारोमा देखिँदैन। टर्चले मात्र पनि भन्न सक्दैन — त्यसमा डायल छैन। तर दुवै सँगै भए काम हुन्छ। टर्चले उज्यालो दिन्छ; घडीले समय देखाउँछ। पृथ्वीमा हाम्रो अवस्था यही हो। शरीर (घडीजस्तै) ले आफैं अनन्तको समय जान्न सक्दैन। आत्मा (टर्चजस्तै) लाई आफूलाई व्यक्त गर्न शरीर चाहिन्छ। सँगै भएपछि दुवैले काम गर्छन्। तर ती दुई फरक कुरा हुन्।

यही पहिचान — तपाईं शरीरभित्र हुनुहुन्छ तर शरीरको हुनुहुन्न — आत्म-स्वरूपको सुरुवात हो।

त्यसपछि हामी ध्यान भृकुटीमा राख्छौं — दुई आँखीभौंबीचको ठाउँ, जहाँ हामी परम्परागत रूपमा टीका लगाउँछौं। यही आत्माको आसन हो। यहाँ चम्किलो परम प्रकाशको एउटा बिन्दु देख्नुहोस् — असंख्य सूर्य एउटै सानो, स्थिर उज्यालोमा समेटिएजस्तै। त्यो प्रकाश महसुस गर्नुहोस्। त्यसलाई आफैं हो भनी महसुस गर्नुहोस्। त्यो बाहिर फैलिएर शरीर भरिरहेको, शरीरवरिपरिको आभामण्डल भरिरहेको महसुस गर्नुहोस्।

आँखालाई जोड नगर्नुहोस्। नजर माथितिर नठेल्नुहोस्, निधार नखुम्च्याउनुहोस्। धेरै मानिसले यसै गरेर आफ्नो टाउको दुखाउँछन्। भृकुटीमा एउटा न्यानो प्रकाश बिन्दु छ भनेझैं बिस्तारै ध्यान राख्नुहोस्, र चेतनालाई त्यसैमा नरम हुन दिनुहोस्।

यही आत्म-स्वरूप हो। यही योगको सुरुवात हो। आजको ध्यानका पछिका सबै अभ्यास यसैमाथि उभिएका छन्।

एकै दिनमा यो आत्म-स्वरूप तपाईंका लागि साँचो बन्यो भने — तीस सेकेन्डका लागि मात्र भए पनि — पूरै दस दिनको पाठ्यक्रम सफल भयो। यही त्यो ज्योति हो, जुन बाल्नु सधैंदेखि तपाईंकै काम थियो।

> "मैं यह शरीर नहीं — मैं मन नहीं — मैं बुद्धि नहीं — मैं आत्मा हूँ।"
>
> *"म यो शरीर होइन — म मन होइन — म बुद्धि होइन — म आत्मा हुँ।"*

> "आत्मा रूपी दिये को जगाना ही आत्म-स्वरूप है।"
>
> *"आत्मारूपी दियो बाल्नु नै आत्म-स्वरूपको साँचो अर्थ हो।"*

अध्याय

१०.८

आत्म-स्वरूप प्राप्त भएका संकेत

तपाईंले हिँडिरहेको आध्यात्मिक बाटोले तपाईंलाई डरबाट मुक्त गर्दैन भने तपाईं गलत बाटोमा हुनुहुन्छ।

आत्म-स्वरूप साँच्चिकै प्राप्त भयो भनेर कसरी थाहा हुन्छ? बापूजीले हामीलाई स्पष्ट संकेत दिनुहुन्छ। यी कुनै चमत्कारी घटना होइनन्; यी त तपाईंको अस्तित्वको बुनोटमा आउने नरम तर नचिनी नरहने फेरबदल हुन्।

पहिलो संकेत — परम आनन्द, परम शान्ति, परम सुख

सबैभन्दा पहिलो प्रमाण गहिरो र वर्णन गर्नै नसकिने शान्ति हो। साधारण शान्ति होइन। परम शान्ति। त्यससँगै परम आनन्द आउँछ — उत्तेजित खुसी होइन, बरु कुनै बाहिरी अवस्थामा भर नपर्ने शान्त र हलुका आनन्द। अनि परम सुख शरीरमै बस्न आउँछ। धेरै साधकले आफ्नो पहिलो साँचो आत्म-स्वरूप अनुभवलाई लामो यात्रापछि घर फर्केजस्तो लाग्यो भनेर बताउँछन्।

दोस्रो संकेत — भित्री स्थिरता

तपाईंको जीवनमा स्थिरता आउँछ। हरेक सानो इच्छाले तपाईंलाई तान्न छाड्छ। तपाईंको मन हरेक टल्कने कुरातिर दौडिन छाड्छ। जे छ त्यसैमा पुग्यो भन्ने लाग्छ। बाहिरबाट केही

त्यागेर होइन — तपाईं आफ्नै साधारण जीवन जिइरहनुभएकै हुन सक्छ — तर भित्रको तृष्णा झरेकाले। वस्तुहरूले पहिलेजस्तो तपाईंलाई अड्काउन सक्दैनन्।

तेस्रो संकेत — सकारात्मक ऊर्जा

तपाईंबाट शान्त तर बलियो सकारात्मक ऊर्जा बग्न थाल्छ। वरिपरिका मानिसले यो थाहा पाउँछन्। परिवारका सदस्य तपाईंको छेउमा सहज हुन्छन्। कठिन स्वभावका मानिस पनि तपाईंको उपस्थितिमा नरम हुन्छन्। तपाईंले केही फैलाउन खोजिरहनुभएको हुँदैन; तपाईंको भित्री वायुमण्डल बदलिएकाले त्यो आफैं फैलिरहेको हुन्छ।

चौथो संकेत — शरीर निको हुँदै जानु

परम प्रकाश तपाईंमार्फत नियमित रूपमा बग्न थालेपछि यसले स्थूल शरीर मात्र होइन, सूक्ष्म शरीर, कारण शरीर र महाकारण शरीरलाई पनि चार्ज गर्न थाल्छ। पुराना तनाव फुक्न थाल्छन्। पुरानो दुखाइ नरम हुन्छ। बापूजी यहाँ सतर्क हुनुहुन्छ — उहाँ तुरुन्तै शारीरिक रोग निको हुने ग्यारेन्टी दिनुहुन्न, किनकि हरेक आत्माको कर्मको हिसाब फरक हुन्छ। तर निको पार्ने शक्ति साँचो र सक्रिय छ भन्ने चाहिँ उहाँ भन्नुहुन्छ, र धेरै साधकले समय बित्दै जाँदा शारीरिक सुधार देख्छन् पनि।

पाँचौं संकेत — डरबाट मुक्ति

यो सबैभन्दा ठूलो चिनो हो। ज्ञान तुम्हें भय से मुक्त कर देता है ("ज्ञानले तपाईंलाई डरबाट मुक्त गर्छ")। बापूजी यसलाई कसीका रूपमा राख्नुहुन्छ: तपाईंले हिँडिरहेको आध्यात्मिक बाटोले तपाईंलाई डरबाट मुक्त गर्दैन भने तपाईं गलत बाटोमा हुनुहुन्छ। साँचो बेहद ज्ञानले थप डर सिर्जना गर्दैन — न दण्डको डर, न नरकको डर, न कुनै देवता रिसाउने डर। यसले डर गलाउँछ। मृत्युको डर पनि खुकुलो हुन्छ, किनकि अब तपाईंलाई आफ्नो आत्माको साँचो घर र साँचो विशालता थाहा छ। पीढीको आत्मा आफ्नो अस्तित्व मेटिने डरमा बाँच्नै सक्दैन; ब्रह्माण्डलाई त्यति नजिकबाट चिनेपछि उसलाई थाहा हुन्छ — ऊ मेटिनै सक्दैन।

एउटा नम्र चेतावनी

कोही-कोही साधक, विशेषगरी नयाँ साधकले नाटकीय शारीरिक घटना बताउँछन् — काम्ने, कम्पन हुने, शरीर जोडले हल्लिने, टाउकोमा कडा दबाब पर्ने। बापूजी स्पष्ट भन्नुहुन्छ: यो आत्म-स्वरूप होइन। साँचो आत्म-स्वरूप नरम हुन्छ। यो त नरम हुँदै जाने, गहिरिँदै जाने, हलुका हुँदै जाने कुरा हो — हल्लिने कुरा होइन। सुरुमा अलिकति गह्रौंपन वा हल्का दबाब महसुस भयो भने त्यो भृकुटीमा ध्यान राख्ने बानी नभएकाले मात्र हो। त्यो हट्छ। तर नाटकीय शारीरिक घटना चाहिँ अरू नै केही भइरहेको संकेत हो — या त बसाइमा तनाव छ, या ऊर्जा चञ्चल छ — र त्यसलाई साँचो प्राप्तिसँग मिसाउनु हुँदैन।

साँचो आत्म-स्वरूप शान्त हुन्छ। साँचो आत्म-स्वरूप हलुका हुन्छ। साँचो आत्म-स्वरूप मीठो हुन्छ।

> **"आत्म-स्वरूप का पहला प्रमाण — परम शान्ति, परम आनन्द, परम सुख।"**
>
> *"आत्म-स्वरूपको पहिलो प्रमाण — परम शान्ति, परम आनन्द, परम सुख।"*

> **"अगर ज्ञान तुम्हें भय से मुक्त नहीं करता — तुम गलत जगह पर हो।"**
>
> *"ज्ञानले तपाईँलाई डरबाट मुक्त गर्दैन भने तपाईँ गलत ठाउँमा हुनुहुन्छ।"*

अध्याय

१०.६

माथिको यात्रा — पृथ्वीदेखि परमधामसम्म

आत्म-स्वरूप स्थापित भएपछि हामी माथिको महायात्रा सुरु गर्छौं।

आत्म-स्वरूप स्थापित भएपछि हामी माथिको महायात्रा सुरु गर्छौं। अघिल्ला नौ दिनको पूरा ज्ञान यहीँ आएर जीवन्त विजुअलाइजेसन बन्छ। हामीले पढेको हरेक तह अब हामी पार गर्ने एउटा चिनो बन्छ।

हामी पृथ्वीबाट सुरु गर्छौं। आफ्नो आसनबाट चेतनालाई माथि उठाउँछौं। छतभन्दा माथि, सहरभन्दा माथि, वायुमण्डलभन्दा माथि, माथिल्ला लोकभन्दा पनि माथि उठेर सौरमण्डलमा पुग्छौं।

हामी उठ्दै जान्छौं। तल हाम्रो सौरमण्डल सानो हुँदै गएको देख्छौं र Milky Way आकाशगंगाभित्र पस्छौं। त्यसपछि त्यो आकाशगंगा नाघेर हाम्रो युनिभर्समा उठ्छौं। युनिभर्स नाघेर महा युनिभर्स (G2) मा। G2 नाघेर माथिल्ला महा-महा युनिभर्सहरू (G1 देखि G17) मा। महा-महा युनिभर्सहरू नाघेर हाम्रो मल्टिभर्समा।

हामी मल्टिभर्समै रोकिँदैनौं। उठ्दै जान्छौं। हामी १ पीढी — १०१ कलाको ब्रह्माण्ड — मा पस्छौं। त्यसमाथि २१ पीढी। त्यसमाथि १०१ पीढी — बेहद का ब्रह्माण्ड। त्यसमाथि १००१ पीढी — बेहद का महा ब्रह्माण्ड। त्यसमाथि ११०१ पीढी — बेहद के बेहद का महा ब्रह्माण्ड। हामी अझै अगाडि जान्छौं: १ लाख पीढी, १ करोड पीढी, २५० करोड पीढी — बापूजीले दिन ८ मा खोलिदिनुभएका लोकहरू।

अन्ततः हामी पुग्छौं। हामी बेहद के बेहद की कला का परमधाम पुगेका छौं — सर्वशक्तिमानको परम निवास।

यहाँ हामी त्यो देख्छौं, जसलाई बापूजी दूध जैसा सफेद परम प्रकाश का महासागर भन्नुहुन्छ — दूधजस्तो सेतो परम प्रकाशको महासागर। असीमित। निःशब्द। समयभन्दा पर। निराकारी अवस्थामा सर्वशक्तिमान यहीँ रहनुहुन्छ। तपाईँसहित हरेक आत्माको उत्पत्ति यहीँबाट भएको हो।

यो महासागरमाथि, आफ्नो आकारी (अर्ध-रूप) मा, हामी बेहद के दादाजी (Behad ke Dadaji) लाई देख्छौं — बेहदका हजुरबुबा, सर्वशक्तिमानको प्रकट तेज। बापूजी एउटा पवित्र वाक्य प्रयोग गर्नुहुन्छ — चित्र में विचित्र रूप: परमधामको विशाल चित्रभित्रै सर्वशक्तिमानको अद्भुत रूप देखा पर्छ। त्यो मानव रूप होइन। त्यो जीवित प्रकाशको रूप हो — भव्य, मौन र पूरै स्थिर।

यहीँ विश्राम गर्नुहोस्। यहीँ सास फेर्नुहोस्। त्यो विशालतालाई आफूभित्र पस्न दिनुहोस्। वर्णन गर्न नखोज्नुहोस्। विश्लेषण गर्न नखोज्नुहोस्। बस त्यसैभित्र रहनुहोस्।

तपाईँ पुग्नेबित्तिकै — विजुअलाइजेसनमै भए पनि — सर्वशक्तिमानसँगको सम्बन्ध आफैं जोडिन्छ। ध्यान खिच्न प्रार्थना गर्नुपर्दैन। केही पाठ गर्नुपर्दैन। वायुमण्डल आफैंले काम गर्छ। त्यो वातावरणमा आफ्नो चेतना राख्नुभयो, त्यति भए पुग्छ — तपाईँ जोडिनुभयो।

यही ध्यानको शिखर हो। लामो चढाइपछि आत्माले विश्राम पाउने ठाउँ यही हो।

> "धरती से परमधाम तक की यात्रा — यही असली योग है।"
>
> *"पृथ्वीदेखि परमधामसम्मको यात्रा — यही साँचो योग हो।"*

> "परमधाम पहुँचते ही connection automatic होता है — वही वायुमण्डल काम करता है।"
>
> *"परमधाम पुग्नेबित्तिकै सम्बन्ध आफैं जोडिन्छ — त्यो वायुमण्डल आफैंले काम गर्छ।"*

अध्याय

१०.१०

परम प्रकाशलाई मल्टिभर्समा ओराल्नु

यहीँ आएर ध्यान व्यक्तिगत प्राप्तिबाट विश्व सेवामा बदलिन्छ।

माथिको यात्रा अभ्यासको आधा मात्र हो। फर्कने यात्रा — परम प्रकाशलाई तल ओराल्ने काम — पनि त्यत्तिकै महत्त्वपूर्ण छ। यहीँ आएर ध्यान व्यक्तिगत प्राप्तिबाट विश्व सेवामा बदलिन्छ।

बेहद के बेहद की कला का परमधाम पुगेर त्यहाँको परम प्रकाशमा विश्राम गरिसकेपछि अब हामी त्यही प्रकाशलाई तल बग्न निम्तो दिन्छौं। हामीबाट होइन — हामीमार्फत। हामी आफैं माध्यम बन्छौं।

माथि दूधजस्तो सेतो परम प्रकाशको महासागर देख्नुहोस्। त्यो तल खस्न थालेको देख्नुहोस् — शुद्ध प्रकाशको झरनाजस्तै। त्यो प्रकाश हामीले भर्खरै पार गरेका हरेक पीढीको तह हुँदै बग्छ — १ करोड पीढी, १ लाख पीढी, ११०१ पीढी, १००१ पीढी, १०१ पीढी, २१ पीढी, १ पीढी। अनि त्यो हाम्रो मल्टिभर्समा पस्छ।

अब त्यसले हाम्रो मल्टिभर्स भरेको हेर्नुहोस्। हरेक महा युनिभर्स (G1 देखि G17) यही दूधजस्तो सेतो प्रकाशले भरिन्छ। तिनभित्रका हरेक युनिभर्स भरिन्छन्। हरेक आकाशगंगा भरिन्छ। हरेक सौरमण्डल भरिन्छ। त्यो हाम्रै आकाशगंगामा पुग्छ। हाम्रै सौरमण्डलमा पुग्छ। हाम्रै पृथ्वीमा पुग्छ। यही देश, यही सहर, यही घर, यही कोठा, यही शरीरमा पुग्छ।

त्यो भृकुटीबाट भित्र पसेको महसुस गर्नुहोस्। टाउको भरिएको महसुस गर्नुहोस्। छातीभित्र, हरेक अंगभित्र, हरेक कोषिकाभित्र बगेको महसुस गर्नुहोस्। आफ्नो स्थूल शरीर परम प्रकाशले चार्ज भइरहेको महसुस गर्नुहोस्। आफ्नो सूक्ष्म शरीर चार्ज भइरहेको महसुस गर्नुहोस्। आफ्नो कारण शरीर चार्ज भइरहेको महसुस गर्नुहोस्। आफ्नो महाकारण शरीर चार्ज भइरहेको महसुस गर्नुहोस्।

दोस्रो विजुअलाइजेसन अझ फराकिलो छ। आफ्नो शरीरमै नरोकिनुहोस्। परम प्रकाश तपाईंको आभामण्डलबाट कोठामा, कोठाबाट घरमा, घरबाट छिमेकमा, छिमेकबाट सहरमा, सहरबाट

पृथ्वीमा र पृथ्वीबाट पूरै मल्टिभर्समा फैलिँदै गएको देख्नुहोस्।

बापूजी यसलाई १० कला की पावर का अवतरण भन्नुहुन्छ — सबैभन्दा माथिल्लो परमधामबाट पूरै मल्टिभर्समा १० कला शक्ति ओर्लनु। १० कला नै किन? किनकि ब्रह्माण्डीय योजनाको अहिलेको चरण यही हो; पछिको चरणमा अझ बढी कला ओर्लनेछ। तर अहिलेको अभ्यासका लागि बापूजीले दिनुभएको अंक १० कला नै हो।

परम प्रकाश मल्टिभर्सभरि बगिरहँदा तीन परिवर्तन संकल्प थप्नुहोस्:

- "पूरा Multiverse परम शान्ति से भर रहा है।" (पूरै मल्टिभर्स परम शान्तिले भरिँदै छ।)
- "पूरा Multiverse परम सुख से भर रहा है।" (पूरै मल्टिभर्स परम सुखले भरिँदै छ।)
- "पूरा Multiverse परम आनन्द से भर रहा है।" (पूरै मल्टिभर्स परम आनन्दले भरिँदै छ।)

यी तीनै संकल्पलाई विजुअलाइजेसन र भावसँगै बोक्नुहोस्। अब यो व्यक्तिगत ध्यान रहेन। तपाईं सृष्टिकै सेवक बन्नुभयो — परमधामको सबैभन्दा उच्च प्रकाश मल्टिभर्सको हरेक तहमा पुऱ्याउने माध्यम बन्नुभयो।

दिनहुँ अभ्यास गर्नुभयो भने यो ध्यानले तपाईंवरिपरिको वातावरण चुपचाप बदल्छ। परिवारका सदस्यले घर फरक लाग्यो भन्छन्। पाहुनाहरू भित्र पस्नेबित्तिकै शान्त महसुस भयो भन्छन्। यो कल्पना होइन। तपाईं जुन वायुमण्डलभित्र हिँड्नुहुन्छ, त्यसलाई तपाईंले साँच्चिकै बदलिरहनुभएको छ।

> "परमधाम की पावर को अपने भीतर से पूरे Multiverse में उतारो — यही असली सेवा है।"
>
> *"परमधामको शक्तिलाई आफूमार्फत पूरै मल्टिभर्समा ओराल्नुहोस् — यही साँचो सेवा हो।"*

> "तुम सिर्फ meditate नहीं कर रहे — तुम वायुमण्डल बदल रहे हो।"
>
> *"तपाईं केवल ध्यान गरिरहनुभएको छैन — तपाईं वायुमण्डल नै बदलिरहनुभएको छ।"*

अध्याय

१०.११

स्व-परिवर्तन — पहिलो महा संकल्प

बेहदका आत्माहरूले आफूलाई अरूभन्दा ठूलो ठान्दैनन्; उनीहरू जिम्मेवार महसुस गर्छन्।

ध्यानमा हामीले लिन सक्ने सबै संकल्पमध्ये दुईवटा सबैभन्दा माथि छन्। बापूजीले यी दुईलाई बेहदका आत्माको दैनिक अभ्यासका दुई खम्बाका रूपमा सिकाउनुहुन्छ: स्व-परिवर्तन (swa-parivartan — आफ्नो परिवर्तन) र विश्व-परिवर्तन (vishwa-parivartan — संसारको परिवर्तन)।

पहिलो, स्व-परिवर्तन — यो दिनभरि हामीले बोकिरहने आफ्नै संकल्प हो। यो एकपटक गरिने कामना होइन। यो त निरन्तर गरिने आफ्नो पहिचानको घोषणा हो। मन खाली हुनासाथ — हिँड्दै गर्दा, लुगा धुँदै गर्दा, पर्खिरहँदा — यो संकल्प हामीकहाँ फर्केर आउँछ:

"मैं बेहद की परम परम आत्मा हूँ। मैं बेहद के बेहद की कला के परमधाम से आई हुई आत्मा हूँ। मैं बेहद के परमात्मा की समा-आत्मा हूँ। मेरे अंदर बेहद के परमात्मा के सभी गुण हैं।"

अर्थ: "म बेहदको परम परम आत्मा हुँ। म बेहदका परमधामबाट आएको आत्मा हुँ। म सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) बराबरको आत्मा हुँ। सर्वशक्तिमानका सबै गुण ममा नै छन्।"

यो बिस्तारै पढ्नुहोस्। हामीले सामान्यतया बोकिरहने आफ्नो छविभन्दा यो कति फरक छ, त्यो महसुस गर्नुहोस्। हामी प्राय: यस्तै सोच्दै जीवन बिताउँछौं: "म यो शरीर हुँ, यो नाम हुँ,

यो पेसा हुँ, यो चिन्ताको पोको हुँ।" स्व-परिवर्तनको संकल्पले त्यसको ठाउँमा यो राखिदिन्छ: "म बेहद हुँ। मभित्रै परमधाम छ। म एउटा पवित्र कामका लागि पृथ्वीमा आएको चम्किलो आत्मा हुँ।"

यो घमण्ड होइन। घमण्ड त अहंकारसँग आफूलाई जोड्दा आउँछ। यो त ठीक उल्टो हो — यो आत्माको साँचो उद्गमसँग आफूलाई जोड्नु हो। बेहदका आत्माहरूले आफूलाई अरूभन्दा ठूलो ठान्दैनन्; उनीहरू जिम्मेवार महसुस गर्छन्। उनीहरूलाई थाहा छ, उनीहरू यहाँ एउटा उद्देश्य लिएर आएका हुन्। जति–जति उनीहरू आफूलाई परमधामसँग जोड्छन्, त्यति–त्यति उनीहरू त्यही परमधामको प्रकाश पृथ्वीसम्म पुऱ्याउने सफा माध्यम बन्दै जान्छन्।

स्व-परिवर्तनलाई सघाउने एउटा सुन्दर सहायक अभ्यास पनि बापूजीले दिनुहुन्छ। सर्वशक्तिमानका गुणहरू सम्झनुहोस् — उहाँको पूरा पवित्रता, उहाँको अथाह शान्ति, उहाँको अनन्त करुणा, उहाँको चम्किलो आनन्द — र सम्झनुहोस्, उहाँको समा-आत्मा (बराबरको आत्मा) भएकाले यी नै गुण तपाईंभित्र पनि लुकेर बसेका छन्। हरेक दिन यीमध्ये एउटा गुण अझ बलियो भएर बाहिर आउन सक्छ। तपाईंले ती गुण बनाउनै पर्दैन। ती तपाईंभित्र पहिलेदेखि नै छन्। अभ्यासले त तिनलाई अगाडि बोलाउने मात्र हो।

एउटा व्यावहारिक पक्ष पनि छ। स्व-परिवर्तन गहिरिँदै जाँदा स्वभावका साना–साना बानीगत प्रतिक्रिया आफैं झर्दै जान्छन्। रिस चाँडो उम्रँदैन। ईर्ष्याको पकड खुकुलो हुन्छ। मनले अरूको वाहवाही खोज्न छाड्छ। भित्रभित्र तपाईंले दोहोऱ्याइरहनुभएको पहिचान नै अन्ततः तपाईंले बाहिर देखाउने पहिचान बन्छ। बापूजी सम्झाउनुहुन्छ: जितना तुम अपने आप को बेहद मानोगे, उतना ही बेहद का विश्व तुम्हारे अंदर प्रकट होगा — "तपाईंले आफूलाई जति बेहद मान्नुहुन्छ, त्यति नै बेहदको संसार तपाईंभित्र प्रकट हुनेछ।"

स्व-परिवर्तन भनेको यही हो। पुरानो आफूलाई मर्मत गर्ने काम होइन। सधैं त्यहीँ रहेको बेहद स्वरूपको आफूलाई फेरि सम्झनु हो।

> **"मैं बेहद की आत्मा हूँ — मैं परमात्मा की समा-आत्मा हूँ — मेरे अंदर उनके सभी गुण हैं।"**
>
> *"म बेहदको आत्मा हुँ — म सर्वशक्तिमान बराबरको आत्मा हुँ — उहाँका सबै गुण मभा नै छन्।"*

अध्याय

१०.१२

विश्व-परिवर्तन — दोस्रो महा संकल्प

स्व-परिवर्तनले एउटा आत्मालाई बदल्छ, विश्व-परिवर्तनले संसारलाई बदल्छ।

दोस्रो महा संकल्प हो विश्व-परिवर्तन — संसारको परिवर्तन।

स्व-परिवर्तनले एउटा आत्मालाई बदल्छ, विश्व-परिवर्तनले संसारलाई बदल्छ। यी दुवै मिलेर एउटै बहाव बन्छन्, किनकि जुन क्षण आत्मा भित्रबाट बदलिन थाल्छ, त्यही क्षण वरिपरिको संसार पनि बाहिरबाट बदलिन थाल्छ।

अभ्यास सोझो छ। आत्म-स्वरूप स्थापित गरिसकेपछि र परमधामसम्मको माथिल्लो यात्रा पूरा गरिसकेपछि, अब हामी यो संकल्प लिन्छौं:

"म आत्मा हुँ, बेहद के बेहद की कला का परमधाममा आफ्नो निराकारी अवस्थामा स्थापित छु। यहाँबाट, ममार्फत, सर्वशक्तिमानको परम प्रकाश पूरै मल्टिभर्समा ओर्लिरहेको छ। १० कलाको शक्ति ममार्फत सिर्जनाको हरेक तहमा बगिरहेको छ। पूरै मल्टिभर्स परम शान्ति, परम सुख र परम आनन्दले भरिँदै छ।"

यो भित्री दृश्यलाई संकल्प, विजुअलाइजेसन (भित्री चित्र) र भाव — तीनै आधारसहित थाम्नुहोस्। परम प्रकाशलाई एउटा बहावका रूपमा देख्नुहोस्। त्यो बहाव आफैंबाट गइरहेको महसुस गर्नुहोस्। मल्टिभर्स भरिँदै गरेको महसुस गर्नुहोस्। सबै प्राणीलाई समेट्न हृदयलाई खुला छाडिदिनुहोस्।

बापूजी भन्नुहुन्छ — यो कविता होइन। यो त साँच्चैको शक्तिको काम हो। यो संकल्प इमानदारीसाथ गर्ने हरेक साधकले मल्टिभर्समा साँचो स्पन्दन थपिरहेको हुन्छ। विचार निजी

हुँदैनन्; तिनी वायुमण्डलभरि फैलिन्छन्। एउटै ठाउँमा दृढतासाथ लिइएको विचारले संसारभरि पुग्ने तरंग उठाउँछ। केही ब्युँझेका बेहदका आत्माको इमानदार स्व-परिवर्तनले पूरै पृथ्वीको सामूहिक स्पन्दन नै ढल्काउन सक्छ।

हाम्रो अहिलेको युगमा यो कुरा झनै महत्त्वपूर्ण छ। पृथ्वीको वायुमण्डल कति गह्रौं भइसकेको छ भन्ने कुरा बापूजीले बारम्बार बताउनुहुन्छ — चिन्ता, आक्रामकता र डरले भरिएको। धेरैजसो सामान्य विचारले त्यही गह्रौंपनलाई अझ बढाउँछन्। तर ध्यानमा विश्व-परिवर्तनको संकल्प लिने हरेक आत्माले वायुमण्डलमा प्रकाश थपिरहेको हुन्छ — त्यस्तो प्रकाश, जसले सन्तुलन दिन्छ, शुद्ध पार्छ र बिस्तारै धारा नै मोड्छ।

यो अभ्यासमा एउटा सुन्दर कोमलता छ। यसका लागि कसैसँग बहस गर्नु पर्दैन। कसैलाई सम्झाउनै पर्दैन। कुनै कुराको विरोध गर्नै पर्दैन। हामी त बस बस्छौं, परमधामसँग जोडिन्छौं, र प्रकाशलाई आफूमार्फत मल्टिभर्समा बग्न दिन्छौं। काम मौन छ। काम अदृश्य छ। तर काम साँचो छ।

बापूजी भन्नुहुन्छ — सबैभन्दा माथिल्लो स्रोत सोझै उपलब्ध हुँदा बीचका देवी–देवता वा साना सत्तामा मेहनत खेर फाल्नु हुँदैन। सोझै सर्वशक्तिमानकहाँ जानुहोस्। चित्र में विचित्र रूप को याद करो ("चित्रभित्रको अद्भुत रूपलाई सम्झनुहोस्") — अनि तपाईं आफैं चरित्रवान् (असल चरित्र भएको) बन्नुहुनेछ। बीचका माध्यमहरू छाडिदिनुहोस्। सोझै घर जानुहोस्।

स्व-परिवर्तन र विश्व-परिवर्तन — दिनहुँ सँगै गरिने यी दुई अभ्यास नै दुई वाक्यमा अटाएको पूरै बेहद योग हो। बाँकी सबै त व्याख्या मात्र हो।

❝

"स्व-परिवर्तन से ही विश्व-परिवर्तन होगा — दोनों एक ही बात है।"

"स्व-परिवर्तनबाट मात्र विश्व-परिवर्तन हुन्छ — यी दुई एउटै कुरा हुन्।"

❝

"तुम अपने अंदर चुपचाप काम करो — Multiverse भी बदलेगा।"

"तपाईं आफूभित्र चुपचाप काम गर्नुहोस् — मल्टिभर्स पनि बदलिनेछ।"

अध्याय

१०.१३

स्वर्गदूत-स्वरूप र भित्री आयामहरूको यात्रा

साधारण शरीरले यी लोकमा यात्रा गर्न सक्दैन; स्वर्गदूत-स्वरूपले मात्र सक्छ।

यात्राको ध्यानमा, जब हामी सिर्जनाका तहहरू चढ्दै जान्छौं, बापूजीले बीचको एउटा सुन्दर अवस्था चिनाउनुहुन्छ: स्वर्गदूत-स्वरूप (फरिश्ता-स्वरूप) — स्वर्गदूत जस्तो प्रकाश शरीर बन्नु।

बापूजीको सिकाइमा फरिश्ता शब्दको एउटा मीठो परिभाषा छ: फरिश्ता = जिनका फर्श वालों से कोई नाता नहीं — "जसको भुइँमा हिँड्नेहरूसँग अब कुनै नाता रहेन।" स्वर्गदूत भनेको त्यस्तो अस्तित्व हो, जुन पृथ्वीको पहिचानभन्दा पर पुगिसकेको छ, जसलाई अब स्थूल संसारसँग बाँधिएको महसुस हुँदैन, र जुन आयामहरूमा हलुका भएर घुम्छ।

ध्यानमा हामी माथि उक्लन थाल्दा स्थूल शरीर तलै बसिरहन्छ। तर हाम्रो चेतना, हाम्रो संकल्प एउटा सूक्ष्म चम्किलो रूप लिन्छ — यही हो स्वर्गदूत-स्वरूप। यो स्थूल शरीर होइन। यो भूत–प्रेत पनि होइन। यो त प्रकाशको शरीर हो — परम प्रकाशले बनेको सवारी, जुन सिर्जनाका सूक्ष्म क्षेत्रहरूमा यात्रा गर्न सक्छ।

बापूजी बताउनुहुन्छ — आयामहरू शरीरहरूबीचका खाली ठाउँ होइनन्। ती आपसमा जोडिएका छन्, र त्यो जोड्ने बाटोलाई उहाँ रक प्यासेज (rock passages) भन्नुहुन्छ — आधुनिक भौतिक विज्ञानले जसलाई वर्महोल भनेर अनुमान गरेको छ। बेहदको ब्रह्माण्ड

विज्ञानमा यी रक प्यासेज साँचो हुन्। यिनै नसाहरूबाट प्रकाश, शक्ति र दिव्य दूतहरू एक आयामबाट अर्को आयाममा यात्रा गर्छन्। हामी पीढीहरू चढ्दै गएको दृश्य मनमा ल्याउँदा हामी केवल कल्पना गरिरहेका हुँदैनौं — कुनै तहमा हामी साँच्चै आफ्नो स्वर्गदूत-स्वरूपमा यिनै बाटाहरूबाट यात्रा गरिरहेका हुन्छौं।

माथिल्ला तहहरूमा — मल्टिभर्सभन्दा पर पुगेपछि, पीढी ब्रह्माण्डहरूमा प्रवेश गरेपछि — पाँच तत्त्व (पृथ्वी, जल, अग्नि, वायु, आकाश) पटक्कै हुँदैनन्। त्यहाँ परम तत्त्व (supreme element) र परम प्रकाश मात्र हुन्छन्। माथि उक्लँदै जाँदा हाम्रो स्वर्गदूत-स्वरूप शरीर झन्–झन् हलुका हुँदै जान्छ। सबैभन्दा माथिल्ला पीढीसम्म पुग्दा त्यो झन्डै शुद्ध प्रकाश नै बनिसकेको हुन्छ।

त्यसैले साधारण शरीरले यी लोकमा यात्रा गर्न सक्दैन; स्वर्गदूत-स्वरूपले मात्र सक्छ। र त्यसैले यात्राको ध्यान यति शक्तिशाली हुन्छ — किनकि यो शरीर छाडेपछि आत्माले आफ्नो साँचो घरसम्म गर्ने त्यही यात्राको अभ्यास हामी दृश्यमा गरिरहेका हुन्छौं।

व्यावहारिक निर्देशन सजिलो छ। ध्यानमा बस्दा, माथि उक्लन थाल्नुअघि, जानीजानी स्वर्गदूत-स्वरूपलाई बोलाउनुहोस्: "म अब प्रकाश शरीर (light body) हुँ। म स्वर्गदूत हुँ — भुइँसँग कुनै नाता नभएको। म माथि उड्न स्वतन्त्र छु।" शरीर नरम भएको महसुस गर्नुहोस्। बोझ झरेको महसुस गर्नुहोस्। अब माथिको यात्रा सुरु गर्नुहोस्।

धेरै साधकहरू भन्छन् — यही एउटा फेरबदलले, "म यहाँ बसेर कल्पना गर्न खोज्दै छु" भन्ने भावबाट "म प्रकाश शरीर बनिसकें र अहिले यात्रा गरिरहेको छु" भन्ने भावमा जाँदा, पूरै ध्यानकै गुण बदलिन्छ। यात्रा जीवन्त बन्छ। प्रकाश छाम्न सकिने जस्तो बन्छ। गन्तव्य साँचो बन्छ।

> "फरिश्ता मतलब — जिनका फर्श वालों से कोई नाता नहीं।"
>
> *"स्वर्गदूत भनेको — जसको भुइँमा हिँड्नेहरूसँग अब कुनै नाता रहेन।"*

> "Light body से ही तुम ऊपर के आयाम तक पहुँच सकते हो।"
>
> *"प्रकाश शरीरमा मात्र तपाईं माथिल्ला आयामसम्म पुग्न सक्नुहुन्छ।"*

अध्याय

१०.१४

जीवन मुक्ति — यही जीवनमा मुक्ति

आज तपाईँ जीवन मुक्त हुनुहुन्छ ।

अब हामी यस पाठ्यक्रमको मुटुमा रहेको वचनसम्म आइपुग्यौं। बापूजी र साक्षी दिदीले यी दस दिन हामीलाई मायासाथ डोऱ्याउनुको कारण नै यही हो।

जीवन मुक्ति। जिउँदै पाइने मुक्ति।

हाम्रा शास्त्रहरूले मोक्षको कुरा गर्छन् — जन्म र मृत्युको चक्रबाट छुटकारा। परम्परागत रूपमा यसलाई मृत्युपछि मात्र पाइने कुरा मानिन्थ्यो — शरीर छाडेपछि आत्मा अन्ततः परमसँग फर्कन्छ भनेर। तर बेहदको ज्ञानले त्योभन्दा माथिको कुरा सिकाउँछ। यसले सिकाउँछ — मोक्ष अहिले नै पाइन्छ, यही जीवनमा, यही शरीरमा। तपाईँले पर्खिनै पर्दैन। तपाईँले भर्खरै पाउनुभएको यही ज्ञान, श्रद्धासाथ थामिएको र दैनिक अभ्यासमा उतारिएको ज्ञान, आफैंमा मुक्ति हो।

बापूजीले शास्त्रकै उदाहरण दिनुहुन्छ। राजा परीक्षितले सात दिनसम्म श्रीमद् भागवत सुनेर मुक्ति पाउनुभयो — मृत्युपछि होइन, ती सात दिनभित्रै। धुन्धुकारी, जसले अनगिन्ती दुःख दिएको कुख्यात आत्मा थियो, गोकर्णले दिनुभएको सात दिनको भागवत ज्ञानबाट मोक्षसम्म उठ्यो। सात दिन। इमानदारीसाथ, भक्तिसाथ सुनेको एउटै हप्ता — र सधैंका लागि अल्झिएको एउटा आत्मा मुक्त भयो।

हाम्रो १० दिने बेहद पाठ्यक्रम ती पुराना सात दिने पाठभन्दा लामो, गहिरो र अझ पूरा छ। परीक्षित र धुन्धुकारीले पुरानो ज्ञानका सात दिनबाट मोक्ष पाउन सक्थे भने, बेहदको परम ज्ञानका दस दिनबाट तपाईंले के पाउन सक्नुहोला — त्यस्तो ज्ञान, जुन वेदभन्दा पनि पर जान्छ, जसले अनन्त पीढीहरू देखाउँछ, जसले सर्वशक्तिमानको नाम सोझै लिन्छ, र जसले तपाईंलाई परमधामकै मन्त्र दिन्छ?

हामी सबैलाई बापूजीको निर्देशन स्पष्ट छ: "तपाईं अब जीवन मुक्त हुनुहुन्छ भन्ने विश्वास गर्नुहोस्। पूरै विश्वास गर्नुहोस्। यही विश्वासले तपाईंको आफ्नै छवि नयाँ बनाओस्।" यो विश्वास आफूलाई ढाँट्नु होइन। यो त सिकाइको पूर्णता हो। यो विश्वासबिना तपाईंले आफूलाई सानो आत्मा, संघर्ष गरिरहेको, बिस्तारै बढिरहेको आत्मा नै ठान्दै रहनुहुनेछ। यो विश्वाससँगै भने आजैबाट तपाईं आफ्नो साँचो अवस्थामा उभिनुहुन्छ।

जीवन मुक्ति कस्तो लाग्छ? बापूजीले सजिलो गरी बताउनुहुन्छ। जीवनका सामान्य डरहरूको पकड खुकुलो हुँदै जान्छ — मृत्युको डर, गुमाउने डर, असफलताको डर, अरूले मन नपराउलान् भन्ने डर। मनले निरन्तर परम शान्ति भोग्छ। जीवन त चलिरहन्छ — बिल तिर्नै पर्छ, काम गर्नै पर्छ, कठिनाइ पनि आइरहन्छन् — तर ती सबैको पछाडिबाट एउटा स्थिर शान्ति बगिरहन्छ। कुनै कुराले तपाईंलाई भित्री केन्द्रबाट हल्लाउन सक्दैन। जिउँदै मुक्त हुनुको अर्थ यही हो।

यो एकै रातमा हुँदैन। तर पक्का हुन्छ। कुनै–कुनै दिन पुरानो सानो आफू फेरि फर्कन खोज्छ। संकल्प डग्मगाउँछ। चिन्ता उम्रन्छ। यो स्वाभाविक हो। हरेक पटक अभ्यासमै फर्कनुहोस्। आत्म-स्वरूपमा फर्कनुहोस्। परम शान्ति मन्त्रमा फर्कनुहोस्। परमधामसम्मको यात्राको दृश्यमा फर्कनुहोस्। हरेक फर्काइले जीवन मुक्त अवस्थालाई अझ बलियो बनाउँछ।

साक्षी दिदी आफ्नै अनुभव सुनाउनुहुन्छ: "बेहद का ज्ञान मिलने के बाद से जीवन मुक्त अवस्था बन गई है। जीते-जी परम शान्ति का अनुभव हुआ है।" ("यो ज्ञान पाएदेखि ममा जीवन मुक्त अवस्था स्थापित भएको छ। जिउँदै मैले परम शान्तिको अनुभूति पाएकी छु।") एउटी शिक्षकले आफ्नै अनुभवबाट यसको साक्षी बस्न सक्नुहुन्छ भने, र शास्त्रहरूले पनि यो सम्भव छ भन्छन् भने, प्रश्न जीवन मुक्ति साँचो हो कि होइन भन्ने रहँदैन — प्रश्न त यत्ति हो, तपाईं यसलाई आफ्नै भइसकेको ठानेर स्वीकार्नुहुन्छ कि हुन्न।

आज तपाईँ जीवन मुक्त हुनुहुन्छ। तपाईँले कमाउनुभएकाले होइन। तर ज्ञान तपाईँसम्म आइपुग्यो, र तपाईँले त्यसबाट मुख फर्काउनुभएन — त्यसैले।

> **"जीते-जी जीवन मुक्त अवस्था का प्राप्ति — यही बेहद ज्ञान का फल है।"**
>
> *"जिउँदै जीवन मुक्त अवस्था पाउनु — यही बेहद ज्ञानको फल हो।"*

> **"तुम जीवन मुक्त हो — इस बात पे निश्चय करो — यही प्रथम अभ्यास है।"**
>
> *"तपाईँ जीवन मुक्त हुनुहुन्छ — यस कुरामा निश्चय गर्नुहोस् — यही पहिलो अभ्यास हो।"*

अध्याय

१०.१५

विदाइ — प्रकाश अघि बढाउँदै

ज्ञान जीवित कुरा हो; यो तह–तह गरेर खुल्छ, र ती तह अनन्त छन्।

शृंखलाको समापन

यसरी हामी दस दिने पाठ्यक्रमको अन्त्यमा आइपुग्यौं।

दस दिनअघि हामी एउटा विशाल रहस्यको किनारमा उभिएका साधक थियौं। यो शरीर, यो मन, यो क्षणिक जीवनभन्दा बढी केही छ भन्ने हामीलाई थाहा थियो। शास्त्रहरूले केही विराट् कुरातिर संकेत गरिरहेका छन् भन्ने पनि थाहा थियो। तर हामीसँग स्पष्ट नक्सा भने थिएन।

आज हामीसँग नक्सा छ। नक्सा मात्र होइन, साँचाहरू पनि छन् — आत्म-स्वरूप, परम शान्ति मन्त्र, योगका तीन आधार, परमधामसम्मको चढाइ, परम प्रकाशको ओर्लाइ, अनि स्व-परिवर्तन र विश्व-परिवर्तनका दुई महा संकल्प। घर फर्कने बाटाका हरेक ढोका यिनै साँचाले खोल्छन्।

तर पाठ्यक्रम अन्त्य होइन। यो त सुरुवात हो।

साक्षी दिदीको अन्तिम मार्गदर्शन, आमाको जस्तो मायासाथ दिइएको, यही हो: यहीं नरोकिनुहोस्। यो पुस्तकका पानाहरू आजै सधैंका लागि बन्द नहोऊन्। यिनमा फर्कनुहोस्।

फेरि–फेरि पढ्नुहोस्। बापूजीको YouTube च्यानलमा मूल भिडियोहरू सुन्नुहोस् — पूरै १० दिने पाठ्यक्रम त्यहाँ एउटै प्लेलिस्टमा राखिएको छ। पूरै पाठ्यक्रम दोहोऱ्याउनुहोस्। अनि फेरि दोहोऱ्याउनुहोस्। हरेक पटक पढ्दै जाँदा तपाईंले पहिले नदेखिएका गहिराइ भेट्टाउनुहुनेछ। ज्ञान जीवित कुरा हो; यो तह–तह गरेर खुल्छ, र ती तह अनन्त छन्।

YouTube च्यानलमा साक्षी दिदीले डोऱ्याउनुहुने बिहान ५:३०–६:३० बजेको दैनिक लाइभ ध्यान सत्रमा जोडिनुहोस्। त्यहाँ, सँगै अभ्यास गरिरहेका सयौं अरू बेहदका आत्माको संगतमा, ध्यान एक्लै गर्दाभन्दा धेरै बलियो बन्छ। सामूहिक शक्तिले व्यक्तिगत शक्तिलाई कैयौं गुणा बनाउँछ। अनि दैनिक नियमितताले मन बदलिन चाहिने त्यो निरन्तरता दिन्छ।

आफूलाई आत्म-जागृति अभियान (आत्मा ब्युँझाउने अभियान) सँग जोड्नुहोस्। तपाईं यो बाटोमा एक्लै हिँडिरहनुभएको छैन। एक–अर्कालाई सघाउने बेहदका आत्माहरूको विश्वव्यापी परिवार छ। बदलिएको हरेक आत्मा सामूहिक प्रकाशमा थपिएको एउटा दियो हो।

यो ज्ञान बाँड्नुहोस्। उपदेश दिएर होइन। बहस गरेर होइन। बस यसलाई जिएर — तपाईंको शान्ति, तपाईंको स्थिरता, तपाईंको चमकले जुनसुकै शब्दभन्दा ठूलो स्वरमा बोल्नेछ। जसलाई यो ज्ञान चाहिन्छ, तिनीहरू तपाईंको वायुमण्डलमा आएको परिवर्तनले आफैं तपाईंतिर तानिनेछन्। उनीहरूले सोधेपछि बापूजीका शिक्षातिर नम्रतासाथ देखाइदिनुहोस्। बाँकी आफैं खुल्दै जानेछ।

अन्त्यमा, यत्ति सम्झनुहोस्: यो त रेखाचित्र मात्र हो। बापूजीको पूरा कार्यमा चार हजारभन्दा बढी भिडियो छन् — यो १० दिने परिचयले समेट्न सक्नेभन्दा धेरै पर जाने गहिरा प्रवचनहरू। यो पाठ्यक्रम त खाका हो। महासागर पर्खिरहेको छ।

साक्षी दिदीका अन्तिम शब्द: "आप सभी देव आत्माओं का, दिव्य आत्माओं का, कोटि-कोटि धन्यवाद। माँ-बापूजी को कोटि-कोटि नमन। आपका दिन शुभ रहे, प्रकाश से भरी रहे, परम शान्ति से भरी रहे।"

अर्थ: "तपाईं सबै दिव्य आत्माहरूलाई अनन्त धन्यवाद। माँ र बापूजीलाई कोटि–कोटि नमन। तपाईंको दिन शुभ रहोस्, प्रकाशले भरिरहोस्, परम शान्तिले भरिरहोस्।"

अनि हामी जसरी सुरु गरेका थियौं, त्यसरी नै अन्त्य गर्छौं — एउटै शब्दले।

परम शान्ति।

परम शान्ति।

परम शान्ति।

बेहद के बेहद की परम परम महा शान्ति है।

❝

"आज से तुम जीवन मुक्त हो — इस ज्ञान को जियो — दूसरों में पहुँचाओ।"

"आजैदेखि तपाईं जीवन मुक्त हुनुहुन्छ — यो ज्ञान जिउनुहोस् — अरूसम्म पुऱ्याउनुहोस्।"

❝

"परम शान्ति का एक शब्द — और परमधाम तुम्हारे घर आता है।"

"परम शान्तिको एउटै शब्द — अनि परमधाम तपाईंको घरमै आइपुग्छ।"

दिन १० को निर्देशित ध्यान

यस दिनको गहिरो भित्री अनुभव र पूरा निर्देशित ध्यानका लागि कृपया YouTube मा पूरा सत्र हेर्नुहोस्।

खोज्नुहोस्:
Behad Ka Param Gyan — 10 Days Course — Day 10

यहाँ हेर्नुहोस्:
https://www.youtube.com/live/R_RqD97I_as

दिन १० मा हामीले के बुझ्यौं

आज, हाम्रो यात्राको अन्तिम दिन, हामी ज्ञान पढ्नबाट ज्ञान अभ्यास गर्नतिर सर्‍यौं। हामीले बुझ्यौं कि अनुभूति (प्रत्यक्ष अनुभव) नै यस बाटोको साँचो फल हो, र बापूजीका चार हजार भिडियो त केवल रूपरेखा मात्र हुन् — समुद्रले त त्यसैलाई पर्खिरहेको छ, जो साँच्चै त्यसभित्र हाम फाल्छ।

यस पूरै पाठ्यक्रमकै सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण प्राविधिक सूत्र आज हामीले पायौं: मन नियन्त्रण गर्न सकिँदैन, त्यसलाई राख्न मात्र सकिन्छ। मनलाई नियन्त्रण गर्नु झन्डै असम्भव छ; मनलाई उच्च ज्ञानमा राख्यो भने सबै चञ्चलता आफैं शान्त हुँदै जान्छ। यसैले भगवद् गीतामा बुद्धि योग — जान्ने बुद्धिको योग — लाई सबैभन्दा श्रेष्ठ भनिएको छ।

हामीले तयारी सिक्यौं: सबै तनाव छोड्नु, बितेका कर्म स्वीकार गर्नु, र यो बुझाइमा टिक्नु कि "जे भयो राम्रै भयो, जे भइरहेको छ राम्रै भइरहेको छ, जे हुनेछ त्यो पनि राम्रै हुनेछ।" यसरी नछोडी गहिरो ध्यान सम्भव हुँदैन।

हामीले परम शान्ति मन्त्र पायौं — "बेहद के बेहद की परम परम महा शान्ति है" — र बुझ्यौं कि यो शब्द हाम्रो मल्टिभर्सको होइन, यो बेहद के बेहद की कला के परमधामबाटै आएको हो। श्रद्धाका साथ जप्दा यसले आत्मालाई आफैं परम धामसँग जोड्छ र परम प्रकाशलाई शरीरभित्र ल्याउँछ।

हामीले साँचो योगका तीन आधार पढ्यौं: संकल्प (शुद्ध विश्वास), विजुअलाइजेसन (भित्री चित्र) र भाव (अनुभव हुने ऊर्जा)। यी तिनै सँगै चल्नुपर्छ; यीमध्ये एउटा छुटेको ध्यान पूरै हुँदैन।

हामीले आत्म-स्वरूपको अभ्यास गर्‍यौं — आत्मा बन्ने मुख्य अभ्यास, जसमा ध्यान भृकुटीमा टिकाइन्छ र शरीरभरि परम प्रकाश फैलाइन्छ। यो प्राप्त भएका चिह्नहरू पनि सिक्यौं: परम शान्ति, परम आनन्द, भित्री स्थिरता, निको हुनु र डरबाट मुक्ति।

हामीले भव्य चढाइ गर्‍यौं — पृथ्वीबाट सौरमण्डल, आकाशगंगा, युनिभर्स, G1—G17, मल्टिभर्स, पहिलो पीढी, एक्काइसौं पीढी, एक सय एकौं पीढी, एक हजार एकौं पीढी, एक हजार एक सय एकौं पीढी हुँदै त्यसभन्दा पनि पर, बेहद के बेहद की कला का परमधामसम्म, जहाँ हामीले दूधजस्तै सेतो परम प्रकाशको महासागरभित्र बेहद के दादाजीलाई उहाँको आकारी अर्थात् अर्ध-रूपमा दर्शन गर्‍यौं।

त्यसपछि हामी ओर्लियौं — परम प्रकाशलाई सृष्टिका हरेक तह हुँदै तल आफ्नै शरीरसम्म फर्केर बग्न दियौं, र स्थूल, सूक्ष्म, कारण तथा महाकारण शरीरलाई चार्ज गर्‍यौं। अनि त्यही बहावलाई तीन संकल्पका साथ पूरै मल्टिभर्समा फैलायौं: त्यसलाई परम शान्ति, परम सुख र परम आनन्दले भर्ने संकल्प।

हामीले दुई ठूला दैनिक संकल्प अँगाल्यौं: स्व-परिवर्तन, अर्थात् आफूलाई बेहदको आत्मा, सर्वशक्तिमान समान आत्मा ठान्नु; र विश्व-परिवर्तन, अर्थात् परमधामको परम प्रकाशलाई आफूबाट पूरै मल्टिभर्समा बगाउनु। यी दुवै मिलेर नै पूरा बेहद योग बन्छ।

हामीले स्वर्गदूत-स्वरूप (फरिश्ता-स्वरूप) सँग भेट गर्‍यौं — त्यो प्रकाश शरीर (light body), जसमा ब्रह्माण्डीय रक प्यासेज (rock passage) अर्थात् वर्महोल हुँदै आयामहरूबीच यात्रा सम्भव हुन्छ।

अन्त्यमा, हामीले यस पाठ्यक्रमको मुटुमै रहेको वचन स्वीकार गर्‍यौं: जीवन मुक्ति। जसरी परीक्षित र धुन्धुकारीले सात दिनको भागवत ज्ञानबाट मोक्ष पाए, त्यसरी नै हामी पनि यी दस दिनको बेहदको परम ज्ञानबाट अहिले जीवन मुक्त भएका छौं। ज्ञान हामीसम्म आइपुग्यो। साँचाहरू हाम्रै हातमा छन्। घर फर्कने बाटो खुला छ।

यहाँ १० दिने पाठ्यक्रम सकिन्छ। तर अभ्यास भने जीवनभरका लागि हो। यी दस दिन फेरि–फेरि दोहोर्‍याउनुहोस्। दैनिक लाइभ ध्यानमा सहभागी हुनुहोस्। ज्ञान बाँड्नुहोस्। प्रकाश बोक्नुहोस्। अनि सधैं सम्झनुहोस् — बेहद के बेहद की परम परम महा शान्ति है।

दिन १० का भिडियो सन्दर्भ

यस पुस्तकमा प्रस्तुत अवधारणाहरूको बुझाइ गहिरो बनाउन तपाईं बापूजी दशरथभाई पटेलका मूल प्रवचनहरू हेर्न सक्नुहुन्छ। यी छानिएका सत्रहरूले परम शान्ति मन्त्र, आकाश तत्त्वको स्वरूप, माँको योग र दिन १० मा बताइएका आत्मिक नियमहरूबारे अझ गहिरो बुझाइ दिन्छन्।

दिन १० पूरा सत्र

10-Day Course — Soul Journey / Ultimate Meditation Experience — Day 10 Live Session
https://www.youtube.com/live/R_RqD97I_as

परम शान्ति मन्त्रबारे

बेहद की परमशान्ति महा मंत्र — BEHAD KI PARAM SHANTI MANTRA — विश्व के महा परिवर्तन के लिए नया महा मंत्र
https://youtu.be/4RopCw0H5AY
परमशांति और आत्मस्वरुप की Supreme Power — Aura, विश्व परिवर्तन, Effect of Paramshanti Vibrations
https://youtu.be/uMu05LEVpkM

दिन १० का भिडियो सन्दर्भ (क्रमशः)

आकाश तत्त्वबारे — सृष्टिको आधार

आकाश तत्व — Where Science Failed to Decipher — सनातन शास्त्र Explains — Basis of Creation
https://youtu.be/RHLpki8TmNI

माँको योग — विश्व शान्ति महा मन्त्र

विश्व महा शांति के लिए महा मंत्र by Maa — Vishwa Shanti Mahamantra
https://youtu.be/4dDFCGEJrmU

यी भिडियोहरूले यस पुस्तकमा खोजिएका अभ्यासहरूलाई अझ विस्तार गर्छन्। अझ गहिरो डुब्नका लागि कृपया बापूजीको YouTube च्यानलमा जानुहोस् र नयाँ शिक्षाहरू अपलोड हुनासाथ पाउन सब्स्क्राइब गर्नुहोस्। साथै साक्षी दिदीको बिहान ५:३०—६:३० बजे (IST) हुने दैनिक लाइभ ध्यानमा पनि सहभागी हुनुहोस् — यो १० दिने पाठ्यक्रमको व्यावहारिक निरन्तरता यही हो।

बापूजीका अनमोल वचनहरू — अन्तिम ध्यान अनुभव

आजका अध्यायहरूबाट सङ्कलन गरिएका अनमोल वचनहरू, चिन्तनका लागि फेरि प्रस्तुत।

अध्याय १०.१ — अन्तिम दिन — ज्ञानबाट अनुभूतिसम्म

"ज्ञान-सागर में डूबना पड़ेगा — सिर्फ डुबकी लगाने से कुछ नहीं होगा।"

"अर्थ: ज्ञानको सागरमा डुब्नैपर्छ — एक चोटि चुब्लिएर मात्र केही हुँदैन।"

"ज्ञान सिर्फ बुद्धि के लिए है — अनुभूति आत्मा के लिए है।"

"अर्थ: ज्ञान बुद्धिका लागि हो — अनुभूति आत्माका लागि हो।"

अध्याय १०.२ — मन नियन्त्रण गर्न सकिँदैन — त्यसलाई एकाग्र पार्नुपर्छ

"मन को control नहीं — मन को कहीं लगाना है।"

"अर्थ: मनलाई नियन्त्रण गर्ने होइन — मनलाई कतै राख्ने हो।"

❝

"जितना मन ज्ञान में लगाओगे, उतना बुद्धि संसार से वैराग्य होती जाएगी।"

"अर्थ: तपाईंले मनलाई जति ज्ञानमा राख्नुहुन्छ, बुद्धि त्यति नै संसारबाट टाढा हुँदै जान्छ।"

अध्याय १०.३ — बुद्धि योग — सर्वश्रेष्ठ अभ्यास

❝

"ज्ञान योग सर्वश्रेष्ठ है — बुद्धि योग से ही तुम परमात्मा तक पहुँचोगे।"

"अर्थ: ज्ञान योग सबैभन्दा श्रेष्ठ हो — बुद्धि योगबाटै तपाईं सर्वशक्तिमानसम्म पुग्नुहुनेछ।"

❝

"भक्ति से फल मिलता है — ज्ञान से परमात्मा मिलती है।"

"अर्थ: भक्तिले फल दिन्छ — ज्ञानले सर्वशक्तिमान आफैंलाई दिन्छ।"

अध्याय १०.४ — मनलाई तयार पार्नु — कर्मको भारी उतार्नु

❝

"जो हुआ अच्छा हुआ, जो हो रहा है अच्छा हो रहा है, जो होगा भी अच्छा होगा।"

"अर्थ: जे भयो राम्रै भयो, जे भइरहेको छ राम्रै भइरहेको छ, जे हुनेछ त्यो पनि राम्रै हुनेछ।"

❝

"चिंता चिता समान है — चिंता जलाती है, स्वीकार छुड़ाती है।"

"अर्थ: चिन्ता चितासमान हो — चिन्ताले जलाउँछ, स्वीकारले छुटाउँछ।"

अध्याय १०.५ — परम शान्ति मन्त्र — परमधामबाट आएको शब्द

"परम शान्ति शब्द इस ब्रह्मांड का नहीं है — ये बेहद के बेहद की कला का परमधाम से आया हुआ शब्द है।"

"अर्थ: परम शान्ति शब्द यस ब्रह्माण्डको होइन — यो असीमभन्दा परको असीमको परम धामबाट आएको शब्द हो।"

"श्रद्धा से परम शान्ति बोलो — परम प्रकाश automatic उतरता है।"

"अर्थ: श्रद्धाका साथ परम शान्ति भन्नुहोस् — परम प्रकाश आफैं ओर्लन्छ।"

अध्याय १०.६ — साँचो योगका तीन आधार

"संकल्प, visualisation, भाव — ये तीन मिलजाने से ही योग पूरा होता है।"

"अर्थ: संकल्प, विजुअलाइजेसन र भाव — यी तिनै मिल्दा मात्र योग पूरा हुन्छ।"

"भाव के बिना visualization सूना है — भाव से ही पवित्र शक्ति उतरती है।"

"अर्थ: भावविनाको विजुअलाइजेसन रित्तो हुन्छ — भावबाटै पवित्र शक्ति ओर्लन्छ।"

अध्याय १०.७ — आत्म-स्वरूप — आत्मा बन्नु

"मैं यह शरीर नहीं — मैं मन नहीं — मैं बुद्धि नहीं — मैं आत्मा हूँ।"

"अर्थ: म यो शरीर होइन — म मन होइन — म बुद्धि होइन — म आत्मा हुँ।"

"आत्मा रूपी दीये को जगाना ही आत्म-स्वरूप है।"

"अर्थ: आत्मारूपी दियो बाल्नु नै आत्म-स्वरूप हो।"

अध्याय १०.८ — आत्म-स्वरूप प्राप्त भएका संकेत

"आत्म-स्वरूप का पहला प्रमाण — परम शान्ति, परम आनंद, परम सुख।"

"अर्थ: आत्म-स्वरूपको पहिलो प्रमाण — परम शान्ति, परम आनन्द, परम सुख।"

"अगर ज्ञान तुम्हें भय से मुक्त नहीं करता — तुम गलत जगह पर हो।"

"अर्थ: ज्ञानले तपाईंलाई डरबाट मुक्त गर्दैन भने — तपाईं गलत ठाउँमा हुनुहुन्छ।"

अध्याय १०.९ — माथिको यात्रा — पृथ्वीदेखि परमधामसम्म

"धरती से परमधाम तक का यात्रा — यही असली योग है।"

"अर्थ: पृथ्वीदेखि परमधामसम्मको यात्रा — साँचो योग यही हो।"

"परमधाम पहुँचते ही connection automatic होता है — वही वायुमंडल काम करता है।"

"अर्थ: परमधाम पुग्नासाथ जोडाइ आफैं हुन्छ — त्यही वायुमण्डलले नै काम गर्छ।"

अध्याय १०.१० — परम प्रकाशलाई मल्टिभर्समा ओराल्नु

"परमधाम की power को अपने भीतर से पूरे Multiverse में उतारो — यही असली सेवा है।"

"अर्थ: परमधामको शक्तिलाई आफूभित्रबाट पूरै मल्टिभर्समा ओराल्नुहोस् — साँचो सेवा यही हो।"

"तुम सिर्फ meditate नहीं कर रहे — तुम वायुमंडल बदल रहे हो।"

"अर्थ: तपाईं ध्यान मात्र गरिरहनुभएको छैन — तपाईं वायुमण्डल नै बदलिरहनुभएको छ।"

अध्याय १०.११ — स्व-परिवर्तन — पहिलो महा संकल्प

"मैं बेहद की आत्मा हूँ — मैं परमात्मा की समा-आत्मा हूँ — मेरे अंदर उनके सभी गुण हैं।"

"अर्थ: म बेहदको आत्मा हुँ — म सर्वशक्तिमान समान आत्मा हुँ — उहाँका सबै गुण मभित्रै छन्।"

अध्याय १०.१२ — विश्व-परिवर्तन — दोस्रो महा संकल्प

"स्व-परिवर्तन से ही विश्व-परिवर्तन होगा — दोनों एक ही बात है।"

"अर्थ: स्व-परिवर्तनबाटै विश्व-परिवर्तन हुन्छ — दुवै एउटै कुरा हो।"

"तुम अपने अंदर चुपचाप काम करो — Multiverse भी बदलेगा।"

"अर्थ: तपाईं आफूभित्र चुपचाप काम गर्नुहोस् — मल्टिभर्स पनि बदलिनेछ।"

अध्याय १०.१३ — स्वर्गदूत-स्वरूप र भित्री आयामहरूको यात्रा

❝

"फ़रिश्ता मतलब — जिनका फ़र्श वालों से कोई नाता नहीं।"

"अर्थ: स्वर्गदूत भनेको — जसको भुइँका मानिससँग कुनै नाता रहँदैन।"

❝

"Light body से ही तुम ऊपर के आयाम तक पहुँच सकते हो।"

"अर्थ: प्रकाश शरीर (light body) बाटै तपाईं माथिल्ला आयामसम्म पुग्न सक्नुहुन्छ।"

अध्याय १०.१४ — जीवन मुक्ति — यही जीवनमा मुक्ति

❝

"जीते-जी जीवन मुक्त अवस्था का प्राप्ति — यही बेहद ज्ञान का फल है।"

"अर्थ: जिउँदै जीवन मुक्त अवस्था पाउनु — बेहद ज्ञानको फल यही हो।"

❝

"तुम जीवन मुक्त हो — इस बात पे निश्चय करो — यही प्रथम अभ्यास है।"

"अर्थ: तपाईं जीवन मुक्त हुनुहुन्छ — यसैमा निश्चय गर्नुहोस् — पहिलो अभ्यास यही हो।"

अध्याय १०.१५ — विदाइ — प्रकाश अघि बढाउँदै

❝

"आज से तुम जीवन मुक्त हो — इस ज्ञान को जियो — दूसरों में पहुँचाओ।"

"अर्थ: आजदेखि तपाईं जीवन मुक्त हुनुहुन्छ — यो ज्ञान अनुसार बाँच्नुहोस् — अरूसम्म पुऱ्याउनुहोस्।"

"परम शान्ति का एक शब्द — और परमधाम तुम्हारे घर आता है।"

"अर्थ: परम शान्तिको एउटै शब्द — अनि परमधाम तपाईँको घरमै आइपुग्छ।"

शब्दावली

बेहदको परम ज्ञान शृंखलाको सम्पूर्ण शब्दावली

१. **अद्वैत** (Advaita)

दुई नहुनु — आत्मा र परम (ब्रह्म/परमात्मा) दुई होइनन्, एउटै हुन् भन्ने दार्शनिक बोध। ज्ञान मार्गको लक्ष्य।

२. **अन्त मति सो गति** (Ant Mati So Gati)

एउटा आध्यात्मिक सिद्धान्त, जसको अर्थ हो — "जस्तो अन्तिम विचार, उस्तै अर्को अवस्था वा जन्म।"

३. **अन्तरिक्ष** (Antariksha)

आकाश — त्यो ब्रह्माण्डीय फैलावट, जसभित्र सारा सृष्टि रहन्छ।

४. **अन्नमय कोश** (Annamaya Kosha)

अन्नको शरीर — सबैभन्दा बाहिरी भौतिक खोल, जो अन्नले पालिन्छ र पाँच स्थूल तत्त्वले बनेको छ। अन्नमय कोश त्यही शरीर हो, जुन हामी देख्छौं र छुन्छौं।

५. **अर्ध प्रलय** (Ardha Pralaya)

आधा प्रलय — एक चतुर्युगको अन्त्यमा आउने महाजलप्रलय। मानव जातिको सबैभन्दा अन्धकारप्रधान भाग बगाएर लगिन्छ, र आंशिक रूपमा नयाँ बनेको पृथ्वीमा नयाँ सत्युग सुरु हुन्छ।

६. **अवतार** (Incarnation / Avatar)

कुनै दिव्य सत्ताको देहधारी रूप — माथिल्लो आयामबाट खास काम लिएर पृथ्वीमा आउने प्रकट रूप। राम र कृष्ण यसका उदाहरण हुन्।

७. **अविद्या** (Avidya)

अज्ञान — सबै आध्यात्मिक बन्धनको जड। आफू आत्मा हुँ भन्ने साँचो स्वभाव बिर्सनु, जसले शरीर, मन र नाम–रूपको संसारसँग एकाकार गराउँछ।

८. **अव्यक्त** (Avyakt)

सृष्टिको नदेखिने सूक्ष्म र परम सूक्ष्म संसार — पाँच तत्त्वको स्थूल संसारभन्दा परका आयामहरू।

९. **अष्टावक्र गीता** (Ashtavakra Gita)

एउटा पुरानो संस्कृत ग्रन्थ, जसमा अष्टावक्र ऋषिले राजा जनकलाई पटक–पटक "तुम कौन हो?" अर्थात् "तपाईं को हुनुहुन्छ?" भनी सोध्दै आफैंलाई खोज्न लगाएर आत्म-स्वरूपतिर डोऱ्याउनुहुन्छ।

१०. **अहंकार** (Ahamkara)

अहम् — झूटो 'म' बनाउने तत्त्व, जसले आत्मालाई शरीर, नाम, पद र सम्पत्तिसँग जोड्छ। अहंकार बन्धनको जड हो; यो गलेपछि मात्र आत्माले आफूलाई शुद्ध प्रकाशका रूपमा देख्न सक्छ।

११. **अंश** (Ansh)

परम आत्माको एउटा कोष वा टुक्रा, जुन पृथ्वीमा कुनै खास काम गर्न पठाइन्छ। यसमा परम आत्माकै ऊर्जा हुन्छ, तर पूरा रूपको तुलनामा कम मात्रामा।

१२. **आकारी** (Akari / Aakaari)

सूक्ष्म आकारको अवस्था — भौतिक पदार्थले होइन, ऊर्जाले बनेको आकार, जस्तै आगो बल्दा बन्ने आकार। जब आत्माले संकल्प गर्छ, त्यसको ऊर्जा घट्छ र त्यो निराकारीबाट परम तत्त्वले बनेको आकारी सूक्ष्म रूपमा ओर्लन्छ।

१३. **आकाशगंगा** (Akashganga)

Milky Way आकाशगंगा — संस्कृतमा यसलाई आकाशगंगा (आकाशको नदी) भनिन्छ। बेहदको ज्ञानमा यो हाम्रो महाब्रह्माण्ड हो, जसभित्र करिब ८०० अर्ब सौरमण्डल छन्।

१४. **आकाश तत्त्व** (Akash Tatva)

आकाश — पाँच स्थूल तत्त्वमध्ये सबैभन्दा सूक्ष्म; ध्वनि र अनन्त फैलावटको माध्यम। कारण शरीर पूरै आकाश तत्त्वले बनेको हुन्छ।

१५. **आज्ञा चक्र** (Ajna Chakra)

तेस्रो नेत्र — दुई आँखीभौंको बीचको बिन्दुमा रहेको ऊर्जा केन्द्र, जहाँ आत्मा प्रकाशको बिन्दुका रूपमा बस्छ। यहाँ केन्द्रित गरिएको ध्यानले शरीरमा आत्माको साँचो बासस्थान प्रकट गर्छ।

१६. **आत्म जागृति** (Atma Jagriti)

आत्माको जागरण — आफ्नो साँचो आध्यात्मिक पहिचानबाट बाँच्ने सक्रिय अवस्था।

१७. **आत्म ज्ञान** (Atma Gyan)

आत्माको ज्ञान — म शरीर होइन, आत्मा हुँ भन्ने आफ्नो साँचो पहिचानको बुझाइ।

१८. **आत्म बोध** (Atma Bodh)

आत्माले आफ्नै पहिचानमा जाग्नु। त्यो क्षण, जब आत्माले आफूलाई शरीर, मन र इन्द्रियभन्दा भिन्न, शुद्ध चेतनाको एउटा बिन्दुका रूपमा चिन्छ र आफ्नो सनातन दिव्य स्वभाव सम्झन्छ।

१९. **आत्म साक्षात्कार** (Atma Sakshatkara)

ध्यानबाट आत्माको प्रत्यक्ष अनुभूति। बौद्धिक बुझाइ होइन, आत्माले आफूलाई चिन्ने जिउँदो अनुभव — एउटा भित्री उज्यालो, जसले चेतनालाई सधैंका लागि बदल्छ।

२०. **आत्म स्वरूप** (Atma Swaroop / Atma-Swaroop)

आत्म चेतनाको अवस्था — म शरीर होइन, आत्मा हुँ भन्ने बोध। सबै भौतिक परिचयभन्दा पर आफूलाई प्रकाशको बिन्दु सम्झँदाको आत्माको स्वाभाविक रूप।

२१. **आत्मा** (Atma / Soul)

आत्मा — शरीर र मनभन्दा परको सनातन, चेतन 'म'। त्यो साँचो 'म', जो जन्म–जन्म र आयाम–आयाम हुँदै यात्रा गर्छ। आफ्नो मूल अवस्थामा आत्मा निराकार दिव्य प्रकाश (परम प्रकाश) हो र सबै जीवन–ऊर्जाको स्रोत हो।

२२. **आत्यन्तिक प्रलय** (Atyantik Pralaya)

अन्तिम प्रलय — व्यक्तिगत मुक्ति (मोक्ष)। अरू प्रलयहरूभन्दा फरक, यो ब्रह्माण्डीय होइन, गहिरो रूपमा व्यक्तिगत हो: एउटा आत्माले परमात्मालाई साक्षात्कार गर्छ र सधैंका लागि आफ्नो स्रोतमा विलय हुन्छ।

२३. **आदि नवरत्न** (Aadi Navratna)

मूल नौ रत्न — मल्टिभर्सको सृष्टिका बेला १०० कलाको तहमा त्रिदेवबाट रचिएका पहिला नौ आत्मा।

२४. **आदि शक्ति** (Aadi Shakti)

आदिम स्त्री शक्ति — मूल रचनात्मक ऊर्जा। शक्तिको पहिलो रूप, जसबाट ब्रह्माण्डीय तहहरूमा अरू सबै शक्तिहरू निस्कन्छन्।

२५. **आधार मूर्ति आत्मा** (Adhaar Moorti Atma)

आधार बन्ने आत्मा — ती १०८ मूल आत्मा, जसमाथि ब्रह्माण्डीय परिवर्तनको काम अडेको छ। यी आत्मा विश्व परिवर्तनको महान् कामका लागि सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) बाट सोझै रचिएका मुख्य आत्मा हुन्।

२६. **आनन्दमय कोश** (Anandamaya Kosha)

आनन्दको शरीर — साँचो आत्माभन्दा ठीक अगाडिको सबैभन्दा भित्री खोल। आनन्दमय कोश शुद्ध कारण–आनन्दको तह हो, जसमा आत्मा गहिरो निद्रा र समाधिमा विश्राम गर्छ।

२७. **आवरण** (Avaran / Avarans)

आत्मामाथिका आवरण। कर्म र तत्त्वका ती तहहरू, जसले आत्माको मूल प्रकाशलाई मधुरो बनाउँछन्। ध्यान र योगले यी आवरणलाई बिस्तारै पगाल्दै जान्छन्, र आत्माको साँचो स्वरूप तथा मूल उद्गम देखिन्छ।

२८. **इन्द्र** (Indra)

स्वर्गका राजा — स्वर्गलोकका शासक; देवताहरूका प्रमुख। हरेक मन्वन्तरमा इन्द्र फेरिन्छन्; ब्रह्माण्डीय काल चक्रहरूमा धेरै इन्द्र आए र गए।

२९. **उपनिषद्** (Upanishads)

वैदिक परम्पराका दार्शनिक शास्त्र — सन्त र द्रष्टाहरूका प्रत्यक्ष अनुभूतिका अभिलेख, जुन आत्मा, ब्रह्म र मुक्तिको स्वभावमा केन्द्रित छन्।

३०. **ऋषि** (Rishis)

ऋषिहरू — सत्यका द्रष्टा, जसले तप र प्रत्यक्ष दर्शनबाट दिव्य ज्ञानको अनुभूति गर्नुभयो। वैदिक र सनातन शिक्षाका मूल प्रसारक।

३१. **एक्काइसौं पीढी (21st Pedhi)**

२१०१ कलाको ब्रह्माण्ड। चढाइको पहिलो ठूलो कोसेढुंगा। यसभित्र २०देखि तल १सम्मका पीढीहरू पर्छन्। हाम्रो ब्रह्माण्डमा ब्ल्याक डट देखिँदा पहिलो उद्धार प्रतिक्रिया यही एक्काइसौं पीढीबाट पठाइएको थियो।

३२. **एन्टी-ग्राभिटी** (Anti-Gravity)

विपरीत गुरुत्व — एउटा धकेल्ने बल, जसलाई बेहदको ज्ञानमा आकाशगंगालाई घेरेर बस्ने सुरक्षा घेरा भनिएको छ; यसले छिमेकी आकाशगंगाहरूबीच ठक्कर हुन दिँदैन।

३३. **कर्म** (Karma)

कारण र फलको सार्वभौम नियम — हरेक विचार, काम र मनसायले आफ्नो अनुरूप फल जन्माउँछ। कर्म सजाय वा इनाम होइन, आत्माले छोड्ने हरेक स्पन्दनप्रति अस्तित्वको ठीक–ठीक प्रतिक्रिया हो।

३४. **कर्मका ढाँचा** (Karmic Patterns)

जम्मा भएका छापहरूका कारण बन्ने, दोहोरिइरहने व्यवहार र अनुभवका प्रवृत्ति। आत्माले भित्री संस्कार नबदलुन्जेल उही–उही परिस्थिति बारम्बार आइरहन्छ।

३५. **कर्मका नाता** (Karmic Relationships)

विगतका कर्मको आदानप्रदानबाट बनेका व्यक्ति–व्यक्ति बीचका सम्बन्ध। परिवार, साथी र शत्रु संयोगले जुटेका होइनन्; हरेक नाताले अघिल्ला जन्मका बाँकी रहेका कर्मको धागो बोकेको हुन्छ।

३६. **कर्म चक्र** (Karmic Cycle)

कर्म र प्रतिक्रियाको दोहोरिने फेरो, जुन साँचो ज्ञान र आध्यात्मिक साधनाबाट सचेत भएर नतोडिन्जेल जन्म–जन्मसम्म चलिरहन्छ। बेहद ज्ञान र परमसँगको सम्बन्धले मात्र यसलाई अन्त्य गर्न सक्छ।

३७. **कर्म बन्धन** (Karma Bandhan / Karmic Bondage)

कर्मको बन्धन — कर्म र विचारको त्यो बाँध्ने असर, जसले आत्मालाई जन्म–मृत्युको चक्रमा फसाइराख्छ। हरेक नटुंगिएको कर्मले आत्मालाई भविष्यको अनुभवसँग बाँध्ने एउटा धागो बनाउँछ।

३८. **कर्म भूमि** (Karma Bhumi)

कर्मको भूमि — पृथ्वी, जहाँ आत्माहरू खास गरी कर्म गर्न र कर्मका हिसाब जलाउन स्थूल शरीर लिन्छन्। सबै लोकहरूमध्ये पृथ्वी मात्र साँचो कर्म भूमि हो।

३९. **कर्मातीत** (Karmatit)

त्यो अवस्था, जसमा आत्माले सबै कर्म बन्धनबाट छुटकारा पाइसकेको हुन्छ र सृष्टिको कुनै पनि तहमा कुनै पनि किसिमका कर्मका हिसाबको नियमभन्दा पर हुन्छ।

४०. **कला** (Kala)

त्यो एकाइ, जसमा कुनै रचयिताभित्रको परम प्रकाशको शक्ति नापिन्छ। जस्तै, शिवसँग १ देखि ४ कला, महाशिवसँग ९ देखि १२ कला र परम महाशिवसँग लगभग १६ कला हुन्छ। जति धेरै कला, त्यति नै शक्तिशाली सृष्टिकर्ता।

४१. **कलियुग** (Kaliyuga)

अन्धकारको युग — ४,३२,००० मानव वर्ष। हालको युग, जसमा तमोगुण प्रबल छ; धर्म एउटै खुट्टामा उभिन्छ; आध्यात्मिक अज्ञान, दुःख र द्वन्द्व चरम सीमामा छन्।

४२. **कल्प प्रलय** (Kalpa Pralaya)

ब्रह्माको दिनको अन्त्यमा हुने प्रलय — जब १,००० चतुर्युग बित्छन् र चौध मनु आएर गइसक्छन्, तब तल्ला तीन लोक (भूलोक, भुवर्लोक, स्वर्ग) नष्ट हुन्छन्।

४३. **कारण शरीर** (Karan Sharira / Causal Body / Karan Sharir / Karana Sharira)

कारण शरीर — केवल आकाश तत्त्वले बनेको। यसलाई कारण शरीर (karan sharir) पनि भनिन्छ; यो आत्माका सबै कर्मका हिसाबको भण्डार हो। मन र कारण शरीर लगभग एउटै भएकाले मन नियन्त्रण गर्न कारण शरीर सफा गर्नु अनिवार्य छ।

४४. **काल** (Kaal)

समय — गहिरो तहमा गति र शक्ति (कला) पनि। बेहद ज्ञानमा काल गतिबाट छुट्टिएको छैन; हामीले समय भनेर नाप्ने कुरा वास्तवमा सबै आयामहरूमा चलिरहेको ब्रह्माण्डीय गतिको लय हो।

४५. **काल अग्नि** (Kaal Agni / Kal Agni)

समयको ब्रह्माण्डीय आगो — प्रलयको आगो, जसलाई शिवले सूर्यमार्फत जगाउनुहुन्छ। प्रलयको हरेक तहमा काल अग्निले समयले सिध्याइसकेका कुरालाई गलाइदिन्छ।

४६. **काल चक्र** (Kaal Chakra / Kalachakra)

समयको चक्र — सृष्टि, पालन र प्रलयको त्यो ब्रह्माण्डीय चक्र, जुन कल्प, मन्वन्तर, चतुर्युग र जन्महरू हुँदै निरन्तर घुमिरहन्छ। बेहदको ज्ञानको लक्ष्य यो काल चक्रलाई नै नाघ्नु हो।

४७. **कैवल्य** (Kaivalya)

मुक्त आत्माको पूरा शुद्धता र पूरा स्वतन्त्रता। शुद्ध चेतनामा पूरै एक्लो हुने अवस्था, प्रकृतिका सबै गुण र परिवर्तनभन्दा पर।

४८. **कोश** (Kosha)

आत्मामाथिको एउटा खोल वा आवरण। पाँच कोश — अन्नमय, प्राणमय, मनोमय, विज्ञानमय र आनन्दमय — ले आत्मालाई तहजस्तै बेरेर त्यसको साँचो प्रकाश लुकाउँछन्।

४९. **क्रियमाण कर्म** (Current Actions / Kriyamana Karma)

वर्तमान क्षणमा गरिने कर्म, जसले भविष्यका अनुभव र भाग्यलाई आकार दिन्छ। क्रियमाण भोलिको प्रारब्धको बीउ हो र आत्माको जिउँदो स्वतन्त्रता हो।

५०. **गति** (Gati)

गति, चाल, वेग — आत्माको कर्म र चेतनाका आधारमा बन्ने त्यसको बाटो। सृष्टिमा गतिबिना कुनै कुरा छैन; परमाणुदेखि आकाशगंगासम्म सबै कुरा चल्छ, र आत्माको गतिले त्यसको गन्तव्य तय गर्छ।

५१. **गुणातीत** (Gunatit)

प्रकृतिका तीनै गुणभन्दा पर — सत्व (शुद्धता), रज (राग) र तम (अज्ञान)। यसलाई निर्गुण पनि भनिन्छ। यो आत्माको शुद्ध आत्म-चेतन अवस्था वा निराकार अवस्था हो।

५२. **गुरु** (Guru)

आध्यात्मिक शिक्षक, जसले आत्मालाई अन्धकारबाट ज्ञानको प्रकाशसम्मको सही बाटो देखाउनुहुन्छ।

५३. **गुरुत्वीय तरंग** (Gravitational Waves)

देश–कालको बनावटमा उठ्ने तरंगहरू — सन् १९१६ मा भविष्यवाणी गरिएको र सन् २०१५ मा देखिएको; यिनले ब्रह्माण्डीय ऊर्जा आपसमा जोडिएको छ भन्ने कुरा पुष्टि गर्छन्।

५४. **चट्टान बाटो / वर्महोल** (Rock Passages / Wormholes)

आयामहरूबीचका ती बाटा, जसबाट प्रकाश, शक्ति र दिव्य दूतहरू पीढी र ब्रह्माण्डहरूबीच आउजाउ गर्छन्। आधुनिक भौतिक विज्ञानले यिनलाई वर्महोल भन्छ।

५५. **चतुर्युग** (Chaturyuga)

चार युगको चक्र — सत्युग, त्रेता युग, द्वापर युग र कलियुग — जसले एउटा पूरा ब्रह्माण्डीय फन्को लगाउँछ। यो चक्र महाकल्प प्रलयसम्म दोहोरिरहन्छ, जब सिंगो ब्रह्माण्ड नष्ट हुन्छ।

५६. **चित्र में विचित्र रूप** (Chitra Mein Vichitra Roop)

चित्रभित्रको अनौठो रूप — परमधामको भित्री चित्रभित्र देखिने सर्वशक्तिमानको प्रकाशमय आकारी रूप जनाउन प्रयोग हुने पवित्र वाक्य।

५७. **चेतना** (Consciousness)

आत्माको बोधको अवस्था। चेतनाको माथिल्लो तहले स्पष्टता, शुद्धता र सही कर्मतर्फ लैजान्छ।

५८. **चैतन्य शक्ति** (Chaitanya Shakti)

चेतन शक्ति — त्यो जीवित बुद्धिमत्ता, जसले अणुदेखि मल्टिभर्ससम्म सारा सृष्टिलाई थामिरहेको छ।

५९. **छोटु राम बापूजी** (Chhotu Ram Bapuji)

बेहद के बाप अर्थात् असीमका पितालाई बापूजीले दिनुभएको नाम। यसले बापूजी र सबै आत्माका पिताबीचको आत्मिक सम्बन्ध देखाउँछ।

६०. **जनलोक** (Janaloka)

पाँचौं लोक, जसलाई ध्रुवलोक पनि भनिन्छ — महान् सन्त र गुरुहरूको लोक। जनलोकको एक दिन पृथ्वीको १०० वर्ष बराबर हुन्छ। यहाँका आत्माहरू उच्च सत्यहरूको लामो चिन्तनमा लागिरहन्छन्।

६१. **जन्म–मृत्युको चक्र** (Cycle of Birth and Death)

जन्म लिने, कर्म गर्ने र फल भोग्ने निरन्तर प्रक्रिया, जसलाई कर्मले चलाउँछ। आत्माले आफ्नो साँचो स्वभावको अनुभूतिबाट मुक्ति नपाउन्जेल यो चक्र अनन्त घुमिरहन्छ।

६२. **जल तत्त्व** (Jal Tatva)

पानीको तत्त्व — पाँच स्थूल तत्त्वमध्ये एक, जुन मल्टिभर्स तल ओर्लँदै जाँदा करिब माइनस ३० कलामा देखा पर्‍यो।

६३. **जिज्ञासा** (Jigyasa)

दन्किएको आत्मिक उत्सुकता — त्यो भित्री बल, जसले साधकलाई अझ गहिरो जान, प्रश्न सोध्न र खोज्न लगाउँछ। जिज्ञासाविना ज्ञान केवल सजावट बनेर रहन्छ।

६४. **जीव** (Jiva)

देह चेतनामा रहेको आत्मा, जसले आफ्नो साँचो स्वभाव बिर्सेको छ। जब दिव्य आत्मा स्थूल शरीर र अनियन्त्रित इच्छाहरूसँग गहिरो गरी एकाकार हुन्छ, तब त्यो जन्म र मृत्युको

चक्रमा बाँधिएर पृथ्वीमा साधारण प्राणीजस्तै बाँच्छ।

६५. **जीवत्व** (Jeevatva)

केवल एउटा जिउँदो प्राणी हुनुको अवस्था — आफ्नो दिव्य उत्पत्ति बिर्सेको आत्मा, जो शरीर, सास र बाँचिरहनुसँग पूरै एकाकार भएको छ, जन्म–मृत्युको फेरोमा हराएको छ।

६६. **जीवन मुक्त** (Jeevan Mukt)

जिउँदै मुक्त भएको व्यक्ति। जीवन मुक्ति पाएको आत्मा।

६७. **जीवन मुक्ति** (Liberation / Jeevan Mukti / Jivan Mukti / Jeevan Mukti)

जिउँदै मुक्ति — त्यो अवस्था, जहाँ आत्मा स्थूल शरीरमा रहँदारहँदै पनि कर्म बन्धनबाट मुक्त हुन्छ। आत्मा आफ्नो रचयिताको पूरा ज्ञानमा विश्राम गर्छ र परम स्रोतसँग सदा जोडिएर रहन्छ।

६८. **जीवात्मा** (Jivatma)

जन्म–मृत्युमा बाँधिएको व्यक्तिगत जीवित आत्मा। शरीरहरूको चक्रमा ओर्लिसकेपछिको आत्मा, जसले एउटै ब्रह्माण्डभित्र जन्म–जन्मसम्म कर्म र संस्कार बोकेर हिँड्छ।

६९. **ज्ञान** (Knowledge / Gyan / Gyan)

ज्ञान — खास गरी त्यो परम आध्यात्मिक ज्ञान, जसले चेतना बदल्छ र आत्माको साँचो स्वरूप खोलिदिन्छ। यो जानकारी होइन, अनुभूति भएको सत्य हो, जसले साधकलाई सदाका लागि बदल्छ।

७०. **ज्ञान दान** (Gyaan Daan / Gyan Daan)

ज्ञानको दान — सनातन परम्परामा यसलाई सबैभन्दा ठूलो दान मानिन्छ (ज्ञान दान महा दान)। परम ज्ञान बाँड्नु भनेको कुनै आत्मालाई अनगिन्ती जन्महरूभरि आफैं मुक्त हुने उपाय दिनु हो।

७१. **ज्ञान योग** (Knowledge Yoga / Gyan Yog)

ज्ञान योग — चेतना र विवेकमार्फत सत्य र परम स्रोतसँग जोडिने अभ्यास। ज्ञान मार्ग र योगको भित्री सम्बन्धको मेल।

७२. **ज्ञान स्वरूप** (Gyan Swaroop)

ज्ञानको मूर्ति — जब ज्ञान आत्माको स्वभाव नै बन्छ, पढ्ने कुरा होइन, बाँच्ने कुरा बन्छ। यो धारणाको अन्तिम चरण हो, जहाँ आत्मा आफूले जानेको कुरासँग एक हुन्छ।

७३. **तप** (Tapas)

आध्यात्मिक तपस्या — अनुशासित भित्री अभ्यास, जसबाट ऊर्जा जोगिन्छ र चेतना शुद्ध हुन्छ। तपको आगोले जन्म–जन्ममा थुप्रिएका संस्कार जलाइदिन्छ।

७४. **तपलोक** (Tapaloka)

छैटौं लोक — सबैभन्दा महान् ऋषिहरूको लोक, जो स्थूल शरीरबिना आत्माका रूपमा रहनुहुन्छ। यहाँ आत्माको भित्री दृष्टिले इन्द्रियको माध्यमबिना सोझै यथार्थ देख्छ।

७५. **तमोप्रधान** (Tamo Pradhaan)

अन्धकार, अज्ञान र जडताले भरिएको — त्यो गुण, जुन कलियुग र अर्ध प्रलयमा झन् बढ्छ। आत्माको शुद्ध प्रकाशबाट सबैभन्दा टाढाको चेतनाको अवस्था।

७६. **तिलक** (Tilak)

निधारको चिह्न — भृकुटीमा, अर्थात् आत्माको बासस्थानमा लगाइने। तिलकले आत्मा यही बिन्दुमा बस्छ र शरीर केवल त्यसको अस्थायी घर हो भनेर निरन्तर सम्झाउँछ।

७७. **त्रिदेव** (Tridev)

दिव्य त्रिमूर्ति — ब्रह्मा (रचयिता), विष्णु (पालनकर्ता) र शंकर (परिवर्तनकर्ता) — एउटा ब्रह्माण्ड चलाउने तीन दिव्य पक्ष।

७८. **त्रेता युग** (Treta Yuga)

चाँदीको युग — १२,९६,००० मानव वर्ष। धर्म तीन खुट्टामा उभिन्छ; मानव आयु, सद्गुण र चेतना सत्युगको नापको तीन चौथाइमा घट्छन्।

७९. **दिल** (Dil)

हृदय — आध्यात्मिक अर्थमा भावना र चेतनाको त्यो केन्द्र, जुन पुरुष र प्रकृति छुट्टिँदा जन्मियो।

८०. **दिव्य दृष्टि** (Divya Drishti)

दिव्य दृष्टि — त्यो भित्री आध्यात्मिक दृष्टि, जसबाट अनुभूति पाएको आत्माले कुनै यन्त्रबिना नै सृष्टिका सबै आयाम सोझै देख्छ। बापूजीले सिंगो बेहदको ज्ञान दिव्य दृष्टिबाटै पाउनुभएको हो।

८१. **दिव्य सम्बन्ध** (Divine Connection)

उच्च ऊर्जा पाउन आत्मालाई परम स्रोतसँग जोड्ने अवस्था। यो सम्बन्धबाट संस्कार गल्छन्, ज्ञान बग्छ र आत्मा आयाम–आयाम हुँदै माथि उठ्छ।

८२. **देवता** (Devatas)

देवी–देवता — स्वर्गीय लोक (स्वर्गलोक) का देव र देवीहरू। जम्मा भएको राम्रो कर्मले यो स्थान कमाएका आत्माहरू; उनीहरू स्वर्गको सुख भोग्छन्, तर नयाँ कर्म बनाउन सक्दैनन्।

८३. **देव वर्ष** (Deva Varsha)

दिव्य वर्ष — देवताहरूको एक दिन एक मानव वर्ष बराबर हुन्छ। हरेक लोकमा समय फरक–फरक गतिमा चल्छ; माथिल्ला आयामहरूले लामा–लामा अवधिलाई एकै दिनका रूपमा अनुभव गर्छन्।

८४. **देवी–देवता** (Devi-Devta)

स्थूल शरीरमा ओर्लनुअघि मूल सृष्टिका रूपमा रहेका दिव्य सत्ताहरू।

८५. **देवी भागवत** (Devi Bhagavat)

पवित्र ग्रन्थ, जसमा दिव्य माताले ब्रह्माण्डहरूभरि अनन्त ब्रह्मा, विष्णु र शंकरहरू रहेको कुरा खोलिदिनुहुन्छ।

८६. **द्वापर युग** (Dwapara Yuga)

ताम्र युग — ८,६४,००० मानव वर्ष। धर्म दुई खुट्टामा उभिन्छ; विभाजन र द्वन्द्व बढ्न थाल्छन्; आत्मासँगको सम्बन्ध झन् मधुरो हुँदै जान्छ।

८७. **धारणा** (Dharana)

बेहदको ज्ञानको अन्तिम चरण — लामो समय लगनसाथ ज्ञान र योगको अभ्यास गरेपछि आत्माका संस्कार बिस्तारै बदलिन्छन् र आत्माको साँचो दिव्यता बाहिर आउँछ। आत्मा

आफैं ज्ञानको मूर्ति बन्छ।

८८. **ध्यान** (Dhyan)

ध्यान — आत्मा र ईश्वरसँग जोडिन मनलाई भित्रतिर एकाग्र गर्ने अभ्यास।

८९. **नरक** (Narak)

नरक — हानिकारक र पापपूर्ण कर्मबाट बन्ने दुःखको अवस्था। विकर्मले गह्रौं भएका आत्मा नरकमा खस्छन्; यो सजाय होइन, बाक्ला संस्कारको स्वाभाविक परिणाम हो।

९०. **नरक लोक / पाताल लोक** (Narak Lok / Patal Loka)

पृथ्वीमुनिका तल्ला लोकहरू, जहाँ आफ्नो मूल दिव्य अवस्थाबाट ओर्लेका प्राणीहरू बस्छन्।

९१. **नवरत्न** (Navratna)

नौ रत्न — १०० कलाको तहमा त्रिदेवबाट रचिएका नौ आत्मा। पृथ्वीमा नवरत्नको प्रतीक प्रयोग यही सृष्टिबाट आएको हो।

९२. **नित्य प्रलय** (Nitya Pralaya)

दिनहुँको प्रलय — एक–एक जीवको जन्म र मृत्युको निरन्तर चक्र। हरेक क्षण कतै एउटा शरीर जन्मिन्छ र कतै एउटा शरीर मर्छ; यही नित्य प्रलय हो, जुन कहिल्यै नरोकिई चलिरहन्छ।

९३. **निराकार** (Niraakar)

रूप नभएको — सबै रूप र गुणभन्दा परको परम चेतनालाई जनाउँछ।

९४. **निराकारी** (Nirakari)

निराकार — शुद्ध परम प्रकाश (परम दिव्य प्रकाश) का रूपमा रहेको आत्माको मूल दिव्य अवस्था। यही निराकार अवस्थामा रचयितालाई 'सत्यम् शिवम् सुन्दरम्' भनिन्छ; यही आत्माको सबैभन्दा साँचो र अन्तिम स्वभाव हो।

९५. **निर्गुण** (Nirgun)

गुणरहित — आफ्नो मूल, कसैले नरचेको अवस्थामा रहेको परम स्रोतको वर्णन।

९६. **निर्विकार** (Nirvikar)

हरेक विकारभन्दा पर — निराकार अवस्थामा रहेको परम स्रोतको एउटा गुण।

९७. **नीरु माँ** (Niiru Maa)

माथिल्ला आयामबाट महान् परिवर्तनलाई डोऱ्याइरहनुभएको दिव्य स्त्री शक्ति। उहाँ विश्व परिवर्तनका लागि बापूजी र सर्वशक्तिमानसँगै काम गर्नुहुन्छ।

९८. **पञ्च तत्त्व** (Panch Tatva)

पाँच स्थूल तत्त्व — माटो (पृथ्वी), पानी (जल), आगो (अग्नि), हावा (वायु) र आकाश। भूलोक र स्थूल शरीर पूरै पञ्च तत्त्वले बनेका छन्।

९९. **पञ्च महाभूत** (Panch Mahabhoot)

पाँच स्थूल तत्त्व: आकाश, वायु (हावा), अग्नि (आगो), जल (पानी), पृथ्वी (माटो)।

१००. **पर ब्रह्म** (Par Brahm)

ब्रह्मभन्दा परका परम सत्ता — परम महाशिव सरह, एउटा युनिभर्सका मालिक। ब्रह्माण्डीय सृष्टिको हरेक माथिल्लो तहको आफ्नै ब्रह्म तह हुन्छ।

१०१. **परम अग्नि तत्त्व** (Param Agni Tatva)

परम आगोको तत्त्व — मल्टिभर्समा ८० र ६० कलाको बीचमा देखा पऱ्यो।

१०२. **परम आकाश** (Param Akash)

परम आकाश — स्थूल आकाशभन्दा सूक्ष्म आकाशको एउटा आयाम, जुन सृष्टिका सबैभन्दा माथिल्ला तहहरूमा रहन्छ।

१०३. **परम आकाश तत्त्व** (Param Akash Tatva)

परम आकाशको तत्त्व — मल्टिभर्समा सबैभन्दा पहिले देखा परेको तत्त्व, मूल वतनको तहमा (९०–८० कला)।

१०४. **परम आत्मा** (Param Atma)

परम आत्मा — १०० कलाको आयामका ती २७ मूल आत्मा, जसले सिंगो मल्टिभर्सका लागि ठाउँ बनाए।

१०५. **परम ज्ञान** (Param Gyan)

परम ज्ञान — नाम, रूप र देखिने कुराभन्दा परको ज्ञान। आत्मा, रचयिताहरू र ब्रह्माण्डीय सृष्टिको पूरा बनावटको प्रत्यक्ष अनुभूति।

१०६. **परम तत्त्व** (Param Tattvas / Param Tatva)

सबै बेहद ब्रह्माण्डहरूको वातावरणमा रहने सूक्ष्म आत्मिक पदार्थ, जसबाट उन्नत आत्माहरूका माथिल्ला शरीर बन्छन्। हाम्रो मल्टिभर्स तल खसेकाले यहाँ त्यसको सट्टा साधारण तत्त्व बनेको छ।

१०७. **परमधाम** (Paramdham / Paramdhaam)

परम धाम — कुनै पनि सृष्टिको सबैभन्दा माथिल्लो तह, जहाँ रचयिता परम प्रकाशको शुद्ध निराकार रूपमा रहनुहुन्छ। सृष्टिको हरेक तहको आफ्नै परमधाम हुन्छ — सौरमण्डल, आकाशगंगा, युनिभर्स, मल्टिभर्स र त्यसभन्दा पनि पर।

१०८. **परम पिता परमात्मा** (Param Pita Paramatma)

परम पिता — सबैभन्दा उच्च दिव्य सत्ता; त्यो अन्तिम स्रोत, जहाँबाट सबै आत्मा र सबै रचयिता निस्किन्छन्। बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan) मा यसले सृष्टिका हरेक आयामभन्दा परका सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) लाई जनाउँछ।

१०९. **परम पुरुष** (Param Purush / Param Purusha)

पुरुष र प्रकृति छुट्टिनुअघि १०० कला आयाममा रहेका परम प्राणी; ६० कलामा तिनको संख्या ३३ करोड पुग्यो। कुनै पनि आयामका परम रचयिताको आकारी (सूक्ष्म) रूपलाई पनि परम पुरुष ऊर्जा भनिन्छ।

११०. **परम प्रकाश** (Param Prakash / Divine Light)

परम दिव्य प्रकाश — निराकार रूपमा रहेको आत्माको ऊर्जा। त्यो मूल चम्किलो तत्त्व, जसबाट सबै आत्मा पहिलो पटक निस्किए र जसले परमधाम भरिएको छ। परम प्रकाशभित्रको शक्ति कलामा नापिन्छ।

१११. **परम प्रकृति** (Param Prakriti)

परम स्त्री तत्त्व — परम पुरुषको जोडा, जसले उही संस्कार स्त्री रूपमा बोक्छ।

११२. **परम ब्रह्म परमेश्वर** (Param Brahm Parameshwar)

परम सत्ता — मल्टिभर्सका १०० कलाका रचयिता। उहाँले कला घट्दै जाने क्रम हुँदै परम प्रकाशको एउटै बिन्दुबाट सिंगो मल्टिभर्स रच्नुहुन्छ।

११३. **परम महाकारण शरीर** (Param Mahakaran Sharira)

परम प्रकाशको शरीर — शुद्ध परम प्रकाशले बनेको, आत्माको सबैभन्दा मूल अभिव्यक्ति। यो सबै आवरणभन्दा परको, आत्माको सबैभन्दा उच्च र सबैभन्दा शक्तिशाली अवस्थाको रूप हो।

११४. **परम महातत्त्व** (Param Maha Tatva / Param Mahatatva)

परम महान् तत्त्व — परम प्रकाशको वरिपरि फैलिने ऊर्जा वा दिव्य चमक। परम तत्त्व परम महा तत्त्वबाट बन्छ; त्यसैले परम प्रकाशपछिको सबैभन्दा माथिल्लो ऊर्जा तह यही हो।

११५. **परम महा परमधाम** (Param Maha Paramdham)

परम महान् धाम — युनिभर्सको केन्द्रबिन्दु, जहाँ परम महाशिव निराकार रूपमा बस्नुहुन्छ।

११६. **परम महाब्रह्माण्ड** (Param Maha Brahmanda / Param Maha Brahmand)

परम महान् ब्रह्माण्डीय प्रणाली — युनिभर्स। आकाशगंगाहरूको समूह, जसमध्ये हरेकमा अरबौं सौरमण्डल हुन्छन्। हाम्रो युनिभर्स करिब १५६ अर्ब प्रकाश वर्ष फैलिएको छ; विज्ञानले त्यसमध्ये करिब ९३ अर्ब प्रकाश वर्षको क्षेत्र मात्र देख्न सकेको छ।

११७. **परम महाशक्ति** (Param Mahashakti)

परम महान् स्त्री शक्ति, जो परम महाशिवबाट सबैभन्दा पहिले प्रकट हुनुभयो र उहाँसँगै मिलेर यस युनिभर्सका सबै आत्मा रच्नुभयो।

११८. **परम महाशिव** (Param Mahashiva)

हाम्रो युनिभर्सका परम महान् सृष्टिकर्ता। उहाँको आध्यात्मिक शक्ति लगभग १६ कला छ, र उहाँले यस युनिभर्सभित्रका सबै ६०० अर्ब आकाशगंगालाई धान्नुहुन्छ।

११९. **परम रिश्तो पावर १०० महाशिव** (Param Rishto Power 100 Mahashiva)

मल्टिभर्सका परम रचयिता — जोसँग १०० कला आध्यात्मिक शक्ति छ।

१२०. **परम वायु तत्त्व** (Param Vayu Tatva)

परम हावाको तत्त्व — मल्टिभर्समा ८० र ६० कलाको बीचमा देखा पऱ्यो, विचारको स्पन्दनबाट बनेको।

१२१. **परमशान्ति** (Param Shanti / Paramshanti / Supreme Peace)

सबैभन्दा ठूलो शान्ति। बापूजीले दिनुभएको मन्त्र पनि यही हो — "बेहद के बेहद की परम परम महा शान्ति है"। यो वाक्य हाम्रो मल्टिभर्सको होइन, बेहद के बेहद की कला के परमधामबाट आएको हो।

१२२. **परमात्मा** (Paramatma / Supreme Authority)

परम आत्मा — आत्माहरूका रचयिता। निराकार दिव्य प्रकाशको अवस्थामा आत्मासँग संकल्प (affirmation) मार्फत धेरै आत्मा रच्ने अपार शक्ति हुन्छ, र तब त्यसलाई परमात्मा भनिन्छ। हिन्दू शास्त्रमा यो अवस्थालाई 'सत्यम् शिवम् सुन्दरम्' भनिएको छ।

१२३. **परार्थ आत्माहरू** (Pararth Atmayen)

परबाट आएका आत्मा — अरू आकाशगंगा, युनिभर्स वा माथिल्ला मल्टिभर्सबाट यो ब्रह्माण्डमा आइपुगेका आत्मा। तिनले आफू आएको आयामको सभ्यता र स्वभाव बोकेर ल्याएका हुन्छन्।

१२४. **परार्ध** (Parardha)

ब्रह्माको आयुको आधा भाग — पचास दिव्य वर्ष, कल्पनै गर्न नसकिने लामो ब्रह्माण्डीय समय। दुई परार्ध मिलेर ब्रह्माको एक सय दिव्य वर्षको पूरा आयु बन्छ।

१२५. **पल** (Pal)

एक निमेष, अर्थात् अनुभव गरिने समयको सबैभन्दा सानो एकाइ। माथिल्ला सृष्टिकर्ताको एक पल सामान्यतया ठीक तल्लो सृष्टिकर्ताको १०० वर्ष बराबर हुन्छ।

१२६. पहिलो पीढी (1st Pedhi)

१०१ कलाको ब्रह्माण्ड। यसका सृष्टिकर्तासँग १०१ कला शक्ति हुन्छ। हाम्रो पूरै १०० कलाको मल्टिभर्स यसैभित्र घुम्छ, अनि यस्तै अरू अनगिन्ती १०० कलाका मल्टिभर्सहरू पनि यसैभित्र घुम्छन्।

१२७. पीढी (Peedhi / Pedhi / पीढ़ी)

पुस्ता — मल्टिभर्सभन्दा परका सृष्टिका तह। १०१ कला पहिलो पीढी हो, २०१ कला दोस्रो पीढी; हरेक पीढीसँगै परम आत्माको शक्ति अत्यन्तै बढ्दै जान्छ।

१२८. पुनर्जन्म (Rebirth / Reincarnation)

आत्माले आफ्नो कर्मको हिसाब र पूरा नभएका वासनाका आधारमा नयाँ स्थूल शरीर लिने प्रक्रिया। नयाँ शरीर, परिवार र परिस्थिति आत्माले जम्मा गरेको हिसाबसँग ठीक–ठीक मिलाइएका हुन्छन्।

१२९. पुराण (Puranas)

प्राचीन पवित्र इतिहास — हिन्दू साहित्यको त्यो भाग, जसले ब्रह्माण्डीय घटना, दिव्य जीवनी र सौरमण्डल तथा ब्रह्माण्डहरूको इतिहास कथाका रूपमा लेखेर राखेको छ।

१३०. पुरुष (Purusha)

पुरुष सिद्धान्त — चेतना; चैतन्य। सांख्य दर्शनमा पुरुष साक्षी चेतना हो, जुन रचनात्मक भौतिक सिद्धान्तका रूपमा प्रकृतिसँग जोडा बनेर रहन्छ।

१३१. पुरुष र प्रकृति (Purush and Prakriti)

पुरुष (रच्ने) र स्त्री (प्रकट गर्ने) दिव्य सिद्धान्त। ९ कलामाथि उहाँहरू एकै थिए, र ९ कलादेखि तल दुई फरक दिव्य अस्तित्वमा छुट्टिए।

१३२. पुरुषार्थ (Purusharth)

आत्माको बुझ्नै कठिन विज्ञानलाई आफूभित्र खोजेर र ध्यान गरेर बुझ्न मानिसले गर्ने आध्यात्मिक प्रयास।

१३३. पृथ्वी तत्त्व (Prithvi Tatva)

माटोको तत्त्व — पाँच स्थूल तत्त्वमध्ये एक, जुन करिब माइनस ३० कलामा देखा पऱ्यो।

१३४. **प्रकृति** (Prakriti)

प्रकृति — स्त्री–रूपको सृजन शक्ति र आत्माको वरिपरि रहने रचनात्मक ऊर्जा। प्रकृति त्यो आधार हो, जसमा सबै रूप देखा पर्छन्; यसलाई तीन गुण — सत्व, रजो, तमो — ले चलाउँछन्।

१३५. **प्रजापिता ब्रह्मा** (Prajapita Brahma)

सृष्टिका प्रत्यक्ष रचयिता, जसले सप्तऋषि रच्नुभयो र यस ब्रह्माण्डमा सबै जीवनको थालनी गर्नुभयो।

१३६. **प्रलय** (Pralaya)

प्रलय — विभिन्न ब्रह्माण्डीय तहमा समय–समयमा हुने विनाश। प्रलयले एउटा चक्रको अन्त्य र अर्को सुरु हुनुअघिको विश्राम जनाउँछ; सृष्टिमा आत्माबाहेक केही पनि स्थायी छैन।

१३७. **प्राण** (Prana)

जीवन–शक्ति ऊर्जा — सासमा बग्ने सूक्ष्म जीवनशक्ति, जसले स्थूल शरीरलाई जिउँदो राख्छ। प्राण आत्मा र शरीर बीचको पुल हो, जसले जीवनका सबै काम चलाइराख्छ।

१३८. **प्राणमय कोश** (Pranamaya Kosha)

जीवन–शक्तिको शरीर — स्थूल रूपलाई जिउँदो बनाउने ऊर्जाको खोल। प्राणमय कोश सास, जीवनशक्ति र जैविक ऊर्जाको तह हो, जसले शरीरलाई जिउँदो राख्छ।

१३९. **प्रारब्ध** (Destiny / Prarabdha)

विगतमा जम्मा भएका कर्महरूको त्यो भाग, जुन वर्तमान जीवनका परिस्थितिका रूपमा प्रकट हुन्छ। प्रारब्धले भोग्नैपर्ने घटनाहरू ल्याउँछ, तर तीप्रति आत्माको प्रतिक्रिया स्वतन्त्र रहन्छ।

१४०. **बलराम** (Balram)

सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) बाट रचिएको पहिलो आत्मा — सृष्टि तल खस्दै गएको बेला त्यसको रक्षा र मार्गदर्शन गर्न शिव–शक्तिसँगै यो ब्रह्माण्डमा पठाइएको।

१४१. **बुद्धि योग** (Buddhi Yoga)

जागेको, जान्ने बुद्धिको योग। भगवद् गीतामा भगवान् कृष्णले यसैलाई सबैभन्दा श्रेष्ठ भन्नुभएको छ। यो अन्धो भक्ति वा केवल कर्मको होइन, ज्ञानको बाटो हो।

१४२. **बेहद** (Behad / Infinite State)

असीम, अनन्त, सीमारहित — जसको कुनै हद छैन। साधारण ब्रह्माण्डीय सीमाभन्दा परका आयाम, ज्ञान वा आत्माको वर्णन गर्न यो शब्द प्रयोग हुन्छ; त्यही ठाउँमा 'अनन्त' भन्ने शब्दले आफैं अर्थ पाउँछ।

१४३. **बेहदका आत्मा** (Behad ki Atma)

केवल परम प्रकाश र परम महा तत्त्वले बनेका आत्माहरू — सृष्टिका सबैभन्दा माथिल्ला आयामहरूबाट आएका धेरै शक्तिशाली आत्माहरू। उनीहरूलाई बेहदका आत्मा भन्न सकिन्छ।

१४४. **बेहद का ब्रह्मांड** (Behad Ka Brahmand)

एक सय एकौं पीढीको ब्रह्माण्ड — १०,१०० कला। बापूजीको नामकरणमा बेहद अर्थात् अनन्त शब्द साँचो अर्थमा लागू हुने पहिलो लोक यही हो।

१४५. **बेहद का महा ब्रह्मांड** (Behad Ka Maha Brahmand)

एक हजार एकौं पीढीको ब्रह्माण्ड — १,००,१०० कला। अनन्तको महान् ब्रह्माण्ड।

१४६. **बेहद की कला का परमधाम** (Behad Ki Kala Ka Paramdham)

बेहद के बेहद की कला के परमधामभित्रको सबैभन्दा भित्री परम धाम, जहाँ सर्वशक्तिमान आफ्नो निराकार परम प्रकाश अवस्थामा रहनुहुन्छ।

१४७. **बेहद के दादाजी** (Behad Ke Dadaji)

सर्वशक्तिमानलाई माया र स्नेहले बोलाइने नाम — अनन्तका हजुरबुबा। ध्यानमा उहाँको आकारी रूपको दर्शन गर्दा विशेष गरी यही नाम प्रयोग हुन्छ।

१४८. **बेहद के बाप** (Behad Ke Baap)

अनन्तका पिता — सर्वशक्तिमानले आफैंले रच्नुभएको सोझो आकारी रूप, जसलाई १५ लाख वर्षअघि पृथ्वीभन्दा ५०० किलोमिटर माथि राखिएको थियो, ताकि हाम्रो खसेको

मल्टिभर्सलाई हेर्न सकियोस् र अन्ततः रूपान्तरण गर्न सकियोस्। बापूजीले केही भिडियोमा उहाँलाई छोटु राम बापूजी पनि भन्नुहुन्छ।

१४९. बेहद के बेहद का महा ब्रह्मांड (Behad Ke Behad Ka Maha Brahmand)

एक हजार एक सय एकौं पीढीको ब्रह्माण्ड — ११,१०,१०० कला। अनन्तको पनि अनन्तको महान् ब्रह्माण्ड। पहिले केही साधकले यसैलाई अन्तिम आयाम ठान्थे; बापूजीले यो अन्तिम होइन भनी स्पष्ट पार्नुभएको छ।

१५०. बेहद के बेहद की कला के परमधाम (Behad Ke Behad Ki Kala Ke Paramdham)

११०१ पीढीभन्दा माथिका पीढीहरूको अनन्त क्षेत्र — जसभित्र १ लाख पीढी, १ करोड पीढी, २५० करोड पीढी र त्योभन्दा पनि पर पर्छन्। यो सर्वशक्तिमानको साँचो घर हो।

१५१. बेहदको आत्मा (Behad Soul / Behad Ki Atma)

असीम आयामबाट आएको आत्मा — परम प्रकाश र परम महा तत्त्वले बनेको। यी साधारण ब्रह्माण्डीय सीमाभन्दा धेरै पर रहने अत्यन्त शक्तिशाली बेहदका आत्मा हुन्।

१५२. बेहदको ज्ञान (Behad Ka Gyan)

असीमको परम ज्ञान — सबै शास्त्रीय र परम्परागत सीमाभन्दा पर पुग्ने ज्ञान, जसले बापूजीले दिव्य दृष्टिबाट देख्नुभएको सिंगो सृष्टिको बनावट खोलिदिन्छ।

१५३. बेहदको परम ज्ञान (Behad Ka Param Gyan)

असीमको परम ज्ञान — गहिरो समाधिमा दिव्य दृष्टि (divya drishti) बाट बापूजीले दिनुभएको पूरा ज्ञान। यो १० दिने पाठ्यक्रम त्यही ज्ञानको क्रमबद्ध प्रस्तुति हो।

१५४. बेहद ज्ञान (Behad Gyan)

परम पिता, सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) र उहाँको असीम अनन्त सृष्टिबारेको ज्ञान। यो परम ज्ञान कुनै पनि पुस्तकमा कतै लेखिएको छैन — यो मल्टिभर्सभन्दा परको सृष्टिबारेको ज्ञान हो।

१५५. **बेहद परमधाम** (Behad Param Dham)

सबै युनिभर्सभन्दा परको परम धाम — अनन्त सृष्टिको परमधाम, जहाँ सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) बस्नुहुन्छ। सौरमण्डल, आकाशगंगा र युनिभर्सका परमधामहरूभन्दा धेरै माथि।

१५६. **ब्रह्म** (Brahman / Brahm)

परम सत्ता — परम सत्य। वैदिक दर्शनमा सबै अस्तित्वको सर्तरहित मूल आधार। बेहदको ज्ञानमा यो ब्रह्मका विभिन्न तह — शिव, महाशिव र त्यसभन्दा माथि — सँग मेल खान्छ।

१५७. **ब्रह्म चिन्तन** (Brahm Chintan)

दिव्य चिन्तन — आत्माको रूपान्तरणका लागि विचारलाई परम सत्यतर्फ लगाउनु।

१५८. **ब्रह्मा** (Brahma)

ब्रह्माण्डका रचयिता — ब्रह्मापुरीमा बस्नुहुन्छ र संकल्पबाट सप्तऋषि र त्यसपछिका सबै प्राणी रच्नुहुन्छ। ब्रह्माको आयुले ठूला ब्रह्माण्डीय काल चक्रहरू चलाउँछ।

१५९. **ब्रह्माण्ड** (Brahmanda / Brahmand)

सौरमण्डल — आफ्नै रचयिता (शिव), आफ्नै परमधाम र आफ्नै चौध लोक भएको एउटा पूरा ब्रह्माण्डीय प्रणाली। ब्रह्माण्डीय सृष्टिको सबैभन्दा सानो एकाइ; हाम्रो ब्रह्माण्डमा नौ ग्रह र पृथ्वीमाथिका सात लोक छन्।

१६०. **ब्रह्माण्डीय सम्बन्ध** (Cosmic Connection)

अस्तित्वको एक–अर्कासँग जोडिएको स्वभाव — हरेक कर्म, विचार र मनसायले समग्र सृष्टिलाई असर पार्छ, र सृष्टिले पनि हरेक आत्मालाई आकार दिन्छ। कुनै पनि कुरा एक्लै हुँदैन।

१६१. **ब्रह्मापुरी** (Brahmapuri / Brahma Puri)

ब्रह्माको धाम — सत्यलोकभन्दा माथिको लोक, जहाँ साधारण तत्त्वबाट परम तत्त्वतर्फको परिवर्तन सुरु हुन्छ। यहाँ रचयिता ब्रह्मा बस्नुहुन्छ र दिव्य संकल्पबाट सप्तऋषि तथा त्यसपछिका सबै सृष्टि प्रकट गर्नुहुन्छ। यसभन्दा माथि विष्णुपुरी र शिवपुरी पर्छन्।

१६२. **ब्ल्याक डट** (Black Dot)

करिब १५ लाख वर्षअघि हाम्रो ब्रह्माण्डमा देखिएको शक्ति घटेको एउटा बिन्दु। यो वैज्ञानिक ब्ल्याक होलभन्दा फरक हो; बेहद ज्ञानमा यसले त्यस बिन्दुमा परम प्रकाश मधुरो भएको जनाउँछ। यही ब्ल्याक डटले सृष्टिको इतिहासकै सबैभन्दा ठूलो उद्धार अभियान सुरु गरायो।

१६३. **भगवद्गीता** (Bhagavad Gita)

पवित्र ग्रन्थ, जसमा भगवान् कृष्णले अर्जुनलाई दिव्य सत्यहरू देखाउनुहुन्छ — अनन्त ब्रह्माण्डहरूको दर्शनसहित।

१६४. **भगवान्** (Bhagwan)

ईश्वर — शब्दकै अर्थ हो, जो मालिक हुनुहुन्छ। बेहदको ज्ञानमा यो शब्द फरक–फरक तहका रचयितामा लाग्छ — शिव, महाशिव, परम महाशिव र अन्ततः सर्वशक्तिमान स्वयं।

१६५. **भाव** (Bhava)

अनुभव हुने ऊर्जा — संकल्प वा विजुअलाइजेसनसँगै आउने अनुभूतिको गुण। साँचो योगको तेस्रो आधार, जुन धेरैजसो बिर्सिइन्छ।

१६६. **भावातीत** (Bhavatit)

भावभन्दा पर — त्यो अवस्था, जसमा आत्मा भावना, संवेग र प्रतिक्रियाबाट मुक्त हुन्छ। मनको मनोदशाले नरंगिएको शुद्ध चेतना।

१६७. **भुवर्लोक** (Bhuvarloka)

पृथ्वी र सूर्यबीचको सूक्ष्म लोक — जसलाई पितृ लोक (पितृहरूको लोक) पनि भनिन्छ। शरीर छोडिसकेका तर अझै माथिल्ला आयाम नपाएका आत्माहरू यहाँ सूक्ष्म रूपमा बस्छन्।

१६८. **भूलोक** (Bhuloka)

पृथ्वी — पाँच स्थूल तत्त्वको भौतिक लोक। भूलोक सृष्टिको सबैभन्दा बाक्लो तह हो, पूरै मायाले ढाकिएको, तर यसको एउटा बेग्लै विशेषता छ — यो कर्म भूमि हो, एक मात्र ठाउँ, जहाँ नयाँ कर्म बनाउन र जलाउन सकिन्छ।

१६९. **भृकुटी** (Bhrikuti)

दुई आँखीभौंबीचको ठाउँ, जहाँ परम्परा अनुसार टीका लगाइन्छ। आत्माको आसन र आत्म-स्वरूप अभ्यासको केन्द्र बिन्दु यही हो।

१७०. **भोग योनि** (Bhog Yoni)

भोगको लोक — जहाँ विगतको राम्रो कर्म सुखका रूपमा भोगिन्छ, तर नयाँ कर्म बनाउन सकिँदैन। स्वर्गलोक भोग योनि हो; कर्म पृथ्वीमा मात्र गरिन्छ।

१७१. **मनु** (Manu)

पहिलो मानव पुर्खा — एक मन्वन्तरका लागि सभ्यताका पिता। हरेक मनुसँगै एउटा पूरा मानव वंश र संस्कृति बन्छ, आफ्नो बाटो पूरा गर्छ र सकिन्छ।

१७२. **मनोमय कोश** (Manomaya Kosha)

मानसिक शरीर — विचार, भावना र इन्द्रियका छापहरूको खोल। मनोमय कोशमै मनका भाव, आसक्ति र प्रतिक्रियाहरू जन्मन्छन्।

१७३. **मन्वन्तर** (Manvantara)

एक मनुको शासनको अवधि — ७१ चतुर्युग बराबर। हरेक मन्वन्तरपछि सिंगो मानव सभ्यता आफ्ना इन्द्र, देवता र ऋषिहरूसहित सकिन्छ र नयाँ सुरु हुन्छ।

१७४. **मन्वन्तर प्रलय** (Manvantara Pralaya)

एक मन्वन्तरको अन्त्यमा हुने प्रलय — ७१ चतुर्युगपछि एक मनुको सिंगो सभ्यता सकिन्छ; त्यस युगका इन्द्र, देवता, सप्तऋषि र मानव वंशको अन्त्य हुन्छ।

१७५. **मल्टिभर्स** (Multiverse)

१०० कलाको ब्रह्माण्ड — त्यो आयाम, जसभित्र सबै युनिभर्स, आकाशगंगा र सौरमण्डल अटाउँछन्। यसलाई परम ब्रह्म परमेश्वर अर्थात् १०० कलाका रचयिताले परम प्रकाशको एउटै बिन्दुबाट रच्नुभयो।

१७६. **महर्लोक** (Maharloka)

चौथो लोक — स्वर्गभन्दा माथिका ज्ञानी आत्माहरूको लोक। स्वर्गभन्दा माथि रहेको महर्लोकमा बढी आध्यात्मिक शक्ति भएका र भोगको बन्धन कम भएका आत्माहरू

बस्छन्।

१७७. **महाइन्द्र** (Maha Indra)

महान् इन्द्र — आकाशगंगाको तहका स्वर्गीय शासक, जो आकाशगंगाका बाहिरी तहहरूमा बस्नुहुन्छ।

१७८. **महाकल्प प्रलय** (Mahakalpa Pralaya / Maha Kalp Pralay)

ब्रह्माको सय वर्षको अन्त्यमा हुने प्रलय — सिंगो ब्रह्माण्ड नष्ट हुन्छ, चौधै लोक नष्ट भएर जान्छन्, र एउटा सौरमण्डलको चक्र आफ्नो अन्त्यमा पुग्छ।

१७९. **महाकारण अवस्था** (Maha Causal State)

कारण तहभन्दा माथिको उन्नत अवस्था — जहाँ आत्मा आफ्नो उच्च उत्पत्ति र चेतनाका ती महान् ब्रह्माण्डीय धाराहरूसँग फेरि जोडिन्छ, जहाँबाट आफू निस्किएको थियो।

१८०. **महाकारण शरीर** (Mahakaran Sharira / Mahakarana Sharira / Mahakaran Sharir)

महा कारण शरीर — परम तत्त्वले बनेको, परम–सूक्ष्म आयामहरूमा रहने आत्माको अझै सूक्ष्म साधन। साधारण कारण शरीरभन्दा माथिको, यो माथिल्ला लोकहरूमा काम गर्ने शक्तिशाली आत्माहरूको हुन्छ।

१८१. **महाकाल प्रलय** (Mahakaal Pralaya)

महान् ब्रह्माण्डीय प्रलय — एउटा आकाशगंगाभित्रका सबै ब्रह्माण्डलाई एकैपटक नष्ट गर्छ। महाशिव (आकाशगंगा चलाउने ब्रह्माण्डीय रूप) ले लामा–लामा ब्रह्माण्डीय युगपछि यो विशाल प्रलय ल्याउनुहुन्छ।

१८२. **महा परमधाम** (Maha Paramdham)

महान् परम धाम — आकाशगंगाको केन्द्रबिन्दु, जहाँ महाशिव निराकार अवस्थामा बस्नुहुन्छ। यो आकाशगंगाको निराकारी संसार हो।

१८३. **महा ब्रह्म** (Maha Brahm)

महान् परम सत्ता — महाशिव सरह, एउटा आकाशगंगाका मालिक। ब्रह्मभन्दा माथिको परम चेतनाको अर्को तह।

१८४. **महाब्रह्मा** (Maha Brahma)

महान् ब्रह्मा — आकाशगंगाको तहका रचयिता, जसले एक–एक सौरमण्डलका लागि असंख्य ब्रह्माहरू रच्नुहुन्छ।

१८५. **महाब्रह्माण्ड** (Maha Brahmanda)

आकाशगंगा (Galaxy) — अनन्त ब्रह्माण्डहरू (सौरमण्डलहरू) को समूह, जुन यसभित्र घुमिरहन्छन्। हाम्रो Milky Way आकाशगंगामा करिब ८०० अर्ब सौरमण्डल छन्।

१८६. **महावाक्य** (Mahavakya)

महान् घोषणा — वैदिक परम्पराका चार महावाक्य (तत् त्वम् असि, अहं ब्रह्मास्मि, प्रज्ञानं ब्रह्म, अयम् आत्मा ब्रह्म)। हरेक महावाक्य आत्मा र परम एउटै हुन् भन्ने एक–पङ्क्तिको घोषणा हो।

१८७. **महाविष्णु** (Maha Vishnu)

महान् विष्णु — आकाशगंगाको तहका पालनकर्ता, जसले आकाशगंगाको व्यवस्था कायम राख्नुहुन्छ।

१८८. **महाशक्ति** (Mahashakti)

महान् दिव्य स्त्री शक्ति — आकाशगंगाको तहको ब्रह्माण्डीय स्त्री बल। निराकार शिवले पहिले आकारी शिव रच्नुहुन्छ, र आकारी शिवले आफ्नो जोडाका रूपमा शक्ति रच्नुहुन्छ। आकाशगंगाको तहमा उहाँहरू आकारी महाशिव र आकारी महाशक्ति हुनुहुन्छ।

१८९. **महाशिव** (Mahashiva)

महान् शिव — एउटा आकाशगंगा (महा ब्रह्माण्ड) का निराकार रचयिता। उहाँ आकाशगंगाको महा परमधाममा बस्नुहुन्छ र ८ देखि १२ कला आध्यात्मिक शक्ति राख्नुहुन्छ। हाम्रो आकाशगंगा Milky Way का महाशिवसँग ९–१० कला छ।

१९०. **महाशिवरात्रि** (Maha Shivaratri)

शिवको महान् रात — वर्षमा एक पटक मनाइन्छ र यसले महाशिवलाई हरेक महिना आउने शिवरात्रिहरूभन्दा छुट्याउँछ। यो सौरमण्डलका शिवभन्दा धेरै माथिका आकाशगंगाका महान् शिवलाई जनाउँछ।

१९१. **माया** (Maya / Illusion)

महा भ्रम — त्यो पर्दा, जसले आत्माको साँचो स्वभाव लुकाउँछ र शरीर, नाता र देखिने संसारप्रति आसक्ति जगाउँछ। माथिल्ला लोकहरूमा पनि माया अझ सूक्ष्म रूपमा काम गर्छ; परमधाममा मात्र यो सकिन्छ।

१९२. **मार्कण्डेय पुराण** (Markandeya Purana)

प्राचीन पवित्र ग्रन्थ — ब्रह्माण्डको इतिहासका विशाल अवधिहरूमा हुने ब्रह्माण्डीय काल चक्र, मन्वन्तर, कल्प र ठूला प्रलयहरूको विस्तृत वर्णन गर्छ।

१९३. **माला** (Mala)

आध्यात्मिक अभ्यासमा प्रयोग हुने १०८ दानाको माला — यो १०८ भन्ने संख्या मल्टिभर्सको सृष्टिबाट आएको हो।

१९४. **मुक्ति** (Mukti)

छुटकारा — त्यो अवस्था, जहाँ आत्मा सृष्टिमा छुट्टै अस्तित्वका रूपमा रहँदैन; त्यो आफ्नै रचयितामा विलीन हुन्छ। जीवन मुक्तिभन्दा फरक, मुक्तिमा छुट्टै अस्तित्व पूरै टुंगिन्छ।

१९५. **मुनि** (Munis)

चिन्तनशील तपस्वी — मौन ध्यान, तप र टाढाका आयामहरूमा लामो आध्यात्मिक साधनाबाट भित्री अनुभूतिमा समर्पित ऋषिहरू।

१९६. **मूल वतन** (Mool Vatan)

मूल घर — कुनै पनि सृष्टिको सबैभन्दा माथिल्लो क्षेत्र, जहाँबाट अगाडिको सारा सृष्टिको बीउ तल उम्रियो। हाम्रो युनिभर्सको नापमा यो १६ देखि १४ कलासम्म फैलिएको छ; मल्टिभर्सको नापमा यही क्षेत्र ९० देखि ८० कलासम्म पर्छ।

१९७. **मृत्यु लोक** (Mrityu Loka)

मृत्युको लोक — माइनस १०० कलासम्म झरिसकेको मल्टिभर्सको अहिलेको अवस्था। कुनै बेला परम प्रकाशको ब्रह्माण्ड रहेको यो ठाउँ अहिले जन्म र मृत्युले भरिएको मरणशील संसारमा झरेको छ।

१९८. **मोक्ष** (Moksha)

मुक्ति — जन्म र मृत्युको चक्रबाट अन्तिम छुटकारा। बेहदको ज्ञानमा मोक्ष (जसलाई आत्यन्तिक प्रलय पनि भनिन्छ) भनेको आत्मा फेरि परमात्मामा पूरै विलीन हुनु हो।

१९९. **युग** (Yuga)

समय चक्रका चार महान् कालखण्डमध्ये एक — सत्युग, त्रेता युग, द्वापर युग र कलियुग। हामी अहिले कलियुगको अन्त्यमा छौं।

२००. **युग परिवर्तन** (Yuga Parivartan)

युग बदलिनु — बेहदको ज्ञानमा लक्ष्य युग बदलिनुभन्दा धेरै पर जान्छ। यो त माइनस १०० कलाबाट फेरि १०० कलाको परमधाम चेतनासम्म पुग्ने सिंगो मल्टिभर्सको परिवर्तन हो।

२०१. **युनिभर्स** (Universe / Param Maha Brahmand)

बेहदको ज्ञानमा परम महाब्रह्माण्ड। करिब ६०० अर्ब आकाशगंगा समेटेको यो क्षेत्र परम महाशिवले लगभग १६ कला शक्तिले बनाउनुभएको हो। हाम्रो युनिभर्स १०० कलाको मल्टिभर्सभित्र पर्छ।

२०२. **योग** (Yog)

सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) सँगको सम्बन्ध — जब आत्मा बेहद ज्ञान पाएपछि आफ्नो रचयिताप्रतिको गहिरो प्रेममा डुब्छ र भौतिक संसार पूरै बिर्सन्छ। दिव्य मिलनको यो अवस्थालाई योग भनिन्छ।

२०३. **योग वाशिष्ठ** (Yoga Vashishtha)

प्राचीन ग्रन्थ, जसले सुरु नै नभएको अनन्त कालभरि फरक–फरक तत्त्वले बनेका अनन्त सृष्टिहरूको वर्णन गर्छ।

२०४. **योजन** (Yojana)

दूरीको प्राचीन एकाइ — करिब १२ देखि १५ किलोमिटर। पुराणहरूमा लोकहरू र आकाशीय पिण्डहरू बीचका विशाल ब्रह्माण्डीय दूरी बताउन प्रयोग गरिएको।

२०५. **रूप** (Roop)

परम आत्माले संकल्प गरेर आफ्नै ऊर्जाबाट रच्ने आत्माको प्रतिरूप (clone)। यसले परम आत्माको मूल शक्ति घटाउँछ।

२०६. **लाइट र माइट** (Light and Might)

परम स्रोतका दुई पक्ष — लाइट भनेको परम प्रकाशको केन्द्रबिन्दु हो; माइट भनेको त्यसलाई घेरेर रहने चम्किलो ऊर्जा क्षेत्र हो।

२०७. **लीला** (Leela)

दिव्य लीला — कृष्ण जस्ता दिव्य विभूतिहरूका पवित्र कामहरू।

२०८. **लोक** (Loka)

सृष्टिको एक तह — ब्रह्माण्ड, आकाशगंगा वा युनिभर्सभित्रको एउटा आयाम। हरेक लोक आफ्नै प्राणी, नियम र तत्त्व भएको छुट्टै क्षेत्र हो; लोकहरू हुँदै माथि उठ्नु भनेको अस्तित्वका झन्–झन् सूक्ष्म अवस्थाहरूमा उठ्नु हो।

२०९. **वायुमण्डल** (Vayumandal)

वातावरण। यो केवल भौतिक हावापानी होइन, मानिस, घर, देश वा ब्रह्माण्डलाई घेर्ने ऊर्जा र स्पन्दनको वातावरण पनि हो। हाम्रा विचार र अभ्यासले यही वायुमण्डल बनाउँछन्।

२१०. **वासना** (Vasana)

गहिरो जरा गाडेको इच्छा — आसक्तिको सूक्ष्म बीउ, जसले आत्मालाई फेरि जन्ममा धकेल्छ। वासना संस्कारभन्दा पनि सूक्ष्म हुन्छ र आत्मालाई जन्म–जन्मसम्म दोहोरिने अनुभवतिर तान्छ।

२११. **विकर्म** (Vikarm)

आत्माले गरेको पाप — नकारात्मक कर्म, जसले आत्मालाई जन्म–मृत्युको चक्रमा झन् बाँध्छ।

२१२. **विजुअलाइजेसन** (Visualisation)

ध्यानका बेला बुद्धिले बनाउने भित्री चित्र। साँचो योगको दोस्रो आधार।

२१३. **विज्ञानमय कोश** (Vijnanamaya Kosha)

ज्ञानको शरीर — उच्च विवेक, बुद्धि र आध्यात्मिक बुझाइको खोल। विज्ञानमय कोशमार्फत आत्माले विवेक प्रयोग गर्छ र सनातन सत्यहरू बुझ्छ।

२१४. **विदेही** (Videhi)

देह–चेतनाबाट मुक्त — त्यो मुक्त अवस्था, जसमा आत्माले आफूलाई केवल आत्माका रूपमा देख्छ र अब कुनै पनि शरीररूपी वाहनसँग आफूलाई जोड्दैन। शुद्ध आत्माको द्रष्टा।

२१५. **विमान** (Vimaan)

सवारी — फरक–फरक आयामका आत्माले सृष्टिभरि यात्रा गर्न चलाउने सूक्ष्म यान। पुराणहरूमा आउने विमानका वर्णनले उन्नत सत्ताहरूको आयाम–आयाम र तारा–तारा बीचको यात्रा जनाउँछन्।

२१६. **विराट विश्व रूप** (Virat Vishwa Roop)

ब्रह्माण्डीय विश्व रूप — कृष्णले अर्जुनलाई देखाउनुभएको रूप, जसमा दिव्य ऊर्जाको एउटै टुक्राभित्र अनन्त ब्रह्माण्ड देखिन्छन्।

२१७. **विवेक** (Viveka)

छुट्याएर चिन्ने शक्ति — साँचो र झूटो, सनातन र क्षणिक, आत्मा र शरीरलाई छुट्याएर चिन्ने क्षमता। विवेक त्यो भित्री तरबार हो, जसले भ्रम काटेर सत्य देखाउँछ।

२१८. **विश्व परिवर्तन** (Vishwa Parivartan / Vishwa-Parivartan)

विश्व परिवर्तन — सिंगो मल्टिभर्सलाई मृत्यु लोकबाट फेरि परमधामसम्म फर्काउने पूरा परिवर्तन। बापूजी यही महान् ब्रह्माण्डीय कामका लागि ओर्लनुभएको हो।

२१९. **विष्णु** (Vishnu)

सृष्टिका पालनकर्ता — विष्णुपुरी (कारण जगत्) मा बस्नुहुन्छ। उहाँको पालन गर्ने शक्तिबाट युगहरूका चक्र र जीवहरूको जीवन ब्रह्माण्डीय समयको विशाल अवधिभरि चलिरहन्छन्।

२२०. **विष्णुपुरी** (Vishnupuri / Vishnu Puri)

विष्णुको धाम — ब्रह्मापुरीभन्दा माथिको कारण जगत्, जहाँ विष्णुले सृष्टिको पालन गर्नुहुन्छ। पालन गर्ने सिद्धान्तको लोक, ब्रह्माको रचनाको लोकभन्दा सूक्ष्म।

२२१. **विष्णुपुरी / वैकुण्ठ धाम** (Vishnu Puri / Vaikunth Dham)

ब्रह्मापुरीभन्दा माथिको कारण जगत् (कारण संसार), जुन पचास प्रतिशत परम तत्त्वले बनेको छ। यहाँ माया हराउँछ।

२२२. **वैराग्य** (Vairagya / Detachment)

वैराग्य — इच्छा र आसक्तिभन्दा परको भित्री स्वतन्त्रताको अवस्था। बाहिरी त्याग होइन, त्यो भित्री अचलता, जसमा आत्मा वस्तु, व्यक्ति वा सुखको तानले नछोई आफैंमा विश्राम गर्छ।

२२३. **व्यक्त** (Vyakt)

सृष्टिको देखिने पाँच तत्त्वको संसार — स्थूल, भौतिक आयाम, जसलाई इन्द्रियले थाहा पाउन सकिन्छ।

२२४. **शक्ति** (Shakti)

आध्यात्मिक शक्ति — सक्रिय रचनात्मक बल; ऊर्जा। एउटा ब्रह्माण्डमा आकारी शिवले पहिले आफ्नो जोडाका रूपमा आकारी शक्ति रच्नुहुन्छ; शिव र शक्ति मिलेर सारा सृष्टि अघि बढाउनुहुन्छ। आकाशगंगा र युनिभर्सको तहमा पनि यही कुरा महा शक्ति र परम महा शक्तिका रूपमा लागू हुन्छ।

२२५. **शंकर** (Shankar)

शिवको आकारी अवतार, जो रचिएको संसारमा प्रकट हुनुहुन्छ र कैलाशमा बस्नुहुन्छ।

२२६. **शास्त्र** (Shastra)

हिन्दू शास्त्र, जहाँ आध्यात्मिक कुराहरूको चर्चा गरिन्छ — सृष्टिको इतिहास र आध्यात्मिक सत्यहरू बताउने प्राचीन ग्रन्थहरू।

२२७. **शिव** (Shiva)

परिवर्तनकर्ता — एउटा सौरमण्डल (ब्रह्माण्ड) का निराकार रचयिता। शिव ब्रह्माण्डको परमधाममा बस्नुहुन्छ। उहाँले पहिले आफ्नो ऊर्जाबाट आकारी शिव रच्नुहुन्छ, र आकारी शिवले थप सृष्टिका लागि आफ्नो जोडाका रूपमा आकारी शक्ति रच्नुहुन्छ।

२२८. **शिवपुरी** (Shivapuri / Shiva Puri)

शिवको धाम — विष्णुपुरीभन्दा माथिको लोक, जहाँ परिवर्तनको सिद्धान्त बस्छ। एउटा ब्रह्माण्डभित्र ब्रह्माण्डीय परिवर्तन र प्रलयको आयाम।

२२९. **शिवपुरी / शिवलोक** (Shiva Puri / Shiva Loka)

सदाशिव र सदा शक्तिको धाम — सय प्रतिशत परम तत्त्वको संसार।

२३०. **शिवोऽहम्** (Shivoham)

म शिव हुँ — एउटा ब्रह्माण्डका परम सत्तासँग आफ्नो एकता घोषणा गर्ने संस्कृत वाक्य। साधकले भित्रको दिव्यता स्वीकार्छ र आफ्नो चेतना सौरमण्डलको ब्रह्मसँग मिलाउँछ।

२३१. **शून्य कला** (Zero Kala)

हाम्रो युनिभर्सको अहिलेको अवस्था। परम प्रकाश करिब पूरै हराइसकेको छ; तीन तत्त्व (र दुई अझ बाक्ला तत्त्व) ले अहिले वातावरणमा राज गर्छन्।

२३२. **श्रद्धा** (Shraddha)

मन र बुद्धि दुवैको पूरा विश्वासका साथ लिइने भरोसा। श्रद्धाविना संकल्पले काम गर्दैन।

२३३. **सञ्चित कर्म** (Accumulated Karma / Sanchit Karma)

धेरै जन्महरूमा गरिएका सबै कर्मको कुल भण्डार, जुन सबैभन्दा गहिरो कारण शरीरमा जम्मा रहन्छ। सञ्चित विशाल छ; कुनै एक जन्ममा त्यसको एउटा अंश मात्र प्रारब्ध बनेर पाक्छ।

२३४. **सत्–चित्–आनन्द** (Sat-Chit-Ananda)

अस्तित्व–चेतना–आनन्द — आत्माको साँचो स्वभाव। आफ्नो मूल अवस्थामा आत्मा सत् (सनातन), चित् (चेतन) र आनन्द (आनन्दमय) हो — यी तीन बेग्लाबेग्लै गुण होइनन्, एउटै अविभाजित सत्य हुन्।

२३५. **सत्यलोक** (Satya Loka / Satyaloka)

पृथ्वीमाथिका सात लोकमध्ये सातौं र सबैभन्दा माथिल्लो लोक — सत्य र सूक्ष्म तत्त्वको लोक।

२३६. **सत्युग** (Satyuga)

सत्यको युग — १७,२८,००० मानव वर्ष। त्यो सुनौलो युग, जब धर्म पूरा हुन्छ, जीवहरू शुद्ध चेतनामा बाँच्छन् र आत्माको आफ्नो उत्पत्तिसँगको सम्बन्ध टुटेको हुँदैन।

२३७. **सदा शक्ति** (Sada Shakti)

पहिलो स्त्री दिव्य शक्ति, जो सदाशिवबाट निस्कनुभयो; उहाँलाई आदि शक्ति पनि भनिन्छ।

२३८. **सदाशिव** (Sada Shiva)

निराकार शिवको पहिलो आकारी (रूप भएको) प्रकट रूप; उहाँलाई आदि शिव पनि भनिन्छ।

२३९. **सनातन धर्म** (Sanatan Dharm)

सधैं रहने धर्म — यस ब्रह्माण्डको सृष्टिको सुरुदेखि रहँदै आएको एउटै धर्म। यो अहिले पनि छ र भविष्यमा पनि रहनेछ। हिन्दू धर्मलाई आदि सनातन धर्म पनि भनिन्छ।

२४०. **सप्तऋषि** (Sapta Rishis)

सात महान् ऋषि — सृष्टिलाई मार्गदर्शन गर्न ब्रह्माले आफ्नो संकल्पबाट रच्नुभएका। सप्तऋषि हरेक मन्वन्तरका आधारभूत द्रष्टा हुनुहुन्छ, जसले ब्रह्माण्डीय युगहरूभरि सनातन ज्ञान अघि बढाउनुहुन्छ।

२४१. **सप्तऋषि / सप्त परम पुरुष** (Sapt Rishi / Sapt Param Purush)

ब्रह्माले रच्नुभएका सात परम पुरुष, जसले पृथ्वीमाथिका सात लोक बनाउनुभयो।

२४२. **समाधि** (Samadhi)

ध्यानको सबैभन्दा गहिरो, साधारण चेतनाभन्दा माथिको अवस्था — दिव्यमा पूरै लीन हुनु। समाधिमा आत्मा आफ्नो मूल निराकार अवस्थामा विश्राम गर्छ र विचारबिनै सोझै ज्ञान पाउँछ। बापूजीले प्रकट गर्नुभएका ज्ञान वर्षौंको गहिरो समाधिबाट आएका हुन्।

२४३. **सर्वशक्तिमान** (Almighty Authority)

हरेक रचयिता र सृष्टिको हरेक आयामभन्दा परको परम सत्ता — बेहदको ज्ञानमा उहाँलाई बेहद के दादाजी अर्थात् असीमका हजुरबुबा भनिन्छ। सबै आत्मा र सबै रचयिताको अन्तिम स्रोत।

२४४. **सर्वशक्तिमान — परम पिता परमात्मा** (Almighty Authority — Param Pita Parmatma)

सारा सृष्टिको अन्तिम परम स्रोत। उहाँ बेहद की कला का परमधाममा रहनुहुन्छ। यस अनुपम युगमा उहाँ अन्तिम रूपान्तरण सुरु गर्न साधारण मानव रूपमा पृथ्वीमा ओर्लनुभएको छ।

२४५. **संकल्प** (Sankalpa / Sankalp)

विचार–संकल्प — आत्माको सिर्जनात्मक इच्छा; भाग्य बनाउने त्यो अठोट। कला जति धेरै, संकल्प शक्ति त्यति बलियो; सबैभन्दा शक्तिशाली आत्माले एउटै संकल्पले सृष्टि नै प्रकट गर्न सक्छन्।

२४६. **संकल्प शक्ति** (Sankalp Shakti)

संकल्पको शक्ति — त्यो बल, जसबाट सारा सृष्टि अस्तित्वमा ल्याइयो।

२४७. **संस्कार** (Sanskaras / Sanskar / Impressions)

आत्माको चरित्र — कारण शरीरमा जम्मा भएका छापहरू, जसले विचार, व्यवहार र प्रतिक्रियालाई आकार दिन्छन्। मन संस्कार अनुसार चल्छ; बेहद ज्ञानबाट संस्कार बदल्नु आत्म–परिवर्तनको पहिलो पाइला हो।

२४८. **साकारी** (Sakari)

स्थूल रूप — जब आत्माको ऊर्जा अझै घट्छ, त्यसले स्थूल भौतिक शरीर पाउँछ। यो पाँच स्थूल तत्त्व (पृथ्वी, जल, अग्नि, वायु, आकाश) को देखिने रूप हो, जुन हामी पृथ्वीमा अनुभव गर्छौं।

२४९. **सूक्ष्म** (Sukshma)

सूक्ष्म — स्थूल र कारण बीचको भौतिक नभएको आयाम। छाप, स्पन्दन, ऊर्जा र सूक्ष्म शरीरहरूको क्षेत्र, जसमार्फत आत्माले स्थूल शरीर चलाउँछ।

२५०. **सूक्ष्म जगत्** (Subtle World / Sukshma Jagat)

सूक्ष्म तत्त्वहरूको संसार — स्थूल पदार्थभन्दा सूक्ष्म, तर कारणभन्दा बाक्लो। जहाँ सूक्ष्म शरीरले काम गर्छ र जहाँ ब्रह्माण्डका अधिकांश गतिविधि वास्तवमा हुन्छन्।

२५१. **सूक्ष्म वतन** (Sukshma Vatan)

सूक्ष्म संसार — पृथ्वीमाथिका ती अभौतिक आयाम, जहाँ सूक्ष्म आत्मा काम गर्छन्। मल्टिभर्सको आफ्नै सूक्ष्म वतन पनि छ — ८० देखि ६० कलाको त्यो क्षेत्र, जहाँ परम वायु र परम अग्नि तत्त्व देखा परे।

२५२. **सूक्ष्म शरीर** (Sukshma Sharira / Subtle Body / Sukshma Sharir)

स्थूल शरीरलाई चलाउने सूक्ष्म शरीर — आकाश, वायु र अग्नि तत्त्वले बनेको। यसले कर्म, सम्झना, इच्छा र छापहरू बोक्छ, र मृत्युमा आत्मासँगै त्यसको अर्को रूपमा जान्छ।

२५३. **सृजन–विसर्जन** (Srujan-Visarjan)

सृष्टि र विसर्जन। हाम्रो मल्टिभर्स दुई पूरा चक्र पार गरिसकेको छ र अहिले तेस्रोमा छ; हाम्रो युनिभर्स सत्र चक्र पार गरिसकेको छ र अहिले अठारौंमा छ। अरू कुनै पनि मल्टिभर्स यस्तो कुनै चक्र पार गरेको छैन।

२५४. **सृष्टि** (Srishti)

सृष्टि — दिव्य इच्छाले एउटा संसारलाई अस्तित्वमा ल्याउने काम।

२५५. **सेवा** (Seva)

निःस्वार्थ सेवा — बेहद ज्ञानमा सबैभन्दा उत्तम सेवा भनेको आत्माहरूको कल्याणका लागि आत्माको परम ज्ञान फैलाउनु हो। वातावरणमा परमशान्तिको स्पन्दन फैलाएर पनि सेवा गर्न सकिन्छ।

२५६. **सोह्र कला सम्पूर्ण** (Solah Kala Sampurna)

सोह्र कलाले पूरा भएको — आध्यात्मिक शक्तिको सबैभन्दा ठूलो पूर्णताको वर्णन, जुन परम्परादेखि कृष्णसँग जोडिन्छ।

२५७. **स्थूल** (Sthula)

स्थूल — भौतिक; सृष्टिको बाक्लो भौतिक आयाम, जुन पाँच देखिने तत्त्वले बनेको छ। भूलोक र मानव शरीर स्थूल क्षेत्रमा पर्छन्।

२५८. **स्थूल शरीर** (Sthool Sharira / Sthul Sharir)

पाँच स्थूल तत्त्व (पृथ्वी, जल, अग्नि, वायु, आकाश) ले बनेको भौतिक शरीर। आत्माको सबैभन्दा बाहिरी साधन; देखिने, मरणशील र जन्म–मृत्युको अधीन।

२५९. **स्पन्दन** (Vibrations)

विचार, भावना र कर्मले जन्माउने सूक्ष्म ऊर्जाको तरंग। हरेक स्पन्दन सृष्टिको विशाल क्षेत्रसँग जोडिएर काम गर्छ, आफूसँग मिल्ने परिस्थिति तान्छ र आत्मालाई त्यही अनुरूपका कर्मफलमा बाँध्छ।

२६०. **स्रोत** (Source / Supreme Origin)

सबैभन्दा उच्च दिव्य उत्पत्ति, जहाँबाट आत्मा पहिले निस्कियो र जससँग अन्तमा फेरि जोडिन्छ। स्रोतमा फर्कनु हरेक आध्यात्मिक साधनाको अन्तिम लक्ष्य हो।

२६१. **स्वतन्त्र इच्छा** (Free Will)

वर्तमान क्षणमा कर्म रोज्न आत्मालाई दिइएको शक्ति। प्रारब्धभित्र पनि क्रियमाण कर्म — प्रतिक्रिया रोज्ने स्वतन्त्रता — आत्माको जिउँदो जन्मसिद्ध अधिकार हो।

२६२. **स्व परिवर्तन** (Swa Parivartan / Swa-Parivartan)

आफ्नो परिवर्तन — सबै विश्व परिवर्तनको जग। आफ्नै संस्कार नबदली बाहिर साँचो परिवर्तन हुँदैन; विश्व परिवर्तन भित्रैबाट सुरु हुन्छ।

२६३. **स्वयम्भू** (Swayambhu)

आफैं जन्मिएको — त्यस्तो सत्ता, जसका आमाबाबु छैनन्, जो माथिल्लो दिव्य स्रोतबाट सोझै निस्कियो।

२६४. **स्वर्गदूत-स्वरूप / फरिश्ता-स्वरूप** (Farishta-Swaroop)

प्रकाश शरीरको रूप। शब्दशः अर्थ हो — जसको भुइँसँग कुनै नाता छैन। ध्यानका बेला चेतना माथिल्ला आयामहरूमा यात्रा गर्ने सूक्ष्म प्रकाशमय सवारी यही हो।

२६५. **स्वर्गलोक** (Swargaloka)

स्वर्ग — पृथ्वी लोकभन्दा माथिको दिव्य लोक, जहाँ असल कर्म गरेका आत्माहरू दुई जन्मका बीचमा बस्छन्।

२६६. **स्वर्ग / स्वर्गलोक** (Swarga / Swargaloka)

स्वर्ग — देवताहरूको दिव्य लोक र तेस्रो लोक। स्वर्ग भोग योनि हो, विगतका असल कर्मको फल भोग्ने ठाउँ। स्वर्गको एक दिन पृथ्वीको एक मानव वर्ष बराबर हुन्छ, तर यहाँ नयाँ कर्म बन्दैन।

२६७. **हद** (Had)

सीमित — हदभित्रको, सीमा भएको, साधारण सृष्टिभित्रका ब्रह्माण्डीय सीमाहरूको क्षेत्र। साधारण आयामभित्रका सबै कुरालाई जनाउन बेहदको विपरीतमा प्रयोग गरिन्छ।

२६८. **हदका आत्मा** (Had ki Atma)

सौरमण्डलको तल्लो तहमा रचिएका साधारण आत्माहरू, जसको आत्मामा बढीमा परम आकाश तत्त्व हुन्छ तर परम प्रकाश हुँदैन। यी आत्माहरूसँग धेरै थोरै शक्ति हुन्छ।

२६९. **हदको आत्मा** (Had Ki Atma)

सीमाभित्र बाँधिएको आत्मा — सौरमण्डलका तल्ला तहमा रचिएका ती आत्मा, जुन धेरैजसो आकाश र वायु तत्त्वले बनेका हुन्छन् र जसमा परम प्रकाश हुँदैन। यी कम आध्यात्मिक शक्ति भएका साधारण आत्मा हुन् र एउटै ब्रह्माण्डभित्र बाँधिएका हुन्छन्।

२७०. **हृदय गति** (Hridaya Gati)

मुटुको लय — मुटुको धड्कन। शरीरभित्र चक्रीय गतिको सबैभन्दा नजिकको अनुभव, जसले ठूला ब्रह्माण्डीय गतिहरूलाई प्रतिबिम्बित गर्छ।

२७१. G1 देखि G17 (G1 to G17)

मल्टिभर्सभित्रका महा युनिभर्सहरूको क्रम — हरेक अघिल्लोभन्दा विशाल। G1 सबैभन्दा सानो महा युनिभर्स हो भने हाम्रो १०० कलाको ब्रह्माण्डभित्र G17 सबैभन्दा ठूलो।

२७२. १००८ आत्मा (1008 Souls)

आकारी तहमा रचिएका १००८ आत्मा, जुन १०८भन्दा एक तह तल छन्। तिनी कृष्ण अवतारका बेला महान् राजा र योद्धाका रूपमा ओर्लिए।

२७३. १०८ आत्मा (108 Souls)

१५ लाख वर्षअघि बेहद के बापको आकारी रूपबाट सोझै रचिएका १०८ बीज आत्मा। तिनले आफूभित्र बेहद के बेहद की कला के परमधामको शक्ति बोकेका छन्। तिनले राम अवतारका बेला र फेरि कृष्ण अवतारका बेला मानव शरीर लिएका थिए।

२७४. १६,००० र ९ लाख आत्मा (16,000 and 9 Lakh Souls)

कृष्ण अवतारका बेला करिब ५००० वर्षअघि मन्त्री र सेवकका रूपमा काम गर्न रचिएका आत्माहरूको ठूलो समूह। तिनीहरूभित्रको सृष्टिको रेकर्डिङ ५००० वर्षभन्दा पर पुग्दैन, यसैले केही शिक्षाहरूमा ५००० वर्षको विश्व नाटकको कुरा आउँछ; यो कुरा यिनै आत्मामा मात्र लागू हुन्छ।

२७५. ३३ कोटि देवी–देवता (33 Koti Devi-Devtas)

३३ करोड परम महान् देवी–देवता, जो हाम्रो युनिभर्सको सृष्टिका क्रममा ९ कलामा प्रकट भए। युनिभर्सको सन्दर्भमा उहाँहरूलाई परम महा देवी–देवता भनिन्छ।

२७६. ८४ लाख योनि (84 Lakh Yonis)

८४ लाख (८.४ मिलियन) योनि, जसमा आत्माले जन्म–जन्मान्तरको कर्म यात्रामा जन्म लिन सक्छ।

आगामी चलचित्र

परमशान्तिः अन्तिम परम सत्य

PARAMSHANTI: ANTIM PARAM SATYA

बापूजी दशरथभाई पटेलबारेको एक आध्यात्मिक चलचित्र

प्रस्तुतकर्ता: विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

आध्यात्मिक चलचित्र आउँदैछ

२०२६

चाँडै... संसारले जान्नेछ

बापूजी दशरथभाई पटेलको दिव्य जीवन, यात्रा र परम सत्यको प्राप्तिमा आधारित एक आगामी आध्यात्मिक जीवनी चलचित्र। यस चलचित्रले बापूजीको असाधारण बाटोलाई पछ्याउँछ — मानिसहरूको दुःखबारे ईश्वरलाई प्रश्न गर्ने एक युवा आत्मादेखि, परम शान्ति अर्थात् अन्तिम परम सत्य — अन्तिम, सबैभन्दा ठूलो सत्य — को परम आध्यात्मिक प्राप्तिसम्म।

चाँडै आउँदैछ...

हामीसँग जोडिनुहोस्

बापूजी र परमशान्ति परिवारसँग यो यात्रा जारी राख्नुहोस्। बापूजीका दैनिक लाइभ सत्रहरू, निर्देशित ध्यान र भिडियो शिक्षाहरू — निःशुल्क र सबैका लागि खुला।

इमेल

anant@paramshanti.org
ankur@paramshanti.org

वेबसाइटहरू

www.paramshanti.org
www.paramshantiblogs.org

YouTube च्यानलहरू

youtube.com/@BapujiDashrathbhaiPatel
youtube.com/@maakadivyasandesh7661
youtube.com/@spiritualpodcastwithanant
youtube.com/@paramshantimeditation

Facebook

facebook.com/discoveryofnewworldcom
facebook.com/bapujidashrathbhaipatel

Instagram

instagram.com/bapujidashrathbhaipatel
instagram.com/spiritualpodcastwithanant
instagram.com/paramshanti.motivation

X (Twitter)

x.com/bapujiofficial
x.com/sakshipatel85
x.com/anant982511

सबै प्रमुख प्लेटफर्महरूमा उपलब्ध

यो पुस्तक र बापूजी दशरथभाई पटेलका अन्य पुस्तकहरू सबै प्रमुख अनलाइन इ–बुक प्लेटफर्म र पुस्तक पसलहरूमा उपलब्ध छन्।

पूरा पुस्तकालय र निःशुल्क डाउनलोडका लागि www.paramshantiblogs.org मा जानुहोस्।

Google Play Store मा चाँडै आउँदैछ

हाम्रा परमशान्ति एपहरू चाँडै Google Play Store मा उपलब्ध हुनेछन्। पर्खनुहोस्...

paramshanti.org

YouTube च्यानल

निःशुल्क पुस्तकहरू — paramshantiblogs.org

ठेगाना

Vishwa Parivartak Ishwariya Vidhyalay
c/o Paramshanti Bhawan, Chenpur
Near Chenpur Bus Stand, New Ranip Road
Ahmedabad, Gujarat – 382470, India

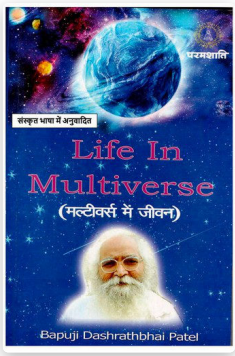
विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

www.paramshanti.org

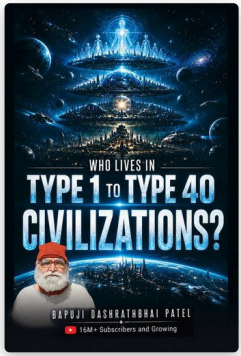
परमशान्ति पुस्तक पुस्तकालय

बापूजी दशरथभाई पटेलका थप पुस्तकहरू हेर्नुहोस्

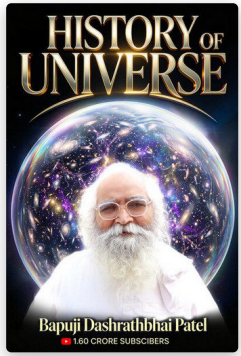
तलका पुस्तकहरू बापूजी दशरथभाई पटेलका दिव्य शिक्षाहरू र बेहद ज्ञानमा आधारित एक बढ्दै गइरहेको आध्यात्मिक ज्ञान शृंखलाको भाग हुन्। हरेक इ–बुक निःशुल्क उपलब्ध छ। Google Play Books, Amazon Kindle र प्रमुख विश्वव्यापी डिजिटल प्लेटफर्महरूमा उपलब्ध।

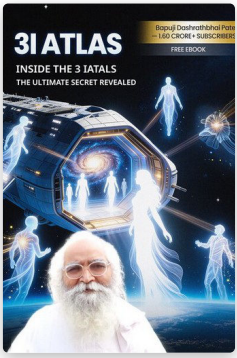
Life in Multiverse

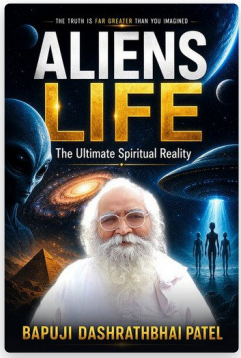
Type 1 to Type 40 Civilizations

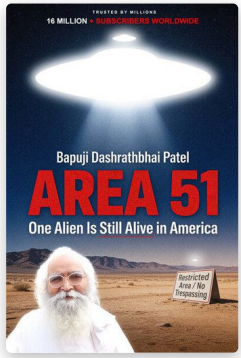
History of Universe

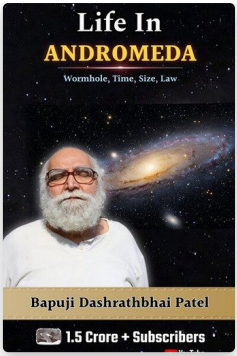
3i Atlas

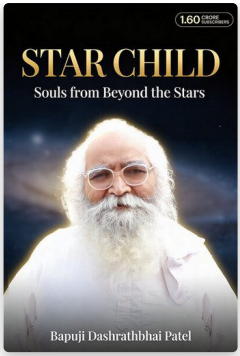
Aliens Life

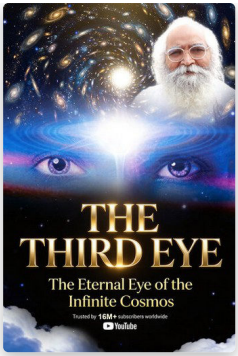
Area 51

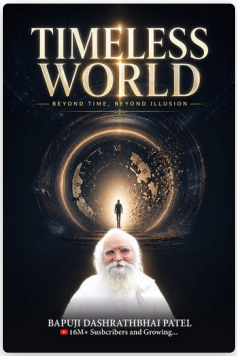
Life in Andromeda

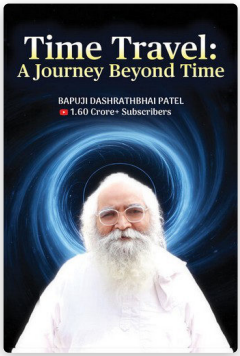
Star Child

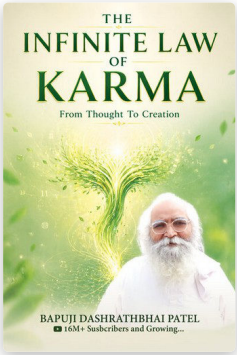
The Third Eye

Timeless World

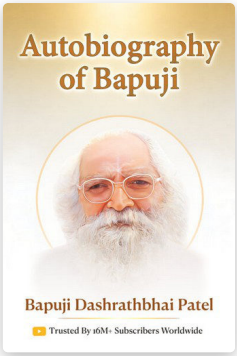

Time Travel

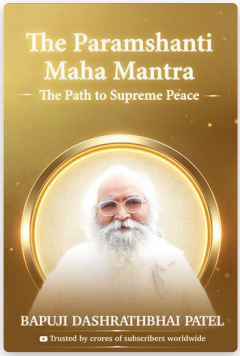

The Infinite Law of Karma

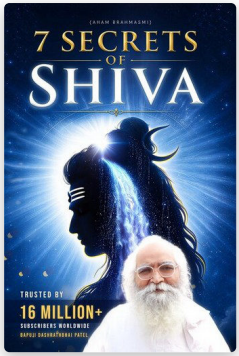
शृंखलाका थप पुस्तकहरू

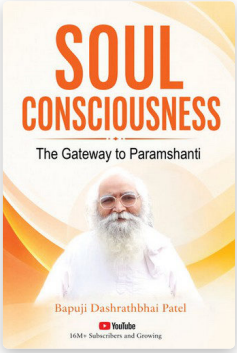
Autobiography of Bapuji

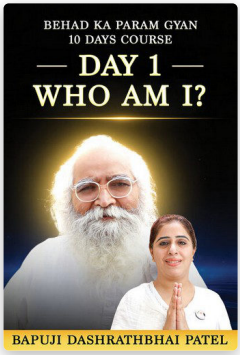
Paramshanti Maha Mantra

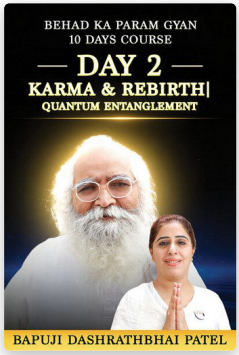
7 Secrets of Shiva

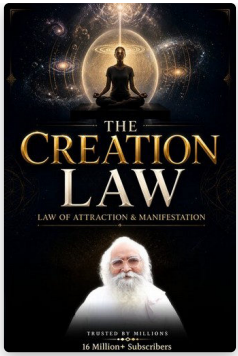
Soul Consciousness

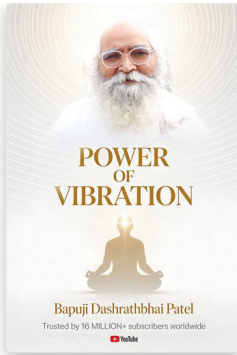
Day 1 — Who Am I?

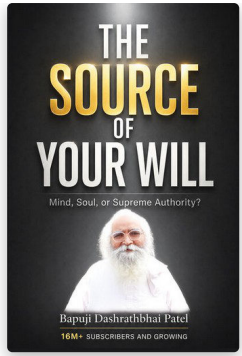
Day 2 — Karma & Rebirth

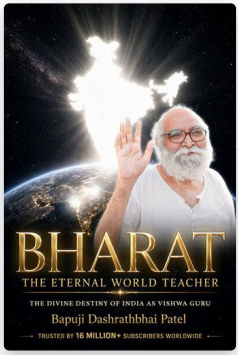
The Creation Law

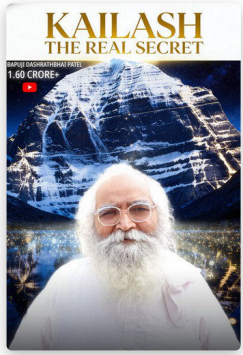
Power of Vibration

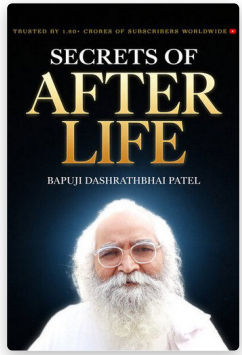
The Source of Your Will

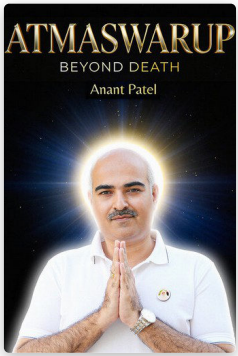
Bharat: World Teacher

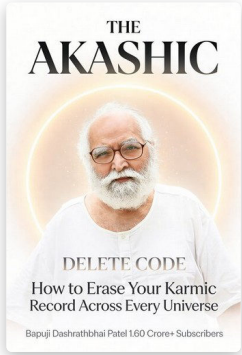
Kailash: The Real Secret

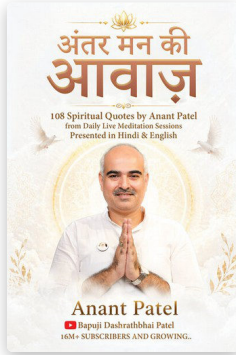
Secrets of After Life

Atmaswarup: Beyond Death

The Akashic Delete Code

Antar Man Ki Awaaz

परमशान्ति पुस्तक शृंखला

आफ्नो आध्यात्मिक यात्रा जारी राख्नुहोस्

1. The Infinite Law of Karma: From Thought to Creation
2. Who Lives in Type 1 to Type 40 Civilizations?
3. Life in the Multiverse
4. Soul Consciousness
5. 7 Secrets of Shiva
6. Timeless World
7. The Paramshanti Maha Mantra
8. Life After Death
9. Aura
10. Quantum Entanglement
11. Atmaswarup: Beyond Death
12. Soul Healing
13. Life in Andromeda
14. Inside the 3i Atlas
15. AI Stealing Soul Power
16. Power of Vibration
17. Inside the Sun Secrets
18. Area 51
19. History of the Universe
20. Decoding DNA: The Soul's Blueprint Beyond Biology
21. Self-Realization vs God's Realization
22. The Third Eye: Soul Supreme Cosmic Vision
23. Mantra Siddhi
24. Kundalini Jagran
25. Brahm Gyan
26. Superhuman Powers
27. Anant Koti Brahmandon Ka Mahakal Pralay (अनंत कोटि ब्रह्मांडों का महाकाल प्रलय)
28. Supreme Knowledge of the Infinite
29. Death Is No More

30. Star Child
31. Time Travel
32. Today's Mahabharata
33. The Akashic Delete Code
34. Unmasking Superhuman Powers
35. Kailash: The Real Secret
36. The Ultimate Vibration
37. The Biggest Secret of Afterlife
38. Bharat: The Eternal World Teacher
39. Three Bodies: Physical, Subtle, Causal
40. The Source of Your Will: Free Will vs God's Will
41. Timeless World: Beyond Time, Beyond Illusion
42. Autobiography of Bapuji (English & Hindi)
43. Forgiveness: The Final Freedom
44. Behad Gyan Ke Moti — 108 Quotes by Bapuji
45. Antar Man Ki Awaaz — 108 Quotes by Anant Patel
46. Antar Man Ka Prakash — 108 Quotes by Sakshi Patel
47. Mahavatar Babaji and the Hidden Spiritual Army
48. Soul Consciousness: The Gateway to Paramshanti
49. Behad Gyan — Day 1: Who Am I?
50. Behad Gyan — Day 2: Karma & Rebirth
51. Behad Gyan — Day 3: Time and Dimensions
52. Behad Gyan — Day 4: Creation of Earth
53. Behad Gyan — Day 5: Galaxy Creation
54. Behad Gyan — Day 6: Universe and Multiverse
55. Behad Gyan — Day 7: Creation of Multiverse
56. Behad Gyan — Day 8: The Infinite Cosmic System
57. Behad Gyan — Day 9: Who is the Almighty Authority
58. Behad Gyan — Day 10: Soul Journey
59. The Creation Law: Law of Attraction & Manifestation
60. Aliens Life: The Ultimate Spiritual Reality
61. The Real Truth of Afterlife: Life After Death
62. Shiva & Black Hole: Mahadev and Black Hole Mystery

...र अरू धेरै, नियमित रूपमा नयाँ शीर्षकहरू प्रकाशित हुँदै।

"ज्ञान दान महा दान"

ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो

— बापूजी दशरथभाई पटेल

बेहदको परम ज्ञान
१० दिने कोर्स

विज्ञानभन्दा परका सबैभन्दा गहिरा
आध्यात्मिक सत्यहरूतिर एक-एक पाइलाको यात्रा।

कोर्सका विषयहरू

दिन १ – म को हुँ?
दिन २ – कर्म र पुनर्जन्म | क्वान्टम इन्टयाङ्गलमेन्ट
दिन ३ – हाम्रो ब्रह्माण्डको समय र आयामहरू
दिन ४ – पृथ्वीको सृष्टि र सनातन धर्म ज्ञान
दिन ५ – आकाशगंगाको सृष्टि र यसका रहस्य
दिन ६ – दिव्य दृष्टिबाट युनिभर्स र मल्टिभर्स
दिन ७ – मल्टिभर्सको सृष्टि
दिन ८ – अनन्त ब्रह्माण्डीय प्रणालीको सृष्टि
दिन ९ – सर्वशक्तिमान को हुनुहुन्छ? | मल्टिभर्सको सृष्टि
दिन १० – आत्माको यात्रा | अन्तिम ध्यान अनुभव

बापूजी दशरथभाई पटेलका दिव्य शिक्षाहरूमा आधारित
प्रस्तुतकर्ता: साक्षी पटेल

www.paramshanti.org
www.paramshantiblogs.org
YouTube: Bapuji Dashrathbhai Patel
(20M+ Subscribers and growing...)
INDIA'S NO.1 SPIRITUAL CHANNEL

YouTube: Paramshanti Motivation & Meditation
(5.6+ Lakh Subscribers and growing...)